דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום ד', כ"ז בתמוז תשל"ד, 17 ביולי 1974 • גליון 15039 • השנה החמישים

היום 12 עמודים • המחיר 85 אגורות

היום ב"דבר"

• הלקחים מדו"ח מעלות / ישראל לנדרס
• תמורות במפה הפוליטית / דניאל בלוך
• הכרזות מול מעשים / אריה זיו
• חוסיין אינו מלך ישראל / חגי אשד
• אבא אבן הבלשן / חיים איזק
• לא כדאי / יורם קניוק
• מאזן חיובי ל"אל-על" / דוד ליפקין
• בין ירדן לאש"ף / יהושע תדמור
• עכשיו — מדור לבית ולמשפחה / עמ' 9
• מדריך לבידור, תיאטרון וקולנוע — עמ' 11

מזג האוויר

הטמפרטורות: ירושלים 20—28 מעלות, תל-אביב 22—28, חיפה 24—29, עפולה 22—32, נצרת 20—30, נהריה 22—29, לוד 20—31, באר-שבע 20—34, אילת 25—40, מצפה-שלמה 28—38, הר-שומרון 21—28, עזה 22—28, יריחו 20—37.
הלחות היחסית תעלה במקצת, בעיקר בהרים ובפנים הארץ.

האריה שבתבורה
פיג'ו
איכות · בטיחות
שרות
PEUGEOT

סאדאת מנצל אופציה מדינית בצד האופציה הצבאית לקראת הסתיו

בראיון לטלוויזיה הדנית: ניתן להגיע לשלום בז'נווה; יחתום רק הסדר להפסקת הלוחמה

מאת חגי אשד, סופר "דבר"

בתגובה על הצהרותיו האחרונות של נשיא מצרים אנואר סאדאת, מעריכים בירושלים, כי בד-בבד עם הכנת האופציה הצבאית ההתקפית לקראת חודשי אוקטובר-נובמבר, מעדיף סאדאת בשלב זה להפעיל ולנצל ככל האפשר את האופציה המדינית ולהפיק ממנה את מלוא הרווחים האפשריים.

לעומת זאת נוטה שליט סוריה אסאד לא לייחס חשיבות ל־אופציה המדינית, כיוון שהבין כי הוא אינו יכול לצפות להישגים טריטוריאליים נוספים כתוצאה ממשא-ומתן מדיני. משום כך הוא שם את הדגש בהכנות צבאיות קדחתניות בסיוע סובייטי בלתי-מוגבל בציוד ובמומחים. מאותה סיבה הוא משתדל ליצור חזית צבאית משותפת עם ירדן ממזרח לישראל, ומשום כך הוא תומך במלך חוסיין ודורש מארגוני המחבלים לקבל את מנהיגותו בשאלה הפלשתינאית, לפחות בשלב הנוכחי.

כפי שנודע, מתלבט עתה המלך חוסיין בין נהייה אחרי הקו המלחמתי הקיצוני של נשיא סוריה המושיט לו יד ליצירת חזית מלחמתית משותפת נגד ישראל — לבין תמיכה במדיניותו של הנשיא סאדאת, המנסה לשלב את הדרך המדינית והצבאית גם יחד. ולא מן הנמנע כי חוסיין יצטרך לקבל החלטה סופית בנדון זה בביקורו הנוכחי בקאהיר.

אוקטובר ונובמבר — חודשים קריטיים

חודשי אוקטובר ונובמבר נחשבים קריטיים מבחינה זאת שבשני חודשים אלה תפקע הסמכות שניתנה לכוח החירום של או"ם במצרים ולכוח המשקיפים של או"ם בחזית סוריה.

למצרים ולסוריה רשות להתנגד להארכת הסמכות של שני כוחות חרום אלה אשר פוקעת כעבור ששה חדשים מאז כינונם. ולקראת שני תאריכים אלה משתדל סאדאת, כאמור, לבנות לעצמו את האופציה הצבאית, תוך העדפת ניסוי הדרך המדינית קודם לכן.

שר הבטחון שמעון פרס אמר אתמול בתגובה על דבריו של נשיא מצרים: "אני קורא את כל ההצהרות של נשיא מצרים, המשתנות כמזג האוויר. אולם עלינו להתייחס אל ההצהרות לאור המעשים וההשלכות בשטח. בעוד שהכרזותיו המלחמתיות של סאדאת גובות היטב בהכנות על פני השטח ובביצועים לאורך הקווים, עלינו לחפש אם יש השלכות בשטח להצהרות השלום שלו ועל פי כך נשפוט אותן."

פרס אמר את דבריו בפגישתו עם עתונאים במהלך סיור ברצועת עזה.

קופנהאגן, (ע"ץ). — נשיא מצרים אנואר סאדאת הצהיר בטלוויזיה הדנית, כי "עם רצון טוב בז'נווה נוכל להגיע לשלום, הרבה יותר מהר משניתן לשער".

סאדאת אמר, כי ועידת ז'נווה איננה נמצאת בשלב רע. לאחר שציין, כי פלשתינה מהווה את הבעיה המרכזית, הביע סאדאת את דעתו, כי הפלשתינאים יבואו לועידת ז'נווה, העשויה להיפתח, לדעתו, בספטמבר.

סאדאת גם אמר, כי מצרים לא תחתום על חוזה-שלום עם ישראל, אלא רק על הסדר שלום, אשר ישים קץ למצב לוחמה, הנמשך 26 שנה. על הדורות העתיד יהיה להחתם על חוזה-השלום — הוסיף סאדאת.

על היחסים בין מצרים לארה"ב אמר סאדאת, כי אין מקום לדבר על התקרבות. "מצרים היא עצמאית ותישאר כך" — אמר. עם זאת ציין, כי תכליתה של מדיניות "הדלת הפתוחה" של מצרים, הבקשת עזרה. היא לכונן "יחסים מאוזנים" עם הגושים. מדיניות כזאת תוכל להביא לשגשוג הכלכלה המצרית, הוסיף סאדאת.

הוא הודה כי יש מידה של אמת בטענה, כי ברה"מ איננה מרוצה מן ההשתלשלות הנוכחית של היחסים בין ארה"ב ומצרים.

שר-האוצר האמריקאי ויליאם סיימון בהגיעו אתמול ללוד. מימין — עמיתו השר יהושע רבינוביץ; משמאל השגריר קנת קיטינג.

הגיע שר-האוצר האמריקאי; "באתי לפתוח דו-שיח כלכלי"

שר האוצר של ארה"ב ויליאם סיימון הגיע אתמול בערב לישראל, כדי לפתוח במו"מ למימוש הסעיפים הכלכליים שבהודעה המשותפת שפורסמה בתום ביקור נשיא ארה"ב ניקסון בארץ.

בנמל התעופה הבטיח האורח רם־המעלה שארה"ב תסייע לישראל בכל דרך אפשרית. סיימון ומלוויו, שהגיעו במטוס רשמי של ארה"ב, נתקבלו בנמל התעופה על־ידי שר האוצר י. רבינוביץ, שאמר בדברי ברכתו, כי ביקורו הראשון של שר האוצר האמריקאי בישראל מבטא את הידידות ארוכת הימים שבין שתי המדינות הנסקו, שזה גם ביטוי למאמציה של ארה"ב למען שלום השלם.

רבינוביץ אמר שהוא רואה ב־ביקור שר האוצר האמריקאי ביטוי לדאגה המתמשכת שמגלה ארה"ב לשלומה של ישראל האזור כולו. כן יש לראות בביקור הר כהה לרצונה של ארה"ב להוציא אל הפועל את העקרונות והרצינות שהותוו בעת ביקור הנשיא ניקסון בארץ בחודש שעבר.

לרבינוביץ הביע תקווה, שהאורח יוכל לראות בעת ביקורו הקצר גם משהו מהדרך שבה ניצלה ישראל את הסיוע האמריקאי במפעלי הפיתוח שלה. "שאיפתנו היא לשלום ולבטחון", אמר רבינוביץ בהוסיפו, כי על מנת להשיג מטרה זו, על ישראל להיות חזקה גם מבחינה כלכלית.

סיימון: על סף תקופה חדשה

בדברי תשובתו, אמר שר ה־אוצר האמריקאי: "נוכחתי כאן, זמן קצר לאחר הביקור של ה־נשיא ניקסון ושר החוץ קיסינג'ר, מעידה על החשיבות הרבה ש־ארצי מייחסת לקשרים ההדוקים במיוחד שהתפתחו בין שתי המדינות בשנים האחרונות. אנו עומדים עתה על סף תקופה חדשה ביחסים אלה, כפי שבאו לביטוי ב־הודעה המשותפת של הנשיא ניקסון וראש הממשלה יצחק רבין, שפורסמה ב־17 ביוני.

"הודעה זו היתוותה מספר צעדים שיש לנקוט לשיתוף פעולה הודי בשטח הצבאי, הכספי, ה־תרבותי, המסחרי והמדעי.

"אני נמצא כאן כדי לפתוח ב־דו-שיח שמטרתו הגשמה של ה־סעיפים השונים בהודעה המשותפת הנוגעים לשטח הכלכלי. אני מצפה לשמוע את דעות מנהיגיכם ולראות דבר מה בארץ זו, לה חשים כל האמריקאים קירבה כה רבה, נוכח מסירותה לדמוקרטיה ותודות לאומץ ליבה".

הוא אמר, כי "ישראל היא פלא של פיתוח כלכלי אחרי מלחמת העולם השניה. (ואני יודע שתכור מהיה אלה של פרץ, דמיון ותושיה, אשר הציתו את התקדמותי גם המרשימה. לא פגה, אני מבטיח לכם, שנסייע לכם בכל דרך אפשרית. נעזור לכם בדרך שאיפשרה את היחסים בינינו בשנים האחרונות ואשר הגיעו לפיסגה בעת ביקורו כאן של הנשיא ניקסון".

מיד לאחר טקס קבלת הפנים, שנערך על הרחבה שלפני ביתהכתיבות, יצאה הפמליה לירושלים.

שר האוצר האמריקאי ישהה בארץ עד יום ו' והוא ומלוויו יקיימו סדרת שיחות עם ראשי המשק של המשק.

בנמל התעופה נכחו בעת בואו של סיימון הדיפלומט גם שגריר ארה"ב בישראל קנת קיטינג ו־הציר הכלכלי של ישראל בוואשינגטון זאב שר. (ע)

מצרים וארה"ב התכוו על הסכמים

קאהיר, (ע"ה, יופ"י ו־ע"ץ). — מצרים וארה"ב התכוו אתמול על הסכם לעידוד השקעות הון אמריקאיות במצרים. ההסכם בעיקר גם ערובות ל־השקעות האמריקאיות המצריות.

בשם מצרים חתם סגן ראש הממשלה עבד אל-עזיז חיגאזי ו־בשם ארה"ב — שר האוצר ויליאם סיימון.

בתום טקס החתימה קיימו חיגאזי וסיימון מסיבת עתונאים, שבה הודה סגן ראש הממשלה המצרית לסיימון ולחברי המשלחת ה־אמריקאית על העבודה הקונסטרוקטיבית, שעשו.

שר האוצר האמריקאי אמר, כי שני הצדדים הביעו את היסודות לשיתוף פעולה פורה בין מצרים לארה"ב, על יסוד העקרונות ש־הוסכמו בין הנשיא ניקסון לסאדאת. סיימון גילה שהוסכם על הקמת ועדות בדרג גבוה לשיתוף פעולה בין שתי המדינות ב־מישור הכלכלה וההשקעה. הוע־דות החדשות יפעלו בתחומי ה־השקעות, פיתוח ההגבלות, סחר־החוץ, ההקלאות, שיקום ופיתוח תעלת סואץ.

השאה לא סלח לסיימון

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). — שר האוצר האמריקאי ויליאם סיימון לא כלל את איראן במסעו הנוכחי למזרח-התיכון, משום שהשאה לא היה מעוניין בביקור — כתב אתמול השבועון "יו. אס. ניוז אנד וורלד ריפורט".

לדברי העתון לא סלח השאה על הערה, שהשמיע סיימון בעת שהיה שר-האנרגיה. סיימון אמר אז, שהשאה השמיע הודעות "הרסניות ובלתי אחראיות" בעת משבר האנרגיה.

קיסינג'ר רוצה להתפשר על רקע מכובד

בידיעה אחרת טוען העתון, כי שר-החוץ הנרי קיסינג'ר מפתח את המאבק בינו לבין שר-ההגנה ג'יימס שלזינגר, כדי שההתפטרות האפשרית תהיה על רקע "מכובד" ולא על חילוקי האגונות-שאר של הבית הלבן.

צפויים קשיים לסדאת בפיוס בין חוסיין למחבלים

מאת סופר "דבר"

נשיא מצרים אנואר סאדאת, העניק אתמול קבלת-פנים מרשימה ומפוארת למלך חוסיין עם בואו לאלכסנדריה, כחלק מן המאמץ "לסחוט" מן המלך ויתורים כלפי המחבלים בשלב המעשי של השיחות שעמדו להיפתח הבוקר.

אך בינתיים נראה, כי משימת הפיוס בין ירדן למחבלים, תהיה קשה, לאחר שאתמול הצטרפה גם "החזית העממית הדמוקרטית" למחנה הארגונים הדוחים התנגדות עם המשטר ההאשמי בכל תנאי שהוא.

מטוסו של חוסיין נחת בשדה תעופה צבאי ליד אלכסנדריה אתמול בשעות הצהרים. בשדה התגו כבר הנשיא סאדאת, סגניו, שרים בכירים בממשלת מצרים ובראשם שר המלחמה אחמד איסמעיל עלי. 21 מטחים נורו לכבוד של המלך חוסיין ונערות הגישו לו ולבני פמלייתו זרי פרחים. סאדאת וחוסיין סקרו משמר כבוד ולאחר נגינת ההמנונים יצאו בכתקים אל ארמון ראס-אל-תין באלכסנדריה, שם יתנהלו השיחות. בשעות הערב ערך הנשיא סאדאת סעודה חגיגית לכבודו של חוסיין, שהביא עימו פמלייה של שרים ובראשם ראש ממשלת ירדן זייד אל-ריפאי.

קבלת-הפנים החמה למלך חוסיין מצביעה על כוונתו של סאדאת להשיג הבנה ותיאום כלפי בין כל משתתפות ועידת ז'נווה לקראת כינוסה של ועידת הפיסגה זוסא ולאוריה ועידת הפיסגה הערבית בספטמבר.

לפי שעה לא הראו המחבלים נכונות מרובה למתן את תנאיהם להתפייסות עם ירדן, והמלך מצידו לא הראה נכונות להתיר לארגוני המחבלים לחדש את פעילותם נגד ישראל מתוך שטחו, או לוותר על הביצוע לביצוע הפרדת כוחות עם ישראל, קודם כינוסה של ועידת ז'נווה.

קיסינג'ר ייפגש עם תומכי תיקון ג'קסון

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל"דבר"). שר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר ביקש להיפגש עם הסנאטורים ראשי התומכים בתיקון ג'קסון. בפגישה, שתיערך קרוב לוודאי לקראת סוף השבוע, ישתתפו הסנאטורים ג'קסון, ריביקוף ויעבץ.

בשבת נפגש קיסינג'ר עם יעבץ והציג לפניו כנראה גם את הדברים שנמסרו לו הסובייטים בקשר ליהודי ברה"מ בעת ביקורו של הנשיא ניקסון בברה"מ.

ר"מ הודו: יכולתנו הגרעינית גדולה יותר מהניסוי

כלכותה, (א.פ.). — ראש-ממשלת הודו אינדירה גאנדי אמרה, כי להודו יכולת גרעינית גדולה יותר, מכפי שהומחש בניסוי האטומי הראשון שלה. ראש הממשלה אמרה, כי הניסוי לא היה גדול, אולם יכול היה להיות הרבה יותר גדול, אילו רצתה בכך הודו.

יכולתה הגרעינית של הודו נדונה אתמול בעקיפין בפגישה בין שר-החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר לבין השגריר החדש של הודו בוואשינגטון.

לפי הצעת ראש-הממשלה

המערך החליט לא להקים ועדה למו"מ עם המפד"ל

מאת סופר "דבר" בכנסת

סיעת המערך בכנסת, לשכת מפלגת העבודה ו־הריכוז של מפ"ם, שהתכנסו אמש לדון בשאלת הנוסחה לצירוף המפד"ל לקואליציה, התפזרו ללא קבלת החלטה כלשהי. ראש הממשלה יצחק רבין הציע זאת, על סמך תחושתו שהנושא עדיין לא בשל. רבין הסיר למעשה את ההצעה להקים ועדה למו"מ קואליציוני, כיוון שבנסיבות הללו עלולה הקמת ועדה כזאת להטיל סימן שאלה על יכולת עבודתה של הממשלה הקיימת.

הדיון נפתח בסקירה של שר ה־חוץ והמזכיר הכללי של מפלגת העבודה א. ידלין, שסיפר על השיחות הבלתי־פורמליות שהתקיימו עם המפד"ל ובמהלכן הועלו אפשרויות על פש־רה על פי הצעתו: "אם שנהגיר כמה ונקבל בעם ישראל כמו דור"י. ידלין הסביר, שעיקר ה־פשרה מכוון לכך, שלא תהיה ל־נוסחה המוצעת השפעה על מעמד המגזרים הרבים ביהדות או השתייכות לחלקים ביהדות העולם. הוא הד־גיש, כי הפיתרון שנמצא מוסכם הוא, שהנוסחה הדרים לעניני הגיור תתגבש, בכנסת, בנוסף לנוסחה המקובלת על הכל, ואם זו לא תימצא, תבוא הצעה התיקון להיב, המכילה את התוספת "כדי מקובל ב"מזרחי דוד"' ותובע במפלגת העבודה יצביע בעדה. לדעת ידלין המיפוי אחר דרך לצירוף המפד"ל איננה בדרך תלויה בממשלה — לכן זו הנוסחה שביכולתה לפתור — הפשרה עיקרית היא למסור על הברית ההיסטורית עם היהדות הדתית.

כן דיבר ח"כ ב. הלוי סגן, כי הכנסת שהציע ידלין עובר את ה־גבול האחרון שנקבע בעת הרכב הקואליציוני. לדעתו, אם ילכו לקראת הפשרה המוצעת ("מדור דור") יתקלו בכך כל נסיון לבצוא הסדר מוסכם של מכבש על כל חלקי ה־עם היהודי, הלכי הדגים, כי ל־מכפלה תוכית סכנה בציבור ו־הצעה זו עלולה להנחית מכה על המפלגה.

דוד קורן אמר, כי ברצונו לה־אות את המפד"ל בתוך הממשלה. י. קרגמן טען כי המפד"ל איבדה את עצמאותה הפוליטית אחרי פנ־יותה לרבנות הראשית ובשום כך איננה יכולה להיות פרטנר בממ־שלה.

שר המשפטים ח. צדוק הציע בחירת ועדה מצומצמת של הבד־ערך שתיוועץ בכל הגורמים, בכ־דבה לצרף את המפד"ל לממשלה. לדעתו, אם המפד"ל תישאר מחוץ לממשלה, יתגברו בה הכ־חות הקיצוניים, הן בתחום הדתי והן בתחום הלאומי.

אשר לסוגיית הגיורים, אמר צדוק, כי היהודי האינטלקטואלי מחייב להכיר שהביטוי "כהלכה" ו"מדור דור" הם אותו דבר, ויי־תכן; אפילו שהנוסחת "כהלכה" הוא עוד פותח קיצוני. את הבד־דלי הניסוחים יש לראות רק לאור המשמעויות המעולות להיות להם כלפי חלקים ביהדות העולם.

(המשך בעמוד 2, טור 5)

בנק ישראל סייע ב־3.5 מיליון ד' לבנק המזרחי

כדי שיוכל לעמוד בהתחייבויותיו בחו"ל; משפטן נשלח לשוויץ לבדוק הסכמי הפיקדון עם "א"י–בריטניה"

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של "דבר"

בנק ישראל העביר לפני כי־עשרה ימים לבנק המזרחי המאוחד דולאר כדי לסייע לו לעמוד אחר סכום של 3.5 מיליון בהתחייבויותיו כלפי בנק אמריקאי ידוע, זאת לאחר שבבנק א"י-בריטניה הודיע שלא יוכל להחזיר לו פקדון בסכום זה.

העברה זו נעשתה בעיצומו של המו"מ על מכירת בנק א"י-בריטניה לבנק לאומי ולבנק המזרחי המאוחד. מהות הסיוע לא נודעה לפרטיה. אך יש הגורסים שהוא נעשתה כבר במסגרת והסדר הצ־פוי שהבנקים הישראליים יקבלו הורה מוצית מפקדונותיהם בבנק א"י-בריטניה עוד לפני שהממשלה אישרה זאת. מנכ"ל בנק המזרחי, אהרון מאיר, אמר אתמול שהוא

החזיר כבר את הסכום לבנק ישראל.

מנכ"ל בנק המזרחי הסביר אתמול בשיחה עם סופר "דבר", שביום ו' לפני עשרה ימים, הודיע לו מנכ"ל בנק א"י-בריטניה יהושע ברציון, שלא יוכל להחזיר את הפקדון של 3.5 מיליון דולאר של בנק המזרחי שהיה בפקדון אצלו. בנק המזרחי כבר ביצע שורה של התחייבויות לתשלומים על יסוד קבלת כספי הפקדון. ההתחייבויות היו כלפי בנק אמריקאי מכובד.

הודעת בנק א"י-בריטניה נתקבלה ברגע האחרון ולדברי מאיר לא היתה אפשרות לבצע סידורים אחרים. לכן, פנה לבנק ישראל וביקש את עזרתו בביצוע התשלומים לבנק האמריקאי כדי שלא יהיו אי-נעימויות. בנק ישראל העביר את הסכום הדרוש ובתחילת השבוע שעבר החזיר בנק המזרחי את הסכום לבנק ישראל. מאיר גם מלהסביר כיצד החזיר הסכום ועדיין מתעכב כל בנק א"י-בריטניה לבנק המזרחי הוא עדיין 6.5 מיליון דולר.

בתשובה על שאלה, אמרה הדוברת בנק ישראל שבבנק ישראל אינו נוהג, כנהג המדיניות הבנקאית, למסור על עסקות ספציפיות עם בנקים, אם בוצעו או לא.

השוויצים בודקים מסירה מסובכים

אתמול יצא לשוויץ משפטן מטעם המנהל המורשה של בנק א"י-בריטניה. הוא נשלח כדי לבדוק את הסכמי הנאמנות שנחתמו בין הבנק השוויצרי לבין בנק א"י-בריטניה בקשר לפקדון של 38.5 מיליון דולאר. צעד זה ננקט לאחר שלא הצליחו לגלות הסכמי הנאמנות בתיקי הבנק בת"א.

בעקבות פניה לשוויצים בקשר להעברת הסכמי הנאמנות לרשות המנהל המורשה של בנק א"י-בריטניה, הנכל פינקלשטיין. הם השיבו שיבדקו אם יוכלו לעשות זאת לפי חוק הבנקאות השוויצרי.

(המשך בעמ' 2 טור 4)

תותחנים ושוטרים מטבעם על שגרירות יוון בלונדון מפני פגיעים נועמים. (צילום-רדיו של "אסושיאייטד פרס")

הכנות צבאיות בתורכיה וביוון להתערב בקפריסין

אקאריוס הגיע במטוס בריטי למלטה בדרכו לונדון ולניו-יורק; נפתחה ישיבת מועצת הבטחון

איסטנבול, (יו.פ., א.פ. ו־ע"ץ). — תורכיה ויוון [illegible] הבירות אתמול אחר הצ־[illegible]ים ואמש את הכוננות [illegible] צבאיות לקראת התער־[illegible]ת מזוינת בנעשה ב־[illegible]ריסין, לאחר שהתברר [illegible]ת היחידות המוצבות [illegible] כבר משתתפות כ־[illegible]אה בקרבות לצד ה־מורדים.

אנקרה פנתה רשמית לממשלת בריטניה בדרישה לפתוח ב־התייעצויות בין שתי המדינות בהתאם לחוזה הערבות למעמדה של קפריסין משנת 1960.

כמעט באותה השעה התכנסה גם מועצת הבטחון בניו-יורק במשבר זה. ארכיבישוף מקאריוס הגיע לאלטה במטוס חיל-האוויר הבריטי, שמילט אותו מעיר מולדתו פאפוס (ראה ידיעות קודמות בעמוד 3).

אתמול אחר-הצהרים נראו שיירות של חיילים תורכיים עוברים לנמלי הדרום, המרוחקים 80 ק"מ בלבד מקפריסין. אותה שעה העמדו בכוננות הכן יחידות צי תורכיות. החיילים היו חמושים היטב ונתקבלו בידי המונים שקראו "אל קפריסין, אל קפריסין".

בית הנבחרים התורכי זומן לישיבת-חירום מחר בשעה 3 אחרי הצהרים, וכפי שנודע באנקרה, תבקש הממשלה סמכות להתערבות צבאית בקפריסין. בית הנבחרים בלבד רשאי להסמיך את הממשלה לצעד זה.

בינתיים הגיע, כאמור, הנשיא מקאריוס לבירת מאלטה ונתקבל שם בטקס הנאות לקבלת פני ראש מדינה. למקאריוס צפוי יחס אוהד בוואלטה. מניחים, כי היום עם שחר מגיע מקאריוס ללונדון וסבורים, שכמדינאי מנוסה, ירצה להופיע אישית בפני מושב החירום של מועצת הבטחון, אולי עוד הערב.

המורדים סגרו על פאפוס בהפגזה מהים

אמש מסרה סוכנות "יונייטד פרס" מניקוסיה, כי מקאריוס הצליח להימלט מעיר הולדתו פאפוס, כאשר כוחות המורדים סגרו עליה בהפגזה מן הים ובסגורי שריון וחיל רגלים מן היבשה. ההפגזה הימית היתה מכוונת אל ארמון הבישוף, לשם נמלט מקאריוס שלשום בפרוץ המרד. משם גם שידר שלושה נאומים לעם באמצעות תחנת שידור מחתרתית.

לדעת משקיפים בריטיים, התקפת שריון כבדה היתה צפויה על האיזור תוך 24 שעות לכל היותר. לפיכך החליט מקאריוס לקבל את עצת הבריטים ולהשתמש במטוס הדרום של חיל-האוויר המלכותי, שהועמד לרשותו כדי להימלט מהאי.

בועצת הבטחון התכנסה אמש ב־שעה 11.09 לפי שעון ישראל. לדבר הדיבור היו רשומים מוכיר ארי"ם קורט ואלדהיים וציר קפריסין צנון רוסידס, שביקשו את כינוס המועצה, וכן נציגי ברה"מ ותורכיה.

אזהרה סובייטית תקיפה

לפני כן פרסמה ברה"מ אזהרה תקיפה ליוון ובעקיפין לארה"ב. הסובייטים דורשים להחזיר את השלטון לידי מקאריוס. שאם לא כן תצטרך יוון "לשאת בתוצאות" "עלולות להיות השלכות חמורות על הרגיעה הבינלאומית" (הדברים מכוונים לארה"ב). דובר משרד ההגנה בוואשינגטון דיווח על תגובה מוגברת של כוחות צי סובייטיים לכיוון קפריסין.

מקריוס עשוי לבקש התערבות צבאית בריטית

מאת שלמה גינוסר, סופר "דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל"דבר"). [illegible] במשקיפים מדיניים בלונדון [illegible] אמש, כי הממשלה הבריט־[illegible] להעניק למקאריוס מקלט [illegible] הבסיסים הבריטיים ה־[illegible] הטריטוריאליים בקפ־[illegible] ולהניח לו אחר כך ל־[illegible] בוודאי — כפיה לבקיעת [illegible] ברורה למובהק.

[illegible] במשקיפים בלונדון הביעו [illegible] התקווה, שמקאריוס יפנה ישי־[illegible] לבריטניה בבקשה להפעיל [illegible] זכותה להתערב להגנת החו־[illegible] הקפריסאית. האיש שחתם ב־[illegible] בריטניה על ההסכם עם [illegible] וגם יוון ב־1960, ג'וליאן [illegible] איפר אתמול, כי לבריטי־[illegible] זכות — אם כי לא חובה [illegible] להתערב.

[illegible] לבריטניה 8,000 חיילים בקפרי־[illegible]

שגריר בריטניה הזהיר את יוון

[illegible] שגריר בריטניה באתונה פי־[illegible] הזהיר את שר-החוץ [illegible] בפועל, כי על יוון ל־[illegible] ולכבד את התחייבויותיה ה־[illegible] הבינלאומיות בכל הנוגע לעצ־[illegible] של קפריסין ולשלמותה. [illegible] גם "יעצי" להוליך בכל [illegible] את הקצינים היוונים, ה־[illegible] במשמר הלאומי בקפרי־[illegible]

[illegible] היווני השיב, כי אין [illegible] יוון להתערב וכי כל ה־[illegible] בקפריסין הוא ענין קפ־[illegible] פנימי.

[illegible] נגעים בין בריטניה לתורכיה [illegible] לבנן את האווירה [illegible] למנוע התערבות תורכית. [illegible] לדעת משקיפים בריטיים ב־[illegible] עשויה לסכן עוד יותר את [illegible] עם התורכי באי. ואמנם, כל [illegible] הפיגור אמש, שהתורכים [illegible] להבליג — לפי שעה. [illegible] בחוגים בריטיים ב־[illegible] לגבי סיכויי מקאריוס לחזור [illegible] הלוקות. מקאריוס נהנה [illegible] כמעט כללית כל אוכ־[illegible] היוונית וכן מתמי־[illegible] של המיעוט התורכי. [illegible] בו את הרע במיעוט. [illegible] בריטניה מתעבים את סמפסון [illegible] שהושבע לנשיא [illegible] של קפריסין, הוא דמות [illegible] הבריטים מתעבים תיעוב [illegible] קציני בולעת, ראשי [illegible] של הבריטי בקפריסין [illegible] עצמאותה ועתונאים בריטיים, [illegible] בקפריסין בשנות החמי־[illegible] מאוחרים בדעתם שסמפסון [illegible] רוצה בעל נטיות פסיכופטיות [illegible] הקות. [illegible] של לורד קאראדון, שהיה

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז
המחלקה המוניציפלית

ראשי הרשויות המקומיות, חברי הוועדה המוניציפלית, חברים בהנהלת השלטון המקומי, חברים בהוועדה, הוועדה ועד משפטים המהנדסים של הכנסת.

מוזמנים
לישיבה דחופה
שתתקיים:
מחר, יום חמישי, 18.7.74 בשעה 10.00 לפנה"צ
באולם הישיבות של מרכז המפלגה, רח' הירקון 110, תל-אביב.

על סדר היום:
סיכום סופי של ההצעות בקשר לחוק הבחירה האישית של ראשי הרשויות המקומיות

מפאת חשיבות הנושא, מתבקשים החברים להתפנות ולהשתתף בישיבה זו, בה יסוכמו ההצעות השונות בשאלה זו.

בא דייק!

ועד יוזם לשיפור היחסים ישראל - בריה"מ
רב-שיח
ביום חמישי 18-7-74 בשעה 8.30 בערב, בבית-סוקולוב
הנושא: יחסי ישראל — ברית-המועצות לקראת הבאות
בהשתתפות:
ח"כ ד. זכין — ח"כ ש. לוין
ח"כ ה. זיידל — ח"כ א. מלמד
ח"כ א. לבנבראון — ח"כ מ. פעיל
המנחה: יו"ר הועד היוזם יעקב ריפתין

هدية من الأرشيف

هكذا من الأصل

ביאטה קלארספלד, עם בנה ובתה ליד הכותל המערבי, במסגרת התארחותה בירושלים. (צילום יובל שוסטרמן, „איזראל סאן")

השבוע צפויה חתימת הסכם תוספת־היוקר ליולי

אברהמוביץ: עמדת התעשיינים לגבי התכנית הכלכלית — תמוהה

תרעומת על עמדת התעשיינים, המונעים שלא ישתתפו פעולה בביצוע התוכנית הכלכלית להבראת המשק — הביע יו"ר הנהלת האיגוד המקצועי, אוריאל אברהמוביץ, בישיבת המחלקה שנתכנסה לדון בהסכם תשלום תוספת־היוקר על פי האינדקס שהתפרסם, תוך העלאת התקרה ל־1000 ל"י.

הסכם אמור להיחתם השבוע, לתשלום תוספת יוקר ביולי עם לשכת־התיאום של הארגונים הכלכליים.

הוא ציין, כי הממשלה לא התכוונה להשאיר את תוספת־היוקר בידי התעשיינים, אלא להפקיד את הסכומים בבנק ישראל.

בהתייחסו לשינויים בשכר, הצפויים בגין תוספת־היוקר, מסר אברהמוביץ, כי גם שכר המינימום יגדל מ־625 ל"י ל־686.96 ל"י.

בהקשר זה מסר ש. גרינשפן מהמכון למחקר כלכלי בוועד־הפועל, כי סה"כ התוספת החדשה לתוספת־היוקר המקסימלית תגיע ל־207 ל"י.

כתוצאה מכך יהיה שכרם של העובדים כלהלן:

שכר־יסוד	שכר כולל 6/74	תוספת יוקר 7/74	שכר כולל 7/74
299.03	625	61.96	686.96
500.00	1044	103.50	1147.50
600.00	1223.90	124.20	1348.10
700.00	1403.80	144.90	1548.10
1000.00	1703.80	207.00	1910.80
1500.00	2203.80	207.00	2410.80
2000.00	2703.80	207.00	2910.80

הבנק לפיתוח התעשיה מערער על תביעת מס־הכנסה למאות אלפי לירות

תביעת ההפרש קשורה בתקופת כהונתו של זנבר

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הבנק לפיתוח התעשיה מערער על תביעת שלטונות מס־הכנסה לשלם הפרשי מס של מאות אלפי לירות, בקשר לתשלומים והטבות שהיו בתקופת כהונתו של משה זנבר כיו"ר מועצת המנהלים של הבנק. עתה מתנהלים דיונים על תביעה זו.

מנכ"ל הבנק לפיתוח התעשיה, ד"ר אברהם נאמן, אישר אמש שהבנק קיבל תביעה לתשלומי הפרשי מס של מאות אלפי לירות. הוא ציין, שכל 3—4 שנים מופיעים פקידי מס־הכנסה לבדיקה ומגישים דרישה לתשלומי מס נוספים בגין תשלומים שונים. אולם תביעה כזאת משמשת נושא לבירורים ובסופו־של־דבר התשלום בפועל לשלטונות המס הוא בדרך־כלל נמוך הרבה מדרישתם המקורית. ד"ר נאמן נמנע מלפרט את התביעה של שלטונות המס, וגובהה עכשיו.

אולם מתברר שתביעת מס־הכנסה מתייחסת ל־4 שנות כהונה של משה זנבר, כיום נגיד בנק ישראל, כסגן יו"ר ואחר־כך כיו"ר מועצת המנהלים של הבנק לפיתוח התעשיה. בקיצור, נדרש הבנק לשלם מס־הכנסה על הדירה שנמכרה לזנבר במחיר נמוך ממחירה. שלטונות המס רואים בזאת הכנסה נוספת של כ־200,000 ל"י. בשיעורי המס שהיו נהוגים באותם שנים, הרי גילום ההכנסה נכר מגדיל את ההכנסה בסכום ניכר ואותו מחייבים במס.

בבנק לפיתוח התעשיה מעריכים, שיצליחו להגיע להסדר על תביעה זו. מהנסיון בעת בירורים על תביעות קודמות, מגיעים לפשרה של תשלום מס בגובה של כ־20 אחוז מהתביעה המקורית.

יעבץ בדו"ח לקונגרס על ביקורו

ישראל זקוקה לסיוע של 2 מיליארד דולר לשנה

„יש להתחשב בעול הכספי המוטל על אזרחי ישראל"

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — „כאשר יבחון הקונגרס האמריקאי את שאלת הסיוע לישראל, עליו להתחשב בעול הכספי הכבד המוטל על תושבי ישראל עצמם" — זאת כתב סנאטור יעקב יעבץ בדו"ח שמסר בתום ביקורו בישראל.

יעבץ התרשם שממשלת ישראל הטילה מדיניות כלכלית „דראקונית" על התושבים, בין השאר כדי להפגין בפני משלם המסים האמריקאי, שהישראלים תובעים קודם כל קורבנות מעצמם.

דבר DAVAR دافار

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים)

סניפים: תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141; ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 231251-3; חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

לדברי יעבץ תזדקק ישראל בחמש השנים הקרובות ל־1.5 מיליארד דולאר לשנה כסיוע צבאי, ולחצי מיליארד סיוע אחר.

הגזמה בתיאור הזעזוע הפוליטי בישראל

יעבץ כותב עוד, כי העתונות הבינלאומית הגזימה בתיאור הזעזועים הפוליטיים שעברו על ישראל לאחר המלחמה. כדוגמה ליציבות הפוליטית הוא מביא את אישור המדיניות הכלכלית החדשה בכנסת, ברוב הגדול של הממשלה.

יחסי שלום עם „הרוב השקט" בעזה

בדבר עמדת ממשלת ישראל בנושא הפלסטינאי אומר יעבץ, כי הישראלים סבורים שחוגים רחבים מתונים ומתנבאים הנגועים בכוחם של ארגוני הטרור בקרב הפלסטינאים. לדעת ישראל קיים „רוב שקט" גדול בעזה, בגדה ובאוכלוסיה הפלסטינאית בישראל ובגדה המזרחית. יחסי השלום בין ישראל לרוב שקט זה הם מציאות המוכחת יום־יום.

הסנאטור גילה בממשלת ישראל „נכונות לתת ביטוי לשאיפות הפוליטיות של הפלסטינאים בתוך מסגרת הסדר הישראלי־ירדני".

דאגה בעניין הכור המצרי

אשר לכור האטומי האמריקאי למצרים מסכימים הישראלים עם כוונתיה של ארה"ב בענין זה, אך הם מודאגים מהידע הגרעיני שירכשו המצרים ומהסיכוי לשיתוף פעולה צבאי מצרי־הודי בתחום הגרעין.

סנאטור יעבץ מצא בישראל גם דאגה עמוקה מפעילותה הצבאית של ברה"מ באיזור, המתבטאת בנשק המתוחכם שהיא מספקת לערבים מאז המלחמה.

מסתמנת פשרה

ואשינגטון (יתפ"ע). — נוכח החשש לפרוץ מלחמת מכסים, העלולה להביא לשפל כלכלי ברחבי תבל, הצטרפו אתמול 15 סנאטורים לדרישה שיינקטו אמצעים כדי לאשר חוק סחר אמריקאי חדש, המתעכב זה שבעה חודשים בוועדת הכספים של הסנאט.

החוק, שאושר בבית הנבחרים בחודש דצמבר 1973, מתעכב מפני שהנשיא ניקסון איים להטיל עליו וטו, אם הוא יגיע לשולחנו בתוספת של תיקון, אשר ימנע מברה"מ ויתורים בענייני סחר, אלא אם כן תסכים מוסקווה להגירה חופשית של יהודים סובייטיים.

סנאטור הנרי ג'קסון, שיזם את התיקון יחד עם הציר צ'ארלס ואניק, אמר בשבוע שעבר כי הוא מוכן לפשרה של קביעת מיכסה קבועה, במקום הדרישה להגירה חופשית. סנאטור יעקב יעבץ אמר, כי הוא סבור שתיתכן פשרה בשאלת ההגירה. סנאטור אדלי סטיבנסון קרא לניקסון לבטל את איומו להטיל וטו. „הפגנת המתיחות לא התבטלה, גם אם ימנעו מהסחר ביטים ויתורים" — אמר סטיבנסון.

ג'ון לינדסי הוזמן לכבב בסרט של פרמינגר על הטרור הערבי

פאריס (א.פ.). — ראש עיריית ניו־יורק לשעבר ג'ון לינדסי הוזמן על־ידי המפיק אוטו פרמינגר לכבב בסרט על מחבלים ערביים.

הסרט מבוסס על ספר, שכתב העתונאי הצרפתי פול בונקרד ונכדתו של ארנסט המינגוויי, ג'ון. שם הספר „רוזבוד".

בספר מסופר על ספינת־שעשועים, הנחטפת בידי טרוריסטים ערביים. על הספינה מצויות ארבע נערות, בין היתר, חמש בנות, שאחת מהן היא בתו של סנאטור אמריקאי. לינדסי בן 52, ישחק את הסנאטור.

הסרט יצולם בצרפת ובישראל.

שר־החוץ ההולנדי מאקס ואנדר סטול יצא אתמול למזרח לביקור של יומיים.

רה"מ בסיכום הדיון בכנסת על דו"ח מעלות

האיום העיקרי — לא הטרור אלא עימות עם צבאות ערב

מאת סופר „דבר" בכנסת

ראש הממשלה יצחק רבין אמר אתמול בכנסת, כי עלינו לזכור שהטרור אינו האיום המסוכן ביותר מצד מדינות ערב נגדנו ועלינו להקדיש את מירב מאמצינו להכנות, למקרה שייכפה עלינו עימות עם צבאות ערב.

כדאי שלא נשכח — הדגיש ראש הממשלה — כי הטרור הוא איום מוגבל לעומת האיום הכוח של צבאות ערב.

ראש הממשלה דיבר בסיום הדיון על דו"ח ועדת הבירור בעניין אסון מעלות. בהשיבו לטענות ולוכחים בדיון שנערך בשבוע שעבר, אמר ראש הממשלה, כי הממשלה לא מינתה את עצמה לוועדת חקירה של ועדת חקירה. אלא התרכזה בנקיטת כל הצעדים לתיקון כל הליקויים שהדו"ח הצביע עליהם.

ראש הממשלה אמר, כי אינו יכול להבטיח, כי פעולות טרור לא יישנו, אך הוא יכול להבטיח שייעשה הכל, כדי למנוע חדירה וכדי לטפל בצורה היעילה ביותר, אם וכאשר תהיה חדירה. ראש הממשלה הוסיף, כי נצטרך לחיות תחת איום חידוש מעשי טרור יחד עם זאת לקיים מערכת חיים תקינה במדינה.

ההצבעה

בתום דברי ראש הממשלה קיבלה הכנסת את הצעת סיעות הקואליציה שהגיש א. מיאל ורובה לפניה את הודעת ראש הממשלה.

ברוב של 53 חברי הקואליציה ובקולות נגד 39 קולות של סיעות הליכוד, מפד"ל וחזית תורתית נדחתה הצעת סיכום שהציע מ. ידיד בשם סיעות האופוזיציה. כן נדחתה הצעת סיכום של רק"ח שדרשה להקים ועדה פרלמנטרית, שתחקור את אחריותו של שר־הבטחון לשעבר משה דיין לאסון מעלות.

כאלף מעולי ברה"מ ירדו מינואר השנה

נשירת היהודים היוצאים מברה"מ הגיעה ל־12%

מאת סופר „דבר" בכנסת

שר־הקליטה שלמה רוזן מסר אתמול בכנסת כי בחודשים הראשונים של השנה חלה ירידה ניכרת בשעור העולים מברה"מ ויחד עם זאת חל גידול בשיעור הנושרים מבין היהודים שיוצאים מברה"מ ואינם מגיעים לארץ.

בתשובה לשאילתה של ה. זייד (ל"ע) מסר השר ש. רוזן כי מינואר עד יוני השנה עלו מברה"מ 9722 לעומת 14,525 בתקופה המקבילה אשתקד. מספר היהודים שיצאו מברה"מ, אך לא עלו, היה בשנה שעברה כ־5 אחוזים מכלל היוצאים, ואילו בחודשים הראשונים של השנה חל גידול בשיעור הנושרים והוא מגיע בכ־ששת החודשים האחרונים ל־12 אחוז.

מתוך 90 אלף העולים שהגיעו מברה"מ מאז 1971, ירדו בחמשת החודשים האחרונים כאלף איש.

בהמשך דיון ועדת הכספים בפרשת „א"י—בריטניה"

ביקורת מכל הסיעות על אופן הפיקוח של בנק־ישראל

מאת דניאל בלוך, סופר „דבר" בכנסת

בוועדת הכספים של הכנסת התחדש אתמול הבירור בפרשת בנק א"י־בריטניה תוך השמעת ביקורת מצד דוברים מכל הסיעות על דרכי הטיפול של בנק ישראל בפרשה ועל סדרי הפיקוח על הבנקים.

נגיד בנק ישראל משה זנבר דיווח לוועדה על ההתפתחויות האחרונות בפרשה וציין, כי הממשלה טרם קבעה עמדה ביחס לתביעת ה„בנק אוף אינגלנד" שבנק ישראל יקבל עליו את התחייבויות חברת הבת האנגלית כמו לגבי התחייבויות הבנק הישראלי. החלטה בעניין זה תתקבל לאחר שתסתיים הבדיקה הנערכת עתה באנגליה.

נגיד בנק ישראל מסר על הקשיים הרבים בבדיקת הנעשה בבנק איי־בריטניה נוכח שביתת העובדים. הוא מסר, כי תיקים רבים טרם נתגלו. החוקרים פתחו גם את הכספת הפרטית של מנכ"ל הבנק לשעבר י. בן־ציון, אך לא מצאו בה דבר מלבד הכתובה שלו. נגיד בנק ישראל הדגיש בדבריו, כי בפרשת נסיון המכירה לא היתה שום אפליה לרעה של בנק המזרחי וקרא גם מכתב של מנכ"ל בנק המזרחי א. מאיר המוסר, כי הוא יזם את הפניה לבנק לאומי בעניין המכירה.

במרכז קרא זנבר את מכתבו של המנהל המורשה של הבנק ה. פינקלשטיין האומר, כי אין יסוד לתלונתו של ח"כ א. מלמד לפיה המליצו פקידי הבנק ללקוחות בנק איי־בריטניה להעביר את חשבונותיהם לבנק לאומי. א. מלמד וכן חבר־הכנסת ז. שובל וי. בדמאיר עירערו על התשובה ודרשו פרטים נוספים.

ביקורת קשה על נגיד בנק ישראל

במהלך הדיון בוועדת הכספים תבע יו"ר הוועדה י. קרגמן מאת הנגיד להקפיד על המלצת הוועדה להעביר את הבנק בהקדם האפשרי לבנקים או לגופים כלכליים אחרים.

צ. גרשוני דרש מנגיד הבנק לעשות כל מאמץ למכור את בנק איי־בריטניה ודרש שיימסר דיווח לוועדת הכספים לפני תום תקופת המורטוריום של הבנק. גרשוני גם שאל את נגיד הבנק אם ניתן להפריד בין הבנק בארץ לבין חברת הבת באנגליה וכו'. זנבר ענה מיד כי על־ידי פעולת התפיסה נפלה האחריות על הכל. גרשוני ביקש תשובה מפורטת יותר בישיבה הבאה בעניין זה. כמו כן הגיע לפתחה בדיון נפרד בשאלה הפיקוח על הבנקים, תוך מתיחת ביקורת על סדרי הפיקוח בעבר. הוא גם דרש הסבר מדוע החליטה הממשלה לכסות חצי מפקדונות הבנקים הישראלים בבנק איי־בריטניה ושאל האם זה מחשש להתמוטטות המגינה.

צ. אמוראי קרא לממשלה שלא לקבל בשום פנים ואופן אחריות על התחייבויות הבנק בבריטניה. הוא גם הציג שאלות לגבי סדרי הפיקוח על הבנק ושאל מדוע לא השעה בנק ישראל בשעתו את מנהל הבנק.

ד"ר י. באדר מהליכוד התנגד למתן פיצוי לבנקים על פקדונותיהם ואמר, כי הממשלה אינה צריכה לקחת אחריות על עסקי בנק במקרה של כשלון שכן פירוש הדבר כמעט הלאמה.

מ. שחל מהמערך הצדיק את צעדי הממשלה בפרשה זו. הוא גם האשים כמה מחברי הוועדה (והכוונה לחברי המפד"ל) שלא נגשו לענין מתוך גישה עניינית אלא ניסו להביאו לאפיקים ספציפיים. על כך הגיבו בחריפות נציגי המפד"ל בוועדה י. בדמאיר וא. מלמד.

א. אפרת ממפ"ם הציג אף הוא שאלות נוקבות לגבי סדרי הפיקוח על הבנקים.

„הנגיד היה פגיע"

ח. קורפו מהליכוד אמר, כי אין לו ספק שלנגיד היו פניות בעניין וכי הוא לא נהג מתוך שיקולים אובייקטיביים אלא מתוך גישה סובייקטיבית ואולי היה מודרך מתוך שנאה למנהלי הבנק או למנהלים אחרים. הוא גם שאל מדוע מ. זנבר לא מתייחס לטענות של מנהלי הבנק שהושמעו בפני הוועדה ואשר קורפו התרשם מנכונתן.

א. טוסטק מהליכוד אמר, כי הנגיד פעל מתוך יצרים ורוגז וסקל את העניין מתוך גישה מוסרית. הוא אמר, כי בפניית מכירת הבנק נפתחה „תיבת פנדורה" ובנק ישראל נכנס לבוץ במקום לעזור לבנק להיחלץ מקשייו.

ש. לורנס מאגו"י אמר, כי הפיקוח על הבנקים התנהל בזילות, כפי שלא נגע בעבר את הסתבכות בנק אגודי כאשר אנשי המפלגה החזירו את בנק ישראל ואילו אנשי הפיקוח הרגיעו ואמרו שהכל בסדר.

י. בדמאיר מהמפד"ל אמר, כי צריך לברר ולחקור את הטיפול הכושל של בנק ישראל בפרשה. לנגיד היה שיקול־דעת מוטעה ולו היתה נעשית המכירה, היה נחסך כסף למשלם המסים ויחד עם זאת היתה נמנעת פגיעה קשה באמינות המדינה.

קרגמן: יש להנהיג ביטוח פקדונות

יו"ר ועדת הכספים י. קרגמן הודיע, כי בדעתו להגיש הצעת־חוק פרטית בעניין הנהגת ביטוח פקדונות, אם לא תעשה זאת הממשלה.

הוא הזכיר, כי בזמנו תמכה ועדת הכספים בהנהגת ביטוח פקדונות אולם הבנקים הגדולים התנגדו לכך.

ח"כ אולמרט: מתנכלים למשה זנבר

ח"כ א. אולמרט מהליכוד ביקש אתמול מיו"ר הכנסת להעמיד על סדר היום הצעה דחופה לדיון בתביעה שהוגשה ע"י רשויות מס־הכנסה נגד הבנק לפיתוח התעשיה לתשלום מס על חשבון הטבות שהעניק למשה זנבר, נגיד בנק ישראל.

ח"כ אולמרט מסתמך על פרסומים שהיו ובהם נטען, כי הטבות אלו היו ידועות ולדעתו מעורר עיתוי הגשת התביעה על־ידי שלטונות המס רושם קשה של נסיון לפגוע בנגיד על רקע היחסים המתוחים בין משרד האוצר ובנק ישראל.

נציגי מפ"ם: יש לשים יד על נכסי הבעלים

בפגישה משותפת של נציגי מפ"ם בכנסת ובוועדה המרכזית של ההסתדרות, הובעה דאגה מכל הגילויים החמורים במערכת הפיקוח על הבנקים שבאו לידי ביטוי בהתמוטטות בנק איי־בריטניה. חברי מפ"ם ראו צורך להביא בראש ובראשונה את הכשלונותיהם של הפקידים הבכירים והן יש לדאוג לטובת השם הטוב של מדינת ישראל בשוק הכספים הבין־לאומי.

כמו כן על ישראל להתייחס אל התביעה לקבלת אחריות על הפסדי הבנק האנגלי, כן קראה מפ"ם לממשלה לשים יד על נכסי הבעלים של הבנק כדי לצמצם ככל האפשר את הפסדי המדינה. כמו כן אמרו נציגי מפ"ם שיש להבטיח שהממשלה תפעל לבצע את כל הצעות הבדיקה במבצאי צוות החקירה הממשלתית.

בנק ישראל סייע

(המשך מעמ' 1)

הערכת משפטנים ישראליים היא, שהבנק השוויצרי חייב להעמיד לרשות הנהלת הבנק את הסכמי הנאמנות לעיון ולבדיקה.

בינתיים הועברו תיקי מסמכים מבנק איי־בריטניה לצוות החוקרים של המשטרה העוסק בחקירה. המנכ"ל לשעבר של הבנק, עו"ד יהושע בן־ציון, עו"ד יצחק אדרה ישמש כפרקליטו של בן־ציון.

בן־ציון לקה בהתקף אסטמה

מנהל בנק איי־בריטניה עד לפני שבוע שעבר יהושע בן־ציון, קיבל התקף אסטמה.

לכתב עתיים נודע, כי מר בן־ציון מוחזק מאז שלשום תחת השגחה רפואית צמודה בגלל בריאותו הרופפת, וכיוון שכך, הועבר מבית המעצר בפתח תקוה אל מקום אחר.

יחד עם זאת נודע, כי התקפת האסטמה לא תמנע בעד המשטרה מלהביא את בן־ציון היום, לפני שופט השלום בתל אביב, לשם הארכת מעצרו. (ע)

ויתור ראשון בבנק איי־בריטניה

סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים מוסר:

תקופת המורטוריום (ביטול החוב) של בנק איי־בריטניה הוארכה בעשרה ימים והיא תפוג ב־29 ביולי. צו על כך הוציא אתמול נגיד בנק ישראל, משה זנבר. במכתב ששיגר הנגיד למועצת המנהלים של הבנק נאמר, כי בכוונת הנגיד לשלול את רשיון הבנק, משום שזה אינו יכול לקיים את התחייבויותיו. ערעורים והשגות על כוונה זו יכולים חברי מועצת המנהלים של בנק איי־בריטניה להגיש עד ה־4 באוגוסט.

בינתיים נודע, כי המפקח על הבנקים, הד"ר מאיר חת, חזר והציע לשלוחת הבנקים שנוהלו במו"מ לרכישת בנק איי־בריטניה, שיקנו את הבנק. הצעה זו — לבנק הפועלים, בנק לאומי ובנק המזרחי המאוחד — באה בעקבות המלצה לנקוט צעד זה על־ידי ועדת הכספים של הכנסת. ההצעה, שכללה ערבות מוגבלת של הממשלה להפסדי הבנק, הוצגה גם לראשי בנק דיסקונט והבנק הבין־לאומי הראשון. ואולם כל הבנקים הללו דחו את ההצעה, אם כי גילו עניין ברכישת נכסים של בנק איי־בריטניה כגון סניפיו. [illegible] התנהלו מגעים ראשונים על מכירת סניפים.

„בנק אוף אינגלנד" [illegible] עם בנק ישראל

לונדון (עמיר"א). — ה„בנק אוף אינגלנד" הכחיש אתמול ידיעה, כי גבר בימים האחרונים הדיון בין בנק ישראל בקשר להתבטלות בנק איי־בריטניה — כתב „גארדיין".

דובר ה„בנק אוף אינגלנד" אמר לכתב העתון, כי „אינו יודע דבר על מחלוקת כלשהי עם שלטונות הבנקים בישראל".

הדובר הוסיף, כי הבנק הבריטי האנגלי טרם קיבל תשובה ברורה על מצבו של בנק איי־בריטניה בלונדון, שהוא חברה־בת של הבנק התל־אביבי. עם זאת, בעדין הבנק הלונדוני סגור. נובע מכך קשה להגיע. ה„בנק אוף אינגלנד" ימסור על עמדתו הכללית בתוך זמן רב.

בינתיים כסרו שהי חברות הביטוח שבבעלות... [illegible] המבה, כי אין להן כל קשר להתבטלות הבנק. אלה הן חברות ביטוח מהותית ואין להן, לטענתן, קשרים בנקאיים ולא קשרי בית עם בנק איי־בריטניה בלונדון.

פרס גרמני לפרופ' ג. שולם

מינכן, (עית"ן). — פרס הכבוד של האקדמיה הבווארית לאמנות יפה הוענק ביום ב' במינכן לפרופ' גרשון שלום שנולד בברלין ב־1897, מלמד באוניברסיטה העברית בירושלים.

הפרס — הכלול בתשלום של 8.000 מארק — הוענק לפרופ' שולם בהערכה לפרסומיו כחוקר מדעי.

הישג מרשים למערך בבחירות פועלי היהלומים

מאת סופר „דבר"

רשימת המערך זכתה בהישג מרשים בבחירות לאיגוד הארצי של פועלי היהלומים, שהתקיימו אתמול ב־17 קלפיות בארץ.

מתוך 4024 בעלי זכות בחירה הצביעו כ־56%. תוצאות הבחירות הן: אמת — 65.11%; חזית דתית — 19.77%; ליכוד (חל עצמאי) — 8.45%; ל"ע — 4.20%; [illegible] (ק"ן) — 1.78%; [illegible] — 0.68%.

היו אלה בחירות ראשונות לאיגוד היהלומנים. בראש רשימת המערך עמד אריה גרדנשטיין.

את שיעור ההצבעה הנמוך מסבירים בגילם המבוגר של חברים בפועלי היהלומים. ועוד אחוז ניכר מהם נמצא בחופשה — בנימוק.

הכרזות מול מעשים

מאת אריה זיו

דברי הנשיא סאדאת, כי „אפשר יהיה להגיע בז'נווה לשלום מהר יותר משניתן לתאר", באכרו בראיון לטלוויזיה הדנית כתוך שיקול המתחייב מאופיו של הציבור שאליו הופנו. אולם גם כאן סייג סאדאת עצמו בסייגים הידועים לנו היטב ואשר משמעותם אולי לא ברורה לציבור אירופי שאינו מתמצא ברזי הסמאנטיקה הערבית. מצרים, כך הדגיש סאדאת, לא תחתום על חוזה־שלום, אלא על הסכם־שלום בלבד. המלה שלום בלועזית היא תרגום מעין ואילו בערבית יש שני מונחים, שאחד מהם אינו מתכוון כלל לשלום של ממש, אלא להסדר זמני ושביר כלשהו; ובמידה שדבריו יובאו בערבית יובהר, שהוא בחר שוב במובן זה. לכן מיהר להוסיף, כרגיל, כי חתימת חוזה־שלום היא עניין לדורות הבאים, ומי שצריך להבין — יבין.

מה שנוגע לדור זה, וביתר דיוק לתקופה הקרובה, חשובים יותר הדברים שנשמעו השבוע מפי מיניסטר־המלחמה המצרי, סגן ראש־הממשלה הסורי וראשי ארגוני־הטרור. „מצבנו הצבאי כיום" — אמר מרשאל איסמעיל עלי — „טוב בהרבה מזה שהיה באוקטובר, ושוב נוכל להפתיע את האויב". אלה דברים ברורים, הנתמכים על־ידי עובדות והכנות בשטח. לתוספת הוכחה, בכם הנשיא אסאד, כי אם לא יחולו נסיגות ישראליות נוספות עד נובמבר, הוא יסלק את כוח או"ם; וגם עד אותו מועד אין כוח זה מפריע כלל לצבא הסורי, משום שהמשקיפים יושבים רב הזמן בבונקרים. גם אלה דברים ברורים, לא פחות מהכרזות ארגוני־החבלה על המשך מלחמת־הטרור.

אתמול גם הוחל באלכסנדריה בהכשרת הקשר הירדני, שמקומו נפקד מאז ספטמבר 1970 מטבעת מלחמת־הטרור והאופוזיציה הצבאית הסורית. בחוצר על המלך חוסיין לפיוס עם ערפאת ולחידוש שיתופו ב„חזית המזרחית" לא חסך הפעם סאדאת בגינוני קבלת הפנים למלך ופמלייתו: 21 מטחי־התותחים שנורו לכבוד האורח עמדו בניגוד מוחלט לביקוריו הקודמים של המלך שנערכו ללא טקס, ולפרסום הירצחו של ראש־הממשלה הירדני וצפי של בקאהיר, כי אשר רוצחיו „שתו את דמו ויצאו ללא עונש". לפני ימים אחדים הכריזה גם דמשק, בניגוד לכל עמדתה הקודמת, שהיא רואה לפתע את המלך חוסיין כמנהיג „במעט־יחיד" שבכוחו להביא את ישראל לנסיגה מהשטחים ול„שחרור פלשתין" — מחמאה שהמלך לא יכול לצפות לשכמותה בחלומו הוורוד ביותר.

ישראל שקבה היטב את ההכרזות הללו ואחר ההכנות המעשיות שמאחוריהן. בדברי לפני זמן־מה של „התערערות" שפקדה את הציבור הישראלי בעקבות מלחמת יום־הכיפורים, אמר סאדאת, כי לדעתו „יקום בעשר השנים הבאות ראש־ממשלה בישראל שיעז להכריז על גיוס כללי". כאן טעות קשה בידו: לא יהיה ראש־ממשלה בישראל, שיעיז לא להכריז גיוס כדי לקדם תכונה ערבית לחידוש המלחמה באורח היעיל ביותר.

ספיר: תוך 9 חדשים תיפתר בעיית הדיור לעולים

תכנית אופרטיבית סוכמה בהשתתפות שרי השיכון והקליטה ונציגי האוצר

מאת סופר „דבר" בירושלים

תוך השנה החדשה תיפתר בעיית השיכון לעולים — כך אמר אתמול פ. ספיר בישיבת הנהלת הסוכנות שנתכנסה בירושלים. ספיר אמר, כי הגיע למסקנה זו לאחר סקירה של בירורים שקיים בשבועות האחרונים עם שר האוצר ושר השיכון.

בנוסף לכך עובדה תכנית לשלוש שנים להקמת עוד 60,000 יחידות דיור. נעשות עתה פעולות לפתור את בעיית קליטתם של עולים אקדמאים.

בדבור על הדיונים שקיים עם גורמים משקיים ליצירת מקומות חדשים לתעסוקה מסר ספיר, כי גובשה תכנית להקמת מרכזים חדשים לבעלי מלאכה. כמו כן מתנהל מו"מ על הקמת רשת חדשה של סופרמרקטים וכן הועלתה הצעה על הקמת מרכזים כלליים לקניה.

פגישה אצל שר השיכון

בישיבה שהתקיימה בלשכתו של שר השיכון בירושלים, בהשתתפות יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית פ. ספיר, שר השיכון א. עופר, שר הקליטה ש. רוזן ונציגי משרד האוצר, סוכמה תכנית אופרטיבית מפורטת לפתרון בעיית הדיור של עולים בשנה הקרובה.

לפי תכנית זו, יימסרו לעולים לאיכלוס 13,500 דירות עד מארס 1975, כ־11,000 עד דצמבר 1975, כ־750 יחידות דיור לבודדים ולקשישים יימסרו עד יולי 1975. כ־750 דירות במרכזי קליטה יפונו ויימסרו לעולים לאיכלוס. המפונים ישובו בקראוונים שיובאו ארצה בתוך השנה הקרובה.

כן יתווספו 1,500 דירות ממקורות אחרים: שכירות, משכנתאות, רכישות בשוק הפרטי ודירות מפונות.

ביוזמת פ. ספיר הוצגה בישיבה תכנית לטווח של שלוש שנים בדבר בנייתן של 60,000 דירות לעולים. בתכנית זו פורטו בקווים כלליים מקומות הישוב בהם יוקמו הדירות. דיון נוסף יתקיים תוך חודשיים, לאחר שהנוכחים יבדקו את החומר ואת הערותיהם.

ישראל במוקד משיכת עליה

ספיר סבר, כי הוא נפגש עם נציגי המשק בעיירות בארץ, כדי לשכנע את אלה שיקבלו על עצמם להקים תנועה לפיתוח משפחות ישראליות בעיירות שיתקפו ביישובים כגון: דימונה, חצור, מעלה. ספיר אמר, כי השתקעות אלפי ישראלים בעיירות תביא לכך שהם יהיו מוקדים למשיכת עליה.

המערך החליט

(המשך מעמ' 1)

הוא תקף את שליחותו של הרב מנחם הכהן לארה"ב והוסיף כי בכך העמקנו את עירוב הרבנות הראשית בפוליטיקה ובגרים הקואליציה, דבר הפסול לדעתו מכל וכל.

לאנשי מפ"ם השיב צדוק, כי אם לא יושג הסכם של ממש בין הצדדים הנוגעים, שום נוסחת פלאים לא תעמוד.

כאן נקלע הדיון להערות של ויכוחים לסדרי־היום. אם יש להקים ועדה לבירור של המערך בלבד או של כל חלקי הקואליציה. יהודית, אנשי מפ"ם ביקשו, פותחים במו"מ, יש להם הועדה של כל סיעה הק[illegible] שעסקה בכך בעבר. היו חייב כאבוד בהצעת רב לקבל החלטה ולא להקים למו"מ קואליציוני.

בשולי הוויכוח כאלה: הרב מנחם הכהן [illegible] לאהב"ב לא ידלוך הפיר [illegible] בן לפני [illegible].

צדוק נפגש עם הר[illegible]

שר המשפטים הודיע נפגש אתמול לפיתה עם ראשי [illegible] הפגישה על פי יוזמת השר צדוק [illegible] הדתות.

בפגישה נדונו שאלות רבני ערים, מינוי דיינים אחרים הקשורים לעבודת הדתות והרבנות הראשית.

בישיבת סיעת המערך בכנסת ביקש השר צדוק כי לא החליט כלה עם הר[illegible] שי בשאלה הקואליציה. שלדעתו אסור לבזבז את [illegible] בשאלות אלה והתקדים את המפד"ל, הוא שלילי.

„ארליכמן אמר שניקסון הורה על ביצוע הפריצה"

ואשינגטון, (יתפ"ע רע"ר). — צ'ארלס קולסון אמר, כי שמע מג'ון ארליכמן, שהנשיא ניקסון הורה על ביצוע הפעולה, שהביאה לפריצה למשרדו של הפסיכיאטור, אשר טיפל בדניאל אלסברג.

קולסון העיד, כל שעות היום בפני הוועדה המשפטית של בית־הנבחרים, העוסקת בחקירה אם יש להעמיד לדין את הנשיא ניקסון. כאשר יצא קולסון מהישיבה, הוא אישר באוזני העתונאים, שארליכמן, שהיה יועצו של הנשיא לענייני פנים, אמר באפריל 1973, כי הנשיא „הורה על ביצוע הפעולה". כאשר נתבקש להבהיר, כיצד יש להבין דבר זה, סירב קולסון לענות.

קולסון היה פרקליט ביותר של ניקסון.

בינתיים נודע, כי הנשיא הואשם בנסיון להשיג לכמה מידידיו יחס מיוחד במסודרי מס־ההכנסה. בין האנשים, שבשבילם ניסה ניקסון להשיג הטבות — פרנק סינטרה, ג'ון ויין, מושל קליפורניה רונלד ריגן, הבדרן בוב הופ, השחקן ריצ'ארד בון, השחקן פישר לפורד ובילי גרהאם. האשמות אלה העלה ג'ון דין, לשעבר פרקליטו של ניקסון.

בעדותו ציין דין, כי הבית הלבן הפעיל לחץ על רשות ההכנסות הפנים וכתוצאה מכך החליט אחד מראשי הרשות להתפטר ואחר איים בהתפטרות.

קיסינג'ר נדרש למסור מסמכים

ועדת החוץ של הסנאט האמריקאי דרשה משר החוץ הנרי קיסינג'ר את כל המסמכים שברשותו, הקשורים לפרשת הציתות לשיחות טלפוניות — נודע בוואשינגטון ממקור מקורב לוועדה. נודע, כי לוועדה נודע שקיסינג'ר ביקש ממזכירה להאזין ולרשום את כל שיחותיו הטלפוניות. חברי ועדת־החוץ מעוניינים לעיין במסמכים אלה, כדי לקבוע מה היה התפקיד של קיסינג'ר בפרשת הציתות לשיחותיהם של 17 עתונאים ופקידים בכירים בשנים 1969 — 1971.

הודעת סאדאת דיון בוועדת חו"ב

ועדת החוץ והבטחון של הכנסת קיימה אתמול דיון מדיני בהשתתפות ראש הממשלה, מר יצחק רבין. בדיון נדונה שאלת השלבים הבאים במשא ומתן בין ישראל לארצות ערב.

בחלקו האחר של הדיון הביא ראש הממשלה לפני הוועדה חוות דעת מומחים בעניין משמעות הקמת כור כוח גרעיני במצרים ע"י ארצות־הברית.

כינוס יסוד תנועת „שין"

כינוס היסוד של — התנועה להתחדשות חברתית ופוליטית, נערך בבית „בני ברית" תל אביב.

בכינוס היסוד נבחרו 60 למועצה הארצית ונתקבל המצע שעובד עליה הסיבה בהתוכים יונים.

המועצה הארצית של התנועה 60 א"ב. 20 התבחרו כבר על־ידי המרכז נית, 20 חברים נוספים אתמול בבחירות חשאיות. חברי מועצה נוספים בעוד מספר חדשים.

את כינוס היסוד פתח צירית הל"אביב שלמה לה[illegible] בוחז כואב כריצ. בציגה נוער „צבר" מובה ספר ארגון הכנות העצי אלי הד"ר [illegible] כל"ע.

בין הבאים לכינוס היו נוער הלבידי בהרישפר, [illegible] בארגון המכינה יחד נדבים אחרים. (ע)

מליאת הוועידה לחוק ימי בקרקס — הוועידה הבין־לאומית הגדולה שהתכנסה אי־פעם — שהחליטה להזמין את נציגי ארגוני המחבלים כמשקיפים (צילום רדיו של „אסושיאייטד פרס")

נאלם קול הקריינית ברדיו פאפוס

מקאריוס, שמצא מקלט זמני בבסיס בריטי, שידר נאום שני ועזב את קפריסין - כנראה בדרכו לניו־יורק להשתתף בדיוני מועצת הבטחון על ההפיכה באי

לונדון, (יו.פ., א.פ., עי"ר ...ין). — מועצת הבטחון ...דה להתכנס אמש ב־ ...נה 10, לפי שעון ישראל, ...רקע תנועות צי סוב־ ...יות ואמריקאיות מוג־ ...ות באגן המזרחי של ה־ ...התיכון ובעקבות פניה ...כית לבריטניה להתער־ ...ת צבאית משותפת ב־ ...ריסין, וכן על רקע ידי־ ...ת על המשך הקרבות ב־ ...קוסיה, בפמגוסטה, ב־ ...נקה ובלימסול.

...קראת כינוס מועצת־הבטחון ...ר בלונדון באורח רשמי, ש־ ...ביטוחי מקאריוס, שקיבל מק־ ...באחד הבסיסים הבריטיים ה־ ...סראטו־סוריאליים, עזב את ה־ ...יעדו לא נמסר, אולם נפו־ ...שמועות כי הוא עשוי ל־ ...תתף במושב הדיונים של מו־ ...הבטחון, שנקראה להתכנס ...ידי נציג קפריסין באו"ם ו־ ...ידי מזכיר או"ם קורט ואלד־ ... כן נמסר, כי שלשום קיים ...ריוס שיחות עם אחד מקצי־ ...כח־השלום של או"ם הם ...ן בריטי באזור פאפוס.

...קאריוס האשים אתמול ב־ ... שני, ששידר בתחנה ה־ ...של פאפוס, את יוון ב־ ...ון ההפיכה ותיאר את ה־ ...ם החדש ניקולס סמפסון כ־ ... הוא קרא לעמי העולם ... למשטר נוכח הבכיה ש־ ...יקים רודנות בניקוסיה.

...פסקו השידורים מפאפוס ...רדיו ניקוסיה חזר ושידר את־ ...ידיעות, כי מקאריוס מת. ...כך הגיבה קריינית תחנת ...פוס: „מקאריוס חי, מקאריוס ...הרי שמעתם אותו במו־אזני־כם". כן שידרה הקריינית קריאה נרגשת לעמי העולם לסייע לעם הקפריסאי לקיים את הדמוקרטיה בארצו.

אחר כך הפסיקה תחנת פאפוס את שידוריה.

אחר־הצהריים נמסר על בינויה של ממשלה חדשה, מורכבת מ־חמישה שרים, שרק שניים מהם היו ידועים עד כה בתמיכה ב־איחוד קפריסין עם יוון.

אף־על־פי שרדיו ניקוסיה הודיע אתמול, כי ההפיכה אינה מכוונת נגד הקהילה התורכית והיא עניי־נה הפנימי של העדה היוונית בקפריסין, הגיבה תורכיה בדאגה חמורה על ההתפתחויות. הממשלה התורכית קיימה ישיבה מרתונית מרגע היוודע דבר ההפיכה ולמע־שה נמשכת הישיבה גם בשעה זו. בהפסקה בין ישיבה לישיבה נמסר, כי תורכיה פנתה לברי־טניה בהצעה להתערבות צבאית משותפת של שתי המדינות בקפ־ריסין. משקיפים צבאיים אומרים, כי לתורכיה עצמה כוח מספיק כדי להשתלט על האי תוך 48 שעות. לכן מתפרשת הפניה לבריטניה כנסיון לזכות בלגיטימציה בין־לאומית להתערבות הצבאית.

הפסקת פעולת כוח־או"ם

תורכיה, בריטניה ויוון הן שלוש המעצמות הערבות להסדר בקפ־ריסין שהושג ב־1960, עם הענקת העצמאות לאי. וחודש אחרי־כ ב־1964 עם סיום מלחמת האזרחים שם, באו מוצב שם גם כוח חירום של או"ם, המונה 2300 חייל. בהלסינקי נמסר אתמול, כי המשטר הלאומי הקפריסאי, הנתון למרותו של השליט החדש, הפסיק למעשה את פעולת כוח או"ם ומנע בנשק את סיוריו. ההודעה מהלסינקי מסתמכת על דיווחים של היחידות הפיניות שבמסגרת כוח או"ם. ברזובות נמסר מקאהיר,

השליט הקפריסאי החדש ניקולס סמפסון, כפי שצולם לפני עשר שנים (צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס")

כי המשטר החדש הפסיק את קווי הטלקס הישירים של השג־רירויות הזרות בניקוסיה.

עוד נמסר באיסטנבול, כי ממ־שלת תורכיה החליטה לכנס את הפרלמנט התורכי לישיבת־חירום. בן זימן אליו ראש־ממשלת תור־כיה בולנט אצוויט את ראשי כל המפלגות. הוא הודיע, כי תורכיה לא תרשה, שיעמידוה ל־פני עובדה מוגמרת וכי תגן על כלוא הזכויות של המיעוט התור־כי בקפריסין.

תגובת צי ארה"ב וברה"מ

בעקבות הצעת תורכיה לברי־טניה, בדבר התערבות צבאית משותפת בקפריסין, נתכנסה את־מול בלונדון ישיבת־חירום של ממשלת בריטניה בראשותו של הרולד וילסון. באורח רשמי מכ־חישה בריטניה קבלת ההצעה ה־תורכית ולפיכך גם פטרו עצמם דוברים בריטיים מוסמכים מלה־גיב עליה ולנקוט עמדה לגביה.

בוואשינגטון הודיע אמש דובר משרד־ההגנה האמריקאי, כי בי־ממה האחרונה גברה תנועת צי־ המלחמה של ברה"מ ושל אר־ה"ב באגן המזרחי של הים־ה־תיכון. הדובר אמר, כי כמה מש־חתות ושיירות סובייטיות הפליגו בדרכן לאיזור קפריסין. כמה אני־יות הצי השישי, שעמדו להיכנס לנמלי יוון, נצטוו להישאר בים. אניות אלה כוללות את נושאת־המטוסים „פורסטאל". עם זאת אמר הדובר האמריקאי, כי הצי השישי לא נצטווה לנוע לעבר קפריסין וכי הכוננות בצי ה־שישי הוגברה, למקרה שיתעורר צורך בפינוי האזרחים האמרי־קאיים מקפריסין.

גם מועצת נאט"ו התכנסה את־מול לדיון במשבר קפריסין. הן יוון והן תורכיה חברות בנאט"ו. מזכיר נאט"ו יוזף לונס נתבקש לעקוב אחרי המתרחש ולדווח ל־מועצה לפי הצורך.

במוסקווה מאשימים את יוון

ברה"מ פירסמה הודעה המאשי־מה את יוון בהתערבות בעניינים הפנימיים של קפריסין והמזהירה את אתונה לחדול מכך או ל־שאת בתוצאות. ההודעה הסובייטית קובעת, כי מקאריוס הוא השליט החוקי היחיד של קפ־ריסין ו„העם הסובייטי עומד בב־לוא המידה לימין אלה המת־ייצבים נגד המורדים". הודעת ברה"מ מזהירה מפני „סיבוכים בין־לאומיים חמורים" ומאיימת, כי ההפיכה „תעיים ככשלים ב־דרך לרגיעה", המגנה הסובייטי לדמשק.

לגינוי הסובייטי הצטרפה גם בולגריה.

הדעה פייסנית באתונה

ממשלת יוון הגיבה על הכ־ אודעות ברוח פייסנית. בהודעה רשמית נאמר, כי ההתפתחויות ב־קפריסין הן עניינה הפנימי של מדינה עצמאית ויוון מכבדת את עקרון אי־ההתערבות בענייניה של מדינות אחרות. דובר רשמי באתונה הוסיף, כי מדיניות יוון הדוגלת בקיום עצמאותה, של־מותה הטריטוריאלית ואחדותה של הרפובליקה הקפריסאית, נשארה ללא שינוי. אולם גירסה זו אי־נה מתקבלת אפילו בתוך יוון עצמה. שר־החוץ לשעבר אוואנגלוס אוורוף, שחתם בזמנו על ההסכמים בדבר עצמאות קפ־ריסין, הטיל את האחריות ל־הפיכה על שליטי אתונה והאשים אותם בהשפלת יוון בזירה ה־בין־לאומית. הוא אמר, שהם אח־ראים לשואה לאומית וקרא לשים קץ ל„שפיכות־דמים בין אחים".

האינטרנציונל מגנה

האינטרנציונל הסוציאליסטי גי־נה בלונדון את ההפיכה ותיאר אותה כ„מעשה תוקפנות פאשיס־טי מצד הכת הצבאית היוונית". האינטרנציונל הסוציאליסטי הז־היר, כי ההפיכה מסכנת את ה־שלום באירופה ובמזרח־התיכון.

פינוי חירום של תיירים

בינתיים הודיע דובר משרד־החוץ השוודי בשטוקהולם, כי ארצו עומדת בקשר עם מדי־נות אחרות לקראת האפשרות של פינוי־חירום של התיירים מקפ־ריסין. סוכנויות הנסיעות הגד־לות הפסיקו את טיסות השכר לאי.

בבון הודיע מיופה־הכוח הקפ־ריסאי, כי שלום לכל התיירים הזרים באי.

ידלין לוועדי ההורים

משרד החינוך ימנה אחראי לנושא הבטחון

שר החינוך והתרבות אהרון ידלין, אמר אתמול, כי הוא מייחס חשיבות רבה לוועדי ה־הורים ושיתוף ההורים בעשייה החינוכית. השר אף הודיע על נכונות משרדו להעמיד לרשות ועד ההורים הארצי שירותי מזכירות ואמצעים אחרים כדי לאפשר את העמקת הפעילות ושימת הדגש על חיזוק ועדי ההורים בכל מוסדי החינוך. הד־ברים נאמרו בפגישה שקיים השר עם נציגי ועד ההורים ה־ארצי.

שר החינוך רואה בוועדי ה־הורים מכשיר חשוב לחינוך מבו־גרים, ומשרד החינוך מתכוון להג־ביר את הפעילות בנושא זה ב־שיתוף עם ועד ההורים הארצי. לאחרונה הוציא משרד החינוך והתרבות תקנון לפעילות ועדי ההורים ושיתופם בפעילות הפד־גוגית בבתי־הספר והצגת לוועד ההורים לקיים דיונים עם נציגי ארגוני המורים בנושא הפעלת ה־תקנון.

סידורי הבטחון בבתי־הספר

כן דיווח השר ידלין לאנשי ועד ההורים הארצי על סידורי הבט־חון בבתי־הספר ועמד על הצורך בהתנדבות הורים למילוי תפקידי סריקה, תצפית וקישור. במשרד החינוך ייקבע אחראי לנושא ה־בטחון שמומחיותו בכך, אשר יש־מש כתובת עבור האחראים לבט־חון ברשויות המקומיות, ולרכזי הבטחון שיתמנו בכל מוסדות ה־חינוך. האחראי לבטחון במשרד ה־חינוך יפעל בתיאום עם המשטרה ובהנחייתה.

שר החינוך הודיע, כי הוא עו־מד לפנות למשרד ההסברה ולמר־כז לשלטון המקומי כדי לקיים פעולות הסברה מיוחדות בקרב ציבור ההורים במגמה להגביר את השתתפותם במילוי תפקידים ב־נושא הבטחון בבתי־הספר.

נעצרה מסייעת של המחבלים באיזור חברון

כוחות הבטחון עצרו לפני שבו־עיים אשה ערביה מהעיירה דורה ליד חברון, שכינויה היה בפי ה־מחבלים „האם" לאור שסייעה לכל החוליות שנתפסו בשנה האחרונה בהר חברון.

האשה, הנקראת עיישה, נעצרה עוד לפני שבועיים, אולם העניין הותר לפרסום רק אתמול. עיישה שהיתה במעקב זה זמן רב, נעצרה בעבר מספר פעמים. אולם לא היו בידי זרועות הבטחון די הוכחות כדי להעמידה לדין והיא שוחררה. הפעם, נודע לכתב עתיים, יש די ראיות כדי להגיש כתב אישום נגדה.

האשה מואשמת בהסתרת מחב־לים מבוקשים, ביניהם המחבל באגים מהעיירה דורה, שגופתו המרוסקת נמצאה לפני כחודש ב־אחת המערות. כן מאשימים אות־ה בהסתרת כלי־נשק ותחמו־שת להם.

החקירה שהובילה למעצרה של עיישה הקיפה עשרות אנשים. (ע)

שר־הבטחון שמעון פרס, בשיחה עם סגל בית החולים בחאן־יונס — במסגרת הסיור שערך אתמול ברצועת עזה. (צילום חגית הרמן)

פרס לנכבדי הרצועה: אנו מבחינים בין רעיון לרימון

בפגישה הממושכת היו רוב התביעות בתחום הכלכלי

בעיות רצועת עזה ותושביה נס־קרו בפגישה שקיים אתמול שר־הבטחון שמעון פרס בביקורו ה־ראשון בעזה, עם ראשי עיריות, מנהלי משרדים ממשלתיים ומוס־דות ציבור, שייכים ומוכתרים וי־כמה עורכי־דין מקומיים.

לאחר הפגישה עם נכבדי הרצו־עה שארכה שלוש שעות, השיב שר־הבטחון על שאלות כתבים בלשכת מפקד הרצועה. השר הבי־ע שביעות רצונו מכך, שעל אף הב־דלי הדעות, רוב התביעות והבק־שות שהועלו, נסבו בתכניות כל־כליות משקיות.

בין היתר ביקשו התושבים הק־מת בנק ערבי, חברת מניות לפי־תוח הרצועה, אגודות מקצועיות לפועלים וחברה לבניה.

פרס אמר, שהוא העלה גם את בעיית עיריית עזה המנוהלת עדיין ע"י קצין ישראלי ממונה. ופנה לנציגי התושבים ללמוד מהנעשה ביהודה ושומרון, שם התקיימו מ־כבר בחירות לרשויות מקומיות ולמעשה מקיימים התושבים ממ־של עצמי הרבה יותר רחב אשר ברצועה.

רעיונות ורימונים

אשר להשקפות הפוליטיות על הפתרון המדיני לבני הרצועה ו־לבני הבעיה הפלשתינאית בכללה, אמר השר, שבקרב האוכלוסיה ברצועה קיים מיגוון רחב של דעות ואידיאולוגיות. „התרשמתי, שרבים מדברים במבטא מצרי ו־אחרים במבטא ירדני. הם מדברים על ההשפעה מדרום, מהמזרח ומ־צפון באחת".

„בתשובה על שאלת אחד הנכ־בדים: למה עורכים חיפושים אצ־לם, כשהם שבים מביקורים בבי־רות, השיב השר, כפי שהוא מסר לכתבים: „אנו מבחינים בין פלש־תינאים עם רעיונות לבין פלשתי־נאים עם רימונים. לא ניכנע לרימו־נים גם אם נושאיהם הם פלשתי־נאים. כששבים מבירות חוזרים עם רעיונות בראש, ואלה חופשים בישראל. אולם יש כאלה המביאים עמם בכליהם גם דברים מסוכנים, וזה פירוש ניצול ה־חופש".

לא הוחלט על הקמת נציגות

השר הסביר לנציגי הרצועה, ש־בירדן, המשתרעת על 110 אלף קמ"ר ניתן למצוא פתרון מדיני לבעיה הפלשתינאית. לא סוכם על פגישה נוספת.

מדבריו של השר ניתן היה להי־בין, שלא הוחלט על הקמת נצי־גות מוסכמת לערביי הרצועה.

שר הבטחון אמר, שהוא מרוצה מאוד מההתפתחות הכלכלית של הרצועה בחמש השנים האחרונות. דבר המתבטא בעליית רמת ההכ־נסה ורמת החיים של התושבים ובכל תנאי החיים הכלכליים. אשר לפתרון בעיית מחנות הפלי־טים, הביע השר צער על כך, ש־הקצב לפתרון בעיה זו הוא איטי רק מחוסר כספים.

6 עצירים מינהליים

פרס אמר, כי מחצית השנה האחרונה היתה חצי השנה השקטה ביותר ברצועה מזה שנים. מ־ראשית ינואר ועד עתה היו רק 14 פיגועים. בבית־הכלא בעזה כלו־אים כיום רק 6 עצורים מינהליים. 279 עצורים ממתינים למשפטם ובכל בתי־הכלא בישראל נמצאים 700 תושבי הרצועה שפוטים.

הנכבדים: פגישה חיובית

כמה מנכבדי עזה שהשתתפו ב־פגישה עם שר־הבטחון אמרו לכתב עתיים, שהיתה זו פגישה בלבביות אולם ללא תוצאות מעשיות.

בעוד שחלק מהנכבדים סירבו לתת את שמם. אמר לכתב עתיים ד"ר חיידר עבד אל שאפי, מי שהיה יו"ר האסיפה המכוננת ה־פלסטינאית בעזה, עד למלחמת ששת הימים, שהוא „מאוכזב מ־הפגישה". לדברי ד"ר אל שאפי, על ישראל להוכיח רצונה לשלום בכך, שהיא תכיר בישות הפלש־תינאית ובזכות ההגדרה העצמית לעם הפלשתינאי ולא מזרחה מ־הירדן, כפי ששר־הבטחון אמר, אלא בכל השטחים בהם הוא חי. „לא שוכנעתי שחל שינוי כלשהו בעמדת ממשלת ישראל", אמר.

בין היתר התלוננו הנכבדים על יחס מקשה כלפי רבים החוזרים מביקורי חו"ל, על מעצרים נר־חבים ועל קשיים בירוקרטיים. בין היתר ביקשו משר־הבטחון ל־שחרר אסירים רבים ככל האפשר לקראת חג הרמדאן הקרב ובא. (ע)

לא ייסגר ביה"ח פוריה

מאת סופר „דבר" בכנסת

שר־הבריאות ויקטור שם טוב, מסר, כי אין שום כוונה לסגור את בית החולים פוריה או לשנות את ייעודו.

בדברו בישיבת ועדת השירותים הציבוריים של הכנסת, מסר שר הבריאות, כי יוחלט לפתוח בבית־חולים זה מחלקה פסיכיאטרית, נוסף על המחלקות הקיימות.

שגרירה החדש של עיראק בברה"מ הגיש אי. כתב האמנתו לנשיא ברה"מ ניקולאי פודגורני.

נמשכת ההרשמה לביה"ס לטכנאים של חיל האויר

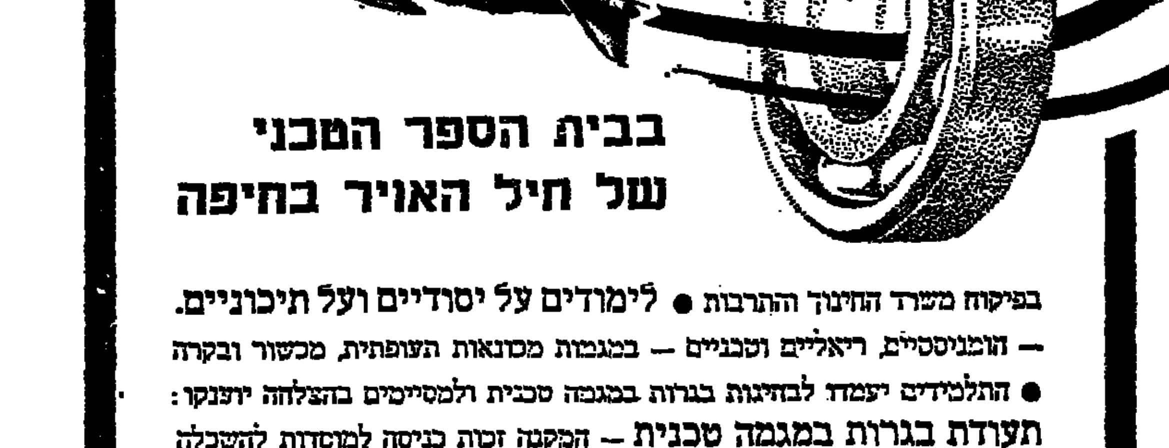

בבית הספר הטכני של חיל האויר בחיפה

בפיקוח משרד החינוך והתרבות ● לימודים על יסודיים ועל תיכוניים. — הומניסטיים, ריאליים וטכניים — במגמות מקצועות העופפות, מכשור ובקרה ● התלמידים יעמדו לבחינות בגרות במגמה טכנית ולמסיימים בהצלחה יוענקו: תעודת בגרות במגמה טכנית – המקנה זכות כניסה למוסדות להשכלה גבוהה ● תעודת גמר בי"ס לטכנאים ● דיפלומה של טכנאי — לאחר תקופת עבודה במקצוע בחיל האויר ● יתקבלו בוגרי כיתות ט' י' ● שכר לימוד מודרג כמעט משרד החינוך והתרבות ● הלימודים בתנאי פנימיה ● בוגרי בית הספר ישרתו בחיל האויר במקצועם ● משך הלימודים לבוגרי כתה ט' 3 שנים, לבוגרי כתה י' 2½ שנים ● המועמדים יחוייבו לעמוד בבחינות כניסה

שכר לימוד לכל תקופת הלימודים (כולל פנימיה) 1050.— ל"י

פרטים והרשמה בכל לשכות הגיוס בארץ ובדאר צבאי 2348 / א-ש

„אבוקדו־קור" הישראלית הפליגה מלימסול ללא נווט או גוררת

אחר־כך חזרה לנמל ואספה את שני קציניה ובני משפחותיהם,

שטיילו בהרי טרודוס בעת ההפיכה

מאת עמוס כרמלי, סופר „דבר" בחיפה

„יצאנו מנמל לימסול ב־...ות עצמנו ללא עזרת ...ו או גוררת. לכל אנשי ...ות שלום ואנו ממשי־ ... בדרכנו לאנגליה" — ...לי אתמול בשיחת ...ר־טלפון רב חובלה של ...ת המשא „אבוקדו־קור", האניה הישראלית ...ודה שעגנה בנמל קפ־...אי עם פרוץ ההפיכה ב־

האניה „אבוקדו־קור" של החב־רה הימית להובלת פרי הגיעה ל־קפריסין בתחילת השבוע, כדי ל־טעון ביכורי ענבים מקפריסין, ל־משלוח לאנגליה. זה היה אמור להיות משלוח הענבים הראשון ל־אנגליה ועל כן ציפו שם למחיר טוב.

הנמל התרוקן לפתע

ביום ב', סמוך לשעה 10 בבוקר — סיפר לי רב חובל דני לבנברג — הופיע על סיפון האניה ה־סוכן הקפריסאי של החברה, כשהוא מתנשם מהתרגשות והודיע כי הצבא תפס את השלטון בקפ־ריסין ולא ידוע גורלו של מא־קריוס. הוא הורה לי להשאיר את האנשים באניה ולהשתדל לא להיראות על הסיפון.

בשכנות לאניה הישראלית עג־נה אניה שוודית שהסיעה מטען כללי. הסוורים הקפריסאיים הפ־סיקו את עבודתם על שתי האניות ונראו נחפזים לעזוב את הנמל. שטח הנמל התרוקן עד מהרה מ־אנשים ובמעגנו נותרו שלוש אני־יות. ולא היה כל טיפול בהן. „למזלי היה לי קשר טלפוני עם הסוכן בחוף ועם נציג החברה ש־היה בבית מלון בלימסול", סיפר רב־חובל לבנברג.

„רחובות לימסול נראו שק־טים", הוסיף וסיפר רב החובל. „לא שמענו יריות ולא נראתה כל תנועה בכבישים. את הידי־עות הראשונות על ההפיכה שאב־נו מהאזנה לחדשות בשידורי יש־ראל. מלבד ידיעות אלה לא ידע־נו בדיוק מה קורה".

הכלכל הראשי, הקצין השני ומשפחותיהם יצאו לטייל

חרדה נתגנבה לאנשי הצוות הישראלי של האניה כאשר נת־ברר, כי הכלכל הראשי של ה־אניה והקצין השני שלה יחד עם בני משפחותיהם — ביחד חמי־שה אנשים — שיצאו לטייל במ־כונית שכורה להרי טרודוס, לא הספיקו לחזור לאניה. כאשר יו־תר הוברר, כי החמישה הבחינו, בדרכם חזרה מהרי טרודוס, ב־תכונה צבאית מיוחדת באי. הם שאלו בעל בית־קפה מקומי ל־פשר התכונה אך הלה סירב לה־שיב להם. מתוך הבעות פניו ל־שמע ידיעות בטראנזיסטור, הבינו כי מתרחש משהו חמור ואז הגבי־רו את מהירות נסיעתם לנמל. ב־דרך חזרה נעצרו כמה פעמים ב־מחסומים צבאיים, לאורך הכביש, על־ידי אנשי צבא קפריסאים. ה־ללו שאלו אותם, אם הם אנגלים, ולאחר שהשיבו בחיוב, הורשו ל־המשיך בדרכם.

הסוכן הופיע פעם נוספת

עוד הדאגה לגורלם של חמשת המטיילים בעינה, הופיע סוכן ה־אניה פעם נוספת בשעה 4 אחר הצהריים, ושאל את רב־החובל לבנברג אם היה מוכן לעשות דבר חריג ולצאת עם אניתו משטח הנמל בלי נווט וללא גוררת, ו־להמשיך בדרכו לאנגליה. „הסוכן הסביר, כי נראה לו שהמהומות יימשכו כמה ימים נוספים ואין טעם לחכות. התקשרתי עם המש־רד בחיפה ולאחר שגם הם סברו שראוי שנעזוב, הודעתי לסוכן כי אהיה מוכן לצאת גם ללא עז־רת נווט וגוררת.

„בצאנו עמדנו במצב קשה". סי־פר רב החובל. מצד אחד, היה ברור שכדאי כי נעזוב את הנמל לפני שיהיו התפתחויות נוספות באי; מצד אחר היינו מודאגים מהעובדה, שחמשת המטיילים עד־יין לא חזרו ולא היה לנו כל קשר עמהם.

הפלגה—חזרה—הפלגה

בשעה 5.30 אחר הצהריים החל־טתי להפליג. לפני שהפלגנו, הוד־עתי לאחת האניות הזרות שאנח־נו יוצאים והפקדתי בידי רב־חוב־לה כמה חפצים אישיים של ה־מטיילים שנשארו בחוף וכן את דרכוניהם, כדי שינסו לצאת בכוחות עצמם לאנגליה. כן ביקשתי מ־אנשי האניה הזרה, שיהיו עמנו בקשר רדיו רצוף, כדי שיוכלו להודיענו אם חזרו האנשים ל־נמל והודעתי להם, שאם ישובו האנשים תוך שעה ממועד הפלג־תנו, אהיה מוכן לחזור לנמל ל־אסוף אותם. וכך אכן קרה. 15 או 20 דקות אחרי שהפלגנו בכוחות עצמנו הודיעה לנו האניה ה־זרה שהאנשים הגיעו לשטח הנמל. חזרנו לפתח הנמל. הורדתי סירת הצלה והיא אספה את האנשים ל־אניה.

בתשובה על שאלותי אמר רב־החובל לבנברג, כי לא הבחין ב־לימסול בתכונה צבאית של ממש. הורגשה מתיחות, הרחובות היו שוממים אך לא נשמעו יריות. רק אחד מאנשי הצוות, שיצא מוקדם בבוקר לעיר, סיפר כי שמע קו־לות יריות מחוץ לשטח הנמל. אך הם נשמעו עמומים.

כפיות משברי הילפות

כאשר נערכה האניה הישראלית ליציאתה מן הנמל חלפה לידה ספינת מטען יוונית שנכנסה ל־מעגן אך היא התרחקה. כעבור כמה דקות התקרבה אל האניה ה־ישראלית ספינת מטען עם דגל בריטי אך גם היא התרחקה. רב החובל סיפר כי בלימסול לא ראה אניות ישראליות נוספות. אצלנו כולם במצב גמור ואנחנו שמחים שאנחנו ממשיכים — סי־כם רב החובל לבנברג את השי־חה.

ג'ולי לסלי, בת 22, מתל־אביב, העומדת להשתתף בתחרות „מלכת הגבורות" העולמית, שתיערך באיטליה בשבוע הבא. (צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס")

„אנו הערבים נהיה המפסידים העיקריים מסילוק מקריוס"

מאת סופר „דבר"

...בית מדינות ערב נתנו את־...את במשבר ההפיכה בק־...ריסין והביעו צער ודאגה ...ים של הארכיבישוף מא־...ס, „ידיד אמת לערבים". ...המחבלים אף האשימו את ...יון הישראלי בשיתוף־פעולה עם „הכת הפאשיסטית" שביצעה את ההפיכה.

לבנון היתה המדינה הערבית ה־ראשונה שהגיבה והביעה „דאגה חמורה ביותר" מן המצב בקפריסין. עיתוני לבנון שיבחו את תמיכתו של מאקאריוס בערבים ו„אל מוח־רר" המקורב למחבלים העלה על נס את סירובו של הנשיא המודח להתיר שימוש בקפריסין כבסיס ל־העברת משלוחי נשק אמריקאים ל־ישראל במלחמת אוקטובר.

„אל נהאר" הבירותי העלה את החשש כי הערבים יהיו המפסידים העיקריים מסילוקו של מאקאריוס וכן הביע דאגה מכך שהתפתחויות באי „יאפילו על הסכסוך המזרח־תיכוני. „יעכבו חידוש שיחות הש־לום בז'נבה ויעדיפו את הסטטוס קוו".

רדיו קאהיר מסר בשעות הצה־ריים „כי הנשיא סאדאת „עוקב בדאגה רבה" אחר ההתפתחויות ה־דרים בקפריסין. המשתייכת לגוש המדינות הבלתי מזדהות. סאדאת הביע תקוה, כי שני המחנות באי ישכבו על „ריבון עצמי" ולא תהיה התערבות של מדינות מבחוץ ב־ענייניה הפנימיים של קפריסין.

„אל גומהוריה" הקאהירי, בט־און במפלגת השלטון במצרים ציין כי מאקאריוס היה מתנגד מובהק של כל התכניות האימפריאליסטיות בהתרו להפוך את קפריסין לבסיס להנהתקות בהלוחמה על הבעות הה־דור לאומיות במזרח התיכון בכלל ובעולם הערבי בפרט. העתון הזכיר כי בריטניה ניצלה את בסיסה באי כבסיס להתקפה על מצרים בשנת 1956. „אל אהרם" טען כי אויביו של הארכיבישוף הם תומכיו הנמ־רצים בעולם ישראלי. במסיבותיהם ה־בלתי פוסקים להתנפקש בהיוו.

סוריה קראה אתמול לכל המדי־נות „לשים קץ להתערבות הזרה בקפריסין" ובהודעה רשמית של ממשלת דמשק הובעה דאגה מן ההתפתחויות „בבדינה סכנה וד־דוחותיה".

בכוני המחבלים „אבו־לוטוף" פירסם בבירות גילוי דעת ובו טען כי המהפכה בקפריסין היא פרי שיתוף פעולה בין האימפריאליזם האמריקאי והכיבוש הישראלי, ב־מטרה לפגוע בריבונות קפריסין ולה־פר באזן הכוחות באזור.

הודעה על מינוי מועדי לסגן שר־התקשורת

מאת סופר „דבר" בכנסת

שר־המשפטים ח. צדוק מסר אתמול בכנסת הודעה בשם ה־ממשלה על מינויו של ח"כ גיאבר מועדי להפקיד סגן שר התקשו־רת. בהתאם לתקנון הכנסת. המינוי נכנס לתוקף עם מסירת ההודעה לכנסת.

שר־הפנים לשעבר במכסי־קה, ארבסינה, ... ברצח בגרזן ... בעת שכעד במסעדה בבואנוס־איירס. לפני שלושה ימים נודה ונפצע קשה ע"י הבכיר של השר לעניינים סוציאליים.

רב כהנא הקים תנועה חדשה

"...י אזרחי ללא אלימות"; התנחלות ...יחו; פעולה להגירת ערבים מהארץ

...נת „כך", שהוקמה על־ידי ...הרב כהנא לאחר שהתפרקה ...ל להגנה יהודית" בארץ, ... בברי אזרחי בלהריאלים ...סיגה, התעיף להקמת ארגון ...טבני, על כך מסר אתמול ...הרב כהנא. צריה ילידים ...ו רובים, במסיבת עתונאים ...ת ב„בית סוקולוב" בת"א.

...רים ציין, כי התנועה ה־...תוקם בהתכונת של „תנו־...חאה", ותהיה מבוססת על ... אידיאולוגית של הנוהים ... ולא תתארגן במפלגה עם ...השיפים. בבחינה אידיאו־...לא יהיה הבדל בינה לבין ...ל אך מבחינה ארגונית היא ...קוה בכך שתהיה יותר ... ובלתי־מבוססת. תנועת ...נדרש גם לבחירות לכנסת. ...יותר עם „הליגה".

...כהנא הטעים, כי פרש ב־...מ„הליגה" משום שלא היה ...הכן לארגן סניפים ומוס־...מכשון רהטים. בוסיף „ה־...לשעבר, הוסיף כי לא היה ...המנגן קיומה של „הליגה" ...פריקה. הרב כהנא, עם ...קיים שיתוף פעולה בין ...„כך" לבין „הליגה" הפו־...ם כיום בארה"ב.

...כהנא מסר, כי הוא עומד ...לחו"ל כדי להפיק את ה־...יהודי נגד נסיגה, במסגרת ...עז אלפים ליד משרדי ה־...ויחרטבנשי" ושגרירות יש־...בוואשינגטון וכן בניו־יורק. ...מן הערת „כך" הפגנה נגד ...כנת בואו של ד"ר קיסינ־...ג'ר, והמרי האזרחי יתבטא ...5,000 איש יישבו על ה־בביר בית הלבן כבר והאבטן שר־החוץ האמריקאי.

כן מתכננת עתה התנועה הק־מת היאחזות חדשה בירדה, שבהם ישתתפו מתנחלים מגופים שונים, כתגובה לנסיון ההתנחלות שנעשה בשכם. „אם צה"ל יזרוק את ה־מתנחלים ויובילם לתחנה צבאית, לא נצא מהמחנה ונקיים מרי אז־רחי", אמר הרב כהנא. נציגי ה־תנועה פנו בעניין זה לראש ה־ממשלה, לשר הבטחון ולמזכיר ... אך עד כה נדחו בלך ושוב, ולא קיבלו עדיין רשות להתייצב לטקס ההתנחלות ותזמון כשלחת של דרורים.

בהיאחזות בירדה ... עה לקיים ב־4 באוגוסט כנס יהוד כל מבון ליהודי אמריקה לזכרו של אלברטה, ח"כ ... שדגל במרי אזרחי בלהריאלים, ל־כנס הזכבר אבל על לוחר קינג ואישים אזרים בארה"ב. את הק־מה המכון יזמה קבוצה של אז־רחים אמריקאים. המכון יעסוק בבעיות של מרי אזרחי בלתי־ אלים.

תכנית להגירת ערבים

דוברי התנועה הוסיפו, כי תנו־עתם הדגל גם בתכנית הגירה לערביי א"י. בביקורי ... קיץ של ערבים. בתוך האוסר את פעילות המיסיון ובואומך דתי בכל בתי־הספר, כן תפעל התנועה נגד „יהודים פלשתינאיים", כלומר נגד יהודים הבצדדים ב„ישות פלש־תינאית".

הרב כהנא מסר, כי בימים ב־נובמבר עומד להעוזל משפטו. בעקבות הפריצה שבה נעצר ב־שעת יחד עם עבירי פלגוף. (ע).

هكذا من الاصل

דבר ספורט

בפתיחת אליפות אירופה לנוער באורליאן

כדורסלני ישראל ישחקו הערב נגד נבחרת צ'כיה

נבחרת הנוער בכדורסל תת־חרד הערב ב־9.30 לפי שעון ישראל, נגד נבחרת של צ'כיה במשחק הבכורה שלה במסגרת אליפות אירופה, הנערכת בעיר הצרפתית אורליאן.

הישראלים, שהגיעו לאורליאן כטורניר בבלגיה, שוכנו בבידוד ביותר 15 הנבחרות המתחרות באליפות והמשטרה המקומית הצי־לה עליהם משמר קפדני והבוד. לישראלים לא הותר לצאת ממקום כשכנם ושוטרים מלווים אותם על כל צעד ושעל.

אירופאק שתנאי המגורים בה־כין הספורט ואמצעי הבטחון לא כוסיפים למוראל השחקנים, עם זאת שוררת מתיחות חריכות ל־קראת המשחק. המאמן ראלף קליין אף הביע אופטימיות בקשר לסיכויי הנבחרת של נבחרתו.

הצ'כים קיבלו תגבורה רצינית בדמות שחקן הכתבנסא לגובה 2.08 מ'. שחקן זה נטל חלק ב־אליפות העולם שנערכה בפורטו־ריקו ואמור להגיע לצרפת היום. עם הצטרפותו יעלה ממוצע הגובה של נבחרתו והדבר מדאיג מאד את המאמן קליין.

הישראלים, שקיימו 4 משחקי מבחן באיטליה ובבלגיה, התגבשו ושיפרו את משחק הצוות שלהם. מול הצ'כים, המשחקים בכח ומגינים היטב את הכדור, ישחקו הישראלים בשיטה אזורית לחצית על כל המגרש וישתדלו להתגבר על נחיתות הגובה שלהם במשחק מהיר.

בחמישיה הישראלית הפותחת יפלו: אור גירן, דני ברכה, שרי בר צבי, דניאל שאבי ואברהם חמו.

ביום ו' תתמודד ישראל עם כור־קיה ובשבת עם יוגוסלאויה. ל־אחר הפסקה בת יום ישחקו ה־ישראלים ביום ב' נגד יוון, ביום ג' נגד שוודיה וביום ד' נגד מערב־גרמניה.

ההגרלה זימנה לישראל בית קשה ביותר. לעומת זאת כופר־עה בבית ב' נבחרות די חלשות כמו אוסטריה, פינלנד, בלגיה ו־הולנד לצד ברה"מ, איטליה, ספ־רד ופולין.

מיכה שכבן, ראש המשלחת הי־שראלית, שראה את הצ'כים ב־פעולה בטורניר בבלגיה הרשים כי הם חסרי ליטוש ספורטיבי. הוא ציין שצפוי מאבק שקול, כשלישראל סיכויים טובים לנצח.

העיטור „לאיש כפועלו" יוענק בחודש אוקטובר

עיטור הכבוד הבמותי של ה־פ של „לאיש כפועלו" יוענק ב־חודש אוקטובר הקרוב, בכינוס מועצת ההתאגדות.

העיטור יוענק לפעילי הפועל במוקרה על שרותם להתאגד.ת או כהערכה להשיגיהם הספורטיביים וההסתדרותיים הבלתי־רגילים.

ועדת העיטור תחליט עד ס.ף אוגוסט על שמות „תתני" יובל ה־התאגדות. נודע שלרגל יובל ה־יובל יוענקו הפעם עיטורים רבים מן המקובל.

עד כה הוענקו מטעם הפועל 42 עיטורים.

4 רוכבי אופניים ייצאו לאירופה

4 רוכבי אופניים צעירים יט־לו חלק בכינוס אירופה לנוער, שייערך בתחילת אוגוסט בצ'כו־סלובקיה.

במיפגש, בו ישתתפו רוכבים מכ־20 מדינות, יערכו מירוצים בגוונים אישיים וקבוצתיים.

בסגל הנבחרת, המתאמן לקראת הנסיעה בהדרכת המאמן עקיבא רוזניק, נוהגו 5 רוכבים: מיכאל אבויאל (הפועל להב), דני בכיש רדיון גיגי (הפועל בצרה־עליה), זיו אלון (הפועל ת"א) וויקטור שינדלר (הפועל באר־שבע). רו־כב אחד יצורף כן הנגל קרוב למועד הנסיעה.

● בבוקארשט ניצחו טניסאי רומניה את טניסאי הונגריה 3:2. כשאת הנצחון הכריע איליה נאס־טסה על מארודי 4:6, 2:6, 3:6.

● ביילהורד, גבר הטניסאי הבלגי ברנאר מיניו בגמר ב־חצי הגמר על הצ'כי יאן קודאש 6:4, 2:6, 3:6, 1:6.

● נבחרת בריה"המועצות ב־אתלטיקה, ניצחה בהלסינקי את פינלנד 220:346 בין הגברים ו־56:79 בין הנשים. האלוף האולימ־פי ואלרי בורזוב נוצח על־ידי חברו קורנלוק שהקדים בעשירית. בנמאו 100 מטר ב־10.4 שניות.

● אתלטי מערב־גרמניה ניצ־חו את אתלטי פולין באוגסבורג 191:239, בעוד שהפולניות ניצחו את הגרמניות 130:148. אירנה שוינסקה גמאה 200 מ' ב־22.4 שניות וב־400 מ' לנשים, סיימו הגרמניות הרמן והאנץ בזמן הז־ 45.2 שניות.

● כדורסלניות צרפת ניצחו את איטליה 44:51 ויתמודדו בגמר ה־טורניר בספאלו עם הסובייטיות, שהביסו את הקנדיות 32:95.

גדעון דמתי שוחרר מהסגל מחמת פציעה

מאת אליעזר מעוז

חלוצה המצטיין של קבו־צת שמשון תל־אביב, גדעון דמתי, שוחרר מאימוני סגל נבחרת ישראל, השוהה ב־מחנה אימונים במכון וינ־גייט. דמתי שוחרר לאחר שעבר בדיקות רפואיות, ב־הן הוברר כי פציעתו תהיה ממושכת יותר ממה שחשבו בתחילה והוא יזדקק למנוחה מוחלטת.

עם שיחרורו של דמתי עלה מס־פר הנעדרים מהסגל לארבעה. לא־חר שהשחקנים ויקי פרץ, יואל מסאורי, ומרדכי ברנר לא הת־ייצבו לאימונים, שהחלו ביום ראשון.

אתמול זכו השחקנים לאימון כושר נוסף שנערך לפני הצה־ריים. האימון הנוסף בא לאחר שכל השחקנים סיימו את בדיקות הכושר, שנערכו על־ידי רופאת מכון וינגייט ד"ר חנה. הבדיקות העלו כי רוב שחקני הנבחרת לוקים בשרירי רגליים חלשות וה־מאמן דה קויפר ומאמן הכושר ע.ס בר חמא, החליטו שיש צורך דחוף בחיזוקם. לכן הוגדלו שעות האימונים.

השחקנים, שסיימו את הבדיקות היו השוער יוסף סורינוב, „הקפ־טן", צבי רוזן, השחקן כאיר ניכובי. הבדיקות העלו גם כי רוב השחקנים הם בעלי רמת כושר אחידה, פחות או יותר, ויש לע־שות רבות כדי להעלותו. אי־לכך יותגברו האימונים עד סוף הש־בוע.

ד"ר גילר יטול חלק בטורניר טניס לרופאים

נשיאות איגוד הטניס בישראל קבעה את ד"ר ראול גלר מירד עלים כנציג ישראל בתחרות טניס בין־לאומית, שתיערך בצרפת בין ה־5 ל־11 באוגוסט, המיועדת ל־רופאים בלבד.

הארגון הבין־לאומי לרופאי ספורט, המארגן את הטורניר, הע־ניק כרטיס טיסה על חשבונו ל־נציג הישראלי.

נשיאות איגוד הטניס בחרה ב־ד"ר גלר כהוקרה על פעילותו ה־ספורטיבית הענפה ועל גילוי רוח ספורטיבית הניצות למופת.

כדורגלן הושעה לכל ימי חייו

הבלם הבולגרי הבין־לאומי, קי־ריל מילאנוב, הושעה לכל ימי חייו, מטעם ועדת המשמעת ש־ליד התאחדות הכדורגל הבולגרית. חברו לנבחרת, השוער סיבאון כי־כביון הושעה לחצי שנה.

הועדה נימקה את צעדה „התנה־גות בלתי הולמת".

● הכדורגלן הסקוטי הותיק אלן גילזין מקבוצת כוסטנאם, יש־חק בקרוב בקבוצה הדרום־אפרי־קאית „היילנד־פארק".

● המועדון ההולנדי רכש ב־בקודם את הסקוטי של ריינג'רס, אלביס קין בן ה־22, תמורת 150 אלף ליש"ט.

● פיטר שילטון, שוערה של נבחרת אנגליה וקבוצת לסטר, בי־קש מקבוצתו להציבו ברשימת ה־מועברים.

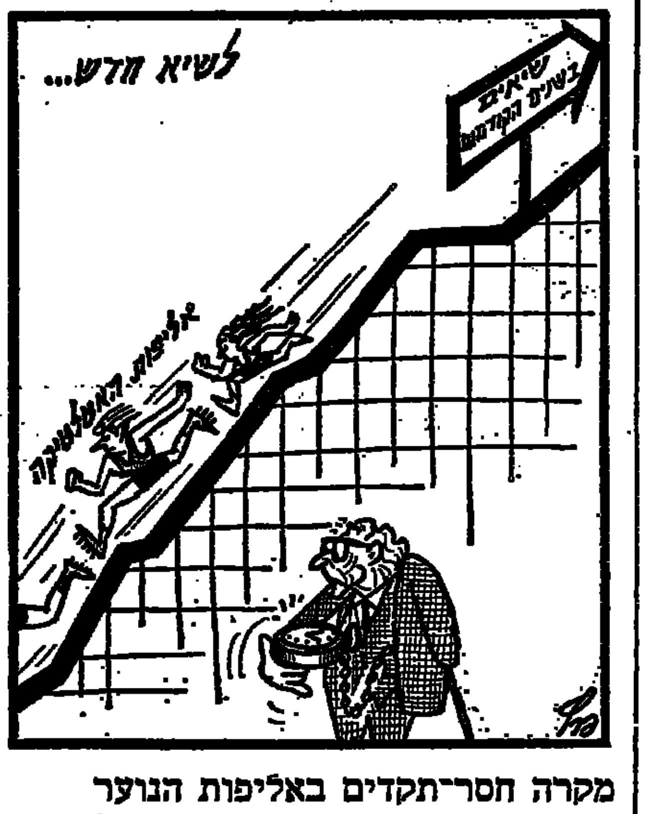

מקרה חסר־תקדים באליפות הנוער

הפועל ת"א לא התייצבה למשחק נגד מכבי נתניה

משחק הכדורגל בין הפועל ת"א למכבי נתניה, במסגרת גמר אליפות הנוער, שעמד ל־היערך אתמול באיצטדיון הפו־על פ"ת לא התקיים בשל אי־התייצבות התל־אביבים למש־חק.

כשהגיעו כדורגלני הקבו־צה לאצטדיון וביקשו את כרטיסי ההזמנה שלהם, הוברר להם שהכר־טיסים אינם בנמצא. עם זאת הס־כימו הסדרנים להכניס את הכולחם גם ללא הזמנות. הנתניתיים נכנסו ללא בעיה ואילו התל־אביבים נש־ארו מחוץ לגדר האיצטדיון.

מאמן ת"א, אברהם בכר, סרב להכנס למגרש ללא הכרטיסים ומ־אחר שבמקום לא נכח נציג ההת־אחדות לכדורגל, לא יכלו להיכנס להביעתו. בכר הורה, בעקבות כך, לשחקניו שלא להתייצב למשחק. מזכיר הפועל ת"א, אדוארד סגל, שנכח במגרש הפציר בבכר להת־ייצב למשחק, אולם מאמציו עלו בתוהו.

בעקבות כך יוכרע גורל המש־חק ע"י ועדת המשמעת, שכן נת־ניה אמורה לצאת בעוד יומיים למסע באירופה. בשבת הקרובה ייערך המשחק בין הפועל ת"א ל־בין הפועל השלושה באר־שבע.

תשעה משקולאים מועמדים להשתתף באליפות העולם

ועדת הרמת־המשקולות קבעה 9 משקולאים, המועמדים להשתתף ב־אליפות העולם, שתיערך החל ב־16 בספטמבר במאנילה.

המשקולאים, שיבטיחו את נסיע־תם אם ישיגו תואר „אמן", הם: עדי ברנה, אלכס כגל וכדי קפ־לן (מכבי ת"א) צבי בלום (הפועל ת"א) מנחם ברקוביץ, שלמה פריד ושלמה בלולו (הפועל קרית־חיים) ועדנן תדורוג (הפועל עכו).

ביניהם הבטיחו כבר ברקוביץ, פרה, בן־לולו ותדורוב את נסיעתם לאליפות אסיה בטהרן, אולם עלי־הם לעמוד בדרישות נוספות כדי לזכות בתואר „אמן".

החותרים יוצאים מחר לאירופה

6 חותרים, בוגרים ונוער, יצאו מחר לאוסטריה כדי ליטול חלק בתחרות חתירה בין־לאומית באגם וירסל. בתחרות ישתתפו 6 מדי־נות.

מאוסטריה ימשיכו החותרים ל־ברלין ויקיימו במקום מחנה אימו־נים משולב בתחרויות ידידותיות עם קבוצות גרמניות. החותרים ה־צעירים יעבדו במבחני מינימום ל־קביעת המשתתפים באליפות העו־לם לנוער, שתיערך בעיר המערב־גרמנית ראצבורג. „הכוונה היא לי־טול חלק באליפות בתחרויות הס־קיף הגוונת הכפולה", מסר יונה סאבו, יו"ר ועדת החתירה.

החותרים היוצאים לאירופה הם: בוגרים — חיים דיקנסקי ויוסף סופר; נוער — דורון סרטנה, דני רוזנברג, רם גולומביק ואחי כץ. ראש המשלחת המאמן — צבי גוט־ליב.

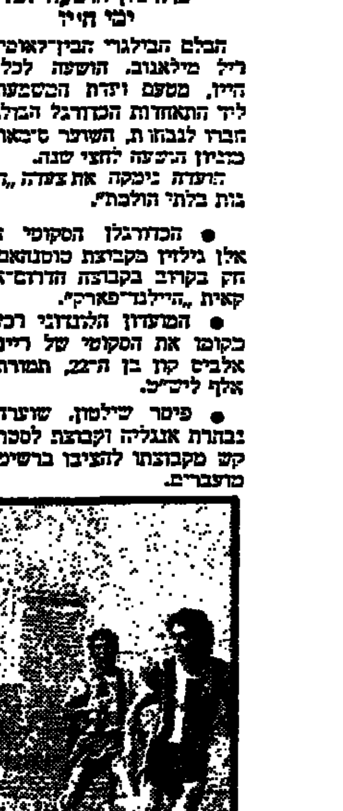

השמשוני דוד שוקיאן (מימין) מכניע את שוער מכבי חיפה, שוורץ

רומניה דחתה הבקשה למחנה אימונים למתאבקים

רומניה השיבה בשלילה על בקשת ועדת ההיאבקות הישראלית לקיום מחנה אי־מונים בבוקארשט לפני א־ליפות העולם בסגנון חופ־שי, שתיערך בטורקיה.

בעקבות כך נשלחה פניה ל־מערב־גרמניה, אולם טרם נתקב־לה תשובה מן הגרמנים.

הנהלת ההתאחדות לספורט מ־צפה, בינתיים, לתשובת הגא־נים התורכיים על מברק שנשלח אליהם ובו הודעה על השתתפות ישראל באליפות העולם. אם לא תגיע התשובה, תפעל ההתאחדות אצל התאחדות ההאבקות הבין־לאומית, לשכנע את התורכים ל־הזמין את ישראל לאליפות או ל־הסתכן בהעברה למדינה אחרת.

הנקר הסורי אינו מכיר בהפרדת הכוחות

מאת א. פרחי, סופר „דבר"

הנקר הסורי אינו מכיר, כנראה, בהסכם „הפרדת הכו־חות". נוכחותו מורגשת במקומות שונים בארץ והוא גורם נזקים חמורים לחקלאות.

הנקר, כשהוא עוף בעל מקור חזק דמוי מרצע, בוייתה את עצי האגוזים לכרכום. הנקר חור גדול בקליפתם הקשה ואוכל את תוכנם עד כלות. תופעה מיוחדת ומרגיזה היא ניקורו בצינורות ההשקייה, אם מפלסטיק ואם מתכת, המשבש את דרכי ההשקייה בל שהנוף יהנה מכך (יש אומרים שבכך הוא מרווה את צמאונו...).

בעת סיור בכפם המטבהיגים של „מרכז וולקני" בבית דגן אספנו תוך דקה, הנה עץ אגוז „מקדמיה", תיירר אגוזים מנוקרים ודיקים. לדברי הנקר המחלקה ד"ר אבנון קדמן המתבגה, כנראה, במשפחת נקרים בצי הבירום הכטבבשים שובר ריצויה לכבוש ה„אירבצה" לה עץ אגוז זה בעונה הקודמת וכילתה את כל הפרי שהיה עליו. אגוז ה„מקדמיה" הוא בעל קליפה קשה מאד, ולא קל לפיצחה אפילו בפטיש, אך בשביל הנקר אין הוא מהווה בעייה.

הנקר הוא עוף מוגן בחוק, ואסור בציד. יש בו גם תכונות חיוביות, כי ציקור בוזנו הוא מקבל מניקור בעצים עבי גזע, כהם הוא מוציא תיפוסיות, תולעים וכו'. ד"ר קדמן סיפר לי כי הוזמן בדחיפות במחלקה להגנת הצומח מפני בלני כך מזיקים, כדי לטכס עצה כיצד להגן על כטע ה„מקדמיה" לקראת הבשלת הפרי השנה. אגוז ה„מקדמיה" הוא עץ־פרי סובטרופי שמוצאו באוסטרליה. לארץ הובא מקליפורניה והמוצאי והוא נבחן בחלקות תצפית, בנות 5 ד' כל אחת, בכמה איזורים בארץ. בארץ היה כבר אשתקד יבול של כמה עשרות ק"ג מאגוז זה, הנחשב כמשובח בין סוגי האגוזים בעולם.

שולמו 20 מיליון ל"י שכר עידוד בשנה האחרונה

הסכום שולם לכ־10,000 עובדים ב־50 מפעלים בהם קיימים מועצות ייצור

הוועד הפועל של מועצת פו־עלי תל־אביב—יפו קורא לעוב־דים ולהנהלות המפעלים להת־עורר בקיפה לשם הקמת מו־עצות ייצור במפעלים ובשירו־תים נוספים, וככך להגיע ל־עליה בייצור, בהעלאת שכרם של העובדים, בשיפור היחס לעבודה והשלטת יחסים תקי־נים יותר בין עובדים למעס־יק — זוהי אחת מסידרת ה־החלטות שנתקבלו והוגשו ע"י מזכיר מועצת פועלי תל־אביב יפו אורי אלפרס, לאישור ה־ועד הפועל של המועצה, כי ישיבתו בבית־ברנר שהוקדשה לענייני מועצות הייצור.

על המועצה יוהה — אמר אורי אלפרס בסכמו את הויכוח — לעשות הרבה להדרכתם ולהשתל־מותם של חברי מועצות הייצור במקומות העבודה, כדי שיוכלו לתרום את מיטב חלקם להשגת יעדי הפריון בייצור.

י. ליברמנס, מנהל המחלקה ל־מועצות ייצור במועצת פועלי ת"א־יפו מסר, כי למעלה מ־20 מיליון ל"י נתקבלו כתוספת ל־שכר החודשי כשכר עידוד בצורת פרמיות מגוונות. הסכום שולם לכ־10,000 עובדים ב־50 מפעלים בהם קיימות מועצות ייצור.

חלוקת מועצות הייצור לפי ה־ענפים הם: 16 בענף המתכת ו־החשמל, 16 באריגה וקונפקציה. יתרם במזון, עץ, קרמיקה, דפוס ורצירותים. הפרמיות המאושרות ע"י המכון לפריון העבודה ו־הייצור נעות בין 20 ל־40 אחוז כתוספת לשכר הכולל. העובדים נהנים ממס־הכנסה מוקטן עקב פריון עבודה מוגבר, במיוחד ב־ענפים בהם השכר אינו מן הגבו־הים ביותר.

ליברמנס מסר עוד, כי השנה חולקו 37 פרסי ייעול בסכומים של אלפי לירות, כפרסים מיוחדים לעובדים שהגישו הצעות ייעול ו־חסכון בחמרי גלם, שאושרו ע"י מועצות הייצור והמכון. המחלקה למועצות יצור, אמר מנהלה, מל־וה את מועצות הייצור במקומות העבודה, מדריכה אותן ונציגיה ביחד עם נציגי העובדים המקפי־דים בביצוע תקין של ההחלטות.

ה. שזורי, חבר מזכירות המו־עצה, המחזיק בתיק מועצות ה־ייצור הוסיף, כי במקום שהוגבר שיתוף הפעולה בין העובדים ו־ההנהלה שררו יחסי עבודה תקי־נים. תהליכי העבודה השתפרו. הציוד נשמר כתיקנו ובד בבד עם העלאת שכר עבודתו של העובד עלתה הרנטביליות של הייצור.

„אגד" נתבע לשלם משכורת השכירים בהתאם למדיניות המקצועית

בתביעה נמרצת להנהלת „אגד" לשלם את השכר בהתאם למדיניות המקצועית לעובדים השכירים, ללא השהייה, יצאה המחלקה לאיגוד מקצועי.

חברי המחלקה שמעו דיווח מ־מחזיק תיק התחבורה מ. לוי, כי סיכום עם ההנהלה בקשר לתש־לום תוספות שכר בהתאם למדי־ניות המקצועית של ההסתדרות לא מתבצע והנהלת „אגד" החלי־טה לא לאשרה.

יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי אדריאל אברהמוביץ אמר בסיכום, על דעת החברים, כי לא יתכן שהנהלת „אגד" תתנה ביצוע מדי־ניות מקצועית במתן או אי־מתן עזרה כספית מהממשלה. לכן הוא תובע במפגיע תשלום השכר ה־מלא עם המשכורת הקרובה. בדיון נטלו חלק נציג הנהלת „אגד" אמנון ביגון ונציג ועד השכירים מאיר אלבז.

מרכזי קליטה נוספים יוקמו בתנועה הקיבוצית

מאת סופר „דבר" לענייני קליטה

שלושה מרכזי קליטה חדשים יוקמו בתנועה הקיבוצית, נוסף לשלושת הקיימים. — על כך מסר לאחרונה בין משרדי ה־קליטה והשיכון והתנועה הקי־בוצית. למרכזי הקליטה החד־שים יופנו בעיקר עולים מבחרה אירופה.

על פי ממצאי מדגם של ה־מחלקה לקליטה מהתיישבות שב־משרד הקליטה מתברר, כי 60 אחוז מהמשפחות השוהות במרכזי הקלי־טה שבקיבוצים, נקלטות בתנועה הקיבוצית עם תום שהותן במרכז הקליטה.

במרכזי הקליטה הקיימים שבקי־בוצים: ברעה, גבעת ברנר ו־משמר העמק — שהו עד עתה בעיקר עולים יוצאי ארצות הברית. במרכזי הקליטה החדשים שבקי־בוצים, יהיו גם עולים בעלי מק־צועות פרה־אקדמאיים. העולים ה־שוהים במרכזי הקליטה שבקיבו־צים, עובדים במסגרת המשק ועל ידי כך הם מכסים חלק מהוצ־אות הקיום שלהם.

לאבא שטיין

בעד טיפוח זני תפוח־עץ המקדימים להבשיל
ובעד הישגך ביצירת זן־תפוחים „ענה" המצטיין
במראהו ובטעמו — הישג מקצועי וכלכלי
ממדרגה ראשונה.

ברכות ותודות

מועצת הפירות
[ייצור ושיווק]

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
קרית־אתא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנה בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י פנידר — חברה להשקעות פיתוח ובניין בע"מ לתוספת בנייה בשטח 134 מ"ר ברחוב ירושלים, חלקות 1, 2, בגוש 11023, המהווים סטיה לא ניכרת.

אפשר לעיין בבקשה במשרד מהנדס העיר כל יום, פרט לימים ג', ו', בשעות 09.00—12.00.

הרואה עצמו נפגע ממתן ההקלה הנ"ל, רשאי להגיש התנגדות לבקשה (בדואר רשום) למשרד מהנדס העיר, תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

בכבוד רב,
אינג' י. הורעאני
מהנדס העיר

צ'ארלי ביטון שוחרר בערבות

צ'ארלי ביטון, שהואשם בהעל־בת שופט, שוחרר אתמול בער־בות של 5000 ל"י על־ידי בית־משפט השלום בירושלים.

ביטון, מראשי „הפנתרים השחו־רים", נאשם כי לפני שבוע, בעת שהשופט־השלום א. גולדברג הורה לעצרו לחקירה, החל לצ־עוק לעברו, איים עליו באצבעו והעליבו בקריאות „אתם כולכם בית־המשפט, כמו המשטרה, רמ־אים ונוכלים וחסר לכם כובעים כמו לשוטרים".

בפתיחת המשפט סירב הנאשם להודות או להכחיש את האשמה, בטענו כי ברצונו להתייעץ לפני כן עם עו"ד.

התובעת אמירה כוכבא ביקשה מבית־המשפט להורות על מעצרו עד לתום ההליכים בגלל החומרה כי המדובר בעבירה חמורה ובפגיעה ציבורית חשובה. ביטון ביקש מבית־המשפט לג־לות גמישות ולא להיצמד לתבי־עה. „יש סיכוי — אמר — שא־זה באשמה ואז המשפט לא יארך זמן רב. את העונש אקבל על העבירה עצמה".

שופט השלום מ. שלגי לא נע־תר לבקשת התובעת וציוה כא־מור לשחרר את הנאשם בערבות. בפסק־הדין הוא ציין, כי נימוקי התביעה אינם מצדיקים את מעצרו של ביטון ביחוד אם אין חשש להימלטותו מהדין, או להשפעה על עדים. (ע)

אלישר התפטר מתפקיד יו"ר הפדרציה הספרדית

יו"ר הפדרציה העולמית של ה־קהילות הספרדיות, אליהו אלישר, התפטר מתפקידו.

אלישר אמר, כי הוא התפטר בגלל חילוקי־דעות בינו לבין חב־ריו בהנהלת הפדרציה בקשר ל־אי־תלותה במוסדות ממלכתיים ו־מפלגתיים. הוא הדגיש, כי הוא עומד על כך שהפדרציה העולמית תמשיך ותהיה מוסד בלתי־תלוי לחלוטין.

עוד אמר, כי הוא סבור שהגיע הזמן שיפנה את מקומו לצעירים ממנו. אלישר ימשיך לכהן כנ־שיא ועד עדת הספרדים בישראל. (ע)

300 עולים יקלטו ב„הדסה" על הר־הצופים

300 עולים ייקלטו בתעסוקה ב־בית־החולים „הדסה" המוקם על הר הצופים בירושלים. הסכם על כך הושג לאחרונה בין משרד הקליטה, משרד העבודה ו„הדסה".

במסגרת התכנית ייקלטו 50 רופאים עולים, עובדי מעבדה, אחיות מעשיות, עובדי סיעוד ו־משק. כל העולים יוכשרו לתפקי־דיהם במסגרת קורסים שיבצע משרד הקליטה בשיתוף עם „הד־סה". בתקופת ההכשרה יקבלו ה־עולים דמי קיום ממשרד הקליטה עפ"י גודל המשפחה והמצב הסו־ציאלי, במסגרת הנהלים של מש־רד הקליטה.

המרכז לתעסוקת אקדמאים מב־קש לאתר בחו"ל רופאים בעלי התמחות מיוחדת אשר בית־החו־לים זקוק להם בדחיפות.

12 מיליון ל"י לקליטת עולים אקדמאים בתעשיה

מאת סופר „דבר"

תקציב בשיעור של 12 מיליון ל"י לביצוע תוכנית לקליטת עו־לים־אקדמאים במפעלים בתעשיה ובמחקר אושרה השבוע על ידי יו"ר הנהלת הסוכנות פנחס ספיר, בישיבה בהשתתפות עם מנכ"ל מש־רד המסחר והתעשיה, כבה מנכ"ל־ באום.

בישיבה הוחלט על שילובם ב־ריסונוק, של 200 עולים אקדמאים ממקצועות ההנדסה, התעשיה ו־המחקר.

הצליחה שביתת קונים ברמת־אילן

מאת סופר „דבר" בגוש דן

המועצה המקומית גבעת שמואל תגיש תהיה בזהב תביעות בקפטנות נגד בעל כולבו־קס ב־רמת־אילן בגלל רמה הבריאות נמוכה — על כך הוחלט בפגישה שהיתה אתמול במשרדי המועצה המקומית בין הבראון המועצה, א. בלין במשרד הבריאות ונציג ועד התושבים.

המועצה תגיש, אם יהיה צורך, תביעה כספית כדי יום ביומו בכעין עבודיים ואם בבב התברר את לא יקופר מגיב בקשה לבית־המשפט לצו סגירה.

על צעדים אלה הוחלט בעק־בות שביתת קונים שערכו תושבי השכונה הנמצאת כול אוניברסיטת בר־אילן הכוללת 500 משפחות. השביתה היתה מלאה ובעל הכולבו נאלץ לסגרה אחרי הצה־ריים. כאחד לא ניגש לעסקיו. עבודות הנקיון הנדרשות ע"י ה־תושבים לשבירה גאותה של נקיון המזון והמצב האסתטי של החנות והצרכנות.

תרגיל במקהלה בהתנהגות כוחות הבטחון, המשטרה, המגבר האזרחי, אמבולנסים, בבריאים ורכ־לי רכב שונים, נערך אתמול ב־צפת.

תל־אביב

במנין חוג הרמב"ם ת"א רחוב בן ציון 48

● בשבתות ובחגים מתחילים ל־התפלל בחוג בשעה 8.30 בבוקר. לפני התפילה כמה בשבות כתוך פרקי אבות. ההשתתפות בתפילה איננה כרוכה בשום הוצאה. „ידע־עם".

● בחוג לפולקלור בית האבות ברמת־אביב רחוב ברודצקי 68, בשעה 4.30 אחה"צ. הנגד יופבר קהקרבילדברג: „אגדה המב"ת".

הצעות עבודה

● דרוש/ה קופאי/ת. מנוסים ל־יום עבודה בפיצה, לעבודה בקופה ורכבת. לפנות שניידמן ובניו, ל־שלום שניידמן, דיזנגוף 128.

● דרושות הופרות לקיוסק שניידמן, דיזנגוף 128 תל־אביב, לדב.

פורסם מאזן חברת התעופה הלאומית ל־1973—4

ראשי „אל־על" דוחים טענה שטיסות שכר יעודדו תנועת תיירות לארץ

יו"ר מועצת המנהלים של „אל־על" ח"כ משה כרמל, ו־מנכ"ל החברה מרדכי בן־ארי, דחו אתמול את טענת ההתאח־דות בתי־המלון, כי התרת טי־סות שכר לישראל עשויה לעו־דד את תנועת התיירות לארץ.

במסיבת עיתונאים שנערכה ב־„בית סוקולוב" בת"א, לרגל פר־סום מאזן החברה לשנה 1973־4, הדגישו הדוברים כי טיסות השכר מסקנדינאויה לישראל לא הצדיקו את הציפיות ואין מקום לבסס את תנועת הנוספים ב„אל־על" על סוב־סידיה ממשלתית.

ראשי „אל־על" הטעימו, כי ה־חברה סיימה את שנת הכספים הקודמת ברווח של 575 אלף ל"י, מעוניינת לשמור על עצמאותה ה־כלכלית, והנהגת טיסות שכר עלו־לה לפגוע ביכולתה למלא משימות לאומיות.

כרמל ציין, כי טיסות השכר מ־סקנדינאויה, משנת 1967 ועד היום, לא גרמו לגידול ניכר בתיירות. אך לעומת זאת לא התפתח הקו של „אל־על" לשם. הירידה בתיי־רות מסקנדינאויה ב־5 החודשים ה־ראשונים של 1974 היא הבולטת ביותר, לעומת ארצות אחרות באי־רופה, והגיעה ל־27 אחוז.

„התפתחות התיירות לישראל תלויה בשורה של גורמים, כבין המצב הכלכלי בארצות המוצא, רמת שרותי התיירות בארץ ומחי־ריהם והמצב הבטחוני. וזו טעות מוחלטת לחשוב שטיסות שכר יו־לות יעודדו את התיירות", אמר כרמל, בהדגישו כי חברות התעו־פה הסדירות עושות רבות לעידוד התיירות. הוא הוסיף, כי אם „אל־על" „תהיה סמוכה על שולחן ה־ממשלה", כתוצאה מהתרת טיסות שכר מכל המדינות, יפגעו גם יעילותה וכושרה. נוסף לטיסות מ־סקנדינאויה מותרות כיום לישראל גם טיסות שכר של צליינים וסטו־דנטים.

בביאוריו הטעים, כי משלם המי־סים אינו צריך לסבסד את הנוספים במסוסים, ועם יותר טיסות שכר עלולה הסובסידיה ל„אל־על" לה־גיע למימדים ניכרים, שיהיו פי 5 מאשר הסיוע הניתן כיום לב[...] המלון. „בעלי בתי־המלון מבכנים לוותר על המע"ם [...] הלוואות פיתוח עם רבית [...]ליה הקלות במכס, אלא נוסף הם רוצים ש„אל־על" תסוב[...] אשר הוזכר.

ביחס לטענה ש„אל־על" [...] גם לתחום המלונאות, אמר [...]ארי, כי החברה לא הקימה [...] בניית בתי־מלון, אלא הקימה חברת „לרום" לניהול בתי [...] כדי להבטיח את האינטרסים [...] בהתחרות עם חברות תעופה [...]רות.

לדבריו, משקיעה „אל־על" [...] מיליון ל"י בפיתוח התנועה ה[...]רית לישראל, באמצעות הנ[...] בחו"ל והפירסומת. קצב הג[...] לישראל גדל בעשור האחרון [...] אחוזים לשנה, כלומר בשיעו[...] מאשר בעולם. ובמדינות ש[...] חלה ירידה בגלל הנהגת ש[...] שכר. במחצית הראשונה של [...] חלה ירידה של 11 אחוזים בתנועת התיירות לישראל, ל[...] 35 אחוז בארצות הים־התיכון.

ייפתח כפר ילדים בכפר המכביה

ב־27 ביולי, ייפתח בכפר מכביה ברמת־חן אתר [...] במיוחד לילדים ונוער בשם [...] הילדים".

על כרי הדשא הנרחבים [...] מקום יוקמו במות בידור, [...] שעשועים, ודוכני משחקים, [...] להקרנת סרטי ילדים, הת[...] ספורט ובמה לכשרונות. [...] הכפר יבוא אפי סטלמי ו[...] וישמשו בו ברברבוביה בר[...] בתחומי הבידור והתחביב ל[...] בערב הפתיחה יופיעו על [...] הבידור עודד ת"מ, הו[...] נוער. להקות כחול ואפנים [...] רינב.

המחבל לא היה ממג'דל כרום

ב„דבר" מיום 26.6.74 [...] כי אחד משלושת הרוצחי[...] היה כנראה תושב מג'דל כרום בגליל. ידיעה זו היתה מו[...] ראאגבם בידיעה שפורסמה ב„[...] מיום 27.6.74 נמסרו פרטי [...] המחבלים שפעלו בנהריה וע[...] צאם ומכנה הדבר. כי אף [...] אחד מהם אינו ממג'דל כרום.

תיקון טעויות

ב„דבר" באתמול נאמר, ע[...] החסכון המוצעת לדיור קובע [...] המשתכן להסדך לכבנים אחר [...]רך הדירה. צריך להיות [...] אותו.

בידיעה אחרת נאמר, שמס[...] נצרים שהופנו לשרות מבחן [...] בשנה 1973 ל־15.500 וצריך [...] 15.5 לכל אלף.

מוסר הידיעות הנ"ל הוא [...] ולא י. גבע, כפי שהודפס ב[...]

לא הורגש מחסור בלחם בחיפה רבתי

מאת סופר „דבר" בחיפה

הרף איומם של פועלי ה־מאפיות הקואופרטיביות ב־חיפה, כי ישביתו את העב־ודה אם המאפיות יתחילו את עבודתן בשעה מוקדמת יותר מהמקובל, הם המשי־כו אתמול בעבודתם ובמעט לא הורגש מחסור בלחם בעיר.

רק במקומות בודדים נמסר על שיבושים קלים בחלוקת הלחם.

פועלי המאפיות הקואופרטיביות תבעו מהנהלותיהם לא להתחיל באפיה בשעה מוקדמת יותר, מתוך סולידאריות עם מאבקם של פועלי מאפיית כץ שנסגרה ביום ו'. ה־מאפיות בעיר מתחילות באפיה ב־שעה מוקדמת יותר, עלפי הו־ראת משרד המסחר והתעשיה, כדי שיספיקו לאפות את כל כמות הלחם הדרושה לצרכי ה־עיר. בכך הן עוברות לכאורה על חוק עבודת לילה של משרד־העב־ודה.

פועלי מאפיית כץ, התובעים פיצויים מוגדלים בעקבות סגירת מאפייתם, ממשיכים לקיים שבי־תת־רעב במטרה למנוע הוצאת ציוד משטח המאפיה. למחר נק־ראה ע"ידי מועצת פועלי חיפה אסיפה כללית של פועלי מאפית כץ, שבה יודיעו לפועלים את הכוונה הנהלת המאפיה להתיבור־תה של כפ"ת.

כפ"ת הבנה לשלם לפועלים את הפיצויים המלאים המגיעים להם בסך 600.000 ל"י ולהפקיד בידיה 300,000 ל"י נוספים שתחולק בין הפועלים על־פי קריטריונים של ו־תק וגיל. בעלי המאפיה דחו תבי־עה זו ונודע, כי הם מוכנים להת־פשר על סכום הרבה יותר קטן. באסיפה שתיערך מחר, יתבעו נציגי מפ"ח מהפועלים להתחיל להסתדר במקומות עבודה אחרים.

מהיום מכירות סוף העונה בחנויות „שקם"

ראשונה בין רשתות השיווק פת־חילה היום חברת שקם במכירות סוף העונה בכל 33 החנויות שלה ברחבי הארץ.

במסגרת המכירה ניתנת על מו־צרי הלבשת נשים, גברים, ויל־דים וכן על מוצרי הנעלה, הנחה בשיעור עד 30 אחוז ויותר. נוסף להנחה הקבע הרגילה של 12.5 אחוז.

נעצר חשוד בהברחת יהלומים

בית משפט השלום בירושלים הורה לעצור ל־6 ימים חשוד ב־סחר והברחת יהלומים החשודים כגנובים.

באי־כוח המשטרה אמר בבית המשפט, כי אצל החשוד יעקב לוי נתפסו שני יהלומים בשווי של 20.000 ל"י. הוא הוסיף, כי החקירה בפרשה טרם הסתיימה. המשטרה מתכוונת לעצור חשו־דים נוספים. (ע)

הלוח החדש דרושים

כ"ג יורדי־הסירה
בית הספר לקציני ים עכו
ת"ד 66, עכו, טלפון: 04—910106
לשנה"ל תשל"ה
דרוש
מורה לאנגלית
על המעוניינים לפנות להנהלת ביה"ס.
תינתן אפשרות מגורים בדירת ביה"ס בעכו, בשכר דירה חודשי סמלי.

הלוח החדש
דבר
דחוף

דרושו[...]
קבוצו[...]
שלד
לבנין 8 קומות
בראשון לציון
בפרטים לפנות
03—446156

אורט ישראל
לביה"הספר „אורט" בבת[...]
הל־אביב
דרושה
פקידה - כתבנית
הכישורים: השכלה תיכונית/מקצועית, נסיון בעבודה משרדית ובהדפסה במכונת כתיבה עברית.
מועמדות מתאימות תתקבלנה לפנות להנהלת בית הספר, טל. 50679, לשם קביעת ראיון.

אוניברסיטת חיפה
בי"ס לאומנויות
דרוש
אוצר - (CURATOR)
הכישורים: הכשרה אקדמית באמנות, נסיון קודם בארגון הקמת תערוכות, בבני[...] אוספים ובעבודה מוזיאלית.
התפקיד: אחראי לארגון תערוכות, בניית אוסף אמנותי.
מועמדים מתאימים מתבקשים לשלוח קו[...] חיים והמלצות לבי"ס לאומנויות, באוניברסיטת חיפה.

אורט ישראל
לבה"ס הימי
מקצועי־תיכוני
„זילברמן" בנצרת
דרוש
מדריך
למכונאות רכב
לפנות: טל. 053—22922

המועצה המקומית
עתלית
מכרז 4/74
המועצה המקומית עתלית מכריזה בזה־את לסעיף 13 לצו המועצות המקומיות (שירות עובדים) על בחירה פנויות כדלקמן:
תאור המשרה
1. מנהל מחלקת חינוך
(משרה מלאה)
דרגת המשרה
ט־י"ג
דרישות המשרה
בוגר תיכון, רצוי השכלה אקדמאית, בעל ידע ונסיון בנושאי חינוך.
תאור המשרה
2. עוזר מנהל החשבונות וקופאי
(משרה מלאה)
דרגת המשרה
ט־יא
דרישות המשרה
תעודה בנהול חשבונות סוג 2 לפחות, השכלה תיכונית או מקצועית מקבילה.
תאור המשרה
3. פסיכולוג (0.3 משרה)
דרגת המשרה
מב־ט
דרישות המשרה
בעל השכלה אקדמאית (תואר B.A. לפחות)
תאור המשרה
4. עובד אחזקה מקצועי
(משרה מלאה)
דרגת המשרה
ד—ה
דרישות המשרה
ידע בחשמלאות (בעל תעודה ממשלתית), נגרות, צבעות ועבודות כלליות.
תאור המשרה
5. פועלים לא מקצועיים
(שתי משרות)
דרגת המשרה
ד'—ה'
דרישות המשרה
יועסקו בעבודות לא מקצועיות, בהתאם לצרכי המועצה.
הצעות למכרזות הנ"ל יש להגיש במשרדי המועצה המקומית עתלית במעטפה סגורה עליה יצויין „מכרז 4/74" לא יאוחר מיום ג', 23 ביולי 1974 שעה 12.00.
א. גרינברג
ראש המועצה

נציגי גח"ל מותחים ביקורת על דרכי ניהול עיריית חיפה

מאת סופר "דבר" בחיפה

...קורת חריפה על דרכי ... של עיריית חיפה, ... תואנות לדעתם את ... בצירוף איום לה- ... הליגה משפטית למתן ... דין הצהרתי לביטול ... שנתקבלו ופעולות ... שלא כדין — ... אתמול בפגישת עתו- ... בחיפה חברי סיעת ... במועצת העירייה, ד"ר ... ג. בדיאן, וז. צהר ... שלושת חברי הסיעה ... סמיכות אישיות). האופוזיציה המעוניינת ... ליציה בהתפתחות של חיפה ... לדבריהם על חברי הסי-

עה, אשראי לראש העיר, כמו רוב תושבי העיר וגילתה נכונות לשתף עמו פעולה באופוזיציה קונסטרוקטיבית, שכן הציבור לא היה מבין התנהגות אחרת. אך באתם מתוך השנה לכהונתה של מועצת העירייה החדשה, נהלו אנו זהב. שופטים וקוראים בעתונות הצהרות של ראש העירייה על הכנויות רבות וגדולות ועובדה שונה- צייה לפיה שכתשה הנהלת העירייה, שאין לה אחריה משפטית באתר, בקבלת החלטות והכרעות על פני המועצת, ואת תוך אי-התחשבות בכוונותיה של סיעת האופוזיציה המייצגת 25 אחוז מציבור הבוחרים.

כן נתקבלו החלטות על הוצאות כספים גדולות, בתקופה של צורך בצימצומים, למטרות מסוימות. דוברי סיעת הליכוד טענו בין היתר, כי פתיחת הגינונים תוספ-

לתם נעשתה בניגוד לחוקה המחייבת פירסום מיכרזים כשהם נמסרים להפעלתם של חברות וקבלנים. בנהלי מדורים נתקבלו בי- א.זרונה, לדבריהם, ללא מיכרזים ומספר העובדים במנגנון הניהול הוגדל במידה ניכרת ונקבעו להם דרגות שכר גבוהות בניגוד ... הם באותם התפקידים.

הם גם טענו, כי יחסי העבודה בחברה העירונית הממשלתית "שקמונה" (לשיכון שכונות העוני והיקום תושביהם) מעורערים וזה כנים מתעסקים העובדים ללא הסכם עבודה. הרכבה של הנהלת החברה צומצם לדבריהם, כדי למנוע את ייצוגה של סיעת הליכוד.

הדוברים הדגישו, כי אין כוונתם לפוליטיזציה של העירייה וכן אין בכוונתם להכביד על פעולתה של העירייה, כוונתם לעזור בניהולה התקין על יסוד החוקה ולמנוע את קיפוחה של סיעתם.

בתשובה על שאלה אמרו הדוברים, כי אין הם שוללים כינונה של קואליציה מקיר-אל-קיר, אך בתנאי של קבלת מכסות (הכוונה לקבלת כהונות) ואפשרות לסיעה לשרת את הציבור בהתאם לכוחה, כבל-בקום, הודיעו, כי עד כה לא קיבלו שום הזמנה רשמית לשו"מ ואין הם מניחים כי תבוא הזמנה כזאת.

אליפות אירופה בברידג' תיערך לראשונה בישראל

אליפות אירופה ה-31 ב... ברידג' תיערך בישראל, והארה שונה בתולדותיה אליפות אומות ... הזה — כך היום יו"ר האיגוד הישראלי לברידג' ... קוהן ... הלל י. ברדך, המשנ- ... ראש העירייה ...

בה להחלטה זו פעילות אינ- בית של נציגי ישראל, כדי ... את הפדרציה האירופית ... אירוע זה כאן. בפדרציה ה ... מדינות מערב-אירופה ... מצרים, שהיתה אף היא ... הצבעה בהפדרציה עקב ... להחוק נגד ישראל.

אליפות תתקיים במלון "ה... בהרצליה, בימים 2—16 ב... 1974, בהשתתפותם של 6 אורחים מחו"ל — שחקנים... ונציגים. עד כה הודיעו 20 מדינות (מתוך 25 החברות בפדרציה) על בואן לישראל, ... בהן גם משלחת ביוגוסלא-

...ברי התיירות, החינוך והתר- ... מסייעים לעריכתו של אירוע ... לאומי זה והאליפות תנוצל את ... האורחים הבין-לאומיים ה- ... ים בהוקפה, שייערכו בישראל ... פשים הקרובים. החידוש הבר- ... באליפות יהיה הפעלתו של ... "ה-ברידג'ראמה", הכבקרן ... טלוויזיה על להיות. באולם ... לצופים המשקים, את מהלך ... ובכך כאפשר לצופים רבים ... אחריהם, צוות מיוחד כי ... יבוא לישראל להפעלה ...

משתתפי האליפות יתקבלו אצל ... הנשיא ... וישתתפו בקבלות ... שרי הממשלה ואישי ציבור. כן יסיירו מאות האורחים באתרים שונים בארץ. האליפות תיערך בישראל בחסותו של מאיר וייסגל. צוויג, סבארק הל ותולך מספר המשתתפים ב- המתנצים ב"משחק מתאוני" זה.

מאסר לסבלים שגנבו זהב בלוד

שלושה סבלים, שעבדו בנמל התעופה בלוד וגנבו בעת הפלחה 32 ק"ג זהב שערכם כחצי מיליון ל"י, נדונו אתמול לשלוש שנים מאסר בפועל ועוד שלוש שנים על-תנאי.

בית-המשפט הרשיע את שלושת הנאשמים: מיכאל בוסנישוילי בן 35 ממיכון קרית בלוד, שלום מורגושווילי בן 25 בשיכון שרת בלוד ואפרים מחורגשוילי בן 30 ברחוב וייצמן ברמלה, בכל האשמות שהוגשו נגדם.

התובע עו"ד עמירם דנברג, טען בכתב האישום כי השלושה עבדו כסבלים בלוד ב-19 באוקטובר. שלום ואפרים עסקו בפריקת מטוס "אל-על" ומכבנו ... מכבן הזהב. אפרים מסר את המטען הגנוב למיכאל וזה הוציא את הגויבלה במכוניתו מנמל התעופה והביאה לביתו בלוד.

בגזר-הדין קבעו השופטים מרדכי ברנובלסקי, חיים ארליך ואהרן אולסקר, כי העבירות חמורות ביותר, בגניבת זהב בנמל התעופה הבין-לאומי של ישראל עלולה לגרום נזק רב למדינה ולפגוע בשמה הטוב בעולם — ציינו השופטים. במיוחד הדגישו השופטים, כי הגניבה נעשתה בניצולה של ההאפלה בעת ... האפלה בארץ ובנמל התעופה. (ע)

יוסף אלמוגי חזר לעבודה

ראש עיריית חיפה, ח"כ י. אלמוגי, שנעדר כחודש ימים מעבודתו מפאת פציעה, חזר אתמול בבוקר לעבודה.

אלמוגי החליק לפני כחודש ימים בעת שהיה בקלחת בחוף הכרמל, ונגרם שבר בכתפו. הוא אושפז במשך למעלה משבועיים בבית החולים רמב"ם בחיפה ואחר כך עבר לבית החלמה "בנדי" שעל הכרמל. (ע)

שני מפעלי תעשיה חדשים בישובי המיעוטים

בדיים תוגא, בכפר יסיף, תהיה האשה הראשונה בבני המיעוטים, לתנהל מפעל תעשייתי — זאת בעקבות אישור שניתן אתמול לתכניות להקים שני מפעלי תעשיה חדשים בישובי המיעוטים. המפעל האחד, שאותו תנהל תוגא, יוקם בכפר יסיף ויעסוק בייצור בגדי ילדים. במפעל יושקעו כ-420,000 ל"י ויועסקו בו בשלב ראשון 45 פועלות. 70 אחוז מתוצרת המפעל מיועדים ליצוא.

המפעל השני יוקם בנצרת ויושקעו בו 600,000 ל"י. הוא ייצר חומרי ניקוי ודטרגנטים שונים ויועסקו בו 15 עובדים.

יועץ שר המסחר והתעשיה לענייני מיעוטים עו"ד כמאל קאסם מסר אתמול, כי שתי התכניות התקבלו ... עליידי ... ברכו ההשקעה, בהתאם לחוק לעידוד השקעות הון.

הוא הוסיף, כי יזמי המפעלים החדשים וכן המשקיעים הם אנשים ... מבני המיעוטים. הקמת המפעלים תושלם תוך פרק זמן קצר והייצור יחל בתוך כמה חודשים.

הגרלת מלווה חסכון תש"ל—1970

בהגרלה הראשונה לפדיון הצדדית מילוות הסכון תש"ל — 1970 שהתקיימה בבנק ישראל, תל-אביב, ביום ג, כ"ו בתמוז תשל"ד (16 ביולי 1974) עלתה בגורל קבוצה "3" (סלוס).

לפיכך, כל התעודות המשתייכות לקבוצה "3" (סלוס) עלו בגורל והפדיון יחל ביום ג', ט"ו בתשרי תשל"ה (1 באוקטובר 1974).

בנק ישראל יפרסם במועד מאוחר יותר הודעה לציבור על סדרי הפדיון.

גדקסקו - חברה לייצוא חקלאי בע"מ
רחוב הארבעה 20 — טלפון 264264
הרינו מודיעים לציבור המגדלים כי לרגל ספירת מלאי שנתית
יסגרו
מחסני החברה בלוד
החל מ-21.7.74
עד ה-3.8.74 כולל
במשך התקופה הנ"ל לא תתקבלנה ולא ינופקו חומרי אריזה.
המחלקה לחומרי אריזה

פרי מחקר של שתי עשרות שנים!
ארץ ישראל
גיאוגרפיה של הארץ ואזוריה
מאת
פרופסור יהודה קרמון
המחלקה לגיאוגרפיה, האוניברסיטה העברית
ספר מעודכן, הכולל את כל שטחי ארץ-ישראל, כולל יהודה ושומרון, רצועת עזה ורמת-הגולן.
ניתוח גיאוגרפי מעמיק של ארץ-ישראל: נוף-הארץ, גיאולוגיה, אקלים, צמחיה, חברה, כלכלה, היסטוריה, מקומות קדושים ועוד.
בספר מפות רבות שהוכנו מחדש, תצלומים רבים ואינדקס מפורט, והוא נדפס על נייר אמנותי.
ספר לסטודנט לתלמיד, למורה ולכל אוהב ידיעת-הארץ.
המחיר — 32 ל"י לתקופה מוגבלת.
(המחיר הרגיל — 48 ל"י).
להשיג בסניפי דבר ובחנויות הספרים
הוצאת יבנה הפצה:
לכבוד ספרית דבר
ת. ד. 199 תל-אביב.
נא לשלוח לביתי את הספר "ארץ-ישראל" מאת פרופ' יהודה קרמון.
רצ"ב שיק ע"ס 32 ל"י.
שם ___
כתובת ___
חתימה ___
ספרית

צילום של נאשם הביא לזיכויו

הצלומו של נהג בדואי, שצולם בנצרת ע"י צלם מקומי חודש ימים לפני ביצוע העבירה בה הואשם הנהג, הביא אתמול לזיכויו בבית-משפט השלום בעיר, כאשר התגלו סתירות בינו ובין הקלסתרון שהורכב ע"י המשטרה.

הפרשה שבגללה הובא הוא אחמד גירפאת בן ה-33 מערב אל-ג'ירפאת לדין, אירעה בחודש יולי אשתקד.

המשטרה האשימה את האיש בכך, כי הסיע כנהג צעירה בכרמש במכוניתו מצומת סבעון לטבריה. לטענת התביעה, נקט בדרך סגנון דיבור שעורר בלב הנוסעת חשש שהוא זומם לפגוע בה והיא קפצה מן המכונית ונפצעה קשה. בעקבות זאת הואשם באי-עצירה במקום תאונה, אי-הודעה למשטרה ואי-הגשת עזרה לנפגע. הוא נעצר בעקבות קלסתרון שהורכב עפ"י עדותה של הצעירה. הנאשם כפר באשמה.

בקלסתרון זה יש לו לנאשם שפם עבות ופאות לחיים ארוכות. עו"ד סוליכאן סולמאן, שהגן על הנאשם, הצליח להביא לבית-המשפט תצלום של הנאשם שצולם חודש ימים לפני התאונה ובו הוא נראה מגולח למשעי, ללא שפם וללא פיאות לחיים.

בעקבות עדות זו קבע שופט-השלום בנצרת, אליאס קסיליה, כי עובדות התיק קובעות ללא כל צל של ספק כי אדם אינו מסוגל לגדל שפם כה אדיר בחודש ימים בלבד, אי-לכך החליט לזכות את הנאשם מכל אשמה. (ע)

החקלאים נפגעים מחילופי משמרות בחקלאות ובאוצר

מאת סופר "דבר" לענייני חקלאות

"שלא בכוונה רעה, נפגעים החקלאים מחילופי המשמרות במשרדי החקלאות והאוצר" — אמר לי אתמול בשיחה מיוחדת ל"דבר" מזכיר תנועת המושבים אריה נחמקין.

נחמקין אמר, כי המו"מ לתיקון מחירי החלב לחקלאים נסתבך כבר קרוב לשנה ולדעתו הגיע למבוי סתום. מחיר החלב ליצרן החקלאי מפגר כבר אחר הוצאות הייצור העולות. החל מינואר השנה, החקלאים מקבלים היום 90 אג' לליטר חלב והמינימום וההכרחי שיש להוסיף להם, לפחות באפריל השנה, הוא 22.5 אג' לליטר. ובכך עדיין לא יהיה כיסוי להתייקרות ... החלב בבהלכות, שאינו בשליטת החקלאים.

נחמקין הוסיף, כי כתוצאה מהסכמי השכר של הממשלה עם הרופאים, שילם ענף הרפת סכומי ענק לרופאים הווטרינריים ... בכמה רבבות לירות לכל אחד ... השכר הכבד ... הרפתנים (שבא בעיקרו ... תמורת החלב) הוא מתנהלים בהפסק. הדובר הזהיר מפני סכנת ההתמוטטות כלליה בענף הרפת ע"י מכירות פרות-חלב ועגלות, אם לא יבוא תיקון מיידי במחיר החלב לחקלאים.

מזכיר תנועת המושבים הוסיף, שכאמצעי אחרון להזזת הנושא לא יהיה, כנראה, מנוס מצעדים דרסטיים של החקלאים כדי לעורר את דעת הקהל והציבור נגד העוול והקיפוח של ציבור רפתנים גדול העובד עבודה קשה ביותר, ללא תמורה הולמת.

משל תובע תכנית מיידית לצימצום פער התיווך בשיווק החקלאי

מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל פנה לשר-החקלאות אהרון אוזן לגבש לאלתר תכנית אופרטיבית ואפקטיבית לצימצום פער התיווך בשיווק התוצרת החקלאית, שיהיה בה כדי לקצר את הדרך שבין היצרן והצרכן ועל-ידי כך להוזיל באורח משמעותי את מחירי התוצרת החקלאית לצרכן, מבלי לפגוע כלל ועיקר בהכנסה הסבירה המגיעה ליצרן במשק החקלאי.

בתזכיר ששיגר משל לשר החקלאות בנדון, נאמר בין השאר: "שמעתי בהקשבה ועניין רב את דבריך החשובים לגבי צמצום פער התיווך של התוצרת החקלאית — כפי שבאו לידי ביטוי פומבי בפתיחת הועידה ה-28 של "תנובה".

"זה מכבר נתתי ביטוי פומבי להתנגדותי בנדון ואף שעודדתי פה ושם את דעתם וחודכם של "אנשי" ... אינני נרתע מלהחזור ולהתריע על העוול המר ... שנגרם ליצרן ולצרכן בשל ... פער-התיווך.

"זאת ועוד: מאז נכנסתי לכהונתי כמזכ"ל ההסתדרות, חודשים ... קודם-לכן, בהיותי אחראי ... במזכ"ל בפועל, ... יחד עם חברי בועדה ה... המב"ע הרכבה ... לתכניות עבודה ברורה והדרכות ... לצימצום פער התיווך, שהמטרה העיקרי שבה: קצר ... בין היצרן לצרכן, ללא ... המתווכים שעושים הון עתק ... היצרן והצרכן כאחד.

"ומכאן: דבריך והצלחתך לצמצום פער התיווך, בשיטה ... בעבודת משרד-החקלאות בהנהגתך, נראים לנו ביותר והנני מבטיחך נאמנה שההסתדרות תתן יד לכל תכנית מעשית בנדון.

"אני מבקש, לכן — מסיים משל — לקבל ממך את התכנית האופרטיבית שאתם מעבדים צהה לצימצום פער התיווך, תוך הנחה ברורה שתהיה זו תכנית לביצוע הלכה למעשה, זאת כדי לבנס התחייבותנו אנו לנוער ולסייע בכל האפשר בביצוע".

שר השיכון קורא לבנקים האפותיקאים להשתלב בתכניות שיכון

הבנקים האפותיקאיים חייבים להשתלב, על-ידי הזרמת אמצעיהם הכספיים העצמיים, בתכניות השיכון ... בחידוש הבניה במשק של דירות להשכרה בשכבות. הבניית אלה משולבות כיום במשרד השיכון — אמר אתמול שר-השיכון אברהם עופר, באסיפה הכללית השנתית של בנק "טפחות" בירושלים.

השר הסביר שהתנאים כיום במשק, הן מבחינת המימון והן בפעילות בענף הבניה, מביאים קבלנים גדולים וחברות-שיכון לבדיקה מחודשת והבניה של הבניה להשכרה. על משרד-השיכון, באמצעות הבנקים האפותיקאים, לסייע לתהליך זה ולחדש את הבניה של דירות להשכרה שהופסקה ע"י הממשלה. בניה זו באה לענות לצרכי השכבה המאייגה לדיור בשכירות בחברה "צעירי" "צבעור" וכו'.

רישום במשכנתאות

עופר עמד גם על בעיות הרישום של המשכנתאות בלשכת רישום המקרקעין. חלק ניכר מההלוואות האפותיקאיות אינו מגובה כיום ע"י משכנתאות, כיום שהדירות אינן רשומות בטאבו. משרד-השיכון פועל בשיתוף עם משרד-המשפטים לזרוז ולהקל על פעולות הרישום בטאבו ולהפעיל את חוק המיסכון תשכ"ז 1967 שיהווה שיעבוד כמש ויהיה לו אופי קנייני והוא להם של משכנתא. חידוש זה יסייע להפעיל את ועדי הבתים המשותפים ויעודד לכל נושא אחזקת הבתים והעלאת רמת תרבות הדיור.

שר-השיכון הודיע, שהוא שוקל לפישוט ההליכים של מגעי המגע עם הציבור. "אנחנו צריכים לקבוע קריטריונים ברורים ופרוצדורת ביצוע פשוטות ומובנות לכל אחד כדי שידע האזרח מה מגיע לו והיכן לקבל זאת" — הוסיף השר.

הסיוע יהיה כגון והלכלכי ... וייתן לפי המצב הכלכלי של המשתכן ולפי אזורים גיאוגרפיים. התוצר התהליכים יהיה בהתאם ליכולתו של כל אחד. עופר אמר, שבכוונתו להעביר פונקציות רבות הנוגעות כיום למשרד-השיכון לפעילות ההפעילית בשוק באמצעות קבלנים, חברות שיכון ובנקים אפותיקאיים.

תוספת מבצעית תובא בחשבון גימלאות לשוטרים

בית-הדין הארצי לעבודה בירושלים, פסק אתמול כי יש להביא בחשבון הגימלאות לשוטרים את "תוספת הדריכות המבצעית" המשולמת לשוטרים.

תחילת הפרשה, בערעור שהגיש לבית-הדין הארצי לעבודה ברוני ביטמן, קצין במשטרה שפרש לגימלאות, באמצע השנה שעברה. הוא טען, כי במשך כארבע שנים כללה משכורתו "תוספת דריכות מבצעית" שהגיעה לכ-12 ל"י לחודש. ביטמן קבל בערעורו על כך שתוספת זו, שהיותה לדבריו חלק מהמשכורת הרגילה, לא הושבה בקיצבת הפנסיה שהוענקה לו. בית-הדין האזורי פסק לטובת ... ואז הגישה המדינה ערעור על פסק-הדין לבית-הדין הארצי לעבודה.

עוד לפני שביעת המדינה בדומה ... בעיית הגימלאות לשוטרים במשטרה, והיא התליכת להכיר בשוטרים ב"תוספת הדריכות המבצעית" כתוספת קבועה שתשולם בגמלאות.

לאחר ששמע את הצדדים, החליט בית-הדין הארצי לעבודה לקבל רק בחלקו את ערעור המדינה, וקבע — בקבלו את ההלכה ... — כי רק לשוטרים ... התוספת המבצעית ישולמו לשוטרים המבצעיים.

בפסק-הדין ציינו השופטים, כי הכוונה הייתה ... לקבוע רק בחלק מההוצאות כתוספת קבועה. ... זאת בתנאי שהשיקולים הם אובייקטיביים ולבנטים. (ע)

תיחקר טביעת שלושה בני משפחה בחוף מירמר

מנכ"ל משרד הפנים ת. קובלסקי, ביקש מסגן המנהל הכללי לענייני ... של המשרד לוי גרי, לערוך חקירה מיוחדת לגבי טביעת שלושה בני משפחה אחת בחוף מירמר. טביעות אלו הן הראשונות בעונה זו בחוף שהותר לרחצה. עד כה טבעו בים 12 אנשים שהתרחצו במקומות אסורים לרחצה. בתקופה המקבילה אשתקד אירעו 17 מקרי טביעה בים ובבריכות שחיה. בארץ יש 64 חופים שמותרה בהם רחצה ו-102 בריכות שחיה, ומועסקים בהם 640 מצילים.

גרי מסר, כי עד כה הגישה ... בצורת הפסים ... רחצה 523 דו"חות נגד אנשים, שהתרחצו במקומות אסורים לרחצה. הנאשמים יובאו לדין וצפויים עד ... מאסר או 500 ל"י קנס.

כל עובדי "פורצסטר" — לשבוע חופשה נוסף

כל 360 העובדים הקבועים של מפעל הטקסטיל "פורצסטר" באשקלון, שיצאו בשבוע שעבר לשבוע חופשה בגלל הקשיים הכספיים של המפעל, יפעילו בחופשה שבוע נוסף. הסכם על כך הושג בראשית השבוע בין נציגי ההנהלה ובין האיגוד המקצועי שליד מועצת פועלי אשקלון.

נודע כי הוועדה הכלכלית של הכנסת דנה לפני כמה ימים בפניית הנהלת המפעל, שנתמכה בידי מועצת הפועלים, לקבלת הלוואה של 6 מיליון ל"י להון חוזר, ואיכרת הלוואה של 3 מיליון ל"י.

כן נודע כי נעשים מאמצים למצוא בארה"ב מקורות מימון נוספים, כדי להביא לחידוש העבודה.

מאסר עולם לאדם שרצח בריון אלים

מאסר עולם הטילו שופטי בית המשפט המחוזי בתל-אביב על שמעון הכם, בן 42 מקריית אונו, שרצח בריון שהטיל את פחדו על הסביבה.

השופטים קבעו כי מבחינה משפטית הוכח בפירוש הרצח ועל בית המשפט היה להטיל את העונש הקבוע בחוק, אולם דעתם כי יש לצפות בנסיבות האישיות האחרות של המקרה.

בבית המשפט הוכח כי ב-26 בספטמבר אשתקד לקח הכם סכין מתקפל והיכה את יוסף סבאג (סבר תאי) במסעדה שבה נהג לשבת בשכונת המסגר בקריאן. הנאשם שפך כוס קפה על פניו של סבאג כדי להלבל אותו. שלף את סכינו והיכה 16 פעמים בגופו. השופטים קבעו, כי סבאג היה אלים והטיל פחדו על כל הסביבה, וכן כי סבאג ירד לחיי הנאשם בשפלות במשך תקופה ארוכה, אולם למבצע הרצח לא קדם קינטור מיידי.

השופטים קבעו כי הנאשם הכין מראש את מעשהו. הכין את הסכין ובמקום ללכת לעבודה הלך למסעדה כאשר הוא נוהג לבקר בה.

כן קבעו השופטים כי הנאשם פעל בדם קר וללא קינטור.

בדין ישבו השופטים ז. צלטנר, ש. בייסקי וש. ולנבסקי. (ע)

המשטרה הופיעה המפגינים לא

כמה ניידות משטרה באו אתמול להפגנה בתל-אביב — אך המפגינים עצמם לא נראו בשטח.

המדובר בהפגנת הורים ותלמידים של ביה"ס "הקליר", הדורשים העברת בית-הספר למקום אחר. ההפגנה נקבעה לשעה 5 אחה"צ, בכיכר מלכי ישראל, מול משרדי העירייה. אולם הכיכר שמלאה ... היתה ריקה אותה שעה. לעומת זאת חנו ליד הכיכר כמה ניידות ובהן שוטרים רבים.

קרוב לשעה 6 החלה הכיכר להתמלא הורים וילדים. אשר בעוד כמה שנים יוציאו אותם לכן. נגד "מפגינים" אלה החליטה המשטרה להשאיר ניידת אחת בלבד.

בינתיים נמסר, כי ועד הורי ביה"ס "הקליר" קיבל אתמול מכתב מראש העירייה שלבה להם כי נאמר, כי הוחלט להעביר את ביה"ס לבנינו של ביה"ס אחר באותו איזור לקראת שנת הלימודים הבאה.

חשוד בגניבת מטבע זר ממעטפות דואר

בית-משפט השלום בירושלים, ציוה אתמול לעצור ל-7 ימים שומר שעבד בדואר, כחשוד בגניבת מטבע זר ממעטפות דואר.

ב"כ המשטרה אמר בבית-המשפט כי השומר, כנראה ... הכוד בפתיחות שקי דואר שהגיעו בנמל התעופה לוד לצורך הדואר בגבעת-שאול בירושלים, בקריעת מעטפות הדואר ובגניבת כסף זר שהיה במעטפות.

ב"כ המשטרה ציין, כי האיש חשוד גם בפגיעה בדואר שהיה מיועד ל... האו"ם בירושלים. הוא הוסיף, כי החשוד נראה על-ידי עדים כשהוא סוחר בכסף זר שהיה ברשותו. וכי המשטרה מנהלת חקירה מסועפת לגילוי אדם נוסף שתיווך בין החשוד לקוני הכסף.

החשוד הכחיש את כל האשמות נגדו וטען שלקח את הכסף הזר בהיתר. (ע)

נציגים של ארגוני סטודנטים לרפואה יתכנסו בישראל

מאת סופר "דבר" בחיפה

150 נציגים של ארגוני הסטודנטים לרפואה מ-50 מתוך 60 המדינות המאוגדות בפדרציה הבין-לאומית ישתתפו בכינוס השנתי של הפדרציה שיתקיים בקאמפוס של הטכניון בחיפה ב-18—26 באוגוסט השנה — על כך הודיעו בפגישת עתונאים בחיפה דן אוסטרוביל, יו"ר ההתאחדות הישראלית של הסטודנטים לרפואה, ויגאל בת, יו"ר ועדת החוץ של "ההתאחדות".

כינוס הפדרציה המאגדת בתוכה 500,000 סטודנטים לרפואה בעולם, נערך ביוזמת ההתאחדות הישראלית שבהשתתפותה יהיו אורחי אגודת הסטודנטים בביה"ס לרפואה שליד הטכניון.

חברים חדשים באקדמיה למדעים

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים בחרה בשני חברים חדשים, פרופ' דורותיאה קרוקגלעד ופרופ' הלל פורסטנברג.

פרופ' קרוקגלעד, פרופסור לספרות אנגלית ואמריקאית באוניברסיטת תל-אביב ובעלת פרס ישראל 1974, קיבלה את הדוקטורט שלה באוניברסיטת קמברידג' באנגליה. היא האשה הראשונה שנבחרה לאקדמיה.

פרופ' פורסטנברג, פרופ' למתמטיקה באוניברסיטה בירושלים, קיבל את הדוקטורט שלו באוניברסיטת פרינסטון שבארה"ב. לפני שעלה לארץ, ב-1965 כיהן כפרופסור באוניברסיטת מינסוטה.

לאחר שבחינה נשיא הבחירה את פרופ' אריה דבורצקי לנשיא האקדמיה במקום ... פרופ' אפרים אורבך לסגן נשיא, בפרופ' נתן רוטנשטרייך ליו"ר החטיבה למדעי הרוח ובפרופ' יואל הלמר ליו"ר החטיבה למדעי הטבע. פרופ' א. ה. ברגמן כוננה למזכיר חוץ של האקדמיה. (ע)

4 שנות מאסר למוציא סחורות במרמה

חיים רגל שהוציא במירמה מבית החרושת לטקסטיל "פולגת" סחורות בשווי של יותר מ-28,000 ל"י בלי לשלם תמורתן — נידון לארבע שנות מאסר בבית-המשפט המחוזי בבאר שבע.

שמואל אלזה, בן 44 באשקלון, פשט את הרגל לפני כשלושה שנים ומאז לא פרע את חובותיו. הסן פרקליט ... עו"ד ב. קיבוץ ... בית המשפט כי האיש הציג באוקטובר אשתקד בבית החרושת "פולגת" בקריית-גת, הציג את עצמו כסוחר בריא, קיבל את סחורה, נתן המחאה ... שלא היה להם כיסוי ונעלם. את הסחורה הוא מכר ... הנאשם סירב להודו את ... ההודה.

השופט גזר על הנאשם ארבע שנות מאסר ביום בעצרה, ... והנהיג מאסר על תנאי. (ע)

לחג, [illegible]

דו"ח מבקר עיריית ירושלים מגלה ליקויים בצורת גביית מס השבחה

מאת סופר "דבר" בירושלים

חבר מועצת עיריית ירושלים אייזי הופרט (ליע) הגיש הצעה לתוספת לסדר היום בעניין דו"ח מבקר העירייה בנושא מס ההשבחה בירושלים.

הודיע, שהסכם בין חברי המועצה, אך לא ניתן לפרסום באורח רשמי, חושף ליקויים חמורים בצורת טיפולה של עיריית ירושלים בגביית תשלומי מס השבחה.

מבקר העירייה יעקב טריבינים מציין, כי קיימים ספקות לגבי היסוד החוקי בחלק ניכר מן ההחלטות והטיפול בנושאים אלה בוועדות לתכנון ולבנין ערים. כן קובע המבקר, כי במרבית המקרים לא היה תוכנם של הדברים ... כמו מס השבחה וכפל שווי לא ביטאו את מהות הכפיות. אלא היו בגדר "כסות עיניים" בדיעבד לעבירות בניה חמורות.

לדעת המבקר, רבים מבין הבונים שילמו בהתאם להחלטות ועדות התכנון לבנין ערים "פיצוי" עצמם לאחר מכן בעבירות בניה נוספות, שלא הגיעו לידיעת הדיון הוועדות ולא היה בהן טיפול.

כן מדגיש המבקר, כי מן הראוי להבהיר אם הלה, או עומדים להגיש ... בגינה לנושאים אלה, כי אז ... בהוגעתן הוועדות לתכנון ובנין ערים, לאחר הבחירות המוניציפליות האחרונות.

ראוי לציין, כי הבסיס החוקי לגביית מס ההשבחה מקורו בפקודת בנין ערים 1936. פקודה זו בכללה בוטלה עם כינון חוק התכנון והבניה ב-1965, אך הסעיפים הנוגעים למס ההשבחה נשארו בתוקף.

בסעיפים אלה נאמר, כי מוסמכת הוועדה המקומית לתכנון ובניה לגבות מס מבעלי נכסים, שערך נכסיהם עלה בעקבות תכנית בנין ערים שקיבלה תוקף. שעור המס המותר לגבות הוא מחצית השבח בנוסף לנכסים כתוצאה מתכנית כזו.

ממכמצאי המבקר ניתן ללמוד, כי סכומים של מאות אלפי לירות, שהגיעו לעיריית ירושלים כמס השבחה, לא נגבו על ידה בגלל הליקויים בשיטת הטיפול.

ההחלטה ... דיזנגוף

ההוב הכבד ... ביום ב' ... הספיד כי נראה לדעה על צבריו של צעיר תל-אביבי בן 19, הוא פיטם את בגדיו ... בבריכה המוחקת שבכיכר דיזנגוף.

עוברים ושבים הזעיקו את שוטרי ברחוב דיזנגוף, שמשו את הבחור מהמים. נטפו אותו. הכניסוהו לניידת ולקחוהו מן המקום. (ע)

א. צביון תובע פיצוי מקרן הנגב על הפרת חוזה

מאת סופר "דבר" בנגב

אברהם צביון, ממקימי מדרשת שדה בוקר ומנהלה הראשון במשך 6 שנים, תובע פיצויים מהנהלת "קרן הנגב" על הפרת חוזה עבודה.

צביון תובע למדרשת שדה בוקר משהיה קבע בצה"ל. לפני כ-6 שנים הסתכסך עם ראשי "קרן הנגב", שהרחיקו אותו מהמדרשה בטענה שעליו ללמוד באוניברסיטה ולקבל תואר אקדמי שהוא חיוני לתפקידו במדרשה. הוא יצא ללמוד בירושלים בהבטחה לשוב לשדה בוקר, אם ירצה בכך, כאשר ישלים את התואר האקדמי.

לאחר שצביון סיים לימודיו בי.א. בהצטיינות והמשיך ללמוד במסלול ישיר לדוקטורט, פנה להנהלת "קרן הנגב" בבקשה להחזירו למדרשה, אך נתקל בסירוב.

עתה דורש צביון פיצויים מהנהלת "קרן הנגב" בטענה שהפרה את חוזה העבודה עימו. הבירור המשפטי נפתח אתמול בבית דין לעבודה בבאר-שבע.

שר התחבורה, גד יעקובי, קבל אתמול את לואיס קולא, נציג של קבוצת תכנון בבלגיה, לעזרה בפיתוח פרוייקטים תחבורתיים בארצות הארץ. קבוצה זו הציעה עזרתה בתכנון הרכבת לאילת ותכנון מערכת ההסעה ההמונית.

דורש פיקוח על כביש באר-שבע — משאבי-שדה — רביבים

מאת סופר "דבר" בנגב

ראש המועצה האזורית רמת-הנגב, יעקב כהן מקיבוץ משאבי-שדה, דרש משר המשטרה להטיל פיקוח על התעבורה בכביש באר-שבע—משאבי שדה—רביבים. כביש זה, מהמסתעף מכביש ירוחם עד רביבים, צר — כ-4 מטר — והמשאיות המובילות חומר-ואדי לבניה לבאר-שבע נוסעות עליו במהירות מופרזת, ואינן מפנות דרך לרכב הבא מולן בטענה אינו כפי שמחייב החוק. האבנים המתעופפות מהן ניפצו לא פעם חלונות מכוניות אחרות.

ראש המועצה פנה בעניין זה למשטרת הנגב ולא נענה.

כן מוחה ראש מועצה רמת-הנגב על "כריה ... " של הנוער ואדי ליד משאבי-שדה, והרעד הקבלן מבאר-שבע משחית את הנוף. המועצה האזורית פנתה למינהל מקרקעי ישראל בעניין זה, אך ללא תוצאה.

ח"כ לוין תובע לתת אימון צבאי למורים ומורות

מאת סופר "דבר" לענייני חינוך

בתביעה לתת אימון צבאי למורים ולמורות שאינם משרתים בתחנות המילואים, כדי שיוכלו את חלקם הראוי בהתגוננות אזרחית — יצא מזכיר הסתדרות המורים ח"כ שלום לוין.

הוא הוסיף, כי אי-אפשר להטיל חובות בענייני בטחון על מורים כגון אבטחה, סיור ובדיקת חפצים חשודים וטיפול בהם ללא ידע מתאים ואימון. אימון כזה לא זו בלבד שיאפשר התגוננות בשעת מבחן אלא יש בו גם משום חיסון רוחו של המורה, הממלא תפקידי ... ואבטחה.

כן אמר, כי במיוחד יש לתת אימון צבאי למורים ולמורות בישובי ספר ובמקומות רגישים אחרים. אולם גם מורים ומורות בערים הגדולות חייבים לדעת פרק בהתגוננות, בזיהוי עצמים חשודים ובמתן עזרה ראשונה.

ח"כ לוין סבור, כי את האימון הצבאי אפשר להעניק בכל ימות השנה בחופשה או בימי הלימודים, הן בשיעורים מיוחדים הן — אם יהיה צורך בכך — בקורסים ממושכים יותר. "מוטב שיהיו שיעורים אזרחיים במהלך הלימודים מאשר הקם לאחר מכן ועדת חקירה שיבדוק מדוע היו מורים ... ולא אימון רצינות" — אמר מזכ"ל הסתדרות המורים.

ישראל במקום ה-7 באליפות הנוער בשחמט

פונן מאקסה (ע"י). — הישראלי נתן צייגנברג הגיע אל המקום ה-7 באליפות העולם הראשונה לשחמט לנוער בני-ער, בה השתתפו 30 צעירים בגילאים עד 16 שנה.

אליפות זו נתקיימה אמש בפונן כן מאקסהגו, 60 קילומטר מצפונה לפאריס.

באליפות עולמית ראשונה זו, שאורגנה בחסות הפדרציה הצרפתית לשחמט, ניצח האנגלי אנדרי יוהנתן מסטל, בסלולכותו 9 נקודות מבין 11 האפשריות.

למקום השני הגיע הסובייטי יבגני ולאדימירוב, עם 8 נקודות, ולמקום השלישי היוגוסלבי אוסקר אורל. משתתף ישראלי נוסף, עופר קיבאי, סיים במקום ה-14.

להברנו שוקרון אנדרי
השתתפותנו בצערך על מות אביך
שלמה ז"ל
בנק הפועלים בע"מ, סניף נתניה
ההנהלה והעובדים

לחברה ויסיה כנעני
אתך באבלך הכבד במות בעלך
יעקב כנעני ז"ל
הנהלת קופת-חולים
מחוז תל-אביב
ועובדי מרפאות השיניים
בתל-אביב

ליחיאל דהרי ולמשפחתך
אתך באבלך הכבד על מות
אחותך ז"ל
מחבריך לעבודה
ובית הנוער העובד סניף חיפה

עזריק ארגמן ז"ל
יובא למנוחות היום, יום רביעי כ"ז בתמוז תשל"ד (17.7.74). הארון יוצב בהבנה שליד המרפאה בשעה 16.30. בשעה 17.00 יצא מסע ההלויה לקבורה בשבטו צבאי. תהיה הסעה של הנבא מבית האיחוד בשעה 14.00. הסעה חזרה מובטחת.
המשפחה
וקבוצת אורים

هكذا من الاصل

1,000.- ל"י
מענק מיידי
בבנק הבינלאומי הראשון
חסכון 10000
* 10% מענק מיידי מהסכום המופקד.
* ערך החסכון והמענק נשמרים ע"י הצמדתם לאינדקס
* הרבית, המענק והפרשי ההצמדה פטורים ממס
* תוכל להפקיד בתכנית עד - 10,000 ל"י.
הבנק הבינלאומי הראשון
סניף ראשי: שד' רוטשילד 39, ת"א טל. 622311

קנס גבוה לבוני מצבות על העלמת הכנסות משלטונות המס

שני שותפים בעסק של בניית מצבות נקנסו אתמול ב־150,000 ל"י כל אחד, בגלל העלמת הכנסות משלטונות מס ההכנסה. כן נידונו למאסר בפועל של שלושה חדשים ומאסר־על־תנאי של 9 חדשים בגלל עבירה זו.

שמואל גוית בן 40 מחולון, ואברהם ברינהולד בן 60 מרמת גן, הואשמו ע"י התובע עו"ד ח. דדבין בכך שהעלימו משלטונות מס ההכנסה 430,000 ל"י כל אחד בשנים 1962 עד 1969, בעוד שהם הצהירו על הכנסה של 110,000 ל"י לכל אחד. השופט י. גביזון קבע, כי השומות הסופיות שנקבעו לשני הנאשמים היו גבוהות יותר מהסכומים שעליהם הצהירו ולכן מגיע היקף ההעלמה של כל אחד מהם ל־160,000 ל"י.

מטעם התביעה העיד מפקח מס־ההכנסה י. הררי. הסניגור תקף את עדותו. אך השופט קבע כי החקירה חיזקה את מהימנותו של העד. הררי סיפר, כי הנאשמים טענו שהם אינם מנהלים ספרים ולכן נקבעו להם שומות במס"מ. ב־1970 נערך חיפוש בבתיהם של שני השותפים והתברר כי ניהלו ספרים מסודרים, ומתוכם ניתן היה לברר את הכנסותיהם האמיתיות במשך כל השנים.

השופט קבע, כי מפקח מס־ההכנסה לא צריך היה להיות מומחה לייצור מצבות כדי לקבוע את היקף ההכנסות של שני הנאשמים. די היה בסיכום ההכנסות וההוצאות שלהם לפי הספרים שהם עצמם ניהלו. (ע)

קנסות לחברות המייצרות מזון

קנסות בסכום כולל של 900 ל"י הוטלו בבית משפט השלום בירושלים על שתי חברות מזון שבמוצריהן נמצאו גופים זרים.

חברת „בקיד" בע"מ של „אדסם" נקנסה ב־400 ל"י על כך ששקית כרק יוקת מתוצרתה הכילה זחלי חרקים, ואילו חברת „מעדני עוף יחיעם" נקנסה ב־500 ל"י, לאחר שבנקניק קבנוס מתוצרתה נתגלה חוט ברזל. (צ)

נעצר לאחר שתקף שוטר ונהג

מיכאל גאנשווילי, החשוד בתקיפת שוטר ונהג אוטובוס עקב תאונת דרכים בה היה מעורב, נעצר אתמול ל־15 יום בפקודת שופט השלום יהודה היימן בבאר שבע.

גאנשווילי חשוד בנסיון לדקור נהג אוטובוס ובתקיפת השוטר, תוך דיון הדברים לאחר תאונת הדרכים בה היה מעורב. נציג המשטרה ביקש מהשופט לצוות על מעצרו מאחר וחקירתו טרם נסתיימה. (צ)

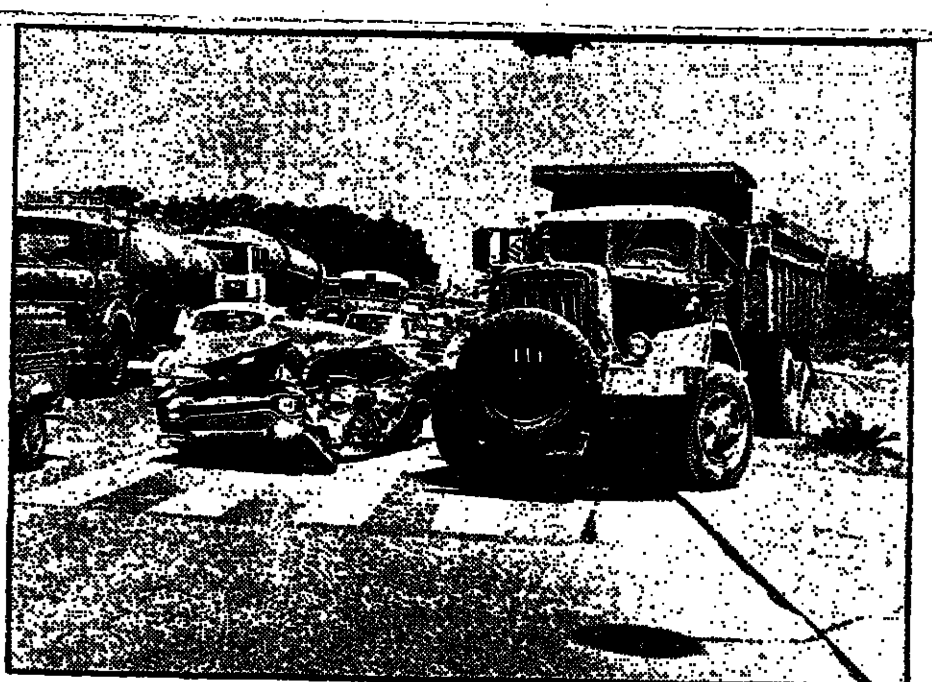

בתאונת דרכים שהיתה אתמול בצומת רוקח—דרך חיפה בתל-אביב — מחצה משאית כבדה מכונית „אסקורט". נהג המכונית הפרטית נפצע קשה ונלקח לבי"ח. נהג המשאית נפצע קל.

תובעים ביטול מכרז ליבוא 600 טונות דגים קפואים

מאת סופר „דבר" בחיפה

תביעה דחופה לשרי החקלאות והמסחר והתעשיה לבטל מיכרז ליבוא 600 טונות דגים קפואים ולעכב מתן רשיונות ליבוא דגים — שלחו אתמול איגוד הדייגים, ארגון מגדלי דגים, „תנובה" וחברת הדיג „אטלנטיקה".

אין כל הסבר, או צידוק הגיוני, לאפשר יבוא דגים דווקא בתקופה של עודפי כושר ייצור וכאשר המחסנים עמוסים בדגים מדיג ישראלי — נאמר במברק.

המכרז שהוצא על־ידי משרד המסחר והתעשיה קובע, כי כוונתו לאפשר יבוא דגים שישווקו ישירות לקמעונאים בפתח מחסן או בית־קירור של היבואן במחירים שיאפשרו שיווקם לצרכן במחירים שלא יעלו על 6.50 ל"י לק"ג לסוג המובחר ביותר.

מחברי המברק טוענים, כי יש כיום בארץ מלאי ענק ועודף של כל סוגי הפרוטאינים מן החי בכמויות הצפה שהמדינה לא ידעה כמותן עד כה. בדרך לארץ נמצאים 2,000 טונות דגים שלמים מדיג־מרוחקים ישראלי. בבריכות־הדגים מרוכזים 2,500 טונות דגי אמנון ו־2,500 טונות דגי כסיף וקרפיונים מעבר לכמות שהשוק דורש. כמו־כן יש עשרות טונות של דגי מכמורת זולים שאינם נמכרים ומושמדים בבתי קירור ועוד 120 טונות דגים קפואים מדיג חופי. דגי צריכה ביתית ותעשייתית שאינם נקלטים כרגע על ידי השוק. דגי תעשיה מיבוא, בקטגוריות מכס נמוכות בכמויות של מאות טונות. מגיעים ישירות לשוק לצריכה ביתית והשוק מוצף גם בסוגים שונים של פילה מיבוא בכמות של 1500 טונות.

מחברי המברק מוסיפים וטוענים, כי בתי־הקירור בארץ מלאים עד אפס מקום לנוכח השפל בשיווק דגים הנגרם מהיצע מוגבר של מוצרים פרוטאיניים אחרים. המצב בקיבולת הקירור הוא כה קריטי, לטענתם, עד שהיה צורך לעכב בואה של אניה עם בשר עד שיתפנה מקום לאיחסונו.

בהמשך המברק נאמר, כי תנאי המכרז דורשים יבוא כמות גדולה של דגים נחותים מהדיג הישראלי. אף לא אחד משמות הדגים שהוזכרו במכרז נדרש על־ידי הצרכן הישראלי ואפילו אינו מוכר על ידו. לדעת מחברי המברק, „יש כאן רק עניין לשמירה על אינטרס של יבואן אחד או שניים, דבר העלול לפגוע קשות בדיג הישראלי.

מחברי המברק מבקשים לעכב מתן רשיונות יבוא ולזמן פגישה דחופה עם כל גורמי הדיג הישראלי ומשווקיו כדי לאפשר בחינה מחודשת של המצב עוד לפני מועד סגירת המכרז, שנקבע למחר.

שובת רעב בכפר יונה

משה ארצי, בן 27, פתח אתמול בשביתת רעב במועצה המקומית כפר יונה, בדרישה שבתו בת השנה וחצי תתקבל למעון הילדים המקומי כדי שאשתו תוכל לצאת לעבודה ולפרנס את המשפחה.

ארצי אמר, כי הוא נכה ואינו עובד זה כשנה מסיבות רפואיות.

בתגובתו על הכרזת שביתת הרעב, אמר ראש המועצה המקומית משה דוד, כי יש בכך נסיון לחזור על מעשה י. בן־שושן בעכו. הוא אמר, כי למעון נרשמו 60 ילדים, והוא יכול להכיל רק 35 ילדים. (ע)

נער נהרג בתאונת דרכים

צעיר בן 17, יהודה ברמי, נהרג בתאונת דרכים שארעה ביום ב' בק"מ ה־22 בכביש באר־שבע — ערד.

מכונית מסחרית נהוגה בידי יוסף נבאי בן 20 מבאר שבע התהפכה. הנהג, אחיו ושני נוסעים נפצעו קל והנוסע השלישי נהרג במקום. (ע)

זכו ב„לוטו"

בהגרלת לוטו מס' 29/74, שהתקיימה אתמול, עלו בגורל המספרים הבאים: 01, 11, 27, 32, 33, 35 והמספר הנוסף: 36.

צינורות
שחורים/מגולבנים/תקן
טל. 32793 ת"א

בית־דין דרוזי: גירושין בעידנא דריתחא לא תופסים

החלטת בעל דרוזי לגרש את אשתו מעל פניו ב„עידנא דריתחא", לאחר יותר מ־30 שנות נישואין, שהעסיקה את בית־הדין הדתי הדרוזי במשך זמן רב, נפסלה בסופו־של־דבר ע"י בית הדין שקבע כי הגירושין אינם תופסים.

תחילתה של הפרשה לפני למעלה משנה, כאשר תושב אחד הכפרים הדרוזיים בגליל ביקש מבנו כי ילווה לו סכום כסף. הבן סירב ואז איים עליו האב ואמר: „אם לא תתן לי את מבוקשי, תהיה אמך מגורשת".

האם, שלא היתה נוכחת בוויכוח בין בנה לבעלה, מצאה לפתע את עצמה מגורשת, וזאת משום שההלכה הדרוזית קובעת, כי מספיק שהבעל יכריז על הגירושין ואז הם תופסים.

לפיכך פנתה האשה לבית־הדין הדתי הדרוזי וביקשה כי יפסוק שהיא עדיין נשואה לבעלה. דייני בית־הדין, שהתעמקו רבות בבעיה שהובאה בפניהם, החליטו לבסוף שהגירושין אינם תופסים, מאחר והדבר נעשה בעידנא דריתחא.

בית־הדין קבע, כי כדי שגירושין יתפסו, חייב הבעל להיות רגוע בעת החלטתו. הוא חייב לתת לאשה את כל זכויותיה ועליו לומר: „הרי את מגורשת" בפני עדים. (ע)

נחתמו הסכמים להבטחת זכויות עובדי בנק א"י בריטניה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הסכמים להבטחת זכויותיהם של עובדי „בנק א"י־בריטניה" נחתמו בין מנכ"ל בנק ישראל שמואל פלדר והמנהל המורשה של הבנק חנוך פינקלשטיין, לבין נציגי חטיבת עובדי הבנקים בהסתדרות הפקידים, אליהו רייף וא. לכוביץ יו"ר הוועד הארצי של עובדי הבנק. בעקבות ההסכמים חודשה עבודת הבנק.

על־פי ההסכם הראשון הובטחה שמירת הסכם העבודה הקיבוצי המיוחד על כל סעיפיו והתנאים המקובלים בבנק זה עד כה.

הסכם שני התייחס למכירת סניפי בנקים אחרים. הודגש, שסניפי הבנקים יימכרו על עובדיהם. עובדים שיעברו לבנקים אחרים בעקבות מכירת הסניפים, יישמרו זכויותיהם הנובעות מותקם בבנק „א"י־בריטניה". אשר לעובדים שיעברו לבנקים שאין להם הסכמי עבודה, נקבע שיסוכמו התנאים בין הסתדרות הפקידים לבין הבנק הקונה.

ביחס למקרים מיוחדים של עובדים, אשר מבחינת גילם לא יעברו, נקבע שמקרים מיוחדים אלה יובאו בפני ועדה פריטטית המורכבת משני נציגי הנהלת הבנק ושני נציגי ועד העובדים אשר תחליט אם יש לשלם להם פיצויים מוגדלים. הדיון יתנהל באורח אישי לגופו של כל מקרה. כל מקרה שלא יושג עליו הסכם, יובא להכרעת מנהל הבנק ומזכיר חטיבת עובדי הבנקים בהסתדרות הפקידים.

בדיונים המתמשכים על השגת ההסכם השתתף הממונה בפועל על יחסי העבודה, עו"ד נחמן ארי.

„גזית קונסוליום": נכבד התחייבויות כלפי רוכשי הדירות

מנכ"ל חברת „גזית קונסוליום" להשקעות ופיתוח, אריה דיקסל, מסר אתמול, כי החברה תכבד את כל התחייבויותיה, כולל התחייבויות כלפי רוכשי דירות, עובדים וספקים.

במסיבת עתונאים שנערכה ב„בית סוקולוב" בתל־אביב הדגיש הדובר, כי החברה לא היתה מעולם בשליטת בנק „א"י־בריטניה", ופרט לערבויות שקיבלה מהבנק בעיסקות רגילות לא היה לה כל קשר עם הבנק.

דיקסל ציין, כי החברה המעסיקה 120 פועלי בנין מקימה עתה 90 יחידות־דיור בשלושה בנייני מגורים ברחובות. החברה הוקמה בשנת 1973 על־ידי חברת הבניה „גזית ושחם" וחברת „קונסוליום א.ג." מליכטנשטיין על בסיס של שותפות שווה. „בהון נפרע של 420,000 ל"י". במהלך פעולות הבניה העבירה החברה, הורה מיליון פרנקים שווייציים לישראל למימון חלקה בעבודות הבניה. חברת „גזית ושחם", שדיקסל משמש גם כמנכ"לה, מעסיקה כיום 150 פועלים בהקמת בנייני מגורים ברחובות, רמת־השרון ופתח־תקוה.

לפני כמה ימים, החליט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, במעמד צד אחד, למנות כונס נכסים זמני לחברת „גזית קונסוליום", לפי בקשת „המשביר לצרכן". טרם נקבע מועד לדיון בנוכחות שני הצדדים. חברת „גזית קונסוליום" רכשה מגרש ברחובות מ„המשביר לצרכן" ובהתאם לחוזה היה עליה לשלם יתרת חוב בסך 1,894 מיליון ל"י עד 2 בינואר 1975. על יתרת החוב ניתנה ערבות של „בנק א"י־בריטניה". בעקבות תפיסת הבנק על־ידי בנק ישראל, ביקש „המשביר לצרכן" למנות כונס נכסים זמני לחברה בטענה שהערבות חסרת ערך, ולפיכך זכאית התובעת לקבל את יתרת החוב כבר עתה, ולא במועד שנקבע בחוזה. (צ)

מדד מחירי תשומה בבניה עלה ב־3.6 אחוז

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

מדד מחירי תשומת בנייה למגורים עלה ביוני ב־3.6 אחוזים. העליה במדד מבליטה במיוחד את הגידול בסדר שכר העבודה, ובהתייקרות חומרי הבניה.

העליה במדד שכר העבודה מסתכמת ב־5.7 אחוזים והיא משקפת בעיקר את עלית השכר לשעת עבודה לגבי המועסקים בבנייה עם המעבר משבוע עבודה של 47 שעות לשבוע עבודה של 42 שעות בקיץ החל מ־16 ביוני.

מבין חומרי הבניה התייקרו במיוחד אריחי קיר לסוגיהם ב־14 אחוז, פנלים לסוגיהם ב־26.5 אחוז, בלוקים ולבני סיליקאט ב־12.9 אחוז וכלים סניטריים מקרמיקה ב־11.1 אחוז.

תאונות הדרכים בצה"ל גדלו ב־60 אחוז

מאת סופר „דבר"

בשנה המתחילה באפריל 73 והמסתיימת בחודש מרץ 74, גדל מספר תאונות הדרכים מנפגעים בצה"ל בשיעור של 60 אחוז לעומת השנה הקודמת שהתחילה באפריל 72 והסתיימה במרץ 73.

הגידול הניכר בתאונות הדרכים עם נפגעים בצה"ל מוסבר בעובדה שהיתה זו תקופת מלחמת־יום־הכיפורים ומספר כלי הרכב שהיה בשימוש בצה"ל גדל בשיעור 460 אחוז לעומת השנה הקודמת. נוסף על כך, נסעו כלי־רכב אלה מספר הרבה יותר גדול של ק"מ ובמספר צירים מוגבל בתנאים קשים לתנועה.

החשוד ברצח בשווייץ סירב להשיב לשופטים

שני השוטרים ושני החוקרים, שהגיעו משווייץ כדי לחקור חשוד ברצח איש עסקים גרמני ליד העיר לוגאנו יעזבו את ישראל מבלי שהשיגו את מבוקשם.

החשוד סרג' מרגוזין סירב אתמול להשיב על כל השאלות שהופנו אליו.

החשוד הובא לחקירה בבית־משפט השלום בירושלים, בנוכחות שופט שלום ישראלי. בא כוח פרקליטות המדינה ופרקליטו של החשוד עו"ד מאיר שכטר.

משנשאלה השאלה הראשונה, קם והודיע, כי לפי החוק הישראלי נתונה לו הזכות לא לומר דבר, וכי ממילא יש בידי משטרת שווייץ מידע מספיק גם ללא שיתוף פעולה מצידו.

בכך הסתיים החלק הרשמי של החקירה, אך גם בישיבה בלתי רשמית, שהתקיימה מאוחר יותר בנוכחות הצדדים, סירב החשוד לשוחח שיחה חופשית עם השופטים והחוקרים השווייצים. בידי החוקרים היו 20 שאלות, אותן התכוונו להציג לחשוד. משאלות אלה ניתן היה להבין, כי סיפור המעשה כולו גלוי לפניהם, וכי ככל הנראה שיתף החשוד השני ברצח, העצור בשווייץ, פעולה עם חוקריו. (צ)

הוצאו 7 צווי גירוש נגד נתינים זרים

משרד הפנים הוציא 7 צווי־גירוש נגד נתינים זרים אשר התנהגו בפלילים ועברו על חוקי המדינה.

שלושה מצווי־הגירוש הוצאו נגד יולנדה סמית, ג'ימס לאזאן, ואנגלה קנדי, נתיני ארה"ב. החשודים במרמה לאחר שהשתמשו בכרטיסי אשראי ללא כיסוי.

דוד רוזן, נתין ארה"ב, גורש לאחר שנעצר באשמת התפרצות וגניבה ושהייה בלתי חוקית. בהתאם למידע שהתקבל משלטונות ארה"ב תלויים ועומדים נגדו תביעות על פשעים שבוצעו בארה"ב.

בהתאם למדיניות המשרד לגרש מהארץ כל נתין זר החשוד באחזקה ושימוש בסמים מסוכנים, גורש קני סקופילד, נתין בריטניה, שנעצר שלוש פעמים בהחזקת סמים מסוכנים.

ליאונידיך קריאקו, נתין קפריסין, גורש מהארץ לאחר שנידון לעשרה ימים מעצר בשל סירוב לזוז, ובקיר מימרלה, נתין הודיה, גורש לאחר ששהה בארץ באורח בלתי חוקי והתבקש כמה פעמים לצאת מהארץ ולא נהג לבקשת המשרד.

צע"ת נגד שר התחבורה

מורה לנהיגה ממכמורת, המסרק, כי משרד התחבורה לא מתיר לו להקים בית־ספר לנהיגה משום „שהמבנה לא בולט לעין" — השיג בבית המשפט הגבוה לצדק צו־על־תנאי נגד שר התחבורה.

בעתירה שהגיש לבג"צ מציין המורה, איתן למפרט, המוסמך לשמש כמנהל ביה"ס לנהיגה, כי פנה למשרד הרישוי בבקשה לאשר הקמת ביה"ס לנהיגה בקירבת ביתו שבמכמורת.

לטענתו, הוא נענה ע"י המפקח על הרישוי, כי בקשתו לא אושרה משום שהמבנה המיועד מרוחק כ־20 מטר משולי הכביש, ואין הוא בולט לעין.

העותר טוען, כי בתקנות הנוהל של אגף הרישוי לא נקבע שמשרד ביה"ס לנהיגה צריך להיות בולט לעין, מה עוד שלדבריו בולט המיבנה ונראה בבירור מהכביש. עוד קובל העותר, כי הוא מופלה לרעה. שכן משרד התחבורה העניק כבר „רשיונות לבתי־ס"ס לנהיגה שלא בלטו לעין". (צ)

אל תבזבז מים

היום גוזר הדין במשפט רצח הצנחן אלי לופו

„קופתו של הצנחן אלי לופו שנמצאה בבור, כתמי הדם שלו במכונית המרצחים וקת העוזי שלו המגואלת בדמו, אשר שרידי דמו נמצאו, מתכתבים למערכה מאורגנת, שהנאשמים לא יכלו לברוח ממנה ולא נשאר להם אלא להודות באשמה.

אני תובע להרשיע את כולם — אמר אתמול התובע הצבאי, רב־סרן משה פרקש, בסיכום נאום התביעה שלו במשפט 11 חברי הרשת מסכם, שחלקם מאשמים ברצח הצנחן. גזר־הדין יינתן היום בשכם.

רס"ן פרקש אמר לשופטי בית־המשפט הצבאי בשכם — רס"ן חיים בסוק אב בית־הדין, רס"ן דוד מושקו ורס"ן עזי לבנת: „אם תקראו בעיון את עדויות כל חברי הרשת, ולא רק של אלה שהשתתפו בפועל או בכוח ברצח, תגלו בבירור את החוטים המקשרים את כולם. אין אלה 11 אנשים בודדים, אלא סוד קבוצה שיש לה מסגרת, שחבריה הכירו זה את זה וכולם הכירו את ראש הקבוצה".

אשר להצהרתו של הנאשם, פאיק חמדאן, בישיבת יום ב', כי הוא הצטרף לרשת מתוך פחד מפני ראש החוליה, אמר התובע כי הנאשם ביקש למסור עדותו בהצהרה, כדי שלא להסתכן בחקירה נגדית. והוא לא אמר את האמת. כן האשים התובע את שתי הצעירות ברשת, סמר ראזק ונדיה זריר. כהן שיקרו בעדותן כאילו לא ידעו שהצטרפו לארגון החבלה. וכן כעדתן לא ראו חובה קלסטניקוב.

על שאר חברי הרשת שהעדיפו לשתוק ולא להעיד, אמר התובע, כי השתיקה גזורה עליהם. על עדותו של הרוצח, כמאל דרדוק, שהודה בכל פרטי האישום נגדו, אולם ניסה לטהר את חבריו באומרו כי אירגן את הרשת תוך שאיים עליהם ברצח, אמר התובע כי אין להאמין לדבריו של רוצח זה.

בסיכומי שלושת הסניגורים טען עו"ד אנטון באסר מירושלים, כי התובע לא היה נאמן לדבריו. „אילו למד בנאמנות את עיניו של הנאשם שהעיד בהצהרה, פאיק חמדאן, לא היה צריך להביאו לבית המשפט הזה". כן טען, כי שולחיו סייעו לצה"ל ולא פגעו בו, כאשר לא נשמעו להוראותיו של הרוצח כמאל דרדוק בכמה מיקרים, כאשר תבע מהם לפעול נגד כלי־רכב בשטחים. כן תבע להסתמך על עדותו של כמאל דרדוק שהודה „בגבורה ובאומץ גברי" ברצח החייל. בסיום נאומו טען, שעל צה"ל להעניק פרס לשולחיו על שמנעו פיגועים ממנו.

גם עו"ד חנא נקארה מחיפה טען, כי התובע נכשל בהצגת הראיות. הוא דרש לזכות שלושה משולחיו. שאחד מהם היה נהג המכונית בה נרצח החייל והאחרים היו אלה שקנו את הגרזן ומוט הברזל בהם ביצעו את הרצח. עו"ד ואצפי אל־מצרי ביקש מבית־המשפט לראות לפניו את הדמוקרטיה בבואם לשפוט את שולחיו. היהלום של כל דמוקרטיה, אמר, הוא הצדק.

הפרופסורים לא יוכלו לחתום הסכמי שכר

מאת א. גבע, סופר „דבר"

הפרופסורים לא יוכלו, כבעבר, לחתום על הסכמי שכר עם המוסדות להשכלה גבוהה בלי הסכמת הממשלה. הממשלה עומדת לנקוט בצעדים שיבטיחו שמצב כזה לא יתכן מבחינה משפטית.

בעבר ניהלו הפרופסורים מו"מ עם ההנהלות של המוסדות להשכלה גבוהה, שגם בהן מיוצגים פרופסורים. לא פעם נחתמו חוזי שכר שתוכנם מן המקובל ועל הממשלה הוטל לכסות את הגרעונות.

לאחרונה נחתם הסכם כזה ב־4 ביוני. הממשלה גרמה להקפאת ההסכם לחודשיים ובינתיים החלה לנהל מו"מ עם הפרופסורים ועם הנהלות המוסדות להשכלה גבוהה. נודע, שבמו"מ זה לא חלה כל התקדמות ולאחרונה הוא הוקפא למעשה, כי ראש הסגל, פרופ' ג. שפסקי, נמצא בחו"ל.

מצפים לצעדים נוספים עם תום ההקפאה, ב־4 באוגוסט. בינתיים כנראה וגמור עם הממשלה להבטיח בבחינה משפטית שהפרופסורים לא יוכלו עוד לחתום על הסכמי שכר בלי ידיעת הממשלה ולאחר מכן להגיש לממשלה את החשבון.

„קלמונדין" - עץ־הדר לנוי

מאת א. כרמי, סופר „דבר"

המחלקה להדרים ב„מרכז וולקני" בבית־דגן שיחררה באחרונה להפצה בציבור שתילי „קלמונדין" — צמח־נוי של הדרים, המתאים גם לגינת־הבית וגם לעציץ שבתוך הבית.

חוקר המחלקה ד"ר אדי סלומון סיפר לי, בעת ביקור במקום, כי צמח זה גדל כבר לפני שנים בארץ והחומר לריבוי נלקח בכבה עצים שהיו בחוות צריפין הממשלתית. לאחר שבאותם עצים נתגלה נגיף ה„טריסטזה" המסוכן להדרים, ניתנה הוראה להשמיד את כל העצים וצאצאיהם.

החומר המצוי כיום במחלקה הוא פיתוח חדש, נקי בנגיפים, שעבר את כל הבדיקות של המחלקה לווירולוגיה של המכון. ה„קלמונדין" (ק' ול' בפתח) הוא, כנראה, הכלאה טבעית בין התפוז הפיאני „קומקואט" לבין מנדרינה בלתי מזוהה. (השם מזכיר קלמנטינה). הצמח נושא פרחים יפים ופירות קטנים, בגודל כזית. הפרי חמוץ ואינו ניתן לאכילה, אך מהפרי כולו, כולל הקליפה, מייצרים ריבות וקונפיטורות וכן מוצר פרי מסוכר. ריבויו נעשה ע"י הרכבת יחורים ובקיקץ אפשר לקבל שתיל פורח. כניתן להעברה תוך חודש אחד. מחירו של שתיל כזה בארה"ב הוא 25 דולר ויש לו ביקוש רב גם באירופה. עם מגדלים אותו בעציץ בחלונות. ד"ר סלומון סיפר כי יש דרישה לשתילים אלה בגרמניה ואפשר לקבל בעדם מחירים טובים מאוד.

פרסום אדלר א'

הקדם למסור את מודעתך
ללוח החדש
דבר
דחוף
תדפיס מיוחד של הלוח החדש מופץ בכל יום שישי באלפי עותקים במשרדים, במפעלים, בבתי־קפה, במקומות ציבוריים ובכל סוכנויות „דחוף".
המודעה בלוח החדש מגיעה לידיעתם של יותר ממאתיים אלף קוראיו הקבועים של העתון ולידיעת רבבות קוראים נוספים בציבור הרחב.

מחר
הגרלת
מפעל
הפיס

אגף הביצוע
מכרז מס' 74/1685

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור מדרגות בצמודה בתוספת טרג מציה באיזור רעננה.
פרטים ושופסי המכרז אפשר לקבל תמורת התשלום של 40.— במשרדי אגף הביצוע, רחוב מקוה־ישראל 5, תל־אביב, בין ה 09.00—12.00, עד יום ראשון, 28.7.74.
הצעות תתקבלנה עד יום רביעי 31.7.74, שעה 12.00.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל שהיא.

מפלגת העבודה הישראלית / מחוז ירושלים

ישיבת מועצת המחוז

תתקיים היום, יום רביעי, כ"ז בתמוז תשל"ד 17.7.74 בשעה 19.00 בבית המפלגה, רח' יפו 62.
בהשתתפות: אברהם עופר — שר השיכון.
הנושא: מדיניות השיכון בירושלים.

מחר, יום חמישי, כ"ח בתמוז תשל"ד (18.7.74)
ייערך גילוי המצבה על קברה של אמנו היקרה
בתיה אורלנד נ"ע
בבית העלמין בקרית שאול.
הבאים יתכנסו ליד השער בשעה 5 אחר הצהריים.
בני המשפחה

אבלים על פטירתו של
עובדנו הנאמן
חי סימן־טוב
ומשתתפים בצער המשפחה
ארגון משקי הדרום
ועובדיו

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירתו
של אבינו וסבנו היקר
פליק אלבוים ז"ל
(עובד „תנובה" לשעבר)
שנפטר לאחר מחלה קשה
הלויה תצא היום, יום רביעי כ"ז תמוז תשל"ד 17.7.74
בשעה 1 אחה"צ מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5
ת"א, לבית העלמין בחולון יצחק.
בתו התנו: שרה וזבולון אנוך
נכדיו: צפי ויוסי
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים
על פטירת בעלי ואבינו היקר
משה גויסנהיט ז"ל
ההלוויה תיערך היום ה־17.7.74 בשעה 3.00 אחה"צ.
נפגשים ליד הכניסה בבית העלמין בחולון.
המשפחה

התמורות במפה הפוליטית

יש לבדוק אפשרות של ברית בין „העבודה" והליברלים

מאת דניאל בלוך

גילוי הדעת המשותף של ארבעת חברי הכנסת — אריה אליאב ושלום לוין ממפלגת העבודה ובנימין הלוי ושניאור זלמן אברמוב מהליכוד — והצטרפותם של שלושה אישים מהמפלגה הליבראלית ואתמו על כרוז בעניין הפלשתינאי, הם אירועים פוליטיים שאין לזלזל בחשיבותם. בראש וראשונה הם מלמדים על הרגשת אי הנחת ועל התסיסה הפוליטית בליכוד. נוכח העמדות הנוקשות המוכתבות לו על־ידי החלקים הקיצוניים שבו.

אחרי מלחמת יום הכיפורים היתה הרגשה כי דבר לא נשתנה בחשיבה המדינית בישראל, וכי היונים נעשו „יוניים" יותר והניצים „ניציים" יותר. והנה מתברר שלא בכל שורר קפאון מחשבתי. לאחר ההלם והדכאון יש פה ושם מחשבה מחודשת, התפכחות ושינוי עמדות. איש לא היה מעלה על דעתו לפני שנה שלובה אליאב ובנימין הלוי יוכלו לחתום על גילוי דעת משותף בנושא פוליטי כלשהו, והנה קרה הדבר. איש לא היה מעלה על דעתו שאישים בכירים בקרב הליבראלים שבליכוד יחתמו על כרוז הקורא להכרה בעם הפלשתינאי והנה קרה הדבר. על אלה אפשר להוסיף מאמר שפורסם בימים אלה ב„הארץ" חבר הכנסת שמואל תמיר ובו נאמר, בין היתר, כי אם „יכון השלום, נזכה במסגרתו בכל מאוויינו הטריטוריאליים המוצדקים".

אין אמנם להפריז בחשיבותם של גילויים אלה. הליכוד אינו עומד על סף פירוק ואינו מוותר עדיין על חזון שלימות הארץ. אך הליכוד אינו גוש מונוליטי נוקשה, כפי שהציג את עצמו, וגם בתוכו יש ויכוח וחילוקי־דעות, אפילו בנושא שבעיני חלק מחבריו נחשב לנושא דוגמאטי עד קדושה. בראשית ימי הכנסת השמינית ניסה חבר הכנסת מנחם בגין לטעון, כי יש בכנסת רוב נגד מה שהוא מכנה הלוקתה מחדש של ארץ־ישראל המערבית. את הרוב הזה הוא בנה על צירוף של הליכוד, מפד"ל והחזית התורנית, מתוך הנחה שלכך יצטרפו חברי הסיעה ועוד כמה חברים ממפלגת העבודה. חישוב זה היה כבר בעת היא משענה להתלסף ונשל כל הגיון, לא כל שכן כיום, שברור וגלוי לכל מה שאז היה ידוע רק למעטים, שגם בליכוד יש אנשים המוכנים לוויתורים טריטוריאליים, אף ביהודה ובשומרון, תמורת שלום. כמובן, מידת הנכונות לוויתורים שונה אצל אישים שונים וכן יש שוני בעמדותיהם לגבי התנאים שבמסגרתם נלך לוותר על שטחים. אך בלוף כיום כי חברי הכנסת שאינם מוכנים בשום תנאי לוותר על שעל כלשהו ביהודה ובשומרון, הם מיעוט, גם בקרב חברי הכנסת היהודיים שבמסגרת המפלגות הציוניות.

כי שידוע עובדות אלו אינו צריך להתפלא על גילוי־הדעת של ארבעת חברי הכנסת. אני נמנה עם אלה הסבורים, כי מפלגת העבודה שגתה בהתייחסותה לרעיון של ממשלת ליכוד לאומי. צל הסיסמה הזאת של סיעת הליכוד לא היתה מפלגת העבודה צריכה להגיב בשלילה מוחלטת. אלא להציג מולה את העניין בצורתו הריבית, כפי שעושים ארבעת חברי הכנסת הנ"ל: לא ליכוד לאומי, כי אם נכונות להיכנס למו"מ קואליציוני עם כל סיעה המוכנה להתחייב למינימום פרוגרמטי מוסכם. אילו כך הוצגו הדברים והליכוד היה משיב בשלילה, כי אז הרווח כולו היה של המערך ולא היתה הרגשה בקרב חלקים בציבור, כאילו התנגדות לממשלת ליכוד לאומי נובעת מאי־רצון לוותר על תיקים ועל נתחים בשלטון. לא מן הנמנע כי הצעת מינימום כזאת היתה משוררת מחלוקת פנימית בליכוד. שגם אילמלא פרצה בעת הרכבת הממשלה, הרי היתה פורצת בעת דיון כמו זה שנצרך בעניין הסכם ההפרדה עם סוריה. יש משקיפים פוליטיים הסבורים, כי אילו הוקמה קואליציה עם הליכוד מיד לאחר הבחירות, היה הליכוד כיום כבר מפורר, כשחלקו בממשלה וחלקו באופוזיציה.

את הגלגל אין להחזיר לאחור וקשה לתקן את המשגה שנעשה בינואר. אך יש כיום מקום למחשבה מחודשת ולבחינה מחדש של התנאים הפוליטיים. משום כך צריכת גישתם של אליאב, לוין, הלוי ואברמוב, שאין להיחפז ולצרף את מפד"ל לקואליציה הממשלתית, בטרם נבדקו כל האפשרויות האחרות להרחבת הבסיס הקואליציוני, בין עם הליכוד ובין עם חלק ממנו. עם כל הכבוד לברית ההיסטורית בין תנועת העבודה לתנועה הדתית־לאומית, אולי יש כיום מקום לברית אחרת, בין תנועת העבודה לבין גורמים במרכז הליבראלי. כי מפד"ל כיום היא מפלגה שסועה ומפוררת, ללא הנהגה וללא דרך. נתונה לשליטתם של חוגים קיצוניים וגורמים אופורטוניסטיים, כבולה על־ידי רבנים, שלא כולם גדולי תורה הלכה. המפה הפוליטית בישראל היא בחלקה מלאכותית. גם בליכוד יש חלוקה בין גורמים מתונים וקיצוניים וגם מפד"ל אינה מפלגה בעלת השקפה מדינית אחת. הנהגה פוליטית נבונה של המערך היתה עושה כל מאמץ כדי להביא לפירוק הליכוד ומפד"ל וליצירת גורמים מפלגתיים אחרים, הקרובים לשתף פעולה על בסיס מינימום בענייני מדיניות, בטחון, חברה וכלכלה, ללא קיצוניות, ללא פאנטיות וללא כפיה מצפונית.

המלך הקטן עודנו גדל?

חוסיין אינו מלך ישראל

נסיגת צה"ל מיהודה והשומרון ורצועת עזה — בסוף התור

מאת חגי אשד

בשם שסכנה וגיחוך מסמטים בצירבוביה באפנה החדשה של „גילוי פלשתינאי" בישראל, כך יש משום סכנה וגיחוך גם יחד בהישענות הבלעדית על המלך חוסיין והצגתו כאיש היחיד המיוחד שאתו, ורק אתו, תהיה ישראל מוכנה לדון על הסכם שלום ושבידיו בלבד תהיה מוכנה להפקיד את יהודה ושומרון ורצועת עזה.

מצד אחד כדאי לזכור, ש„הייחוּת הפלשתינאית" היא אחת מגבות הזמן של מטרה, שתכליתה הקמת מדינה פלשתינאית שליטית בראשות ארגוני המחבלים, הרצח והחבלה. מדינה שלא תרצה ולא תשכיל לפתור את בעיית הפליטים ולעוצמת זאת תרצה ואולי גם תשכיל לעורר את ההכרה הפלשתינאית של אזרחי ישראל הערבים, עד שגם הם ידרשו את זכות „ההגדרה העצמית" ש„על המשמר" מוכן להעניק לאלה בפזיזות ובלא שיקול דעת נאות.

מצד שני כדאי לשים־לב לכך, שהמלך חוסיין אינו מלך ישראל ושטמונות סכנות רבות בכך שצבאותיו המגודלים והמחוזקים יהיו נו במרחק של 15 ק"מ מנתניה ו־50 ק"מ מתל־אביב־יפו (מדרום). אין כל בטחון בכך שבתנאים מסוימים לא יתאחדו צבאות ירדן וסוריה כצפון וממזרח (וברצועת עזה גם מדרום), יחד עם צבאות מצרים בהתקפה מתואמת על ישראל. אסור גם להתעלם מן האפשרות שהערבים ינקטו טכסיס (כפי שפורסם ב„ניוזוויק" השבוע) שלפיו יוציא חוסיין את השטחים (יהודה, שומרון ורצועת עזה) מידי ישראל ואחר־כך יוציאו הפלשתינאים ומדינות ערב את חוסיין עצמו מהשטחים ואולי אף מירדן עצמה, שהרי במדינת ירדן המזרחית, שגם רצועת עזה תהיה כלולה בה, יהיו הפלשתינאים רוב גדול משהיו בירדן בעבר. למעשה, בתוך זמן קצר יהיו הם הרוב המכריע במדינה שתקיף את ישראל מכל צדדיה ותוסיף ללחוץ עליה לפתור את בעיית הפליטים בתחומיה, תוך ליבוי מחדש של בעיית ערביי ישראל.

יתר על כן, גם בטווח המיידי יש סכנה בהישענות הבלעדית של ישראל על המלך חוסיין. הישענות מופרזת זו, הנעשית באיבר גדול וסיוער, מחזקת את כוח המיקוח של חוסיין כלפי ישראל ומצמצמת את מרחב התמרון והפשרה שלו בבחינה ערבית. כי אם ישראל בה תלויה בחסדיו ובנכונותו לשמש נציג יחיד של הפלשתינאים ואם הוא הופך בכך לראש־חץ הערבי נגד ישראל, ממילא חייב הוא לנקוט עמדות קיצוניות ביותר לגבי תנאי ההסכם עם ישראל ו„להוציא מכוח" את המאקסימום. אין זאת סברה אלא עובדה. שהרי אין זה סוד שבמשך השנים קיימו מגעים עם המלך חוסיין בדרגים הגבוהים ביותר ושבמגעים אלה הוא לא גילה נכונות לפשרה שישראל יכולה לקבל אותה. ככל שיתקרב בנצח המשא־והמתן — ואם ארגוני המחבלים ומדינות ערב הקיצוניות יעשו עמו חסד ויאותו להכיר בו כנציגם למשא ומתן על „הוצאת ישראל מהשטחים" כן יאלץ חוסיין להקצין ולהקשיח את עמדותיו עוד יותר. ההילולה הישראלית סביב חוסיין, ו„הכתרתו" כנציג היחיד שאתו מוכנה ישראל להידבר, אינה מסייעת להידברות זאת ואינה מגבירה את סיכויי הצלחתה.

המפתח לפתרון הבעייה הפלשתינאית אינו נעוץ בשאלת הייצוג של הצד הפלשתינאי, אלא בכמה עקרונות־יסוד. החיוניים לקיומה של ישראל ולבטחונה ואף לקיום התהליך המדיני של משא־ומתן והתקדמות לקראת שלום.

עקרון אחד כזה הוא, שישראל תעמוד בכל תוקף על כך שלא תוקם, כאמור, מדינה פלשתינאית „שלישית" בתוך השטח המקורי של ארץ־ישראל (פלשתינה) המאנדאטורית. עקרון אחר הוא, שנסיגת צה"ל מיהודה ושומרון ומרצועת עזה תהיה השלב האחרון בתהליך של עשיית שלום ושל פתרון הסכסוך הישראלי־ערבי: כל שלבי־הביניים בדרך לפתרון זה יכללו ויתורים ישראליים אחרים, אך לא נסיגת צה"ל מקווי היערכותו הנוכחיים.

שהרי הגיון הסמוי בהצעה לנסיגת צה"ל מהשטחים שכבש במלחמת ששת הימים הוא הגיון הקלאסי, הנשען על תקדימים היסטוריים רבים, שלפיו הגבולות הבטוחים ביותר הם הגבולות המוסכמים. שאין לאויב פוטנציאלי רצון להתקיף אותם. לפי הגיון זה כדאי לישראל לסגת, כדי לסלק את כיבוי המלחמה והתוקפנות הערבית נגדה. לפי אותו הגיון דרושה אמנם תקופת־מעבר של סילוק משקעי השנאה הקודמים, שמלפני הנסיגה, והיא יכולה להיות מובטחת על־ידי פירוזים, פיקוח בין־לאומי ושאר סידורי בטחון הדדיים ומוסכמים.

בחוזו של הגיון זה יפה היה לגבי הסכסוך הישראלי־ערבי אילמלא היתה קיימת הבעייה הפלשתינאית ואלמלא הציגו הערבים עצמם שתי תביעות נפרדות: נסיגה ישראלית לקווי ה־4 ביוני 1967 ופתרון הבעייה הפלשתינאית לאחר־מכן (או ביתר דיוק „החזרת הזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתינאי"). גם מי שרוצה לראות בכך צמדות־מיקוח בלבד חייב להסכים, כי כל עוד לא תיפתר הבעייה הפלשתינאית, ובעיית הפליטים בכלל זה, לשביעות־רצונם של הפלשתינאים עצמם ושל מדינות ערב התומכות במלחמתם נגד ישראל, לא תסולק הסכנה של המשך המלחמה ושל חידושה, בתנאים צבאיים המורעים פי כמה לישראל. אם אכן תפרוץ לאחר נסיגה.

קיומה של הבעייה הפלשתינאית הטהורה בצורך לפתור אותה משמיטים את הקרקע מתחת למשוואה ההגיונית ואף מובילים למסקנה הגיונית הפוכה — נסיגה תכן רק לאחר פתרון הבעייה הפלשתינאית, משום שכל עוד היא לא תיפתר לא תועיל כל נסיגה. גם בהגיון הפוך זה אין פגם, אלא שהוא מוביל למבוי סתום ולהידרדרות בלתי־נמנעת של המלחמה רסוחה המיידי. כיוון שכך הסכימה ישראל לדרך של פשרה הגיונית ומעשית — נסיגות חלקיות, שלבים־שלבים, כאשר בכל שלב כלולים גם ויתורים ערביים מסוימים, שיש בהם משום התקדמות מצד הערבים לקראת שלום.

לפי אותו הגיון חייב גם פתרון הבעייה הפלשתינאית להיות חלק מהתהליך ההדרגתי של התקדמות לקראת שלום. לפי אותו הגיון, המעוגן במציאות, חייבת ישראל לעמוד בתוקף על כך שהנסיגה של צה"ל לגבולות המוסכמים תושלם רק לאחר שתיפתר הבעייה הפלשתינאית. סביר ביותר שהקטע האחרון של הנסיגה יהיה הקטע הפלשתינאי של חזית הסכסוך הישראלי־ערבי. קטע זה אינו בגבול המצרי־ישראלי, שבו יכולות להיות נסיגות של צה"ל עד לקווי־הגנה סבירים עוד לפני פתרון הבעייה הפלשתינאית. הקטע האחרון של נסיגת צה"ל חייב להיות קטע הגבול הישראלי־ירדני, שישולב בפתרון הבעייה הפלשתינאית שלב אחרי שלב. על כך צריכה ישראל לשאת ולתת עם המלך חוסיין, או עם כל מי שייצג את המדינה הערבית האחת ממזרח לישראל — הפלשתינאית, הירדנית או הירדנית־פלשתינאית — יהיה לכה אשר יהיה וזהות־שליטה אשר יהיה.

(מאמר שלישי בסדרה)

ומערכה קפריסין

ידיעות האחרונות בקפריסין עדיין קשה לקבל תמונה ורה של מהלך ההתגבשויות בין אנשי המשטר הלאומי תומכים בממשלת ההפיכה לבין נאמני מקאריוס — אם כי ולטת הארכיבישוף לעבור לבסיסים של בריטניה מעידה ראה, שיד כוחותיו אינה על העליונה. עם זאת התבדות צבה של מחוללי ההפיכה בדבר מותו של מאקאריוס, ילוי ההתנגדות מצד אנשיו, מנעו הכרעה מהירה. האי סכן, שרווה בעבר דם רב, עלול להידרדר למלחמת אזרחים ספת, ואף לגרום למשבר בין־לאומי מסוכן.

בתולדות יוון, ובתולדות קפריסין עצמה, היו המאבקים נצמאות לאומית כרוכים תמיד בפעילות דיפלומטית ובהתד־ בות של מעצמות שונות. מאקאריוס, היודע זאת היטב, קווה, כי על־ידי חסות בריטית יוכל לעודד חזית משותפת ל בריטניה ותורכיה — שתיים מהמדינות הנושאות באחד־ ות להסכמים שכוננו את קפריסין העצמאית — כדי לבטל י התערבות מבחוץ את המשטר החדש באי: משטר הנהנה תמיכת ממשלת הקולונלים באתונה ושהתמרד על רקע ישת הארכיבישוף לפינוי הקצינים היווניים של המשמר לאומי. ייתכן, כי כשלון ההפיכה אף היה מסייע להפלת משטר הנוכחי ביוון. ולא לחינם קיימים קשרים טובים בין מאקאריוס לבין כוחות האופוזיציה ביוון. אולם, בעוד שהתד־ עה תובעת מממשלת בריטניה פעולה מהירה, עדיין מהססת נדון להגדיר את ההפיכה האחרונה כהפרת הסכם־ציריך דבר עצמאות קפריסין.

על כך מתווסף הניגוד הסובייטי־אמריקאי. בעוד הסוב־ סים מעוניינים לעשות הכל כדי להציל את ידידם הנייט־ אליסטי, לא התלהבו האמריקאים מעולם משלטון מאקאר־ ס. אלא שכרגע עיקר דאגתם של האמריקאים היא למנוע תרפת הסכסוך בין תורכיה ליוון, מחשש לערעור האגף דרומי־מזרחי של נאט"ו. ואולי אף להתקרבות בין ברה"מ תורכיה. שבה מצויים עדיין בסיסים אמריקאיים חשובים.

מבחינת ישראל אפשר רק לקוות, כי האי השכן שעימו נו מקיימים יחסים תקינים, יחזור בהקדם למשטר אחראי יציב, וכי שפיכות הדמים שם תסתיים.

ה לא יהנה זה יחסר

תקופה שבה נאבקות חברות התעופה הבין־לאומיות בקשיים ספים, אשר החריפו עוד יותר עם משבר הדלק ועליית מחיריו: בעת שחברות תעופה גדולות וחזקות הגיעו להפסדים צומים ונזקקו לעזרת ממשלותיהן במימון, הציגה אתמול „אל־על" את מאזנה השנתי המראה רווח; רווח צנוע אמנם. ך המאזן הוא חיובי.

הישג זה בולט גם נוכח שתי עובדות נוספות. האחת היא, י שנה זו היתה קשה במיוחד לחברת התעופה הלאומית שלנו. בגלל המלחמה שהטילה על „אל־על" משימות מיוחדות, ושפג־ עה בתיירות. וכן בגלל אוזירת הטרור הערבי ההולכת מחריפה. העובדה השניה הנוגעת שממעות ברורה למאזן החיו־ י של החברה, היא ברציפות של תופעה זו. הנמשכת זה 15 שנים — וממילא היא פרי ניהול בעל מעוף, ומדיניות נבונה ולא צירוף מקרים.

הקשיים שבהם נאבק ענף התעופה בעולם, והקשיים שבהם מתלבטת „אל־על", עדיין לא הגיעו לסיומם, ויש מקום למאמצים מיוחדים כדי למצוא מענה לבעיות ולמנוע משבר.

במצב זה מפליאה ביותר ההצעה להרחיב את מסגרת טיסות־השכר לישראל. אין בדבר משום תשובה לבעיות התיירות. הדרישה בענין זה מתעלמת מלקח הנסיון המראה כי ירידה תלולה במיוחד בתיירות הבין־לאומית חלה דווקא באותן הארצות שבהן התיירות מבוססת על טיסות־שכר. כגון פורטוגל וספרד. יתר־על־כן, היא מתעלמת גם מלקח הנסיון הישראלי המראה, כי הירידה בתנועת התיירות לארץ חריפה דווקא מן הארצות המקיימות טיסות־שכר לישראל — ארצות סקנדינאביה — בשעה שהירידה היא פחותה יותר מאותן הארצות שמהן אסור לקיים טיסות־שכר לארץ.

נמצא כי הנהגתן של אלה לא תסייע לתיירות. היא רק תזיק לחברת התעופה הלאומית שלנו. אשר הוכיחה במלחמת יום הכיפורים כי בעת חירום היא החוליה האווירית היחידה המקשרת אותנו עם העולם החיצון. וכל תוספת כוח לה היא תוספת כוח לאומית, וכל פגיעה בה היא פגיעה באינטרסים לאומיים מובהקים.

האומנם מעוניינת ממשלת ישראל להגות רעיונות ולבצע הצעות שתוצאתם היחידה תהיה לפגוע בבסיס הכלכלי של אחת החברות הממשלתיות המעטות שהן בריאות מבחינה משקית, ולהסמיך גם אותה לשולחן הממשלה?

אנטי־תמריץ לפריון הייצור

יש להצטער על אשר הממשלה הלכה בדרך הפשרה בעניין חלוקת העול של המלחמה באינפלציה: אמנם היא קיבלה את השגות ההסתדרות ולא הטילה את מילווה הרכש החדש על פרמיות ושעות נוספות. אולם יחד עם זה החליטה כי מלווה המלחמה הראשון (שהוטל באוקטובר 1973) יחול גם על פרמיות ושעות נוספות.

החלטה זו אינה עולה בקנה אחד עם העקרון של החלוקה הצודקת של הנטל ועם צרכי המשק גם יחד. שכן הגדלת העול על השכירים באה בזמן שהוקטן העומס על המעסיקים: תחילה התכוונה הממשלה להטיל מס מעסיקים בשיעור של חמישה אחוזים. אולם בסופו של דבר הפכו את המס למילווה בשיעור של שלושה אחוזים; וזה במצב של רווחיות גבוהה של המשק בשנים האחרונות, כאשר התמורה להון בהכנסה הלאומית עלתה במידה ניכרת על ההכנסה מעבודה.

יתר על כן: החלת המילווה על הכנסה משעות נוספות ופרמיות מהווה אנטי־תמריץ להעלאת פריון העבודה והייצור. בעוד אנו חייבים במאמץ עליון להגברת התפוקה. כדי להחדיר את תוצרתנו בשוקי העולם — הרי כל תשלום נוסף על מאמץ שעושה השכיר על מנת להשלים את שכרו ולשפר במידת־מה את רמת־חייו מהווה פגיעה במגמה זו והופך את המאמץ של העובד לבלתי־כדאי.

גם במקרה זה הוכח שוב, כי אין ניגוד בין האינטרס של הפועל לבין צרכי המשק, ומאבקה של ההסתדרות בעד חלוקה צודקת של הנטל על־ידי פטור ההכנסה מפרמיות ושעות נוספות מתשלום מלווה הרכש משרת את האינטרסים של הפועל ואת הצרכים של המשק גם יחד.

יקויים בגלגל השיניים הראשי

הלקחים מדו"ח מעלות על טשטוש סמכויות ופגמים בתהליך גיבוש ההחלטות

מאת ישראל לנדרס

אדם מישראל יודע, כי מנ־ השלטון במדינה אינגו פועל ביעילות. יש גילויים של ורשלנות, בריחה מאחריות י סמכויות. לכן לא היינו להיות מופתעים מתוך דו"ח ועדת חורב. אסור הקורא ת האסון במעלות, מכונת ה־ ן הורקת ונגתחת בעת שהיא להתגבר על מכשולי יום־יום ם, וכלום צריך היה להגיע בעת חירום בתקלה ותתחיל פתאום בדייקנות מופתית ן כתוצרת שוויץ?

ח ועדת מעלות הוא בבחינת שהגבלים איך פעלה מערכת ון בשעת משבר מסוים. כי היא פעלה פחות או כדרכה. המכונה לא נענתה להוראות של הנאים והחשות. דים לכוון אותה ולחסות את מהלכה. הנהג לא ראה את המכשולים העומדים בדרכו, תמיד נהג לפי הכלל — סוף במחשבה תחילה. בקיצור, שקרא אי פעם את דו"חות המדינה. אם מי שנזקק למד־ של מנגנון הממשלה — לא שיופתע מדו"ח ועדת כעי־

יהיה אם נזכיר לצורך זה דוגמאות, בלבד לליקויים לים פכיחים, שנתגלו גם ב־ ה.

ישות „אבא כורדי": מפקד שרה בבשנה ביקש להגיע אל ה ביד כאשר נודע לו על ת הראשון של המחבלים ב־ . אך לדברי הדו"ח „נעצר נשר אלקוש על־ידי נגב"ים במשמר הגבול, כלא נתן לו ד".

סבפי יותר במהן רשות לכ־ בסטרה להגיע אל המקום. הוא חייב להיות בשעה ה־ הרי לא כדובר באודה מקרן אלא בקצין משטרה, איש לבילוי תפקידו חשוב יותר בעת תקרית. אבל את ההר־ המשיג הגה לא עשו אלה את דרכו של קצין המב־ הראה שהם נהגו לפי ה־ הצבבית „אבא כורדי". כ־ , אני מקיים את האיסור בלי ר במופלא ממני.

י האחראי: באיזור מעלות ים אנשי משטרה ואנשי ה־ אך לא היה ברור מי כמוגה מי. האם מפקד הג"א חייב להוראות מפקד המשטרה יותר? וכה הדין כאשר מפקד בבקום הוא בעל דרגה גבו־ מזו של מפקד המשטרה? כלה תסבכה ביורוקראטית רגי־ כתוצאה מטישטוש בהגדרת יות.

בחינת: כל אורח יודע, כי כלל הולך זמן רב לבדי נים עד לחיוג על כפתור בין הטלפון ועד לרגע שבו ת המערכת (אם היא נענית). כי הוכח שוב כאשר נצטוה להבין מטוס להוספת המ־ ים לדמשק. ב־13.15 ניתנה הו־ לבדוק אם יש מטוס אזרחי לכלא פקודה זאת. כמה דרוש כדי לברר זאת? רבע חצי שעה. שעה? לא. לפי הצעה הלפו פעמיים וחצי עד שהוברר, כי לא יהיה משום אזרחי לפני שעה עשר בערב.

תקלות וליקויים אלה, אם כי אין להלל בהם, מתגמדים לנוכח הפגמים שהיו, לדברי הוועדה, בפעולת מרכז המערכת, או גלגל־השיניים הראשי שלה. אין מקום להפתעה לנוכח פגמים בשיקול דעתו של חייל במשמר הגבול. אבל קשה להבין גילויים של אי־הבנה וטשטוש סמכויות כאשר מדובר בהתנגשות הזרועות הבכירות במרכזו של מנגנון השלטון. וכתוצאה מכך מה פלא אם אצבע ימין איננה יודעת מה עליה להיעשות להוראות אצבע שמאל או להיפך. אבל קשה הרבה יותר להשלים עם גילויים של היעדר תכנון, טישטוש סמכויות ופירפור בניסוח החלטות, כאשר הם מתרחשים במרכז המערכת. משל כאילו צידו הימני של המוח אינגו פועל בתוך תיאום עם צידו השמאלי. מבחינה זאת דו"ח ועדת חורב מעורר מחשבה נוגעת, אפילו אין בו כדי להפתיע את בעלי הנסיון.

אופי החומר של הדו"ח מתבטא בעיקר במבצעי ובמסקנותיו על צורת עבודתו של הדרג הביצועי העליון במדינה — הממשלה, שר הבטחון והרמטכ"ל. הדו"ח מצביע על מספר ליקויים ופגמים עיקריים:

כליאת הממשלה היא גוף בעל מדי ואין היא מתאימה לצורך טיפול רצוף והכרעה מהירה במקרים כעין מעלות. הממשלה לא ידעה בדיוק מה הם תנאי המחבלים ולכן החליטה על סמך מידע לא שלם ולא מדויק.

בדיוני הממשלה לא היתה תמונה, כי הזמן קצר ולא הכרות לפי על בדיקות הממשלה לא ניסתה לבחון כתו לוח הזמנים הדרוש לכם מימוש האופציה של הפנת המחבלים האסורים בבני הערובה. החלטת הממשלה לא כללה הוראות אופרטיביות, הקובעות מי אחראי לדיכוך המחבלים האסורים והסדר הסטם לדמשק. בהדרה מתהלכה גם בקורת על שר הבטחון והרמטכ"ל משום שלא יוחסו חשיבות למכתבי המחבלים ולא דאגו לכך שיובאו במלואם לידיעת הממשלה.

ועדת חורב מדגישה, כי אילו היו המכתבים לנגד עיני הממשלה היתה מיטיבה להבין את הבעייה ואיתם היתה מצליחה לגבש את דרכי הפעולה האמיתיות העומדות לפניה בעוד מועד יותר. כנגד זה יש סבורים, כי אפילו היו המכתבים לפני הממשלה לא היה בכך כדי לשנות את פני הדברים. עיקר תוכנם היה ידוע לה מכבר, כי גם היא היתה מצטרפת לדעת שר הבטחון והרמטכ"ל, כי דברי המחבלים לא נקבעו בעל־פה המדינים ותקפים יותר מהמכתבים שהוכנו מראש. כזכור, איזע בסבר שתוכן כדי משא־ומתן המכבין המחבלים לדחות את עמדת האולטימטום שקבעו מראש. השאלה, כי צריך היה להבין שהטעם לא ישנו כך — אולי יש בה כמו על חכמה לאחר מעשה.

אבל אם פנינו לא רק לעבר, אלא גם לעתיד — אין טעם לנהל איך היתה הממשלה נוהגת אילו נמסרו לה מכתבי המחבלים במלואם. לצורך הפקת לקח די לנו בעצם הקביעה שהיה מידע, העשוי להיות חשוב לצורך הכרעה — והוא לא נמסר לדרג המחליט. אנו עומדים איפוא בפני גילוי מחודש של תופעה ישנה ומוכרת: המידע הדרוש לצורך הכרעה — מצוי אי־שם באחד מצינורות המערכת. אלא שהוא איננו מגיע במועד אל מי שזקוק לו כדי לגבש את המדיניות.

תקלה זו היתה אולי נמנעת אילו עמד לרשות הדרג המדיני העליון בישראל „חדר מצב", שאליו זורם מידע על התרחשויות בטחוניות ומדיניות וממנו יוצאות ההנחיות בדבר התגובות הדרושות. (ראה „דבר" מ־23.6.74). „חדר מצב" הפועל במשרד ראש הממשלה היה מהווה מעין מרכז עצבים, שכל זרועות השלטון היו מדווחות אליו על אירועים בטחוניים ומדיניים. עצם קיומו של מרכז עצבים כזה היה מצמצם את מספר המקרים, שבהם המידע אינו מגיע אל יעדו והיה מקל גם על ניהול של מבצעים, שבהם משולבים גורמים אזרחיים וצבאיים.

דומה, כי יש להפיק מדו"ח מעלות עוד שני לקחים עיקריים: כן הראוי שהממשלה תקבע את תהליך גיבוש החלטותיה ותקפיד יותר על ניסוח הוראותיה בענייני ביצוע. והכרח הוא להגדיר סוף־סוף את תחומי הסמכויות של שר הבטחון והרמטכ"ל. דו"ח ועדת מעלות מספר, כי היו ניגודי תפיסות בין שני האישים אם להקדים או לדחות את מועד הפריצה בכוח אל בית־הספר. שבו היו כלואים בני הערובה. הממשלה החליטה, כי שר הבטחון והרמטכ"ל „מוסמכים להורות על ביצוע הפעולות על הבניין". שר הבטחון המליץ לא לחכות לרגע האחרון. בעוד שהרמטכ"ל התחשב בידיעות על בואם הקרוב של השגרירים הרומני והצרפתי על־מנת להשהות את הפעולה הצבאית. אין צורך לפסוק מי מהשנים צדק בוויכוח כדי לקבוע, שמתוך הניסוח של החלטת הממשלה בעניין הסמכות להחליט על מבצע צבאי. כאשר הממשלה מסמיכה את שר הבטחון והרמטכ"ל גם יחד הרי היא נותנת סמכות של שיקול דעת לשני אנשים בעלי דרגות שונות בהיררכיה של השלטון, בלי שהיא קובעת מי יכריע במקרה של חילוקי דעות. אם שר הבטחון רוצה להתחיל בפעולה האם מוסמך הרמטכ"ל לעכב את הדבר? ואם כן מדוע לא ייאמר, כי הרמטכ"ל לבדו מוסמך להחליט? דומה, כי הצירוף בהחלטת הממשלה בעניין זה הוא אחד הגילויים לטישטוש התחומים השורר אצלנו בין סמכויות שר הבטחון והרמטכ"ל. והוא מסוכן הרבה יותר מצירבוב הסמכויות בין מפקד תחנת המשטרה ובין מפקד הג"א בעיירה קטנה בגליל.

קשה להניח, כי בעקבות דו"ח מעלות נצליח לשפר בבת־אחת את טיב פעולתם של כל הגלגלים הקטנים במנגנון השלטון. אבל אפשר לקוות הכרח לדרוש, כי תשופר פעילותו של גלגל השיניים הראשי, המניע את שאר הגלגלים.

קריאות ביניים

אבא אבן הבלשן

מאת חיים איזק

שבח אני את שר־החוץ לשעבר, אבא אבן, על תרבות־הלשון שלו, שבכל עת כהונתו בממשלה כאילו באה להוכיח שעברית מתוקנת ושר בישראל אינם הופכים דסתרי. אף אין אני חושד בבשרים, שדיבור הבלהטים הדקדוקי הוא שהיה עילה להוצאתו מממשלת ישראל, ובלי שום אירוניה: אם כי „צברים" ברושלי־דיבור הלגלגו לא אחת על לשונו האוקספורדית — ליתר דיוק: הקמבריג'ית — של אבא אבן, הרי לי נראה, שתרומתו לרטוריקה העברית הצנועה היא תרומה חשובה, דווקא בימים שהעברית הטובה והנקיה היתה — איך לומר ביב שרשי — למרמס.

אך הקפדה על עברית־כהלכה בעל־פה ובכתב, הרחק מכל פירפורים הן דבר אחד. דבר אחר הוא להתעטף באיצטלה של פוסק־הלכות. של בלשן מורה־הוראה. המטיף לעם בעברית־דעות את לקחו מרום הקתדרה.

מסקנה זו היתה מסתייעת של שר־החוץ אחר, גם הוא מחודד בלשונו, הלא הוא משה שרת ז"ל, ואני חושש שמא היא מכשילה כיום את אבא אבן, ייבדל לחיים ארוכים.

קראתי שלכתב ב„מעריב" מכתב־למערכת, שבו כותב אבן כנראה מתוך התפרצות רוגז אמיתי, כי במאמר שלו לאותו עתון כתב „תשתית אידיאולוגי" ובא הסדר ושינה ל„תשתית אידיאולוגית". האבן כותב:

„אינני אחראי לשיבוש חמור זה. השתיה הוא לשון זכר, משורש „שתה" ולא נקבה בשורש „שתת". הקודרה שבכל הקש חובא. איגה הפכה. הוא למעלה מובה, לא כל שכן אין לי הבוך אדם בחיוק לשורש חמור, נגד רצוננו."

אבא אבן, היקר המכובד! הסליחה. שאתה מתריע עליו אינו שיבוש כל עיקר. מי שחידש את המילה „תשתית" על משקל „בשתית" שבמקורות העתיקים, לא בנה אותה בו הטורש „שתת" אלא באמת כן הסורש „שתה" (אבן־השתיה) הנראה משל כל כך בעיני אבא אבן לצורך זה. אילו טרח אבן, לפני שיסב לכתוב את מכתבו הזועם והיה פותח אחד המילונים המצויים בוודאי בביתו, היה נוכח לדעת שכולם מציינים את „תשתית" כלשון נקבה ואפילו אינם מביאים את האפשרות של לשון זכר כצורה חריגה.

„המילון החדש" של אבן שושן, הנראה לנו כמסמך לכל, כותב בערך „תשתית": „תשתית, נ' (מן „שתה", „שתיה"): צורות משנה של „משתית" וכו'".

אני יודע. שבקביעה עמדות מדיניות היה אבא אבן זהיר יותר ולא נחפז לפסוק הלכות ולקבל על „מיבוסיבי" קודם שבדק את העניין עד היסוד.

נ. ב. המלה הראשונה ברשימה זו אינה שיבוש ואני מקווה, שהסדר לא יקנה לי „בשבוש". היא מבוססת על הכתוב בקוהלת ד', ב'. השקדתי בקונקורדנציה.

יתרון 10000

תכנית החסכון עם עוד יתרונות

בתכנית יתרון 10000 אתה יכול להפקיד כל סכום עד 10,000 ל"י גם בתשלומים חודשיים החל ב-50 ל"י לחודש, וליהנות מכל ההטבות שבתוכנית:
- מענק של 10% (עד 1.000 ל"י)
- החסכון בתוספת המענק צמודים למדד
- ריבית מצטברת
- הכל פטור ממס.

פרטים בכל אחד מ-195 סניפי
בנק דיסקונט לישראל בע"מ
בנק ברקליס דיסקונט בע"מ

אם ברצונך לקבל לביתך עלון הסברה, מלא נא תלוש זה.
לכבוד ת.ד. 396 תל־אביב 61000
אודה לכם אם תואילו לשלוח אלי את עלון ההסברה לתכניות „יתרון 10000" כפי המובטח:
השם:
הכתובת:

לא כדאי

מאת יורם קניוק

התנועות ההיסטוריות בעשית צריך מאוד חיוני למפד"ל. עקביות בתרדפסים, קושיותיה אינן כה כל-לה ומשתמשת סכנה באופק הר-כלכלי. ואין לך עניין שמשבי המפחיד אותם יותר כאשר מצבם הכספי. על כן נשלח הרב גורן אל מדה ההלכה באמריקה (ר-בניגוד לאפשרות תבוא שבא לארץ הקודש לביקור. לא היה כאן בעולם) וקיבל הכשר לבנות את פסקיון הרבנות בעניין ההצטר-פות לממשלה.

יש סיכוי כביר שתנועת העבודה תהפכה לשתולת, שהתיקון מדורי דורות יתקבל על דעת כולם ואפשר יהיה להחזיר את המפד"ל לשלטון, וסוב יהיה בכבוד הפנים הרב כנגד כל זה, כבודו הדתות יהיה משרד של אבנים קדושות וכים קדושים, ואיכות החיים ב-איכות הסביבה והיקומים הבריתיים יידתו לדורי הדורות. חבל.

יש הזדמנות היסטורית לפירוק הקהתפות ההיסטוריות. ויכנה הז-דמנות היסטורית להחזיר לדת ישראל מנהיגים של כבוד. שכן אם לא תחזור המפד"ל לממשלה יפעלו בחוגים הדתיים כהונת רבנים שאולי מכירים גם את תורת ישראל ולא רק את קרדום ישראל להפוך בו. אולי יבואו גדולי תורה במקום דקדקי טיוות. תורת תינצל מקטורה, הפגם חי-כל מכפיה, עם ישראל אינו עם גדול. התיקון מדורי דורות יבהק — והדבר לא יאחר לבוא — את הלקה הגדול של העם היהודי היושב באמריקה כן העם היושב בציון. אבל למפד"ל זה לא אי-כפת. ובעניין הגיור יהיה הרב פיטוית. שכן, אם דואגים אנשי תנועת העבודה, כגון פנחס ספיר, לטמיעה ולנישואי תערובת, הרי עניין זה בין כה וכה הוא עניין של יהודי אמריקה, שהרי גם יהודי ירא שמים ויודע תורה, יודע שיהודי הבא עמו בניה לישראל אינו הוא הלילה בהפא הטמיעה. הטמיעה יכולה לבוא — אם אכן היא תבוא — בתפוצות. רבים הלא אין שום תוקף לחוקי הגיור של מדינת ישראל.

יהודה פלדי, יו"ר הוועד למען שלמות העם כותב במכתב ל"ידי-עות אחרונות" כלהלן: "בנשף התקופה הקצרה, מאז קיום ה-מדינה, כבשנו והחזרנו כבר פע-מיים שטחים שכים לאויבינו. זה אומר כי מה שמוחזר היום, יכול כמו שוב לחזור אלינו בצורת זה. אבל אם חיו אפילו גויה אחת ריבונה אצלנו כיהודיה, ללא גיור (הרי נמצאים בארצנו כיום מאות ואלפים כאלה!) עלול הד-בר לגרום לפגיעה כזאת בטהרת עמנו וקדושתו אשר לעולם לא תינתן לתיקון"... דברים אלה נכתבו בתשובה לדברים שאמר הרב צבי יהודה קוק שלמות הארץ קודמת למיהו יהודי. דב-רים אלה נכתבו ע"י יהודי!

אבל עניין מיהו יהודי אינו רק עניין של דת. חברי תנועת העבודה המסכימים עם המפד"ל בעניין זה בוודאי אינם סובלים לקדושת הדם. הם סובלים כנגד טמיעה. על כן יש לומר בדי שי-פום טמיעה, לבד מהכפשת הדם הקדוש של היהודים ההפללתי בדם גוי, אינה צפויה מגיור שלא כהלכה ונישואי התערובת של בני הארץ עם נכריות. הבעיה קיימת רק בחוץ-לארץ. וזאת אין המפד"ל יכול להקן. מה שכן יכול לק-רות הוא שהעם יחולק להלכתיים בכוח או בפועל, כמובן, לבין יהודים אחרים שהם הרוב הגדול של יהודי התפוצות.

ממשלת רבין מקבלת תוקף יותר ויותר. יש סיכוי שאם יעמוד לה כוחה ומירצה והעיסה היקון של כוחי משלגתה, הרי בבחירות הבאות תשיג רוב גדול ובהון להנעת העבודה. מדוע נתוך לה הספיח קל התפתפות ההיסטורית?

תולך לממשלה גם בלעדי הד-תיים. יש להתאגד עד נעם. יש להשר שותפים בליכוד. בין הד-ליברלים הקרובים יותר לדרה הכבילה כאשר קשר הדה הזקר קים עזה לכבוון וכוח. יש להכות ולא לתת. כאן הנצל הצה ליניק. אבל הפרה אינה צריכה להיניק. אפשר לקיים בממשלה גם בלעדי הדתיים. יש לאייר את המבורים הענינים ויש לשכונה קצה את האוירה בארץ, ויש להניע ימי הנות כקדבותם ולצודד כוהנת הדתיים, כהודים ובוטרים ליעשו שגם. כן היהדות זה היים לי בחויקים בה ולא דת כפייה די תבאה ואי כובכבות לגר. לזה למי שאינו מקיים מצוות. למי שאינו מוכן לקבל דת כמערכת כפייה מצנה זרה ומזוויעת.

לממשלת רבין היה מזל. החו-גים הדתיים לא האמינו בכוחם ונהגו למקור ויותם להיושם מי-ידיהם. עתה הם מתחדשים וגוס-פים בעולם להפש בחולה לעמי-אתם. כממשלה שבהם התיה בב-שלה של סמאסוס קו. על מוכר לקוי, על מכור פנים שאינו יהודי כמו בשדה פנים, על דת כבבלים, של גירוש אנשים בן הארץ בעניין אי-היותם יהודים, של חזרה לימי הבריביים.

השארתם מחוץ לממשלה היא ביטוי לתקווה הן לדת, הן לעם הן לארץ. יש לעמוד על הדב-רים. אסור לוותר ולוויתות הוכא ושללא בעניין מיהו יהודי. מה פירוש כדורי דורות? האם דורי דורות אינו ליבון נקיה לגיור על פי הלכה? מדוע לתת להם לעשות בקודש להם. והשפיל אותה מורה כאפילו האפיקור-סים בינינו חשים אליה כבוד רב יותר מאשר הם אליה הרב גורן או לחולופין מר הפר.

אין כום צורך להציל את גורן ורפאל. גורן ורבר. הם יכולים להיעלם מן המפה הדתית של המדינה ולפנות מקום למורי הלכה, למורי מוסר, לאנשי סוב-לנות הדרך ארץ, ליהודים, לא על דם קדוש, אלא של צדק בדק הדדית, של לא תעשה לחברך וכולי. של ואהבת לרעך כמוך. של ירמיהו, דרך חכמי ישראל עד הרב קוק, ולא צבי יהודה.

תנועת העבודה יושבת חזק יותר כשהיא מטפרת לעצמה. הרוב שלה אינו מחוץ אבל הוא פרעל. בבחירות הבאות אפשר להוליל נפלאות. שולמית אלוני הכשובה יותר לגוף הגיענו היום מהמישה עיקשים כהמר. משה רבינו היה נופף למרשיה. רות המואביה לא גויירה לפי ההלכה. מדורי דורות פירושו שני עמים יהודיים ואל יתן בישתו נפשו לאשליה. צירוף המפד"ל הוא גם קץ ההומוגניות, יהדות ועםלמן הם נחלת אבות. יש דברים ש-אפשר להזניח היום שלא כדאי אפילו למינים, רבין הצליח עד כה להלך בין טיפות. הוא יכול להמשיך ולצבור כוח. איני יודע למה הוא שקוף בדיוק, אבל כל עוד הוא צובר כוח יש לסייע לו. צירוף המפד"ל רק יכביד תהליך בריא זה שבא במקרה, מיהר בבקח טעות. אבל זכותו הגדולה היא שהוא קרה ונוצרה תקווה. אל יכריתו תקווה זאת בבקח ומכמר של רבנים ועסק-נים שאינם יודעים מורשתם, אנד-לותר ונוהדורתו של הלל הזקן שגם הוא היה כאן בארץ הזאת.

המפד"ל בחוץ היא תקווה לעם ותקווה לדת ישראל ותקווה למוסר ישראל, ותקווה למדינת ישראל. המפד"ל בפנים היא שוב הליכה בצד אחר אחד לקראת מדינה של אי-סובלנות עיקשת, דבקה בתגרת דם עתיקת יומין.

החינוך המיני

מאת שמשון עופר

בדיחה ידועה למדי מספרת על אם כמורה, שחשה כי בתה הגיעה לפירקה. כיוון שכך הטילה על בע-לה לעורר לנער את "עובדות ה-חיים". האב הנבוך קרא לבנו והחל מדבר על דא ועל הא, על הדבו-רים ועל הציפורים וכיוצא בהם עד שהילד הנבוך תפס בכה כדובר ואמר: אבא, אל תתבייש. אם אתה רוצה לדעת את זה, אז תש-אל ואני אסביר לך.

כיום המצב פחות מורכב והסי-בה העיקרית לכך נעוצים בגלית במעמד מוכר בבתי-הספר היסוד-יים, החינוך המיני שוב אינו טאבו. אף כי טרם הפך ללימוד מוגדר במערכת השיעורים בבית-הספר. אמנם הדיון בנושא זה הוא כבר לגיטימי. אך לפי שעה עוסקים בו אגב לימוד ספרות, ביאולוגיה או מקצועות אחרים. או במסגרת "שעת המחנך".

שלא כאותו נער שידע הכל, יש תלמידי תיכון שאינם כל-יוד-עים והם מבקשים לקבל חינוך מיני. אחד מהם, למשל, תלמיד כיתה י', פנה במכתב למשרד ה-חינוך ובו טען שהוא יודע כי "חברים מתביישים לעסוק בנושא זה". המכתב שנכתב בעילום-שם הגיע גם לרק הכיתה ובית-הספר של אותו תלמיד, הועבר לתנה תראל. מרכזת תכנית החינוך לחיי משפחה ולחינוך מיני במזכירות הפדאגוגית במשרד החינוך והתר-בות. אשר כתבה על כך למחנך הכיתה של אותו תלמיד.

ביומיים אלה התכנסו 89 מורים ב"כפר המכביה" ללמוד נושא זה במסגרת השתלמויות הקיץ מטעם משרד החינוך והסתדרות המורים. ליזב התנהל הלימוד בצורת שיחה קבוצתית, שבה נדונו נושאים שו-נים הקשורים בחינוך המיני, החל ב"ערכים בחינוך לחיי משפחה" וכלה באמצעי מניעה.

הקורס הנוכחי הוא השלב הש-לישי במסגרת ההשתלמויות להכנת מורים לחינוך מיני. ההכשרה ל-טיפול בנושא זה החלה בקיץ אש-תקד, בקורס מבוא למרצות ל-חינוך מיני. השלב השני התבצע בתופעת הפסח בלימוד פרקי ביולוגיה בנושאי פריה ו-רביה באוניברסיטאות תל-אביב ו-ירושלים. עתה, בשלב השלישי, המגמה היא להעמיק את העקרונות הפילוסופיים של הנושא וכן לתת למורה תוצרות וטכניקות להוראה.

עיקר ההדרכה ללימוד נושא זה בא כיום מצד תלמידי בתי-ספר על-יסודיים, המבקשים בין היתר לדעת "מה מותר ומה אסור", "כיצד מתרים" ו"איך מעודדים את התסומות-הלב של בני-הזוג".

אולם קורסים אלה הם רק חלק קטן מכלל ההשתלמויות של המו-רים. כפי שמסר מנהל המחלקה להשתלמות ולתרבות בהסתדרות ה-מורים יצחק אסא, משתתפים כ-10,000 מורים ב-500 קורסים של השתלמויות קיץ, המקיפים נושאים שונים ומגוונים, כמו אקולוגיה, כלכלת־בית, מוסיקה, ספרות יל-דים, אמנות, ניתוח פסיכולוגי של ציורי ילדים החינוך בני 3—4. אלה האחרונים, על כל פנים, טרם שיגרו כל מכתב תלונה לגורם כלשהו על שאינם מקבלים חינוך מיני — אולי משום שעדיין אינם יודעים לכתוב.

אל תבזבזו מים

מאזן חיובי ל"אל-על" חרף המשבר בתעופה האזרחית

מאת דוד ליפקין

אף שמשבר חמור פוקד את התעופה האזרחית בעולם הצליחה "אל-על" לסיים את שנת הכספים 1973/74 באיזון. בניגוד לחברות תעופה גדולות ויוקרתיות, שנקלעו להפסדים גדולים, יכולה חברת התעופה הלאומית שלנו להצביע על הישג חשוב — זו שנת הכס-פים ה-15 שלה שבה־היימה באיזון או ברווח. יתר על כן, כהכאן ש"אל-על" לא חרגה במדיניות ההפרשות השמרנית שלה וקיימה אותה ב-קפדנות בקדוב חרף השנה המד-תיתה.

שנת הכספים 1973/74 היתה א-חת השנים הקשות בתולדות "אל-על", על שום האירועים שהפכו את התכנון השנתי על פיהו. מנכ"ל "אל-על", מרדכי בן-ארי, מצביע על האירועים הללו: מלחמת יום הכיפורים, חייבה את החברה להתאר-גן לביצוע משימות לאומיות ול-הפעלת המטוסים במצבים יהודיים ובתנאים קשים; התה-ייקרות הגדולה של מחירי הדלק וגידול מבוקל בלוה הדלק בהוצ-אה הפעקבנות של החברה ב-30 אחוז לכ-53 אחוז; המשבר הכל-כלי והאינפלציה, שהביאו לייקור התוצאות ולהצלאה במחיר הטיסות. ההאטה בקצב גידול תנועת ה-תיירות לארץ.

על-פי התכנון המקורי אמורה היתה שנת הכספים 1973/74 צרי-כה להיות אחת השנים הרווחיות של "אל-על". תקציב החברה, כב-לה בן-ארי, התבסס על רווח של 15-20 מיליון ל"י במחזור עסקים של כ-700 מיליון ל"י.

אולם חרף ההתפתחויות הבלתי-צפויות, מבהיר בן-ארי, לא סטתה הנהלת החברה מיעדה הראשון — ביצור מעמדה הכלכלי הפיננסי של החברה, כדי שתהיה מסוגלת לבצע בכוחות עצמה את השקעות הדרושות להמשך צמיחתה, תוך הסתייעות בהלוואות לזמן ארוך והדקקות מיזערית בכל הו-אפשר לבעלי המניות של החברה, וכדי שתהיה מסוגלת להבטיח בכל עת את התחייבויותיה כלפי ציבור העובדים.

כאמור, הקפידה החברה גם ה-שנה שלא לסטות מעקרונות ההפ-רשות לפחת, המתבטאים בסכו-מים גדולים. המדובר במטוסים ובציוד תעופתי, המוערכים בהם בעשרות מיליוני לירות. החברה שמרה על המדיניות שנקבעה לגבי הם ושבאה לידי ביטוי במאזן 1973/74.

מדיניות פחת שמרנית

מדיניות הפחת של "אל-על" מ-ביאה בחשבון, שאורך-החיים של כל מטוסי החברה הוא עשר ש-נים, עם ערך שאיר של 20 אחוז, שהוא הרבה פחות מהמקובל. רוב חברות התעופה נוקטות מדיניות פחת לתקופה של 12 עד 16 שנה, עם ערך שאיר של 10 אחוז. במאזן הנוכחי השלימה "אל-על" את הפ-חתת הערך השאיר של שלושה מטוסים מדגם 707/420 ושני מטו-סי בואינג 720, הפחתה המסת-כמת ב-11 מיליון ל"י, לעומת 4.1 מיליון ל"י בשנה הקודמת. למעשה הוליכה "אל-על" בנוכח המשבר בתעופה מוכב לורך את ההפחתה לגבי מטוסים אלה ו-בצורה לסם כך בקרן מיוחדת לחידוש ציוד טיסה.

בשנה החולפת קלטה "אל-על" מטוס בואינג 747 שלישי ובמאזן הנוכחי כלולה השקעה של 59.2 מיליון ל"י הקשורים במטוס. מדי-ניות החברה היא לכלול את כל הוצאות הפיתוח, לרבות הכשרת כוח-אדם לתפעול המטוס, בתוצ-אות השוטפות של בסיס שנתי. כיוון שכך, ההפרשה בשנות תיפ-עול הראשונות של מטוס חדש היא גדולה יותר מן ההפרשה ב-שנים שאחריהן.

בן-ארי מקפיד על הפרשות כל-את לצימום ההתחייבויות כלפי ה-עובדים בחברה בתחום הפיצויים. הוא מבהיר שנוסף על כך יש גם הפרשה לכל מטרה יהודית ש-עלולה להופיע. עתודה כספית זו גדלה בשנה החולפת ב-23.6 מילי-ון ל"י, לעומת 12.5 מיליון ל"י בשנת 1972/73. עיקר הגידול נו-בע בהתאמת ההפרשות לפיצויים בעקבות עליית תוספות היוקר ש-שולמו בשנת הכספים הזו ובעק-בות תוספות־השכר שניתנו בעבר.

הרכוש הקבוע של החברה, לד-בות השקעות, גדל בשנה החול-פה בכ-110 מיליון ל"י ברוטו, עקב רכישת המטוס השלישי מדגם בואינג 747. אך לאחר הפחת הה-פחתות מסתכם הגידול נטו ב-29.6 מיליון ל"י והרכוש הקבוע מגיע ל-543.7 מיליון ל"י.

שיפור במצב הנזילות

מבחינת ההתחייבויות לזמן ארוך חל גידול נטו של 47.7 מיליון ל"י והיקף ההתחייבויות מגיע עתה ל-317.3 מיליון ל"י. השנה קיבלה "אל-על" הלוואות נוספות, בש-עור 99.8 מיליון ל"י, הקשורות ברכישת המטוס 747 השלישי ואי-ביזורו. את ההלוואה קיבלה מה-בנק ליצוא ויבוא של ארה"ב (41.7 מיליון ל"י) ובבנק לאומי (57.6 מיליון ל"י). במשך השנה החזירה החברה לבנקים סכום של 52.1 מיל-יון ל"י.

שיפור ניכר חל בשנה החולפת במצב הנזילות של "אל-על". ב-עוד שההתחייבויות השוטפות גדלו ב-137.2 מיליון ל"י, גדל הרכוש השוטף ב-158 מיליון ל"י. היחס בין ההתחייבויות השוטפות, לר-כוש השוטף הגיע ל-1:1.3, לעומת יחס של 1:1.8 בשנת 1972/73. הד-בר בא לידי ביטוי גם בהקטנת הגרעון בהון החוזר בשיעור כ-38 מיליון ל"י.

"אל-על", מציין בן-ארי, לא נזקקה השנה למימון יתר; היא ניצלה את העודפים שבעונות ה-שיא, כך שהעליה בהוצאות המי-מון היתה קטנה יחסית.

הכנסות "אל-על" ב-1973/74 הס-תכמו בכ-699.9 מיליון ל"י, לעומת 545.9 מיליון ל"י בשנת כספים שלפניה, כלומר גידול של 28.2 אחוז. הרווח התפעולי, לפני הוצ-את המימון, הגיע ל-34.3 מיליון ל"י, שהם 4.9 אחוזים של המחזור, לעומת רווח של 4.3 אחוזים של המחזור בשנה הקודמת. לאחר ני-כוי הוצאות המימון, שהן 17 מיל-יון ל"י, ניכוי הוצאות בלתי תיפ-עוליות והפחתות מיוחדות, מסתכם הרווח הנקי ב-574.9 אלף ל"י, ל-עומת רווח נקי של 1.02 מיליון ל"י בשנה הקודמת. למעשה זהו איזון אם מביאים בחשבון שהמ-אזן מסתכם השנה ב-857.1 מיליון ל"י, לעומת 695.7 מיליון ל"י ב-שנה הקודמת.

אין ספק ש"אל-על" נמצאת ב-מצב פיננסי בטוח והיא חייבת לעשות הכל כדי שלא תיקלע לק-שיים כספיים שהם מנת־חלקן של חברות תעופה ידועות בעולם (כמה מהן אף תבעו סיוע כספי מקיף מממשלותיהן).

דורש הגדלת ההון העצמי

בן-ארי מציין, ש"אל-על" כבר החלה לנקוט מדיניות של צמצום ההוצאות. העסקה הדרגתית ההס-כין בדלק וגיבוליתהר של מטוסי בואינג 747, שהם המטוסים הח-סכוניים ביותר, יחסית לקיבולתם.

מנכ"ל "אל-על" מתכוון לתבוע מהממשלה שתבצע החלטתה ב-1968, ועדת השרים לענייני כלכלה קבעה אותה שנה, כעקרון-מנ-חה, שיש לשמור על היחס שהיה קיים אז בין הון המניות לבין היקף ההלוואות כמינימום. בן-ארי מבהיר, שהמינימום הדרוש עתה הוא השלכת הון המניות הנפרע. הון המניות מסתכם כיום ב-92.6 מיליון ל"י. ב"אל-על" מקווים ש-יצליחו לממש את אומדן ההכנסות, אף שכבר עתה יש פיגור בכ-40 מיליון ל"י אחרי התקציב המקורי. בחודשים הקרובים, כך מקווים ב-חברה, יגדלו ההכנסות ויבלאו את החסר. בן-ארי סבור שעל-ידי הג-דול בהכנסות והחסכון בהוצאות יש סיכוי לסיים באיזון את שנת המשבר הזו בתעופה האזרחית.

קובה נשארה גרורה סובייטית

מאת אגון פרידלר, כתב "דבר" לאמריקה הלטינית

בזמן האחרון יש סימנים רבים לכך שתקופת הבדידות של קובה בדרום אמריקה, עומדת להסתיים. עד ההפיכה בצ'ילה, בספטמבר אש-תקד, חידשה קובה את קשריה ה-דיפלומאטיים עם שבע מדינות ב-יבשת זו (ארגנטינה, ברבדוס, צ'י-לה, גואינה, פרו, טרינידד־טובגו וג'מאיקה) והתקרבה לעוד שלוש מדינות (אקוואדור, פנמה, ונצואי-לה). המשטר הצבאי של גנרל פי-נושה ניתק, לאחר ההפיכה בצ'ילה, את הקשרים עם קובה. אבל המס-של של פירון בארגנטינה, לעומת זאת, הבליט את קשרי ידידותו עם קובה על-ידי ביקור ממלכתי שער-כה שם משלחת בראשות שר ה-אוצר היהודי של ארגנטינה חוסה בר גלברד. כזכור הסתיים הביקור בקובה בעיסקה כלכלית גדולה. ש-עוררה חרדה בלב האמריקאים. אבל לבסוף הסכימו האמריקאים שארגנטינה תייצא לקובה מכוניות מיוצרות על-ידי חברות אמריקאיות בארגנטינה, ולא התנגדו למהלך הדיפלומאטי רב־הרושם של גנרל פירון.

גם הנשיא החדש של ונצואלה, קרלוס אנדרס פרז, הלך בעקבות קודמו רפאל קלדרה והמשיך ב"ריכוך" מדיניות ארצו כלפי קובה: נראה שגם הנשיא הליבראלי הנב-חר של קולומביה, לופז מיצ'לסן, ינקוט קו כזה. בישיבה האחרונה של שרי החוץ במקסיקו, בהשת-תפות קיסינג'ר, התעוררה השא-לה "פתוח לשולחן" ושר החוץ האמריקאי רמז שהנשיא ניקסון מתנגד אישית לכל יוזמה לחידוש היחסים עם קובה, מפני שהוא שו-נא את שליטה פידל קסטרו. אבל לאחר ההתרחשויות האחרונות בזי-רה המדינית העולמית, ובעיקר ל-אחר חידוש היחסים הדיפלומאטיים של ארצות הברית עם הארצות ה-ערביות וביקורו של ניקסון במזרח התיכון, יש יסוד להניח שיחול שי-נוי גם בעמדת ארצות־הברית כל-פי קסטרו. בגלל פרשת ווטרגייט, זקוק ניקסון ל"הצלחות מרשימות" במדיניות החוץ שלו ונקל לשער שהוא ייענה להפצרותיו של קיסינ-ג'ר ויסכים לפתוח דף חדש ביחס-ים עם קובה, על אף התנגדותם של כמה משטרים צבאיים וצב-איים-למחצה בדרום-אמריקה.

גם אם זה יקרה, לא ישתנו ממדים יוצאי הכוהשת ביבשת. אד-רבא, הצטרפותה של קובה למכסד הדרום-אמריקאי תבהיר לעמי דרום אמריקה שפידל קסטרו ויתר על התואר של נושא דגל המהפכה. ה-מצב באמצע שנות השישים היה שונה לחלוטין. קובה ניסתה אז להגיע לסוציאליזם בדרך עצמאית ופידל קאסטרו הביע בגלוי התנגדו-יות לכמה עמדות של ברית־המו-עצות. בהאוואנה הוקם הארגון ה-דרום-אמריקאי לסולידאריות — ("אולס"), שצידד בקו מהפכני נמ-רץ, בהתאם לתורת ה"פוקוס" של ההוגה הצרפתי רז'יס דבריי. קאסטרו גירש מקובה את אניבל אסקלנטה, אחד הנציגים המובהקים של מוסקבה בקובה, וגינה את ה-"כיתתיות" של הקומוניסטים הוו-תיקים. אותה עת תמך בהרפתקה של צ'ה גווארה בבוליביה וקשריו עם המפלגות הקומוניסטיות ביבשת הגיעו לנקודת-משבר. בעיצומו של תהליך זה נפתחה בקובה (ב-1968) "אופנסיבה מהפכנית", שדמתה מ-כמה בחינות למהפכה התרבותית הסינית. המוכנים ניסו להשיג כמה מטרות: שיפור מהיר של ההכרה הפוליטית של העם; הגברת הייצור בתנופה גדולה, ויצירת "האדם החדש". המוכן להקריב קרבן למען הכלל. בתחום הכלכלי שם המש-טר דגש ב"מניעים המוסריים" ופ-נה לקראת שוויוניות הולכת וגדלה בחיי החברה.

ב-1970 העמידה קובה לעצמה מטרה להגיע ליבול של 10 מיל-יון טון סלק סוכר. אבל נחלה כש-לון חרוץ. הכשלונות הכלכליים הל-כו ורבו. הריכוז המופרז בענף אחד של הכלכלה הביא לתוצאות שליליות. החלום על ה"אדם החדש" שבק חיים כאשר הקובאים נוכחו לדעת שכל הקרבנות עלו בתוהו ושמעמד חדש של בירוקראטים ואנשי צבא נתנה מהגאות השלטון. התלות הכלכלית בבריה"מ המועצות הלכה וגברה והגיעה לממדים רציניים ביותר. בצד הסיבות הכל-כליות היו גם סיבות פוליטיות שהניעו את קובה לחזור לתלם ה-רוסי.

ב-1967 נהרג צ'ה גווארה בבו-ליביה, וחלום המהפכה ביבשת הו-כה מכה קשה. כבר ב-1968 נאלץ פידל קאסטרו לוותר לרוסים בעני-ינים חשובים של מדיניות חוץ (בעמדה כלפי הפלישה לצ'כיה וכל-פי התמיכה בתנועות הגרילה בד-רום אמריקה). מדי פעם צצו תקו-ות ותרסות, כמו בשנת 1971, כאש-ר נדמה היה שעוד מעט תהיה כל דרום-אמריקה לסוציאליסטית. בעיקר פרחה התקווה לאחר בחי-רת איינדה בצ'ילה, כינון שלטון טורס בבוליביה ועליית כוחם של גורמים שמאלים באורוגוואי ובא-רגנטינה.

כל הציפיות האלה נכזבו ופידל קאסטרו התרגל למחשבה שהוא צריך "לבנות סוציאליזם בארץ אחת", כמו סטאלין בזמנו. המצב הקובני שינה את דרכי עבודתו. הוא לא הוסיף עוד להתערב בכל דבר, כפי שעשה בשנים הראשו-נות של המהפכה, והשאיר את בעי-ות התכנון הכלכלי בידי פקידים שיש להם פחות "כאריזמה", אבל יותר חוש מעשי.

בין 1971 ל-1974 גברה במידה מכרעת השפעת הסובייטים בקו-בה, בעיקר בניהול הכלכלה. אנשי המפתח בתכנון הכלכלי, כמו הנ-שיא אוסבלדו דורטיקוס והגן וראש הממשלה קרלוס רפאל רודריגז, הם אנשים נוחים מאד למוסקבה. המס-גרת העיקרית שבאמצעותה מופע-לת ההשפעה הסובייטית בקובה היא הוועדה לשיתוף פעולה כלכלי ומדעי וטכני בין קובה ובריה"מ, שיושבים בה טכנוקראטים ופקי-דים פוליטיים של שתי הארצות, המתכנסים לסירוגין בהאוואנה ובמוסקבה.

אלפי טכנאים סובייטיים נמצאים בקובה והם עוסקים בחיפושי נפט

פידל קסטרו

ובהדרכת טייסים קובאים להפעיל מטוסי מיג 23. הרוסים בנו כבה בתי-חרושת למוצרים שונים והש-קיעו מאמצים רבים במודרניזציה של הצבא הקובאי. מספר הקובאים הלומדים בברית המועצות עולה מדי שנה. ב-1973 למדו כ-1600 קובאים במכללות ובמוסדות אח-רים בברית המועצות. מאז 1972, עם כניסת קובה ל"קומקון", הש-תלבה הכלכלה הקובאית עוד יותר בכלכלת הארצות הקומוניסטיות ב-מזרח אירופה. תכנית הפיתוח של קובה לשנים 1976—1980 משולבת עד פרטי פרטיה בתכניות של אר-צות ה"קומקון".

בסוף 1972 נחתם במוסקבה הס-כם קובאי-סובייטי, שלפיו נדחה ל-13 שנה תשלום חובה של קו-בה לברית המועצות. ההסכם גם העניק לקובה אשראי של 300 מי-ליון רובל, כדי לכסות את הגר-עון המסחרי שלה בשנים 1973 — 1975.

כמובן, לנדיבות הסובייטית היה מחיר גבוה: נטישת כל רעיון של עצמאות פוליטית. קאסטרו צריך היה לוותר על התואר של מורה דרך מארקסיסטי ולהסתפק בתפקיד הצנוע של פרשן ותועמלן סובייטי. הויכוח שלו עם קאדפי בועידת הארצות הבלתי-מזדהות באלג'יר ב-1973 העיד כמאה עדים לאן מוע-דות פניו.

מאז 1972 מופיע קאסטרו על גבי כל הבמות הבין-לאומיות כסני-גור של ברית המועצות וכשותף נאמן לכל מהלכיה הפוליטיים. אבל התלות בברית המועצות אינה מת-בטאת רק במדיניות החוץ. יש לה השפעה רבה על מדיניות הפנים. הזרוע המפלגתית הפכה לזרוע מני-הלתית. הצבא מתגבש יותר ויותר לגוף מקצועי, עם היארכיה דומה לזו של הצבא הסובייטי. האיגודים המקצועיים הם בפיקוח המפלגה הקומוניסטית. בתחום ה-תרבותי הקו הוא אורתודוכסי.

קובה איננה מסמלת עוד את ה-תקווה ל"דרך אחרת", עצמאית, לשחרור עמי דרום אמריקה. היא פשוט גרורה סובייטית, שחרף מי-קומה הגיאוגרפי איננה נמצאת ב-מזרח אירופה אלא בים הקריבי.

איך מתבטא הדבר במזרח-התי-כון? קאסטרו איננו עוד בן-ברית גם בתחום זה. הוא שלח חיי-לים לסוריה כאשר נדרש לעשות זאת על-ידי ברית המועצות. אבל הוא יהיה גם מוכן לחדש את ה-יחסים עם ישראל אם יקבל רשות במוסקבה ואם הדבר יתשלב במה-לך דיפלומאטי שלא יפגע ביוקר-תה.

בין ירדן לאש"ף

מאת יהושע תדמור

בהיכה הכותר שוניטש בציבור הישראלי, למרבית הצער באיחור. סביב דרכי ההסדר בינינו לבין ירדן הפלסטינאים אין עושים הב-חנה בין היעד לבין הטכסיס. בין המטרה לבין התמרון.

לו היה ויכוח זה מתלקח לפני כמה שנים, קרוב לוודאי שהאופצ-יות שבידינו היו טובות הרבה יותר והסיכונים קטנים יותר. כך או כך אין ספק, שרוב הגורמים בעלי המשקל וההשפעה בישראל מצדדים בהסכם עם חוסיין. בסו-ף עם גורמים פלשתינאים מתו-נים, על פני הקמת מדינה פלס-טינאית נפרדת בראשותם של אר-גוני הטרור ואש"ף המצפים קדי-מה. אך לסגור מראש את הדלת ולהכריז בפסקנות: "אש"ף אינו פארטנר לשיחות עמנו" — הוי צעד נחפז במקצת וגם מזיק. ולא בשום שמישהו בישראל יש לד-את ליד שולחן הדיונים את ראשי הארגונים הפלסטינאים ולו גם ה"מתונים". חלילה. אך למרבה ה-צער נוצרה בשנים האחרונות עוב-דה פוליטית בין לאומית ובין ערבית מרה — לא בבצם גם בין אלה שניהלו את מדיניותה של ישראל בשנים האחרונות — שאר-גוני החבלה ואש"ף זכו בעמדות-כוח, בתהודה ובהכרה ערבית ו-בין לאומית. אם לא להדיורה, לפי שעה, הרי להדפקטו.

הכל בסביב ובמורה, לרבות ממ-שלת ארה"ב, כבר מקיימים מגע מגעים ושואלים כיצד פותרים את הבעיה. אפילו חוסיין טוען, בלית ברירה, שכל הסדר חייב להביא פתרון גם לשאלה הפלסטינאית. את הפתרון הוא רואה, כמובן, במסגרת ירדן, אך בלית ברירה הוא מצדד בפתרון פדראטיבי ב-מוצב מאוחר יותר, עד להפרדה ולהקמת מדינה פלשתינאית נפר-דת לאחר משאל-עם. כל זה, כמו-בן, לאחר הסכם עם ישראל.

במצב דברים זה ולאחר כל הי-דוע לנו על עמדותיהם של ארגוני הטרור, על "המתונים" ועל הקי-צוניים שבהם, נוגרה השאלה הפי-קרית: כיצד על ישראל לכלכל את צעדיה לגופו של עניין ומבחי-נה טכסיסית. התגובות הראשו-נות שפירסמו ארגוני החבלה אח-רי דבריו של שר ההסברה אהרן יריב מעידות על הפחד האחיז שע-שוי להיות ליונה ולמהלך ישרא-ליים בתחום זה.

מה בעצם אמר יריב? "אם יס-כים אש"ף להכיר בישראל, אם יפסיק את הלחימה ויבטל את האמ-נה הפלסטינאית — אפשר יהיה לדבר עמו". הדעה מבוצעת. הגי-בותיהם של ארגוני החבלה היו מי-ידיות ולא היה בהן כדי להפ-תיע. סוכנות הידיעות של המחב-לים בביירות הגדירה כיף, שהיא "הבטיח במאבק המזוין נגד יש-ראל וגם במאבק המדיני", קרי: רצידות דנוזה שיאסר עדשאת מה מבהיקק להשתתף בה והושם ל-התביבה.

כאלפים לא פחות היו דבריו של אהבד ג'בריל הקיצוני, מפקד "ה-חזית העממית לשחרור פלסטין — הפיקוד הכללי". ג'בריל ביהר להוקיע את "הוכרה ההדדית" בין ישראל לאש"ף הגדירה "כ"מזי-מה שהכליתה להכל את ההתנגדות הפלסטינאית". כלומר, הגילוי של קרע גלוי;

ואכן, כבר באו חילופי דברים קשים והאשמות הדדיות. אש"ף הביע צער על האשמות הקיצוניים. שמצבינן הסעצה בדבר קיומו של הסכם בביכול, "ירדני-פלשתינאי", שתכליתו להקים נציגות פלשתינ-אית שתתקבל על דעת כל הצדדים התוכבים בהסדר — ארה"ב ישר-אל, מצרים, ירדן וסוריה.

בכפע הכהומה רבה, וכל זה רק במסגרת כמה תגובות־ישראליות הראשון של הצהרה ישראלית. אך הנה, גם היא כטיבה בכמה הצהי-רות בהתיקות-לכת, שקשה מאד יהיה לארגוני הטירור לבלוע אר-הן. הדבר מעיד עד כמה רעועה ההסכמה בין הקיצוניים בארגוני-ם לבין אלה המודיפים עתה לפצות את המהלכים המדיניים. כי דרע עלינו לבלום התליך זה ולסייע זה.

ספק רב אם יש טעם בכל הדיון הנעקר בדבר הכרה בישות פלסטינאית, אך יש ויש מקום לדיון רציני בשיב מהלכיה של ישראל בנושא הירדני-פלסטינאי, ובהקשר זה — במהלכים לכתובתו של אש"ף. כי כל אדם בממשלה בעולם שהתפסן להצגתה "האר-גון לשחרור פלסטין" וסדרו במדי-קף את טענתה של ישראל כי "אין עם פלסטינאי" שביים להבין עכ-דה ישראליה המוצגת. שמגי"ש עם אש"ף ייתכן רק לאחר הכרה בד-ישראל והפסקת הלוחמה. מכל כי-קום זו עמדה שאפשר להגן עליה.

לכן מצערים דבריו הפסקניים של יצחק רבין, שאפילו הם נכונים ביסודם אין הם פותחים כל פרח-הב היסורק לפני ישראל אלא ל-היפך. ומה שבנצר אולי לא פתוח כוח — הם גם בקצים על חסיין. כי חוסיין, על אף רצונו להיות הד-גיגא הנוהג עם ישראל, אינו מי-שהחיר כלוחצים ומתקכותה. לגישר מציה כלפהי לבריב עם ישראל כנגד "המתונים" שבאש"ף, אפילו בדרך הסכמה להליכה לג'נווה, בי-סיוע לחוסיין, מבגיפה את כושר התמרון של ישראל ומקלה את הלחץ עליה בנושא זה. ומה שוב לא פחות: היא מלכדת את השורות המפולגות של ארגוני הח-בלה, היא מבעירה את הכדור אלי-הם ומאלצת אותם להתגונן; היא מייבשת אותם לבחור בין מהלכים מדיניים לבין רמת ליריב. זה מחיר די קשה מאד, אפילו לאבור בור-פאת. מדוע נקל עליו?

ומהנתיים, כה בונת מישראל ל-החיר את דיהויה עם חוסיין בנק תשארי אופציה, היה כבדק, גם לדיון עם הפלסטינאים? אם אמנם רוצים אנו שכל הסדר שייעשה מ-הדר — והיה הדוש מכל פתרון — ייתכן בצבה, מה שנעבדש אך תבת התיימת פלסטינאים בצבאן, בן הנהוה, וגם מן המתונים שמהדי להם.

„איך לקרוא לפס־הכסף בשמי המזרח התיכון...”

היקס ב"די וולט"

מה נשתנה בטלוויזיה הצרפתית

מאת ז'אק מוריס, סופר "דבר" בצרפת

הטלוויזיה הצרפתית פסעה צעד גדול (אף שסביבה רגלה טרם ניכרת). בכיוון הפיכתה לבכש-גליה של העסקים הגדולים. בעק-בות החלטתו של הנשיא דיסקאר ד'אסטאן לפצל את רשות הטלוויזיה הממלכתית לחברות אוטונ-מיות שיתנהלו בידי הנהלות נבחרות. אמנם, דחתה הממשלה את התביעה למסור אחד משלו-שת הערוצים לחברה פרטית. בכל זאת נראה כבר באופק הקץ למו-נופולין על רשות הטלוויזיה הב-עתיה בידי "או.ר.ט.פ."

עם זאת קיימת אפשרות סבירה שגם הנהלה הערוץ החדש תתח-גלה הסרת אונים לא פחות מכפי שבהנהלה התנהלה של הגוף הסוגר לידי "או.ר.ט.פ." בססיכויותיה להתי-גבר להתערבות הממשלה או לניהול רשות השידור ללא בזבוז כספי משלם המסים. הפרלמנט נקרא לי-שיבה מיוחדת, כדי לדון בעתיד הטלוויזיה הצרפתית והראדיו עוד לפני סוף חודש יולי ולהצעת ה-ריפורמה, כפי שהוכנה בידי ראש הממשלה ז'אק שיראק, מובטח אי-שור מצד הרוב הפרלמנטארי. או-לם אז רק יבוא מועד המיבחן. אם לא יהלום כוחיים להרפות את הורמת הנזורה ולבטל את תופעות הפרוטקציוניזם, צפויה גם הטלוויזיה המסחרית — במוקדם או במאוחר — לגורל דומה לזה של הטלוויזיה הכללית.

הנשיא דיסקאר אינו עושה רו-שם של הפוליטיקאי המוכן לוותר על הפיקוח על הכלי החשוב לעי-צוב דעת־הקהל כטלוויזיה — למען עקרון הדמוקרטיה. הוא עצמו ני-צל את "בדיוני" הטלוויזיה לסו-בבו יותר בקודמה. הנשיא פומ-פידו, ייתכן כבחירתו לנשיאות הורגשת באותה התמודדות דרא-מאטית בפני צופי הטלוויזיה ב-תכנית "פנים אל פנים", בו הו-פיע בדו-קרב מילולי מול יריבו הסוציאליסט מיטראן שבוע ימים לפני יום הבחירות. ובאה הופיע הנשיא דיסקאר על מסך הטל-וויזיה כבר פעם, כדי להודיע לאומה על החלטותיו הכלכליות, כגון העלאת המסים והתיקונים ב-חוקה, וזאת הוא עשה בסגנונו הקליל של מעין "שיחת רעים", אותו סיגל לעצמו עוד בהיותו שר האוצר. דיסקאר ידוע כתומך בטלוויזיה מסחרית, אך יועציו שכנעוהו שיש לתת סיכוי נוסף למונופולין הממשלתי על כלי תק-שורת זה.

זה חמישה שבועות סובלים צו-פי הטלוויזיה הצרפתית מסביבת המבנאים ועתה, כאשר הממשלה עומדת להעלות את אגרת הטל-וויזיה הרגילה ל-140 ל"י החל מחודש ספטמבר, ועל אגרת הט-לוויזיה הצבעונית לכדי 210 ל"י, מתחילים בעלי המקלטים להשוות אם אכן עתידים הם לקבל תמורה ראויה לכספם?

בימי מהומות הסטודנטים בקיץ 1968 הופיעה ב"סורבון" כרזה של הסטודנטים, שביטאה גם דעתו של הצרפתי הממוצע על הטלוויזיה המ-מלכתית במלים: "קול ארצך — היא גם קול ממשלתך". על הד-דה, בה מיקאה הטלוויזיה את בליותיה כשופר הממשלה. יצר הביטוי הסלוגיאלי לפות הנשיא פומפידו. בשעה שעתוני העולם ותחנות השידור בכל רחבי תבל הודיעו על מות פומפידו, חיפשו עובדי הטלוויזיה הצרפתית המב-הלים בקדחתנות את המפתחות למגירות בהן קיוו למצוא חומר רב לצרכי שידור כרס דיוקן כמאמר על הנשיא המנוח. כשאת הכרס עצמו היה צריך לערוך ב-חפזון. אך נתברר שאין בארכיון רשות השידור חומר הרקע הד-רוש. אף שכולם ידעו על מחלתו של הנשיא מזה חודשים רבים, לא עלה בדעת איש להכין את החומר בעוד מועד.

זה שנים פורצים הוגי הצעקה למען פתיחת הערוץ המסחרי, ובין הפועלים בכיוון זה נמצא גם אחיו של הנשיא דיסקאר. באמצעיתם נערך על-ידי סקר דעת הקהל. שולית כי 68% מכלל הצרפתים רוצים בערוץ המסחרי. כדי לשים קץ למונופולין הממלכתי. תמיכה נוספת לרעיון באה מצד הוגבר ליונה. חבר הפרלמנט שעמד בראש הועדה המיוחדת לחקר בעיית הט-לוויזיה. בדו"ח ועדת החקירה נאמר, כי לפחות תכנית אחת בכל שש תכניות חרגה מגבולות ה-תקציב בשיעור עצום. אחת התכ-ניות, שהוזדרה לרגל חג המולד, עברה על התקציב המקורי בלא פחות ממיליון לירות (ישראליות). תמיכה נוספת בטלוויזיה המסח-רית באה מצד חברת המניות הג-דולה, שרבית מניותיה בידי ה-ממשלה המפעילה את הטלוויזיה המסחרית בתחנות "אירופה-1" ב-לוכסמבורג ובמונטה-קארלו. כש-תחנות שידור אלה משדרות לצר-פת מעבר לגבול מכס. מנהל ה-חברה, דניס בודון, שימש בעבר כקצין העתונות הראשי של פומ-פידו ולכן הוא מצויד הן בידע לגבי ניהול תחנת שידור והן בחיבורים הממלכתיים של אמצעי התקשורת. בודון יודע כחוסר גלהב של הטלוויזיה המסחרית.

בשידורים המסחריים, הנתונים לשליטת הממשלה, מוגבלת לפי שעה הפירסומת ל-3 דקות לפני ואחרי שידור חדשות הערב בשני הערוצים. בערוץ השלישי אין פר-סומת מסחרית כלל. בערוץ הרא-שון מתפרסמים שעה מוגדי ארבעה בערוץ השני, ובין המתפרסמים עשרה מוצרים ההכלים בעד הפירסום ... לירות (ישראליות) תמורת 30 ... של שידור בערוץ הר... ו-32,000 לירות בערוץ השני. הכנסה מהפרסומות כיסתה בהוצאות ... באה מתשלומי האגרות.

הפיקוח על הפרסומת נתון "רג'י פראנבייז" זה פועלים הפרעלת כסופן למען הפל. הממלכתית. הז נוהגת לפי ... קפדניים: "סוויים ... שיהודו לשפה הצרפתית, "אסמר כייבי" אסורים. ... להברות תעופה זרות אסורה להגן על האינטרסים של התעופה "איר פראנס". ... אנטי־אלכוהלית כפתה על ... לאסור כל פרסומת ליין ... ושיכר. ותמורת זה ... יצרני הסודה ושאר המשקאות קלים לא לפרסם את מוצרי טלוויזיה, זמן מבעקד הפרסו "רג'י" עד שנתנה אישור ל... כת בה אומר הבעל ... "הייתי רוצה לשכב זאת לילה בלילה". כשהאשה ... בעלה: "לדעתי, זכוב בית לפחות פעם אחת בשבוע". ... זכתה בכל זאת לאיש... שלטונות. רק כאשר הוסיף ... סוף את המשפט, אותו או... ל האשה ביחד: "סוב הבה נפסים לאכול דגים ... בשבוע".

מי שהיה המנכ"ל של רש... טלוויזיה, ארתור קונטה, ... על-ידי פומפידו כאשר ... נים יותר עצמאות לרשות ... דור. זה עתה אמר קונטה: "הבעיה העיקרית של רשות ... דור אינה ההנהלה, אלא ה... דעתו כבאה זה בדבריו על הממשלה שיראק, כאשר בי... אוכה שאחד הערוצים יהיה של "חירות היכוה". עם ... הנהום בדול לא תבטיח דבר דומה גם לגבי כאר ... שידורים.

אלה הן איפוא הבעיות ... הרדים צופי הטלוויזיה ה... לעתיד רשות השידור. מבן ... דאגה בשרידה בעיקר את ... בקהל הצופים-המאזינים בעו... אבהנה, שבם "איכפת להם".

מהדורה חדשה!

אריה חשביה

מלחמת יום הכיפורים

תיאור וניתוח מהלכי הקרב והרקע המדיני של הגדולה במערכות ישראל

התכונה המקיפה והממצה ביותר מצויה לדעתי בספרו של אריה חשביה "מלחמת יום הכיפורים". המחבר, שהוא בעל ידע רב בנושאים צבאיים ואיסטרטגיים, ובעל כושר כתיבה עיתונאי, מתאר את המהלכים המדיניים שקדמו למלחמה, משחזר את מהלכיה בחזיתות השונות, תוך שילוב פרקים סיפוריים-ריפורטאז'יים, ומסכם את האירועים המדיניים שלאחריה. הספר, המבוסס על חומר עיתונאי שהופיע בארץ ובחו"ל ועל מחקרים צבאיים ומדיניים, מעורר — לדעתי — את הרושם האמין ביותר מכל שלושת הספרים שנסקרו עד כה.

(ת. ח"ן — מתוך דיון על ספרים בעקבות המלחמה)

המחיר 27.50 ל"י.

לכבוד
ספריית "דבר", ת.ד. 199
תל-אביב.
נא לשלוח לביתי את הספר "מלחמת יום הכיפורים".
בצ"ב המחאה ע"ס 27.50 ל"י.
שם ________
כתובת ________
חתימה ________

ספריית דבר

מחקר קובע
יותר נשים מוכנות לעבודה בימי חירום

מאת ישראל כהן

9 אחוז מן הציבור שאינו בר־גיוס בשעת חירום מסכים לרעיון הקמת קבוצות מילואים לעבודה; נשים מוכנות יותר מגברים להתגייס לשירות לאומי כזה וככל שעולה רמת־ההשכלה כן גבוהה הנכונות לשרת במסגרות מסודרות לניצול כוח־אדם במשק; כ־60 אחוז מעדיפים להתגייס לעזרה למשפחות בעת חירום.

מימצאים אלה העלה מחקר על נושא „קבוצות מילואים לעבודה" (קמ"ש) שבוצע בחודש ימים אחרי מלחמת יום הכיפורים, ואשר מימצאיו הסופיים סוכמו ונוסחו בימים אלה ומתפרסמים כאן בפעם הראשונה.

עבודת המחקר — בהתנדבות

את המחקר, הראשון מסוגו, ערכו אנשי מכון הנרייטה סאלד למחקר במדעי ההתנהגות בירושלים. הרעיון לבדוק את נכונות הציבור הישראלי להתגייס למילוי צרכי המשק והחברה בשעת חירום נולד בעיצומה של המלחמה. כמה מבין אנשי המכון שלא גוייסו לצבא, ביקשו להתנדב למשימה חיונית כלשהי. הם הציעו לציבור להפעיל את משרדי המכון בשכונת קרית־מנחם, במערב העיר, כמרכז קהילתי זמני. אך הדבר לא יצא לפועל, גם נכונותם לשמש כשמרטפים לילדים בשכונה לא נוצלה. הם היו, איפוא, מתוסכלים מהמוטיבציה, וכך נולד הרעיון לנצל את זמנם הפנוי כדי לערוך מחקר על נכונות הציבור להתגייס לקמ"ש.

בבואם לארגן את עריכת המחקר נתברר, כי מכון הנרייטה סאלד אינו ערוך, למעשה, מבחינה תקציבית וארגונית לבצע מחקרים ביוזמתו. הוא מבצע מחקרים רק לפי הזמנה ובמימון של המזמינים. לכן הוחלט כנוהל הפכת. ד"ר הגן רפופורט והחוקרות לאה פסיה ודיטה סבר, לבצע את המחקר בהתנדבות.

בעזרתם האדיבה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ומשרד הפנים הורכב בידגם מייצג של נשים וגברים שלא גוייסו ובכלל כ־600 איש, מהם כ־400 נשים מגיל 20—55 וכ־200 גברים בני 55—70. אוכלוסיית־המחקר הקיפה 37 ערים ועיירות, מקרית־שמונה ועד אילת, כולל שלוש הערים הגדולות. קיבוצים ומושבים לא נכללו בסקר זה, כיוון שהחוקרים סברו, שבמקומות אלה יש במילא עזרה הדדית בשעת חירום (מה שהוכח יותר מאוחר כבלתי־נכון לגבי הקיבוצים).

גיוס לעבודה אזרחית

המימצא המעניין ביותר שהעלה המחקר הוא, לדעתן, כי הציבור הישראלי, שאינו בר־גיוס, מצפה לכך, שבשעת חירום יהיה גיוס של אזרחים, ממש כמו של המגויסים בצבא. שיקבלו בראש הכל לתפקיד מבויים ולמקום עבודה קבוע, כדי שבזמן מלחמה ידע כל מי שאינו מגויס לצבא את מקומו.

מידת ההסכמה של המרואיינים לרעיון זה הפתיעה את עורכי המחקר. אך בייחוד הפתיעה אותם העובדה שנשים, יותר מגברים, הביעו נכונות להתגייס בפועל לשירות כזה.

התברר, כי כ־95 אחוז מבין הגברים, בני 55—70, מחייבים את הרעיון, בעוד אצל הנשים מגיע שיעור ההסכמה ל־90 אחוז אצל נשים בגילים 36—55 ול־95 אחוז בקרב נשים בנות 20—35.

אשר למידת הנכונות המעשית של המרואיינים לשרת בקמ"ש: 68 אחוז מבין הנשים בגילים 20—35 ו־64 אחוז מבין גילאי 36—55 מוכנות לשרת בעבודה כלשהי בעת חירום, לעומת 53 אחוז מן הגברים בגילאי 55—70. כ־40 אחוז מכלל הנשים והגברים גם יותר מוכנים, לצורך הקמת המסגרת החוקית של קבוצות מילואים לעבודה, להקדיש מספר שעות, פעם בחודש, כדי לקבל הכנה לתפקיד שיוטל בזמן מלחמה. כ־73 אחוז מן הנשים מוכנות להקדיש לכך אפילו יותר מפעם אחת בחודש וכן גם 26 אחוז מן הגברים.

נמצא, שהנכונות היא פונקציה של רמת־ההשכלה: 79 אחוז מבעלי ההשכלה העל־תיכונית הביעו נכונות לשרת בקמ"ש ו־73 אחוז מבוגרי־התיכון; 64 אחוז מבעלי השכלה תיכונית חלקית ו־38 אחוז בלבד מבעלי השכלה עממית מלאה או חלקית.

הנימוק הלאומי

הנימוק העיקרי להתנדב הוא הנימוק הלאומי או, בשפת המחקר, „כל אחד חייב לתרום את חלקו". אחר־כך (לפי סדר השכיחות) נתקבלו תשובות אלה:

● „לא צודק שרק החיילים בחזית יסבלו. גם אנחנו צריכים לוותר על נוחות".

● „גם כשאין מלחמה צריך להתכונן, כדי להבטיח את הצרכים החיוניים בשעת חירום".

● „אי אפשר לסמוך שההתנדבות הלא־מאורגנת תמלא את כל הצרכים בשעת חירום".

● „יכול להיות מעניין להשתתף במסגרת כזאת".

מעניין להוסיף, שנשים רבות ציינו, כי זו ההזדמנות לעשות לקידום מעמד האשה בישראל על־ידי הוכחת היכולת בפועל.

המרואיינים שסירבו להשתלב בקבוצות מילואים לעבודה נימקו זאת בעיקר בסיבות אלה: „אני עובד במפעל חיוני"; „אני חיוני במקום העבודה שלי"; „אני צריך להישאר בבית בגלל המשפחה והילדים" ו„אני לא בריא". מימצא מעניין הוא, שאנשים עובדים, לעומת מי שאינם עובדים, מוכנים יותר לתרום את חלקם במשק בשעת חירום. שתי החוקרות סבורות, כי ההסבר לכך הוא, שלאנשים עובדים יש דחף פנימי חזק יותר לגלות פעלתנות מאשר מי שאינם עובדים, המעדיפים לשמור על סטטוס־קוו מבחינת זמנם הפנוי.

זאת ועוד: התברר, כי קיים קשר בין מידת ההתערות בארץ (כגון השליטה בשפה העברית וכדומה) לבין הנכונות להתנדב: 82 אחוז מבעלי ההתערות הגבוהה מוכנים לשרת, לעומת 44 אחוז בבעלי ההתערות הנמוכה המוכנים לשרת.

בניתוח התשובות לשאלה באיזה התחום היה המרואיין מוכן להתנדב (ואפילו אם עתה אין לו הכשרה באותו התחום) נמצא, כי 60 אחוז היו נכונים לשרת בעזרה למשפחות; 53 אחוז בשירותים ציבוריים וקהילתיים; 51 אחוז במסגרת הידיעות המקצועיות; 50 אחוז בשירותי רפואה; 48 אחוז בדואר ובטלפונים; 48 אחוז בייצור והספקת מזון; 44 אחוז בתעשיה חיונית; 15 אחוז בהובלה והסעה; 13 אחוז בחקלאות ו־6 אחוזים בשירותי הניקיון והאחזקה.

תביעה למעונות־יום לגילאי 3—4

קריאה לממשלה להקים מעונות־יום בלבד עד שעה אחר־הצהריים, התקבלה בישיבת המזכירות המורחבת של ארגון אמהות עובדות תל־אביב שהתקיימה בימים אלה. קריאה זו באה בעקבות החלטת הממשלה להרחיב את רשת הגנונים לגילאי 3—4 באזורי מצוקה־שיפור במתכונת גני־ילדים, כלומר רק עד הצהריים.

מעונות־יום לא רק בלבד שהם מקילים על האם העובדת, אלא שמאפשרים חינוך וטיפול נאות לילדי אמהות מרובות ילדים ואמהות עובדות.

במעונות־יום לילדים צריכים להרחבם כבת שניתן לשלחם מחוץ לבית ועד גיל 6, כדי לשמור על רציפות החינוך בשנים החשובות להתפתחות הילד. המציאות בראה, כי רוב הילדים שוהים בשכונות שנה, או לכל היותר שנתיים, וחלקם עוברים לאחר מכן לגן שבו הם שוהים עד שעה הצהריים בלבד.

כן קורא הארגון לממשלה, להכשיר כוחות־הוראה ועבודה במעונות ולרכז את הפיקוח על מעונות־היום בידי משרד החינוך והתרבות, לבטל את הפיצול שבמיפעל המעונות־יום, בין משרדי הממשלה השונים — סעד, עבודה, חינוך ובריאות.

דרושה סלקציה בהפניית ילדים מן הלשכות הסוציאליות

אשר להפניית ילדים למעונות־יום על־ידי הלשכות הסוציאליות, מתריעה מזכירת ארגון אמהות עובדות בתל־אביב, הגב' אורה גמיר, על כך, כי שיקולי הלשכה הסוציאלית, במקרים רבים, אינם נראים לה כמספיקים הן לשליחת הילדים למעונות והן לפטור מכל תשלום המעונות להורי־הילדים. ילדים רבים במעונות ארגון אמהות עובדות תל־אביב, הנשלחים על־ידי הלשכות הסוציאליות הם בנים ובנות להורים שהתחנכו אף הם במעונות אלה ונשלחו אליהם על־ידי הלשכות הסוציאליות. כתוצאה־מכך תובע הארגון ממשרד הסעד להורות למוסמכים לכך באגף לעבודה סוציאלית בעיריית תל־אביב על שינוי בהנחיותיו ובגישתו לעניין זה.

שיתוף פעולה הדוק בין מנהלי הלשכות, העובדות הסוציאליות, מנהלות המעונות והרכזות הארגוניות בשכונות, יאפשר הפניית הילדים הזקוקים ביותר למעונות־יום ולקביעת שכר־לימוד מודרג גם לנזקקי־סעד, בהתאם ליכולת המשפחה ולא בהספקת לחצים ואיומים.

הועלו מחירי הסיגריות
סיבה טובה נוספת*
להפסיק לעשן!
*בנוסף לסיבות בריאותיות רבות
אם ברצונך לשבור את הרגל העישון
כתוב לת.ד. 4131 ירושלים
ציין את שמך המלא וכתובתך (בכתב ברור)
ותשלח לביתך חוברת
„כיצד להפסיק לעשן — היה בריא, היה חופשי"
המתבססת על מחקרים, סקרים וידע רב שהצטבר בארץ ובעולם
משרד הבריאות / החינוך לבריאות והסברה האגודה הישראלית למלחמה בעישון

לקיץ הבא — בחצאית וחולצה

מאת סופרת „דבר"

מכירות סוף־העונה עומדות אחורינו ובזמן שהפרוטה אינה מצויה יותר בכיס. משום־כך כדאי לקנות ב„מכירות" עם מבט לקיץ הבא. כלומר בגדים שישמשו אותנו לא רק בשלהי קיץ זה, אלא גם לפחות עוד עונה נוספת.

לבולט יש מי שדואג לבשר לנו מראש מה „ילך". אחד המדווחים משמח ביותר — הייתי אומרת בלשון המעטה.

החולצה שחשיבותה עולה כמעט לזו של החצאית, תהיה בעיקרה מורכבת עם הרבה חתכים וכיווצים המופיעים במקומות בלתי שיגרתיים, כך שמי שתופרת בעצמה תתקשה לבצע את התפירה וכנראה תעדיף לקנות חולצה מוכנה, שהיא פריט שבדרך כלל גם היחידה לתפור מעדיפות לקנותו מן המוכן. מה שאין כן חצאית או

יה מרוחקת מן הצואר ויוצרת מחשוף עמוק. הדשים יהיו גדולים.

שמלת הכתונת

שמלת כתונת אינה חידוש, אלא שהיא תהיה בסגנון כתונת שנות השלושים, כלומר רבה עם צווארון סולידי נופל בלי בטנה קשה. החצאית שלה תבוא בקפלים או מכווצת או אלכסונית או מורחבת קמעה לפעמון. האורך מתחת לברך. וכמובן לא לשכוח... לקסם בתחרים.

אופנת הקיץ הבא : חצאיות ארוכות ורחבות, חולצות בגיזרות מסובכות ושפע של תחרים.

היא חברת „אקרילן", שפירסמה בימים אלה תחזית־אופנה מפורטת המיועדת אמנם ליצרני הקונפקציה, אולם בהזדמנות זאת נפיק גם אנו תועלת מן הידע ונתעדכן.

בשורה טובה לכיס היא, שהאופנה לא תשתנה באורח יסודי, וכך אנו יכולות לחסוך, בימים של גזרות כלכליות, ברכישות חדשות של פריטים למלתחה.

אולם מבחינה אופנתית אין כדי לנו מאושרות מהחדשות. נראה, שמראה שנות ה־30 ימשיך להיות מקור־ההשראה העיקרי גם בקיץ הבא. המראה הכללי הוא נשי, מדגיש את קווי־הגוף, בעיקר את החזה והמותן, לשכוח לבם של גברים שמרניים. הבגדים יהיו גמישים וקלילים ונוטים להתרחק ממראה הבגדים של האיכרים ובדי־הג'ינס הנוקשים שנראה היה שלא יצאו לעולם מן האופנה. ואם בכל זאת משתמשים בהם, מעטרים אותם בתחרות כדי להשיג מראה יותר רומנטי. בהתאם לכך יהיו הבדים רכים, כמו קרפ, וואל, ז'ורז'ט, ג'רסי דק (סינגל ג'רסי).

החולצה המסובכת

הבשורה החשובה של האופנה, שסימניה הראשונים כבר ראינו הקיץ, היא דחיקת המכנסיים על־ידי חצאיות ושמלות.

למראה הרומנטי יש תוספות של מראה קלאסי המתבטאת בכתפיים מרובעות, גיזרה חייטית־צינברית. תוך שימוש באריגים יבשים כמו גברדין וסוויד. המקסורנים מכסים את הברך המעולים הם בגזרת קלוש, גדולים ורחבים. לא

שמלה שתפירתן קלה יותר לביצוע. בחולצות יהיו כיווצים לרוחב אמצע־הגב ועריפות מתמשכות בחתיכה אחת אל האוכפית (גסקה בלשון התופרות). גיזרה שכיחה תהיה, הכנסת גיזרות מתחת או מעל החזה ויצירת כיווצים מעל החתך, יהיה גם חתך בבטן החספת רצועת־פעמון לחולצה הבגעה עד הירך ומתעגלת בשוליו. סמכנים שאין כמותם המזכירים בגיזרת החולצות את מראה שנות השלושים.

גיזרות החולצות מודגשות גם בהשתלות תחרה דמויית סולם, סירמת תחרה עבה ואפליקציות פרחי תחרת גפיור, למי שאוהבת את כל הקיטש הזה. הכפתורים יהיו גדולים. ורצועת־תחרה מדגישה בדרך כלל, את החתכים הן בחולצות והן בחצאיות. באלה האחרונות פס־התחרה מדגיש לעתים את כיוונו האלכסוני של הבד. אפליקציות פרחי תחרת־גפיור מופיעות להדגשת המחשופים, השרוול והחזה.

השרוול המורכב

המכך לפנגה זו הוא גם הדגש על השרוול. הוא יהיה עשיר בואריאציות ויהיה בעל ארכים שונים, החל משרוול קצר, דרך שרוול באורך המרפק ועד שרוול באורך מלא. הוא יודגש בכתף על־ידי כיווצים, קפלונים או הכנסת גיזרה (רצועת בד נוספת) והוא נאסף בכיווץ או קפלים לתוך חפת כשולש. גם השרוול מעוטר בתחרות. ונראה שיצרני התחרים יעשו השנה עסקים לא רעים. אם לא די בכל אלה, יבואו תחרים גם על הצווארונים. גיזרת הצווארונים תה־

מערכות של שני חלקים מופיעות בדרך כלל באורך חצי השוק עם הדגשה על המותן על־ידי הכנסת רצועת בד בגיזרת פעמון סביב המותן בחולצה. שילוב שני בדים לא תואמים בחצאית ובחולצה הוא חידוש מעניין במערכות אלה. הקסטום יהיה מגוהץ בכפלת ר־גלבש מעל חצאית מתרחבת בצורת פעמון או בקפלים. שני החלקים נראים לעתים קרובות כשמלה כאשר החולצה באורך מותן או ירך נלבשת תמיד מעל החצאית.

כאמור, תתפוס החצאית עוד יותר את מקום המכנסיים והיא תהיה מודפסת ובגיזרה של קפלים או תבוא עם קפל אחד בחזית או עם גודטים (יריעות מוכנסות בין החלקים) או פעמון קטן. תהיה זו גם חצאית מעטפה עם אמה מעוגלת, או חצאית מכווצת במותן כיוון דמוי ספוק וכן חצאית האיכרים הטירולית (דירנדל).

אורך החצאית נע מאורך הברך דרך אמצע השוק ועד לבקסי. אין מיני.

באריגים המודפסים ישלטו שני סגנונות עיקריים נוגדים ומשלימים זה את זה. סגנון הארט־דקו שהוא גאומטרי וסגנון הארט־נובו שהוא רומנטי. עתים מופיעים שניהם משולבים יחד. בתוך רקע של ארט דקו מושתלות דמויות או סיפורים.

באריגים יהיו הרקע לבן, שנהב, קרם, בז', קאמל, קליפת־ביצה, גרה, אפר ושמפניה. לקישוט והדפסות יהיו הצבעים: כחול הצי, אדום דובדבן, ירוק בקבוק, ירוק חאקי, סגל, כחול, חלודה, וצבע האפרסק התופס שיופיע בשכיחות גבוהה.

חולקו פרסי עיצוב המוצר

90 מוצרים של 44 חברות השתתפו בתחרות „המוצר הנבחר" שנערכה בטעם „המרכז הישראלי לעיצוב המוצר" בתערוכת „אדם ומעונו" — ילד ועולמו".

בתחרות זו נטלו חלק יצרנים ישראליים בלבד שמוצריהם מיוצרים ומעוצבים בארץ. מטרת התחרות „הנערכת מדי שנה היא לעודד ולקדם את עיצוב המוצר הישראלי ולהגביר את הודעת היצרנים בנושא.

חבר השופטים הורכב מאנשי מקצוע, מעצבים, אנשי ציבור הידועים בטעמם הטוב ומנציגי המרכז הישראלי לעיצוב המוצר, סיירו בשעת התערוכה ובדקו את המוצרים.

המוצרים שהועמדו לשיפוט במסגרת התחרות, חולקו לשלושה ענפים:

ריהוט ועיצוב פנים, כלי־בית וכלי מטבח, צעצועים, ציוד ספורט ומתנאות.

המוצרים שזכו בפרסים, יוצגו בתערוכת „המוצר הישראלי המובחר" שתפתח בקרוב במרכז העיצוב הישראלי ברחוב בן־יהודה 35 בתל־אביב. במסגרת תערוכה זו, יוענקו תעודות לזוכים על־ידי מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה, דר' בהה כנדלבאום.

המוצרים, יכללו בקטלוג המוצרים המעוצבים היטב, הנבחא כעת בשלבי הכנה במרכז הישראלי לעיצוב המוצר.

קטלוג זה יהווה עבור קניינים מהארץ ובחו"ל מדריך לקבלת מידע על מוצרים ישראליים שקיבלו הכרה לעיצוב מובחר.

מכשיר אוטומטי לבישול ביצים של ז־פ־ רשוף בעים שזכה בציון לשבח

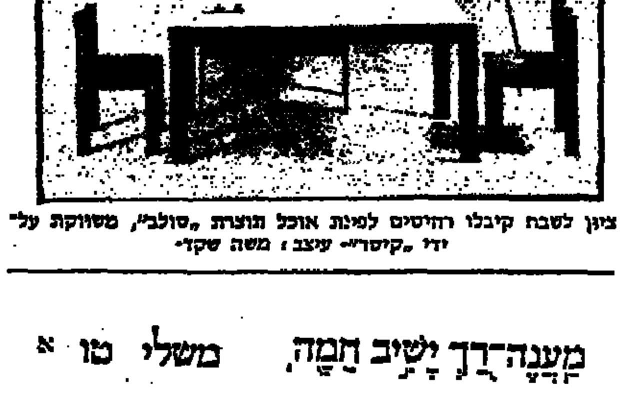

ציון לשבח קיבלו רהיטים לפינת אוכל תוצרת „סולבי", משווקת על־ידי „קיסרי" עיצוב : משה שקד

מַעֲנֶה־רַּךְ יָשִׁיב חֵמָה, משלי טו א

ישראל שלבד

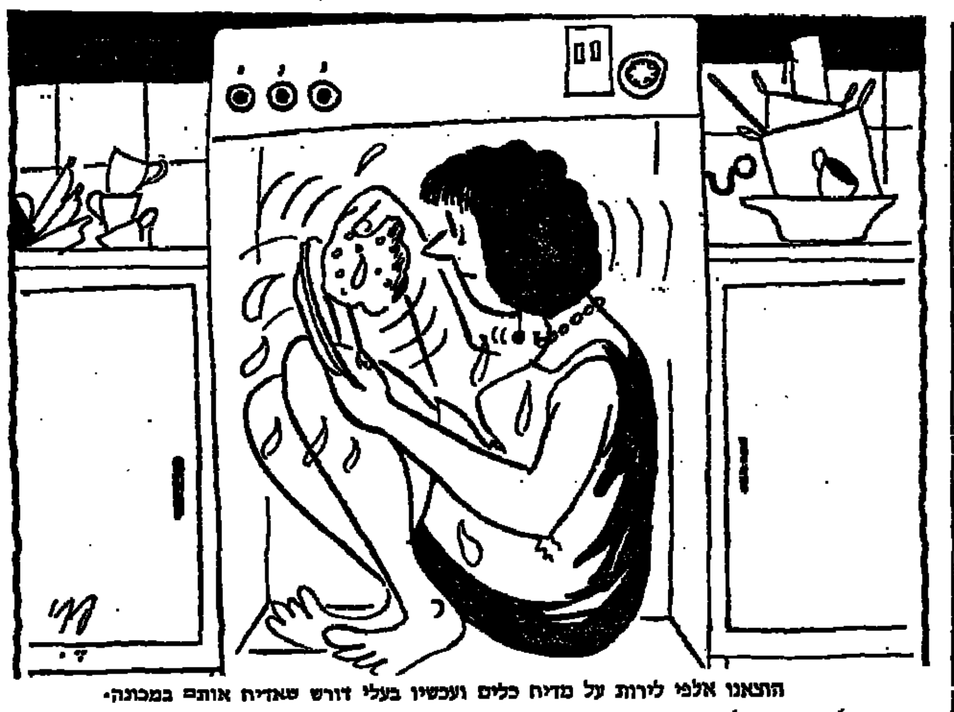

הוצאנו אלפי לירות על מדיח כלים ועכשיו בעלי דורש שאדיח אותם במכונה.

מה מדיח מדיח־הכלים

מאת מרתה מייזלס

ייתכן שהיתה זו השפעתה של הפרסומת; אולי בגלל האורחים המרובים שבאו לארוחות־ערב, או פשוט בשל בהלת הקניות לפני העלאות המחירים האחרונות. כך או כך, תוך כדי צמידה ליד הכיור עלתה בדעתי השאלה: מדוע אין לי מדיח כלים אוטומטי.

למעשה אין לי מדיח כלים הואיל וכאשר עסקתי בהקמת ביתי ובציודו, כשיכולתי עדיין לרכוש מכשיר זה בלי כסף — לא רציתי בו. לאיש ממכרי בישראל לא היה אז מדיח כלים. לאבי, ואפילו לסבתי (בארה"ב), היו זה שנים רבות מדיחי־כלים. אך זכרתי כי היה צורך בשטיפה ניכרת של הכלים לפני הכנסתם לתוך המכשיר. מורכבותו של הטכנה הכסף עשתה את הדיכום במדיחי־כלים לכסובך ביותר. חוץ מזה, אני אחת מאותם אנשים מוזרים הנהנים משטיפת כלים. כיוון שזו אחת ההזדמנויות להימצא עם עצמי ולחשוב. יש גם המסים תהאשה דומה בעת גהיצה.

כיום אני כבר יכולה לספור כחצי תריסר ידידות שברשותן מדיחי־כלים. רובן קנו אותו בלי כסף. הן טוענות כי לא היו יכולות בלעדיו. בעתונים גדל והולך מספר המודעות „המציעות מדיחי־כלים והן אינן מכוונות דווקא לעולים חדשים. אחת המודעות הבולטות ביותר מציגה נערה כ־כונת רנבה כשהכותרת היא: „בגבירות החוק", והתוכן קובע, כי „חוק אחד יהיה לגבר ולאשה בכל עבודה..." מוסר ההשכל הוא, כמובן, כי לאשה צריך להיות מדיח־כלים, במקרה זה כף־באוק־גבט תוצרת גרמניה. „שווינך" זה עשוי לעלות כ־6000 ל"י בעקבות היטלי־היבוא החדשים. גם גרמני אחר, מילה, נחשב בעיני רבים ל„רולס־רויס" של מדיחי־הכלים.

גם חברת „אמקור" עלתה על הגל של מדיחי כלים, היא אינה מייצרת אותם בעצמה, אך מייבאת ומפרסמת את הדגם האמריקאי „קיצ'ן־אייד", מחיריהם נעים בין 5000 ל־6000 ל"י לפני הצעדים הכלכליים החדשים (לעולים חדשים כמחצית המחיר). ודגם צדפתי של יוהר, א. מרסין, ב־4000 ל"י. ואחר נקיטת הצעדים האמורים חדלה „אמקור" לקבל הזמנות ולמכור עד בירור שיעור ההעלאות.

כיום נמצאים בשוק הישראלי כתריסר דגמים של מדיחי־כלים. הזולים ביותר, בעיקר איטלקיים, עולים עתה כ־3500 עד 4000 ל"י. המבחר הגדול ביותר נמצא בחנויות הכבונות „פאלונים", המציעות מיגוון רחב של מכשירי־חשמל. אחרות באלה בת"א הן: „סלון מרכזי" בבניין „אל־פל", „סלון מהירי" ברחוב בן־יהודה 14 ו„סלון אלנבי" ברחוב אלנבי 113.

בארה"ב, או באנגליה, אם הריפכה מדיחי־כלים ולא ידעת באיזה לבחור, יכולה להסתייע בבטאוני צרכנות העורכים בדיקות ומפרסמים דיווחים השוואתיים. כיוון שהדגמים הנבחרים אצלנו כולם מיובאים, יכול היה זה להיות גם לנו לעזר אילו היה אפשר לאתרו בקלות. אפשר לעיין בגיליונות של כתב־העת הבריטי לצרכנות „וויץ'" בספריה של המועצה הבריטית בתל־אביב. הללו, וגליונות של בטאוני צרכנים אמריקאיים נמצאים גם במשרדי המועצה הישראלית לצרכנות ברחוב השמונאים 105 בת"א וניתן לעיין בהם, אלא שהם לא מתוייקים כראוי ואין אינדקס שיאפשר למצוא את הדרוש, כך שהחיפוש בהם מייגע למדי.

לפני ימים אחדים עסקתי כשעה במחקר על מדיחי־כלים במשרדי המועצה הישראלית לצרכנות. במקרה לגמרי נתקלתי בגליון חודש מארס של „וויץ'" בו נתפרסם דיווח על מדיחי כלים. אך רק על הסוגים הזולים יותר: „בה ניתן להשיג תמורת 100 לישט"ש (כאלף ל"י) בבריטניה". רוב הדגמים הנזכרים אינם נמצאים למכירה בארץ. דגם „קולסטון" הבריטי, המוצג אצלנו בחנויות, לא זכה לדירוג טוב במיוחד. מכשיר שזכה לציון מעולה ביותר הוא „אינדסיט 12 פ" ליצוא (דגם איטלקי), אינדסיט מייצרת גם, לפי רשימה, את דגם פילוט הנמכר גם בישראל. על דגם זה המליצו לפני בסיומן אלנבי כמכשיר „לא יקר ולא רע" במחיר 3300 ל"י לפני ההפלאה.

בישראל הדרך הטובה לקבל אינפורמציה על מכשירים היא, להתייעץ עם חברים שכבר רכשו אותם. האם הם מרוצים? מה היו החפצים אילו יצאו לקנות מכשיר כעין זה *פעם נוספת?* ידידתי מכרה את דגם ג'נראל אלקטריק שלה יחד עם הדירה ועתה קנתה דגם גרמניה, א.א.ג. אחת התכונות שקסמו לה במכשיר החדש היא: ציפוי פלדת אל־חלד על פנים המכשיר. במכשיר הקודם, בעל ציפוי האמאיל החלו חיבורי המתכת להחליד.

אחד הגורמים המכריעים בקביעת מחירו של מדיח־כלים הוא החומר שממנו עשויים הקירות הפנימיים של „המכשיר. במכשירים הזולים ביותר „צפוי הפנים מפלאסטיק קשיח. באחד מבטאוני הצרכנות משנת 1971 מצאתי כי „הפלאסטיק יותר פגיע לשריטות וכתמים מאשר הפורצלאן. צוד יותר טוב ציפוי ניירוסטה" (בפורצלאן, הכוונה לפה שאנו מכנים אמאיל). האינפורמציה בגליון 1971 היא ודאי מיושנת, כי באו הלוו התפתחויות בתחום הגימור הפנימי של מדיחי הכלים. לדגמי „קיצ'ן־אייד" אותם מייבאת „אמקור", פנים מצופים אמאיל אשר אינו מחליד. מכשיר „קיצ'ן־אייד" זכה לציון טוב בסקרי בטאוני הצרכנים בארה"ב.

כמה זמן ועבודה חוסך מדיח־כלים, בהשוואה להדחת כלים ביד? קשה להשיב על שאלה זו בפסקנות. אך ירשה לי להביע דעה אישית בעניין זה. מאז התחלתי לחשוב על מדיחי־כלים נסיתי לבדוק כמה זמן נמשך הניקוי לאחר ארוחה גדולה, *לששה איש.* בלילית נמשך התהליך חצי שעה, אך לפחות מחצית הזמן הזה מוקדשת לפינוי. איחסון השאריות במקרר והסרת הפסולת מן הצלחות לפח. כל הפעולות הללו חייבות להיעשות גם כשיש במטבח מדיחי־כלים. כמה מן הסירים והמחבתות יש לרחוץ ביד, כי אפילו אם המכשיר מסוגל לרחוץ אותם הם תופסים את מקומם של כלים אחרים.

מדיחי הכלים המודרניים אינם מחייבים אותך לשטוף את הכלים בראש. עליך רק להסיר את „הפסולת הגסה" ולהכניס את הכלים למכונה. אם את קפדנית במיוחד, ואינך רוצה כי חלקיקי־מזון ידבקו לכלים לפני שאת מפעילה את המכונה, תוכלי לכוון כמעט את כל הדגמים *למצב של שטיפה* שתסיר את המזון הדביק לפני שיספיק להתייבש. זה מצריך, כמובן, כמות נוספת של מים וחשמל. רבים נוהגים לשטוף ביד את הכלים לפני הכנסתם למכשיר, בעיקר כשאין מתכוננים להפעילו מיד. כללית נראה לי, כי מדיח כלים חוסך כ־50 אחוז מהעבודה הכרוכה בניקוי אחרי ארוחה. אם את נוהגת לנגב את הכלים, הרי החסכון בזמן הוא עוד יותר גדול. אני איני נוהגת לנגב את הכלים.

מה לגבי צריכת המים והחשמל? ההערכה היא, כי הפעלת מדיחי־כלים במחזור שלם רגיל עולה כמו הפעלת מכונת כביסה אוטומטית במחזור המחמם את המים. נתוני איגוד הצרכנים קובעים לגבי שתי מכונות אלה צריכה של שניים עד שלושה קוט"ש. לפי מחירי החשמל הנהוגים כיום, פירוש הדבר, *שלושים עד חמשים* אגורות לכל הפעלה. אשר לצריכת המים אין מדיח הכלים צורך יותר מים מאשר שטיפת כלים ביד תחת מים זורמים כל העת, כפי שעושות ישראליות רבות. בחוברת המצורפת למכשיר, צריכה להיות רשומה כמות־המים שהוא צורך במחזור שלם. לפי בטאון אמריקאי צורך מדיח־כלים כ־12 עד 16 גאלון מים חמים במחזור רגיל. גאלון הוא קצת פחות מארבעה ליטרים. ערכתי נסיון קטן בבית וגיליתי, כי זרם צנוע של מים להדחת כלים מוצא ליטר מים ב־15 שניות, או ארבעה ליטרים בדקה. אם אני מכלה רבע שעה בשטיפת כלים, אשתמש באותם 16 גאלונים שמדיח כלים גדול צורך אותם. הדרך החסכונית ביותר להפעלת מדיח כלים היא, כמובן, למלא אותו בהדרגה, לפי קצב הצטברות הכלים, ולהפעילו כשהוא מלא, פעם ביום או פעמיים, לפי גודל המשפחה והרגלי האכילה.

הכשרות בעיה בעייה נוספת לבעלי מדיחי־כלים. בשיחת טלפון עם המזכיר הכללי של הרבנות בת"א, הרב הגר, הופתע הרב כשסיפרתי לו, כי מצויים בשוק הישראלי מדיחי כלים. רוב המשפחות הדתיות שאני מכירה משתמשות במדיח הכלים לרחיצת הכלים הבשריים ואינן משתמשות בהם בפסח. בארה"ב קיים היתר מטעם הרבנים האורתודוכסים להשתמש במדיחי־כלים גם לכלי חלב וגם לכלי בשר, בתנאי שיש מדפים נפרדים אשר אפשר להחליפם לכל קטיגוריה. הרבנות בישראל הביעה ספקות לגבי היתר זה, כיוון שחלקיקי המזון באים במגע גם עם קירות המכונה.

נוכח רמת המחירים של מכונות אלה בארץ, אני מניחה, שרובנו נמשיך לשטוף כלים ביד. תוך כדי כך יהיה לנו שפע של זמן... להרהר על ההנאות שבמדיח הכלים.

בינג ליניאל

هكذا من الاصل

דברים

סאדאת ממשיך להתגרות במוסקוה

ב־8 ביולי היתה לו לסאדאת הזדמנות יוצאת מן הכלל להחליף דברים עם נשיא ברה"מ, הלה התעכב בכבל התעופה בלוקסור בדרכו לסומאלי.

הסובייטים הודיעו בוודאי מראש לשלטונות קאהיר, שמטוסו של ניקולאי פודגורני ינחת „לצרכי תידלוק" בשדה התעופה המצרי. ולא היה זה לכמה מכבודו של נשיא מצרים אילו הטריח לבוא ללוקסור כדי ללחוץ את ידו של עמיתו הסובייטי.

אולם סאדאת הסתפק בכך שהורה למושל המחוז לבוא לשדה התעופה של לוקסור, כדי לקדם את פני יו"ר נשיאות הסובייטי העליון, אשר לפני שלוש שנים, במאי 1971, אילץ אותו לחתום על חוזה הידידות הסובייטית־מצרית. ולא זו בלבד. פודגורני שיגר משדה התעופה ברכה לנשיא מצרים שבה הדגיש את חשיבות היחסים הסובייטיים־מצריים. הוא רשאי היה לצפות שיקבל מיד, או לכל המאוחר עם הגיעו לבירת סומאלי, מברק תשובה מקאהיר.

אולם סאדאת העדיף להגיב על מברקו של פודגורני בצורה מעליבה למדי. הוא עבר עליו בשתיקה וקרוב לוודאי שדבר זה הניע את הקרמל להחליט מיד לבטל את ביקורו של שר החוץ המצרי במוסקווה שעמד להתקיים ב־15 ביולי. ההודעה על דחיית הביקור מטעמים טכניים לאוקטובר, נתפרסמה ב־12 ביולי, ורק לאחר מכן נזכר סאדאת שקיבל איזה מברק מנשיא ברה"מ וענה לו באיחור של ארבעה ימים במברק תשובה.

אולם הפגיעה בכבודו של יו"ר נשיאות הסובייטים העליון היתה רק אחד מהמהלכים שנקט סאדאת באחרונה, כדי להמחיש את אי־תלותו ברגישותה של ממשלת ברה"מ. ביקורה של המשלחת הצבאית האמריקאית בקאהיר עורר ללא כל ספק את רוגזם של ברז'נייב וגרצ'קו. הלא ברור שמשלחת זו תוכל לעמוד מקרוב על טיב הנשק הסובייטי שסופק למצרים ולשמוע מהגנרלים המצרים הסברים בעניינים בנידון זה.

נתאר לעצמנו לשם המחשה, כיצד היה מגיב הפנטאגון אילו הוזמנה לישראל משלחת צבאית סובייטית לביקור יסודי, כביכול ירדנה לספר את יחסיה עם ברה"מ... תבין את הזובנת ההתגרות המצרית כלפי משרד ההגנה הסובייטי. אכן אין תימה שראשי הקרמל הגיעו למסקנה שבנסיבות המכריעות אין על מה לשוחח עם שר החוץ של סאדאת ושדרוש ליבון יסודי של היחסים עם קאהיר לפני חידוש המגעים עם סאדאת.

דב אפל

היער והאדם

„להביא את היער אל האדם ואת האדם אל היער" — זוהי המגמה העיקרית בתכנית־היער החדשה של הקרן הקיימת לישראל, שביצועה יתחיל בשנה זו וימשך עד 1990, והמוצגת בחוברת צבעונית יפה בשם: „אדם, יער, סביבה".

התכנית מציגה יצירת „מעגל ירוק" באורך 600—700 ק"מ, שתחילתו בהר־החרמון וסופו בבאר־שבע, אשר יקיף כלבד חצי מיליון דונם יער מעשי ידי אדם ו־350,000 דונם חורש טבעי, עוד רבבות דונמים נוספים ובהם מיליוני עצים בפארקים עירוניים, בחורשות סביב לערים, באתרי־נופש מרוחקים ממרכזי האוכלוסיה רצוף.

כ־40 אחוז מהנטיעות החדשות המוצעות, מיועדים לדרומה של הארץ. הגליל בהם, בנגב הצפוני, יכיל 100,000 דונם אקליפטוסים, בעיקר בערבה ובאזורי הערבה. עצים אלה יכבשו סחף־קרקע הרסני, ישנו את נופו החדגוני של הגבעות ויהפכון לאחד האזורים המעניינים והמושכים בישראל.

יערות אלה יוכלו להוות גם אכסניה לתיירות, שקיומה אינו מורגש כמעט בגלל היעדר צמחיה בנגב. לאורך חופי הארץ ייטעו, לפי התכנית 30,000 דונם של דיונות וחולות. בייעורן של הדיונות רואים המומחים אחת הדרכים היעילות ביותר לבלימת סחף־הרוחות ומניעת נזקים לאדמה חקלאית.

תכנית הקק"ל בתחום הנטיעות משתלבת יפה בצרכי המדינה למניעת זיהום האוויר ומקורות המים לשיפור הנוף והסביבה, למניעת רעש, בעיקר בתדירויות הגבוהות, להגברת ייצור החמצן, ועוד. במרכזן, כמובן, יושם לב לצרכי הנופש של האדם על־ידי סלילת כבישים ודרכי־גישה ושאר הדברים הדרושים המאפשרים לאוכלוסיה המתרבה, העשויה להגיע ב־1990 ליותר מ־5 מיליון נפש, לבלות ביערות ובחורשות אלו הרחק משאון העיר ומטרדות היום־יום.

מ. יסוד

תוצרת ישראל במנצ'סטר

העיר מנצ'סטר רוצה ומוכנה „לבלוע" כמויות גדולות יותר של מוצרי חקלאות מישראל. זאת הסתבר לשגריר ישראל גדעון רפאל כאשר סייר בסוף השבוע שעבר בשוק הסיטונאי החדש בעיר, „ניו סמית פילד". הסוחרים סיפרו בשיחות עם השגריר את התוצרת החקלאית המגיעה אליהם מישראל בדרך האוויר ישר למנצ'סטר, ללא חניית ביניים בלונדון. בין השאר „בולעת" מנצ'סטר שני טונות קרפיונים מישראל כל שבוע.

השגריר רפאל ורעייתו היו בסוף השבוע שעבר אורחיו של ראש עיריית מנצ'סטר. המארחים הסבו לסעודת צהריים חגיגית בהשתתפות כל חברי העירייה ונציגי מוסדות וגופים ציבוריים בעיר. כן נתקבל השגריר על־ידי ראשי הקהילה היהודית ובני התנועה הציונית במנצ'סטר, שהיא עריסת התנועה הציונית בבריטניה; שם החל ד"ר וייצמן את פעילותו הציונית לפני שבעים שנה.

ש. ג., לונדון

מכתבים למערכת

שעון הקיץ ובזבוז חשמל

שעון הקיץ שהונהג לתקופה הדרשים, מטרתו המוצהרת היא החסכון בדלק, תוך שימוש יתר באור היום. אך הרגילו בזבוז נעשו סבב, ולהתנהגות הבצא ברבה משרדים ממשלתיים, מוסדיים, הסתדרותיים והציבוריים, נורות הפלורסצנט דולקות בכל שעות העבודה ביום. כשאתה מעיר לעובדי המשרדים המוארים ביום, לפטר התהייה בין הבגוים לרצוי, ישיבו לך לרוב, כי „הורגלנו לכך וקשה להיגמל", ויש גם המסתדרים בסמוך ציניות, „כי אין הכרח לנהוג אדיקות לגבי כל הוראה, כאילו גזירה מן השמים היא"...

אין ספק, כי יש בתשובות כמה חשבונות אלו לסוגיהן כדי להבליט בבירור החומרה שבתופעות ההתנהגות השלילית בקרב שכבות רבות באוכלוסיה שלנו. „התרגלנו וקשה להיגמל", כלום מעידה אמירה זו על חוש מידה של אחריות, נוכח התופעה הטבעית האישית והציבורית להיגמל מהרגלים רעים ולשנותם בהתמדה, תוך התאמה לצרכים ולאפשרויות? ואותה קלות דעת ויהירות מצד המרצים שאין לנהוג הדיר כנוהג אדיקות בתחום ההוראה הפלסטן, כלום אינן בבחינת היתר לעבריינות שהנה גם במקרים אחרים?

הוה זהיר במצווה קלה כבחמורה, אמרו חז"ל והתכוונו ודאי למתפשרים בנקל עם מצפונם, לגבי הפרות דינים וחוקים הנראים בעיניהם קלים כגדי, ובהתרגל לעבירות רציניות יותר. האומנם הבעיה מופרזת היא ביהודים, אזרחי כדרכם, שינהגו בקצת כובד ראש בשיקוליהם האישיים והציבוריים בחיי יום יום, לטובת הכלל והמדינה לנגד עיניהם תמיד?

א. משה

בעד החזרת שרון לצה"ל

ברצוני להגיב על מאמר המערכת מ־9.7.74 שדן באפשרות חזרתו של האלוף (מיל.) א. שרון לשירות פעיל בצה"ל. המאמר מסכים אמנם כי יש לאלוף שרון כישורי מפקד. אך במקום להסיק את המסקנה המתבקשת מזה להחזיר את האלוף שרון לצה"ל, אומר המאמר, כי אסור לעשות זאת, שכן המגרעות על צדו זה עולים על היתרונות שבו. הנימוק העיקרי, שזה יחיש את תהליך הפוליטיזציה בצבא ויסכן את הדמוקרטיה.

אני סבור, שהפוליטיזציה בצבא התבטאה בקידום קצינים בתפקידי פיקוד על סמך נאמנותם לקו של המפלגה השלטת ואילו אריק שרון ועזר וייצמן, שאין חולקים על כשרונם, התנגדו לקו זה ולכן נאלצו לעזוב את הצבא. לדעתי, היה זה לגיטימי בהחלט שהאלוף שרון התריע נגד מגמה זו ולאחר פרישתו מהצבא הצטרף למפלגה הקרובה לדעותיו.

חזרתו של שרון לשירות פעיל בצה"ל אינה פגיעה בדמוקרטיה, לאחר שהוכשרה הקרקע לצעד זה כדי שיוכל לתרום מכשרונו הרב לצה"ל אשר זקוק לכך גם כעת. בפליאה אותי הביקורת, במאמר הנ"ל על שר הבטחון שמעון פרס, שכאילו נותן פרס לתוקפנותו של אריק שרון, וכאילו רודף הוא אחר פופולאריות. לדעתי, זה צעד הגיוני, טוב וצודק וכל הכבוד לשר פרס שהצליח להתעלות מעל לחישובים כיתתיים צרים.

גדעון ...
רחובות

דיירים ובעלי בתים

המכתב למערכת „חוק כעשיר דייר ד'" („דבר", 26.6.74) הוא דוגמה לגישה חד־צדדית ואיננה מאירה את המצב לאשורו ביחס לחוק הגנת הדייר. לדעתי, יהיה זה מעשה בלתי־אחראי להשהות מדיניות כלכלית על דוגמה מסוג זה.

אין זה סביר שאדם שהתעשר ונוסע כל שנה לחו"ל לפי המכתב הנ"ל, ימשיך לגור בדירה צפופה של 2 חדרים בבית ישן העומד כבר לפחות 30 שנה בסביבה כיעשנת, ועוד יערוך בו נשפים מפוארים... לעומת זה אני יכול להביא דוגמאות רבות, הפוכות של בעלי בתים, עשירים מופלגים, הנוסעים לפחות פעם בשנה לחו"ל ואשר בביתם גרים דיירים זוגיים מקצבה דלה... ואין לשכוח גם את הסכומים הגדולים שעל הדיירים להשקיע בבנין עבור הבנינים האלה בתיקוני הדירות (מרצפות, בקיעים בקירות, תיקוני אינסטלציה ועוד). והרי בעת שיכרו את הדירות האלה הן היו חדשות או כמעט חדשות ואשר בזמנו היו נחשבות לדירות־פאר עם מים חמים והסקה מרכזית.

ולבסוף, ההעלאה האחרונה שהיא באה מיד אחרי ההעלאה הקודמת איננה 30 אחוז כפי שנאמר במכתב הנ"ל אלא 39 אחוז (תוך שנה). הבא בטענה צריך לדייק, לפחות.

ד. ש.
תל־אביב

יהודה טייבי וביתו

תחת כותרת זו פירסמתי לפני שבועות מספר רשימה קטנה (במסגרת כתבה רחבה יותר על נחלת־עדה, ע"י הרצליה) על משפחה בת 6 נפשות החיה במצוקת דיור קשה, ואשר בסכום 11,000 ל"י אפשר להצילה ממצוקתה.

והנה סיפור המעשה בקיצור: יהודה טייבי עלה מתימן בשנת 1944, קיבל בלוקון קטן בשכונת נחלת עדה והתפרנס מיגיע כפיו. לפני שש שנים חלה במחלה קשה, נעשה נכה, וחי עתה על קיצבת ביטוח לאומי. ואולם לפני שחלה יצק יסודות והקים עמודים להרחבת ביתו; המחלה שמה קץ למאמציו.

פועלי הבנין בהרצליה מוכנים בהתנדבות לסיים את ביתו של יהודה טייבי. הנר. סכום של 11,000 ל"י לחומרי בנין. עד עתה לא נמצא שום מוסד המוכן לתת לו סכום זה כמענק.

עד כאן סיפור המעשה. אחרי שפירסמתי את העובדות הללו, קיבלתי מכתב מאיש אחד החותם בכינוי שם „ש.ב." ובו הוא מודיע לי שהוא ושנים מחבריו מוכנים לתרום מאה ל"י כל אחד למטרה זו. גם חבר מאגודת ישראל (איחוד) מבקש לתרום סכום מסויים, בלי לפרסם את שמו.

בינתיים נתקבלה במועצת פועלי הרצליה תרומה בסך 1,000 ל"י לאותה מטרה, מאת ד"ר א. שניידר, רופא שיניים.

כדי לרכז תרומות נוספות הוקמה במועצת פועלי הרצליה ועדה ציבורית ופתחה חשבון בבנק הפועלים הרצליה, וכל אשר ידבנו לבו מתבקש לשלוח את תרומתו לחשבון מס. 305848, בנק הפועלים הרצליה. העוסק בעניין זה באופן ישיר הוא החבר שלמה הבצמי, הממונה על עניני השכונות ליד מועצת פועלי הרצליה.

אריה ל. אבנרי

מדוע דוקא גרמנית?

ב„דבר" מ־6.6.74 כותב ש. שפיר ברשימה תחת הכותרת „דרכים ליהודי גרמניה", כי כדאי ורצוי שכל השליחים ופעילי המפלגה וארגונים אחרים אשר יהיו מעורבים בקשרים הדדיים עם האיגודים בגרמניה וארצות אחרות דוברות גרמנית — יקנו לעצמם את השפה הגרמנית.

ומדוע דוקא גרמנית? הרי גם ההולנדים אוהדים את מדינת ישראל ואפילו סובלים בגללנו מחרם הנפט הערבי — למה שלא נלמד הולנדית? אנו מקווים שגם צרפת תשנה בקרוב את המדיניות שלה כלפינו, למה לא נלמד איפוא צרפתית?

אולם, לדעתי, אין אנו חייבים ללמוד את כל השפות האלו ואפילו את לימוד האנגלית אפשר לצמצם בארצנו הקולטת עליה. אפשר לאייש את התפקידים של שליחים ועובדי הסתדרות הכורים באנשים שהתחנכו או המתלבו בחו"ל בשפות המתאימות לכך. גם בארצות דוברות גרמנית, כמו אוסטריה ושוויץ, יש לנו מאות סטודנטים, קיימת גם שפה בינלאומית, האספרנטו שגם באמצעותה אפשר לקיים יחסים עם עמים שונים. לדעתי, הגיעה השעה שמשרד החינוך שלנו יתן את דעתו על הוראת שפה זו בבתי־הספר.

ירחמיאל ...
באר־שבע

העקר הבריאות
בריאות המשפחה

הופיעה מהדורה חדשה מורחבת ומעודכנת

אנציקלופדיה לבריאות המשפחה

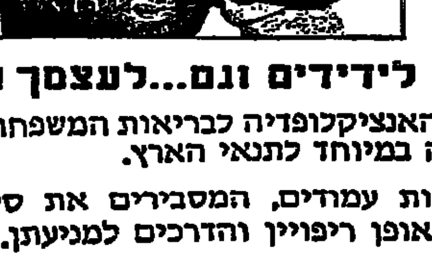

שי נאה לידידים וגם...לעצמך!
רכוש את האנציקלופדיה לבריאות המשפחה, שהותאמה במיוחד לתנאי הארץ.
בספר מאות עמודים, המסבירים את סימני המחלות, אופן ריפויין והדרכים למניעתן.
פרק מיוחד על האם והילד.
להשיג בסניפי „דבר" ובחנויות הספרים
המחיר 42.50 ל"י.
ספרית דבר

לכבוד
ספרית „דבר"
ת. ד. 199 תל־אביב.
נא לשלוח לביתי את האנציקלופדיה לבריאות המשפחה.
רצ"ב המחאה ע"ס 42.50 ל"י.
שם ....
כתובת ....
חתימה ....

משק וכספים

תביעה להעלאת תעריפי ביטוח רכב ב־15%

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

חברות הביטוח תובעות העלאת תעריפי ביטוח הרכב החל מספטמבר בשיעור הנע בין 13 ל־15 אחוז. ראשי איגוד חברות הביטוח הגישו דרישה זו למפקח על הביטוח, ד"ר יעקב פיקר.

ראשי איגוד חברות הביטוח הודיעו שיש הכרח כיידי להעלאת תעריפי ביטוח. הם מצביעים על ההפסדים הניכרים שהיו בביטוחי רכב בשנת 1973 ועל הפסדים נוספים שכבר מסתמנים ב־1974. הם מציינים, ש־1974 תהיה שנה גרועה בביטוחי רכב. גדל מספר המכוניות בכבישים ועם זאת מסתמנת עליה ניכרת בהיקף הנזקים ובתשלומי הפיצויים לנפגעים, כפי שנקבעים ע"י בתי המשפט. חברות הביטוח רוצות להגיע להסכם בהקדם עם המפקח על הביטוח כדי שלא לעכב את העלאת התעריפים.

מחלוקת על חישוב הריבית

אבל כבר ברור שצפוי ויכוח ממושך בין המפקח על הביטוח לחברות הביטוח. ד"ר פיקר דורש שהחברות יגישו נתונים מלאים על נזקי חברות הביטוח ונתונים על עסקי החברות במחצית הראשונה של 1974. כבר התעורר הוויכוח השנתי לגבי חישוב הריבית. המפקח על הביטוח בדעה, כי ההפסדים שעליהם מצביעות חברות הביטוח הם בחשבון ביטוחי ולא בחשבון כלכלי. הוא מציין, שעל היקף תביעות תלויות על קרוב ל־200 מיליון ל"י, הרוויחו החברות סכומים ניכרים עקב שיעורי הריבית הגבוהים.

על פי חישובים מוקדמים על הפסדים של כ־60 מיליון ל"י, כפי שחברות הביטוח מעריכות את שנת 1973, יש לחברות הכנסות של עשרות מיליוני לירות המאזנות במידה רבה את ההפסד. יתר על כן, בדיקות מאגוי כמה מחברות הביטוח הראתה שבשנה החולפת הרוויחו החברות סכומים לא קטנים בעיסקי ביטוח רכב, זאת עקב המדיניות הסלקטיבית בקבלת ביטוחי רכב.

אך קיימת הסכמה שקשה יותר מצבן של חברות הביטוח שהיקף ביטוח הרכב מגיע בהן ל־25—30 אחוז מהיקף עיסקי הביטוח הכללי. יש לחברות התחייבויות ניכרות וקרוב לוודאי שנקלעו להפסדים מסויימים.

פשרה: העלאה של 10 אחוזים

הדיונים המוקדמים בין המפקח על הביטוח לבין חברות הביטוח מצביעים שצפוי דיון ממושך על התביעה להעלאת התעריפים. אבל נראה, ששני הצדדים ינסו להימנע ממשברים כפי שהיה בשנים קודמות. בחוגי החברות סבורים, שיהיה עליהן להגיע לבסוף לכלל פשרה על העלאה של כ־10 אחוזים בתעריפי ביטוח רכב החל בנובמבר או דצמבר.

חלק מראשי חברות הביטוח תובע שהפעם יש לנהל דיונים לא רק על התביעה העומדת להגדלת תעריפי ביטוח רכב. מדד קבוע זה ישקף את ההתייקרויות ימנע מחלוקות בעתיד ויאפשר העלאה אוטומטית של פרמיות הרכב, אם המדד יעלה על שיעור מסויים. אבל בעניין זה צפויה מחלוקת לגבי חישוב הריבית על התביעות התלויות, כאשר המפקח על הביטוח יעמוד על חישוב של ריבית ריאלית.

באיגוד חברות הביטוח מתכוונים לעבד הצעה כזו למדד כזה. אם יעובד המדד הוא יוצא לדיון במשרד האוצר עם המפקח על הביטוח.

תוספת היוקר באוקטובר תגיע ל־15%

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שיעור ההתייקרויות המזכה של 1974 יחייב תשלום תוספת יוקר של 15—20 נקודות, שזו תוספת יוקר של יותר מ־15 אחוז — על פי הערכת חוגים כלכליים.

בחישוב זה טרם נלקחה בחשבון השפעת היטל היבוא של 10 אחוזים שהוטל בתחילת החודש. ההערכה הקיימת היא שעליית מחירי מוצרי תעשייה יכולה להסתכם בעליית המדד בשיעור של 1.5 אחוזים והשפעת עליית מחירי הסיגריות בעליה של 0.1 אחוז במדד המחירים.

מנהל המכון למחקר כלכלי וחברתי בהסתדרות, יורם ברזילי, סבר שתוספת היוקר החדשה פירושה תוספת שכר של כ־150 מיליון ל"י לחודש בכל המשק. בחישוב שנתי סכום של כ־1.8 מיליארד ל"י. היקף תשלומי השכר במשק מגיע לכ־18 מיליארד ל"י.

חישוב תוספת היוקר

תוספת היוקר שתשולם החל בחודש יולי, ללא ניכוי של המילוות, לפי השכר ברוטו יהיה כדלקמן:

600 ל"י	— 62 ל"י;
700 ל"י	— 72 ל"י;
800 ל"י	— 83 ל"י;
900 ל"י	— 93 ל"י;
1.000 ל"י	— 103 ל"י;
1.100 ל"י	— 114 ל"י;
1.300 ל"י	— 124 ל"י;
1.300 ל"י	— 134 ל"י;
1.400 ל"י	— 145 ל"י;
1.500 ל"י	— 165 ל"י;
1.700 ל"י ומעלה	— 207 ל"י.

אגב לעצמאיים, גם הם יהנו מתוספת היוקר. אם עצמאי מכניס למשל, 1,700 ל"י לחודש, הרי 207 ל"י מתוך סכום זה יהיו פטורים ממס הכנסה.

ייקור הריבית תחול רק על השקעות חדשות

מאת סופר „דבר"

העלאת הריבית על הלוואות הפיתוח לא תחול על הבקשות להלוואות שהוגשו לבנק לפיתוח התעשייה או לבנקים אחרים לפני ה־2 ביולי ואשר טרם אושרו — כתברר מההנחיות שיתנו לבנקים המטפלים במתן הלוואות פיתוח לתעשייה, כמבור החליטה הממשלה, במסגרת המדיניות הכלכלית לריסון האינפלציה, לייקר את הלוואות הפיתוח.

על פי הוראות שישלח משרד המסחר והתעשייה לבנקים יהיו שיעורי הריבית על הלוואות פיתוח באזורים השונים של המדינה כדלקמן: בהלוואות למפעלים באזור פיתוח א' תגדל הריבית ל־8 אחוזים; למפעלים באזור פיתוח ב' תעלה הריבית ל־10 אחוזים; במפעלים באזורי פיתוח ג' תוגדל הריבית ל־12 אחוז. עבור הלוואות פיתוח שיינתנו לפרוייקטים שאין להגדירם כתעשייה, הריבית תעלה ל־15 אחוז.

ההנחיות לבנקים, בדיר עבה שוק תבניות הבקשה החדשות שהוגשו לבנקים מה־2 ביולי יחולו בו בשיעורי הריבית הגבוהים יותר. לעומת זאת, הלוואות שכבר בוצעו עקב בקשות להשקעה המצויות במסלולי טיפול שונים או בתהליך ביצוע, יתבצעו בשיעורי הריבית הקודמים.

טרם ברור מה תהיה השפעת העלאת הריבית על הכוונות לבצע השקעות. חלק מאנשי המבחרים הכלכליים הממשלתיים סבורים, שהעלאת הריבית אינה משמעותית וכי משקיע רציני לא יושפע מהעלאה של 1—3 אחוזים בשיעורי הריבית, כאשר הריבית בשוק השחור מגיעה עד לכ־25—29 אחוז. יש בקשות בסכום של כ־13 מיליארד ל"י.

לעומת זאת, יש הגורמים שחוששים שהעלאת הריבית עשויה בכוחה של דבר לפגוע באימון המשקיעים בשוק הישראלי, במיוחד בשכבות שונות מוכנות להם תנאי נוחים יותר. בחוגי כמה מחברות ההשקעה הגדולות מציינים, שמשקיעים גדולים מחו"ל עשויים לבוא בחודש ביצוע ההשקעה כבר לאחר שיראו שההשקעות אלה הן עתה בלתי כדאיות.

מזהיר מפני פגיעה במשקיעי חוץ

מנהל מרכז ההשקעות, אלוף (מיל.) משה גורן, הביע התנגדות חריפה להעלאת היטל היבוא על השקעות במפעלים מאושרים מ־5 ל־15 אחוז. הוא הזהיר שצעד זה יפגע במשקיעי חוץ ועשוי להשפיע על שיקוליהם להשקיע.

גורן, אשר הופיע במועצת הכספים של הכנסת, אמר שלא ייתכן להעניש את המשקיעים המביאים לארץ דולרים רבים.

דרושה רביזיה בתנאי המימון של השקעות במתקני טיהור בתעשייה

מאת סופר „דבר"

נשיא התאחדות התעשיינים, מרק מוסביץ', פנה לשר המסחר והתעשייה, חיים בר־לב, והציע רביזיה בתנאי המימון של השקעות במתקני טיהור מים בתעשייה. התביעה היא כיוצא מהבקשות אלה השקעות השונות אשר המדינה צריכה לשאת בהן.

נציגות הכים הציגה אביבה שיחקים לטיהור מים בתעשייה. התברר, כי במשרד המסחר והתעשייה עבר על כך כי היקף תנאי ההלוואה להקמת מיתקני טיהור מים יהיו דומים לאלה הקיימים בהשקעות יצרניות.

הקמת מיתקני טיהור מים, בצירוף מחירים, תהיה כרוכה בהשקעות אשר לא תתאמנה למפעל כל הוצאת, אולם הן הגדולות את הוצאות ההחזקה השנתית של המפעל. נשיא התאחדות התעשיינים מצביע על המצב הקיים במדינות אחרות, שבהן יש תנאים מקלים. בארצות אלה רואים בהשקעות ובהוצאות חיפעול אלו לא צלות „בזליים" על היצרן, כי אם כלוח „חברתית" ולכן השעובדה שההכמה הוציא בזרים. הוא העיד במפעלים רבים בפני בעיה קשה, במיבוץ הגבע להתייחס להשקעות בטיהור מים כהשקעה ביטחונית בדומה להשקעות בייצור הפיסול, במכונים ובאמצעי הקשר.

ירידה במחירי מתכות וקפה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ירידה ניכרת במחירי המתכות, עליה במחיר הבדיל וניסיון מגמה של יצרני הקפה לבלום ירידות מחירים — אלה היו הסמנים...

במשק העולמי

מה שלמד בשבת החולף בבורסת הסחורות בלונדון, כפי שכבר צוין. הטפת הקרן הכלכלי משקיפים בבינון התמיף בצמצם במסחר.

בדיל — בניגוד לנטיה הכללית של ירידת מחיר במתכות, היתה עליה במחיר בהוצאה מבצע האספקה וצפויה להקפצת הכלאי אבל קפיטואלים. המחיר טונה בדיל עלה במשך השבוע החולף ב־102.5 ל"ש ל־3,555 ל"ש ואילו מחיר טונה בדיל מעיסקה באחורות יותר עלה ב־45 ל"ש ל־3,520 ל"ש.

נחושת — שביתה שהורגש בהשפעתה בסכסוך העבודה אצל „האנקסקו", בגדולי יצרני הנחושת בארה"ב, הביאה לירידה במחירים גדולה בנחושת. בכלל בקיים יורד המחיר עד ל־762.5 ל"ש לטונה, המחיר הנמוך ביותר בשנה זו. ביום ה' התמלכה הירידה התבנית במחיר הנחושת ב־29 ל"ש ל־796.6 ל"ש בעיסקאות מיידיות וב־18 ל"ש ל־809.5 ל"ש בעיסקות באחורות יותר.

זהב — המלפה ההלוה בירידה הבנקאות הגדולה את היצע הזהב. מחיר אונקית זהב ירד ב־3.5 דולר ל־138 דולר.

כסף — מחיר אונקית כסף ירד ב־13 פאני ל־158.7 פאני.

אבץ — עליה קלה היתה במחיר האבץ. מחיר טון אבץ עלה ב־24.6 ל"ש ל־468.5 ל"ש.

קקאו — ירידה חלה במחיר הקקאו בחודשים האחרונים מסתמנת בבמה במדינות אירופה המערבית. לכדרה זאת, מחיר טון קקאו למסירה בספטמבר עלה ב־16.25 ל"ש ל־710.5 ל"ש.

קפה — על רקע לחישות של ההתארגנות בגדולי הקפה בהנגה לקבוע מחיר ביפי לקפה, נבמבעי ירידת בחירה. מחיר טון קפה למסירה בספטמבר ירד ב־15.5 ל"ש ל־523.5 ל"ש.

סוכר — מחיר פאונד סוכר ירד בשבוע החולף ב־0.75 סנט ל־61.9 סנט.

צמר — עליה קלה היתה במחיר הצמר. מחיר טונה עלה ב־3 ל"ש ל־238 ל"ש.

גומי — ירידה של 3 פאני ל־206 פאני היתה במחיר הגומי.

ירידות של 8% בשערי המניות; במדד אג"ח עליה של 1.8%

מאת סופר „דבר"

מדד שערי המניות הרגילות ירד ביוני ב־8 אחוזים, לאחר עליה בשיעור של 7.6 אחוזים במדד המניות במאי. הירידה הגדולה ביותר נרשמה במדד מניות מסחר ושירותים — 11 אחוז והירידה הקטנה ביותר נרשמה במדד מניות התעשייה ב־2.7 אחוזים. מדד מניות הבנקים ירד ביוני ב־6.3 אחוזים — כמבואר בנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

מדד אג"ח הצמודות עלה ביוני ב־1.8 אחוזים, לאחר עליה של 0.2 אחוז במאי. כאשר מדד אג"ח הצמודות למדד המחירים לצרכן עלה ב־2.1 אחוזים ואילו מדד אג"ח במסלול „בוררה" עלה ב־1.6 אחוזים. ואילו מדד אג"ח המיתנות המבוה ירד ב־5.5 אחוזים ואילו במדד אג"ח הצמודות למטבע חוץ נרשמה עליה בשיעור של 5.6 אחוזים.

בהודעת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נאמר, כי שיעורי התשואה לפדיון של אג"ח צמודות למדד ולפי בחירה לא שינו — 2.7—2.8 אחוזים במהר אבה. התשואה באג"ח צמודות לדולר ירדה מ־3.1 אחוזים במאי ל־2.5 אחוזים ביוני.

בחודש יוני נרשמו בבורסה אג"ח בסכום של 322 מיליון ל"י ע. נ. ונפדו בסכום של 26 מיליון ל"י.

מניות ושערים

גבר הביקוש למניות

המשך הירידות בשוק אגרות החוב הצמודות למדד ההתעשה. כי העליות במניות שלשום — הן רק ראשית הדרך — סללו את הדרך לגל גואה של ביקושים לכל המניות — כמעט ללא יוצא מן הכלל. שערי רוב המניות עלו אתמול ובשיעורים חדים של 5%—7%, בחלק מהן אף בשיעור חד יותר.

כדי להמחיש את ההתרחשויות בבורסה — ב־8 מניות נרשמו בשלב הפתיחה „קונים בלבד" לאחר עליית שער מירבית מותרת של 5%. ביניהן — דלק מוכ"ש, הכשרת הישוב ע"ש, אלקטרה 1, כימיקלים, פוליגון, הצ"ל וירדן. אין לדעת אם מגמת העליה תמשך לאורך זמן, אך רבים המקורבים לבורסה אינם שבעי רצון מעליות חדות כל כך.

במניות הבנקים — נשמר שער מניית אי.די.בי. רב' וחדשות — ללא שינוי. אתמול נסחרו המניות החדשות של בנק הפועלים בשער 272.5 מניות בל"ל ובנק המזרחי — עלו בשיעור נאה. מניות „טפחות" זכו לעליה החדה ביותר בענף המשכנתאות בעוד בענף הביטוח נרשמה גם היום עליה חדה במניות אריה (26 נקודות).

מניות חשמל — עלו ב־8 נקודות לאחר שחלה כפי הנראה התפתחות לטובת בעלי מניות המיעוט בביהמ"ש. מניות רסקו היו הפעילות ביותר בענף המקרקעין אם כי העליה החדה ביותר נרשמה בישרים (14 נקודות). עליות חדות נרשמו גם במניות תעשיה רבות ביניהן — כבלים, אלקטרה, נייר חדרה, פוליגון ותע"ל.

מניות חברות ההשקעה בהן אף הן בעליות שערים חדות במיוחד היו אלו חברות ההשקעה של בל"ל, דיסקונט ומזרחי.

בענף אגרות החוב הניתנות להמרה במניות חלו עליות שערים במקביל לעליה במניות — בעיקר בבל"ל, מזרחי, ספנות ודלק.

המחזור בשוק המניות 2.52 מיליון ל"י, מתוך זה במעניים 0.95 מיליון ל"י.

מכירות באג"ח

הידיעה על עלייתו הצפויה של מדד המחירים היכתה גלים בציבור רחב יותר של משקיעים וזרם של הוראות מכירה נתן אותותיו בשערי אג"ח כתבניות השונים. המחזור היה 13.1 מיליון ל"י, מתוך זה במילוות פיתוח בוררה 6.2 מיליון ל"י.

במילוות הפיתוח בוררה ובמילוות בטחון 6.5% היו ירידות של 2—3 נקודות בממוצע, אם כי סדרות רבות נשארו ללא שינוי, בקבוצה האחרונה.

במילוות הבטחון 68—69 נרשמו גם כן ירידות, שהיו חדות יותר בסדרות משנת 1969, ובעיקר באלה שעלו בשיעור חד בשבועיים האחרונים. גם במילוות הקליטה נרשמו ירידות של 2—4 נקודות, בעוד במילוות פיתוח החדשים היו ירידות קלות יותר; בנקודה אחת במילווה ל־10 שנים וכ־2 נקודות במילוות ל־6 שנים.

דנה"ד: היצע קטן של 46,100 דולר הוריד את שער הנתיד באגורה ל־4.70 ל"י, תוך מחזור של 114,600 דולר.

6% הוללים 6	148.5
6% הוללים 7	148.6
6% הוללים 8	106
6% הוללים 9	105.1
6% הוללים 10	102.2
6% הוללים 11	105.3
6% הוללים 12	106.5
6% הוללים 14	106.0
6% הוללים 15	103.8
6% הוללים 16	103.8
6% הוללים 17	107.4
6% הוללים 18	106
6% הוללים 19	103.3
6% הוללים 20	107.7
מילווה פיתוח (ברירה)	
רנ"ט	176.5
ר"ס	173.4
רס"א	174
רס"ב	173.5
רס"ד	173.7
רס"ה	173.4
רס"ח	170.1
רס"ה	170.1
רס"ט	168.7
ר"ע	168
רע"א	168
רע"ב	164
רע"ג	163.8
רע"ג	163.8
רע"ד	163.5
רע"ז	157.2
רע"ט	157.3
רפ"א	157.3
רפ"ב	154.6
רפ"ג	155
רפ"ד	155
רפ"ה	154
6½% מילווה בטחון	
ר"ב	193.7
רי"ז	189.5
רי"ח	190
רי"ב	189.7
רי"ד	187
רי"ז	168
רי"ט	186
רכ"ב	165
רכ"ד	184.5
רל"א	187.5
רל"ג	186.5
רל"ו	192.8
רמ"ב	191
רמ"ז	191.5
נ"א	190
נ"ד	182.7
נ"ה	186.5
נ"ו	179

בנקים מסחריים וחברות לאחזקות בנקאיות		
אי. די. בי. ב'	234	+3.0
דיסקונט א	480	
הפועלים ב	289	
בל"ל	237	+.9
בנקים למשכנתאות		
אפותיקאי ב	253	+3.0
פ"ת' משכנה' ב	256	
שכון ב'	189	+3.0
טפחות	274	+7.0
מוסדות מימון עצמיים		
אוצר לתעשיה	207	+2.5
ביטוח		
הסנה	254	+9.5
אריה	441	+26.0
מסחר ושירותים		
דלק ב	154	+11.5
קרור 10	180.5	+6.5
השמל	79	+8.0
ספנות	169.5	+3.5
מקרקעין בינוי פיתוח והדרים		
הכשר' הישוב ב	171	+6.0
נכסים	235	+7.0
נאות אביב	88	+2.5
רסקו סב'	97	+4.0
רסקו	70	+3.0
תעשיה		
אליאנס	545	
אלקו 2.5	99	+1.5
אלקטרה 5	220	+12.0
אתא ג'	126	+3.0
דובק	450	+19.0
כבלים	191	+14.0
כימיקלים	100	+10.0
נייר חדרה	297.5	+12.5
עלית	305.5	+3.0
פוליגון	228	+11.0
תע"ל	ק227	+10.5
חברות השקעה ואחזקות		
אלרן ב	181.5	+7.5
פז	100	+4.0
חלפסקו מ	99.5	+3.5
דיסק' השק' ב	178	+10.0
מזרחי השק'	122	+7.0
בל"ל השק'	257	+7.0
יכנא השק'	67.5	+2.5
צמודות דולר		
חשמל ב'	143.9	—0.2
ים המלח זוכא	243	
ים המלח מ	144	—0.7
כים	128.2	—
אוניקו	99	—

„אל־על" מכרה מניותיה ב„יובי"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

חברת „אל על" מכרה את יתרת מניותיה בחברת הביטוח „יובי" מכבירה של המניות בנשר עקבות החלטת קונצרן „כלל" כור. מניותיה בחברה ה. ר. המכירה בוצעה בשנת הכספים 1973—74.

הרווח ממכירת המניות בכ־300 אלף ל"י.

בנציגות „אל על" מרדכי בן המהוד שלמכירה זו אין כל קשר בסידורי הביטוח של מטוסי אל־על. ביטוח צי המטוסים באמצעות „פול" של חברות ישראליות המבצעות ביטוחו בחו"ל.

התעשייה הקיבוצית מינתה נציגיה במוסדות כלכליים

מאת סופר „דבר"

איגוד התעשייה הקיבוצית שינויים בנציגותו האישית במוסדות כלכליים שונים. חלק מהמינויים מהווים „פנים חדשות":

● יהושע (אוסי) אולבסי מכפר הנשיא התמנה נציג בוועה"פ של מכון היצוא במקום של דן ברקת, מרכז האיגוד, קודם מתצור נתמנה כחבר הוועדה הכלכלית של מכון היצוא;

● גיורא בן יהודה נתמנה נציג האיגוד בועד משרד המסחר והתעשייה לענייני היבוא בפועל.

● פנחס הורוביץ מנה נתמנה כנציג האיגוד בוועד הקרן לירוקות לתעשיית הכפרים.

● זליג אנשוניר ממחנה שיה של הקיבוץ הארצי נציג האיגוד בוועדה המשותפת למסחר, מכון וארגון מנהלי הספקה.

מחשבי הענק של „בורוז" גם בישראל

בורוז על רכישת המחשב הענק מסוג ב־6700. בימים אלו בין כספר גורמי כוזים במשק הישראלי, לבירת תכנית, שהיא נציגת „בורוז" בישראל.

המחשב ב־6700, הינו מהמחשבים הגדולים של החברה שימושים בגופים ביותר, ולו ברכש אחד מהם ע"י ... לאות של דרום־אפריקה. זה יוצע בוניין להרכב א מצית חקלאי, אשר ישרת זרועות השונות בבסוד זה — החל בבדידת במיות ולה בבניית סכרים, תיכנון המים וריפוי קרקעות.

עירית בני־ברק

מכרז מספר 2/74

עיריית בני־ברק מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לעבודות ע"י כלים כבדים להעברת ועבודות עפר שונות.

את הפרטים הטכניים, התכניות ותנאי המכרז עם החומר להגשת הצעות אפשר לקבל במחלקה לעבודות ציבוריות בעיריה, חדר מס' 222 בשעות העבודה.

את ההצעות יש להגיש במעטפות המכרז כשהן סגורות, לתיבת המכרז שבמשרד מזכיר העיריה עד יום 25.7.74 בשעה 12.00.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות בשער של 5% מערך ההצעה.

תנאי התשלום: לפי חשבונות חלקיים חודש לאחר אישור החשבון בסכומי 6 עד 12 חודש.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה וכן הרשות בידה לחלק את העבודה בין מספר קבלנים.

ר. ...
ראש ה...

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

* 17.32 — "משפחת פרטרידג'" — "הכל בכספחה".
* 18.00 — "סרטים מצויירים".
* 20.00 — "האומנת והפרופסור" — "שידור ב־1986".
* 21.00 — "תעודה" — "מאחורי הקלעים", סרט דוקומנטרי בו מספר הבמאי רוי היל על עשייה של הסרט "קיד וקסידי", של כל גיבורים אנדיים של המערב הפרוע. בכיכובם של פול ניומן ורוברט רדפורד.
* 21.50 — "כרם קולנוע" — "סקס לטוברוק", קורות קבוצת חיילים צרפתיים ובבור גרמני בדרום אפריקה, במלחמת העולם השנייה. עם שארל אזנאבור, ליונג הוורד חרדי טבור.

ברדיו

* 18.05 — "מבדק" — דיון על הנושא: האם אפשר להתגבר באינפלציה כשיטה להתקדמות לכלכלה? האם יש צורך באינפלציה כבקרה כדי לזרז התהליכים הכלכליים הרצויים; כיצד לשבור על כך שלא נהדרד למצב של אינפלציה דוהרת? (ב)
* 21.05 — "הקונצרט הרשב"ע" — בתכנית: קטעי מוסיקה אליזבטנית בביצוע הלהקה למוסיקה עתיקה מניו־יורק; קטעים לכינור בצאת קרייזלר, בביצוע הכנר פנחס צוקרמן (ב).
* 21.30 — "פינת התנאי" — עם ה"ביג בנד" של הרדיו אוסטריה (ב).

שחרי בכורה

מאת עדית זרטל

("גבר הבדבורות" מאת יעקב שבתאי; בימוי — עודד קוטלר; תפאורה ותלבושות — רות דר; תאורה — יחיאל אורבך; התיאטרון העירוני חיפה, במסגרת הפסטיבל הישראלי).

... יעקב שבתאי ידוע בקהל כמחזאי ובצבבד בחזית לתיאטרון ר... עם המפגשים לצנים בדיוק ... בתבנית "הה, רה וכו' עודי" ... כמוהו ידוע כסופר ומתאר ... צבבה.

... הסיפורים שלו "הדוד פרץ ..." שעל פי אחד מהם בנה בחזהו הנוכחי "גבר הבדבורות", היה נחלתם של אלה, עו... רבים. המצורבים באופן פסיל ... הנכתבת בארץ, וכמה זכרו ... את "בתר בראש" (והצב... ורי) כלה. שסיפל בתנ"ך ללא ... ובלי פיק ברכיים?

... הסיפור "גבר הבדבורות" ... מטיל אימה", ששימש גרעין ... כביא יעקב שבתאי את ... כל גיהה "כל הסואף ולא ... — אוהב נוכל לגאולי". ... הערכי של הבחזה הוא ... ופיה, הפרגות, החזיות, הש... לבשות אחר שאולי לא יה... לעולם, ויותר בכל זה, העקי... שאיננה בלפה.

כיסופים למשהו אחר

אם תרצו, אלה הם החלומות הנסתרים שכל אדם נושא בתוכו יחד איתם, ואם תרצו, זאת גם הפיגעת כולה, שראשיתה כיסופים וחזיות, שבראו כעירוק גמור, ובגייה וגאולתה בשאיפה ובבטשה עקשני שאינו מרפא.

הדוד פינק, יצרד נודד ההזה, שהשאיר אחריו אישם אייפצם אבה יהודיה כשרה ושני ילדים קטנים, מגיע לתל־אביב של שנות העשרים, אל אחיו בנח, הלוך שהיה לבעל מבעט, כדי להקים קרקס. הוא מופיע לבוש כלורד, כתהוה סמסקיע עשיר, בכובה גדול, כבעל קברים בקילאומים, כפתה יהודים להשקיע את כספם באוויר בתבניות, בסגר הבטחות נישואים ושובר לבנות נקיים, כהקרקס בתער בעצבותיו. "הארץ הזאת נתנה לעולם את התנ"ך ואת הירדן — הארץ הזאת זקוקה לקרקס! הארץ הזאת לא יכולה בלי קרקס! כאן יקום קרקס! לא באמריקה! לא במדריגאס! כאן! בארץ ירושלים! בארץ התכסים! בעבריה!" המבדלים שמפריה פינק באוויר משחררים את כל העיר, הסירוף ההגיוני כל כך שלו מדביק את כולם. הקרקס שיקום יביא את הכל ויגאל את כולם. כל הכיסופים ההבויים יתגשמו. הקרקס הוא הגאולה.

. הכתלשלות הקטנה של קרקס בארץ־ישראל, בתל־אביב, בעברית, חזובה פחות מחזיים והתהויות, וההמון שמבצאי בצייר במחזה. חיו ומותו של פינק הגדול כן ברדמבבה הם תסציגה של הרעלילת הגדולה שנקפה כאן בצבות השנים האחרונות על הארץ לות המחזות, בחכסיפים, על הזיות הגדולות הקטנות, שאכלו את ההיתך הוולידו אותם שאולה לפני שהן התגשמו, ושל הערגה הנצחית שאיננה מתגבבת לעולם.

הסיפור "מספר יעקב שבתאי מרתק ומליכהו ב"הזבור" במאורה התיאטרונית. היא כעולה, הרוגבים והגיבורים לתיאטרון ("בובדיגלה", "ירוזיורי", "סטמפריזי") שבפה בבתאי במכך הזה גים שיכבזי לו ביתיספר הבדין. הדיאלוג שלו בלא המבאות, סותם, בהיר, תיאטרוני באור. רוב הדמויות במחזה כבורות היטב, חיות, שלמה והתפקדות נכון, על פי ההגיון הפנימי שלהן.

פינק (יוסף ידין) הוא הקסםר היהודי המבצע הקןהאגבע בהתגלמותו. ההן שלו, הדמיון הפרוע שלו, האגאבה שלו לצבמו, הם כל הישה והבלתי נסבל שבצם היהודי; נוח (שמואל הלף), אחיו בעל המסעדה, הוא האיש המגלם את הכל הישר. את החום הממשי: אלתו ערגנה (ריגה רוזנבאום), תוזה בין כלי המבבבה, הולבת לסיר פעם באופרה; דוד לתלפיות (מיכאל כפיר) ההולך ה' באוכבב, הבדיאש, המאוהב עד עמקי נפשו ברהוכה (לאורה ריבליר) המזורה, ההולבביה, שפינק הבר כיה לה למאהה לאשה; פאגר יוסף אוליבר, הכולה האמיד כפריך, המשקיע את כל כספו בקרקס כלא יקום לעולם; עקיבא הזנה חולייה (אלכסנדר פגנוה), שבגורי הקרקס המבצאים הם שיא חייו ההתגבבות כל חלומותיו; מרגרייס הקבלן (גיורא שאאין) וסוחר האקרדים (יסור יבלונקה), כל אלה כמתחוררים סביב פינק החולם הגדול והייתם מקבלים יתר משמעות באכבעות חלומותיו ותזיותיו.

בהפקה של רוב השחקנים היה טוב מאוד. בלטו בעיוחד יוסף ידין, שעיצב דמות מורכבת ונוגעת ללב; אולך דר היה מצויין בתפקיד פאגי אליצור, המשקיע האומלל, אולם אלכס מונבה, בהפקיד לא גדול של ההיים, צלח על כולם, ההיים של כוגבה כבר יצא מהנוך סרט של פליני. היו בו כל הצבע והפסמתות הדוזירה, הסמחכות, על היהודי הקטן, כחוקר של מנשה הוא רקמה עדינה ויפה של הגעשות וכל הוא יכול לאמריכ ביתיספר לכל כהקן.

הבימוי של עודד קוטלר לא כנבה להודים בהמבאות ובפעלולים. הוא יקים הגיוני ושורה לכלים את ההכויות ואת הטקסט. התפאורה וההלבושות שהכינה רות דר, נעשו על פי הצלומים בתל־אביב של שנות הצשרים הן יפות מאד.

> **תיקון טעות:**
> הכוונה של הביקורת באחד הל על הצגת "תקופת האחרונה של הזאב נחבני" בריכה להיות: נאמנה עגום והאולה מבריק, ולא כפי שנדפס בטעות.

ד"ש מסיציליה

קולנוע

מאת קירה

"הכולנות של ד"ר דניאלי" — "מגרבל", ת"א

... נראה כמו ארבבת שהופסה ... נגבת הגזר של הסכן; כמו ... השכבות הפיגי הבשלם ... בקיסם ומבקש שהוא ב־10 ... כבל כי גבהפע לוד המק... שהוא סותח את הפודיגב של ... הבית; כמו מישהו שהומינו ... ושכחו לקחת אותו. אם ה... אותו בריהוב, הוא יעשר כעבור ... דקות עלידי המשטרה בפונן ... בכבב. למרות שיאבר ... לו על כה לתצחיד, יפסיקו ... רגל וצר ראש וכחורן ... את קיבוו ברצגמן לראות ... לא כלב אוצר של יהלומים.

... ההיה, הוא נראה כמו ... תקדומי ב"בימה אוחסה" ... לעזור לפרוף; וכשאלא כי ...

בגלל בעיני העקבות נפרסים כפורזי חולמה הגערה ההתנגדות ניתוקות מאליהן בקול נפץ. ואם עדיין לא ניחשתם שהמדובר הוא בקומיקאי האיטלקי לאנדו בוזנקה, סימן שאינכם מבינים סיציליאנית.

בקירייה הצעירה והמצבונת שלו היה בוזנקה כומר, שוטר, מורה, קרבן, נבאה, צייר ומקבל כל כיבוי תיקונים. ואם בסרט קלפוניו הוא עולה בדרגה ומשחק בתור רופא, הרי זה משום שאולי כל שאר המבוות. אבל שלא תסוכו — המדובר הוא לא בוזנקה לתקטורי רופא) אלא ברייר ליישר ציפס ביקוות גיילון שאפשר אותר כך לנפה ולפרוץ בקול רעש מחירסאוניים. כי ד"ר קרלו דניאלי הוא מבין גדול לנפש הצעירים.

הדיר לציפס פעל מתוך כמחזה שם ויקום מודרני בעזרת מזכירה יפהפיה ולילד סולה של טלפונים, וכמו לנשיא מקסון ולייר ברדגייב יש לו "קו חם", סלפון אותם המשמש את כעשר אהבתו. הוא כבר התנסק עם כל נשות רומא, חוץ מאשר עם הלן (קטיה כריסטינה) התמורה, שאותה הוא עומד לשאת לאשה בטקס סיציליאני מכובד — כלומר, בבתוליה.

הלן מ"ד"ר דניאלי" ניסאים ויורבילת ותתירגית. וכאשר נודע לאבה של הלן כי בתה עדיין בתולה היא מפסירה: "שומר שמיים! לא יאמין כי יפרפרו"; כי לו גם זאת יש לדעת — האם הדריגה כבר שלושה בעלים ביניהן אלי קבר, כולם בהתקף־לב ובבינה.

הלן ודייר דניאלי ניסאים וינצאים לבילה אב יהר הדבש בסיצליה. בסילון "חלומי" הנוסף אל יפ חלומי לאיפוגות וכאן קודה הבלתי יאמין — קרילה, אלכסנדר הגדול של האהבה, באבד (ובנית) את כוח־הגברא שלו. חושב־הרבה גודע הדבר בבית המלון, לשרתים, לאורחים, לפקידי הקבלה ולתדרכי יוזה — בכודה של סיציליה בסר כנה.

אכה כל הלן נזורות ונהלכות למרגה. בגיפים וחפשא בעל עצות מזבות (אלפרדו ריגו) בסדיסה, כי מעיין הידועים כסגולה לגבריות, מים מינרלים, אוכל אסקליפי הסולבה לעילא, סרטבייהם ובכל מר עוזר הזן נוסף במבועה, ממוכר אמר הנפלא.

לבסוף ניצל כבודה של סיציליה והכל בא על קיבונו בשלום.

הסרט הוא לא הריא־ראיי. אם כי מסביב למיטה נוצרות כמה סיטואציות קומיות המצחיקות למרות שריפותן, בסופו של דבר — כמו שאמר פעם חייל ותיק — זוהמה שף האשה להוהה: יש לו גם, גנתן, צד ימין וצד שמאל ושך כל האפשרויות הן כמו בתרגילים־סדר.

לאנדו בוזנקה בשתבם בכל הריקים הידועים מבבר ושווא ההם כבן גלופה באקורדיון. קטיה כריסטינה היא נאה, אבל משוקת כמו קרש נהיגן; לא ייפלא, איפוא, שגבדודנו לקה באימפוטנציות. הדרפא, אלפרדו ריגו, כי שמחק בזמנו בחויגית כה רבה את תפקיד אבי המשפחה הסטיליאניה ב"גירואין נוסח סיציליה", התבבזל על תפקד צלוב הוסר הבראה. בהפקיד אמיגדי בופיאה גם הרוזנת אירה פיסטנברג — רווגת היא כבר ושחקנית לא ההיה לצולם.

המבוה הנוף מסיציליה נהדרת, ולא נתפלא אם הסרט מובטר על ידי עירייה פלרמו או על ידי הנאפיה הזנבאיגזיבן.

תאטרוני ישראל

הערב 17.7.74

הבימה:
הן, זה הילה:
תל־אביב האולם הגדול.

הקאמרי:
השקה:
חיפה.

התיאטרון העירוני חיפה:
טילפסטר 23:
תל־אביב.

טלוויזיות

● תיקון ראשון תבורת ביטוח — הרכבת אנטנית "אלקטרוגרבל". 822077.

מכוניות למכירה

● לידיעת קוני מכוניות סוסיתא. ברשותנו מאות מכוניות סוסיתא מכל הדגמים ושנות הייצור. כל המכוניות לאחר ביפוץ מכני והידצור מקיף. כל קונה מקבל עם הרכישה: אחריות, מברש מכבר עם כל השיפוצים, ססס לשנה, העברת בעלות, צבע לפי בחירה ותנאי תשלום נוחים. לרשותכם בנקודות המכירה הבאות: כ.ל.מ., רחוב בן שמן 10 תל־אביב (רבינה בגבור נחלת יצחק) טל. 251980, "מוסך קרית אריה וסחר רכב בע"מ" רחוב אריה שנקר 3, אזור התעשיה פתח תקוה, טל. 914725.

ציפויים למכוניות

● רמרט ציפויים בהידור לציפוי מגבה למרסבים, 110 ל"י. הורקנוס 26, פינת אבן־גבירול 185, תל־אביב.

הצעות עבודה

● דרושה מזכירה בכירה לעבודה בשעות מבצלות, המיכורים הדרושים: ידיעת השפה העברית והאנגלית על בורין, הקפסה עברית והאנגלית רצויה, נסיון בניהול משרד. שעות הקבלה 9—11 בבוקר, פרסים: "אירס" כהנדסים בע"מ, יהודה המכבי 49 ת"א, טלפון: 454121, 444567.

● לאולם הצגות ומכירות של שטיחים וספטים דרושים ברוחפות מגהל, תנות ומטל במכירות. רק בעלי נסיון יפנו בכתב עם פרטים כלאים, ת.ד. 32111 ת"א.

דירות למכירה

● דירה בת 2 חדרים והול בהדר הכרמל לכבירה או להחלפה. רצוי באיזור רמלה־לוד או בסביבה סל. 927367.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות מס' 3408/74

בעניין עזבונו של המנוח אייזיג בויק ז"ל (ת.ז. 1/365671) שנפטר ביום 13.3.74 בנתניה.

המבקשת ראייזי בויק ע"י ב"כ עו"ד א. ג. כאוס, בת"א, רחוב הרצל 12 (ת. ד. 29200).

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליהן צו קיום צוואת המנוה אייזיג בויק ז"ל.

כל המתנגד לבקשת יגיש תוך 14 יום מיום פרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו. שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמבוקש בבקשה.

דוד הלן, שופט
ראש בית המשפט המחוזי

טוטו — ספורט טוטו

השבוע מחזור משחקים מעורב
משחקי מבחן והליגות האנגליות
מינימום הפרס הראשון
200.000 ל"י
(כולל העברות)
* * *
מינימום כלל הפרסים
350.000 ל"י
(כולל העברות)
* * *
בהר — המועד האחרון לכסירה הטפסים

עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

משרד העבודה

אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

ירושלים

מכרזים

מכרז מס. 6103/74 —
ציוד לקונפקציה

מכרז מס. 6104/74 —
ציוד לעיבוד שבבי

מכרז מס. 6105/74 —
ציוד לטבחות

כוזמנות בזה הצעות בחיר עבור הציוד הנ"ל.

המפרט המפורטים המיועדים למכרז זה ניתן לקבלם במקומות דלהלן: —

1. האגף להכשרה והשתלמות מקצועית, תל־אביב, רחוב יונה הנביא 13.
2. האגף להכשרה וההשתלמות מקצועית, חיפה, דרך העצמאות 82, קומה 5.
3. האגף להכשרה וההשתלמות מקצועית, ירושלים, הקריה, בנין מס. 2, קומה 6.

המועד האחרון להגשת הצעות המחיר הוא 31.7.74. הנהלת הרכישות המרכזית רשאית לאשר כל הצבה או חלק ממנה ואין היא מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

(—)
ציון ליבוביץ
מנהל המחלקה להסבן ארגון (מבצע)

המועצה המקומית עתלית

מכרז 3/74

המועצה המקומית עתלית מבקשת הצעות קבלנים לביצוע עבודות בנייה של קירות תומכים מאבן וכניסות לבתים באורך כללי של כ־900 מטר.

בתיק המכרז, כולל בפרט טכני התכניות אפשר לקבל במשרדי המועצה המקומית עתלית בשעות העבודה הרגילות המורת תשלום בסך —.150 ל"י שלא יוחזרו.

את ההצעות יש להגיש על טופס ההצעה ולפי כללי המכרז במעטפה סגורה, עליה יצויין "מכרז 3/74", לא יאוחר כיום ג', 23 ביולי 1974 שעה 12.00.

להצעה יש לצרף ערבות או המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.

המועצה שומרת לעצמה זכות לבצע את העבודה במלואה או חלק ממנה לפי ראות עיניה.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או כל הצעה שהיא.

א. גרינברג
ראש המועצה

עירית חדרה

א) הכרזה עירונית מס' 4/74
ב) הכרזה עירונית מס' 6/74

עיריית חדרה מזמינה בזה הצעות לאספקת:

1/ ציוד, כלי עבודה, אביזרים ורהיטים לגבבת הכבל שלב א.
ב) הסלבת כליב אירפים לבגזה מבנית.

פרטים טכניים כלליים ופרטי הזה ההתקשרות עם תנאי התשלום, אפשר לקבל בחדר מס' 216 במחלקה ההנדסה, בשעות העבודה הרגילות.

את ההצעה יש להגיש בהתאם על טפסים מיוחדים שאפשר לקבלם במחלקה ההנדסה של העירייה.

את ההצעות במעטפות סגורות ובצירוף ערבות בנקאית בסך 10% כערך ההצעה, יש להכניס לתיבת המכרזים בחדר מס' 205 בבית העירייה לא יאוחר מיום 26.7.74 שעה 12.00 בצהריים.

אין העירייה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

כמו כן רשאית העירייה לחלק את הזמנת הכמות בין מספר ספקים כראות עיניה, וכן רשאית העירייה להזמין חלק מהפריטים.

מיכאל ...
ד. ...
ראש העירייה

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות מס' 2443/74

בעניין צוואת המנוח ברק יוסף ז"ל (תעודת זהות גרוביה מס' 079577), אשר נפטר בבלוק (גרבנית המצרבית), ביום 5.6.74.

המבקשים ליאון טרוסילביץ, עיריב עו"ד יוסף סלעים ו/או שאול בקיזים ו/או אליעזר לוין ו/או יעקב קרן אשר כתבם לשמצגת כתב בירדיך הינו ברחוב בלפור 40, תל־אביב.

להוי ידוע כי המבקש הגיש בקשה לקיום הצוואה של המבוח ברק יוסף ז"ל, ובינוי עו"ד יאיר סלעים כמנהל העזבון.

הזמנה

הו"ל מזמין בזה כל אדם לתציב בבית המשפט תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו להן טעם מדוע לא יתן לבקשת צו קיום צוואת המבוה וכינוי כמנהל עזבון כנ"ל. שאם לא כן יגש בית המשפט ליתן צו קיום צוואה כמבוקש.

דוד הלן, שופט
ראש בית המשפט המחוזי

הוועדה המקומית

המועצה המקומית רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965.

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה (לחוק הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7656 חלקה 139 אשר מכוונת הרבה של 8.0 מ"ר בית לבל הלכה.

כל המעוניין רשאי לעיין בבקשה בבנייני הועדה המקומית רעננה בשעות הקבלה המפורסמים האחרים פתוחים לקהל.

כל היואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש את התנגדותו לה במשרד הועדה תוך 15 יום, בתאריך הודעה זו ליועדה המקומית בהבקשים המוגשה.

ב. הרפטביץ
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

בתי־מרקחת

ירושלים

כרם אברהם רחוב צפניה 19, 286950; התנג'יאן רחוב הנוצרים 283401.

תל־אביב

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; שלמה המלך, רח' שלמה המלך 78, טל' 246461; יארגי, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.

בחיפה

ויסל לבגוני, עצמאות 31, 663586.

ברמת־גן

הדסה — גבעתיים כצנלסון 151, בני ברק

נחמיה — נחמיה 2, בני־ברק, בת־ים

הלוי — בת־ים — בלפור 9.

בחולון

דוד 4, (כול פ' רח' סוקר 19).

בהרצליה

הבונו,
הרצליה, כפר שמריהו,
רמת השרון, רעננה, כפר סבא ורמתיים
פייגנוד כפר סבא, ויצמן 47.

קולנוע

תל־אביב

משעה: 4.30, 7.30, 9.30

אופיר — התרגבות האחרונה
אסתר — פרפר
אורלי: אמר אל בואה
אלנבי — העוקץ
בן־יהודה — תופשת עד המות
גורדון — ללא רגיעה
גת — אחנבה
דקל — פרנק סרפיקו
הוד — פארק האהבה
המרכז — נשים בכלא
זמיר — ג'וזפין המהקסקת
חן — שלגיה ושבעת הגמדים
לימור — תום סואייר
מוגרבי — ליל הבולנות של דייר דניאלי
מתמיד — נקמתו של ברוקלי
מקסים — הארכיטיפים בסופר מרקט
סינרמה — קוראים לי אף אחד
סינמה 1 — חמים וטפים
סטודיו — צעירים גדולות
פאר — הכל נשאר במשפחה
פריז — זעקות ולחישות
צפון — קוראים לי אף אחד
רמת־אביב — החלום הלחם
שבתה — בדרך מערבה
תמר — דיאוס

תל־אביב — שלושת המוסקטרים
יפו
גנה — הנוקם 4, 7.15, 9.15
צליל — המוחד 4, 7.30, 9.30

בת־ים

רמת־יוסף — ילדה והאבים 7.30, 9.30

חולון

ארמון — אבו אליבנאת 7.30, 9.30
ב־4.30: האולם הגדול בעולם
מגדל — בצחוק לשניים 7.30, 9.30
ב־4.30: כוכבי החלל
סבוי — נשיקת המוות 7.30, 9.30
ב־4.30: אודסוס נגד אודסוס

רמת־גן וגבעתיים

משעה: 7.15 — 9.30
אורדע — אבו אליבנאת
אואזיס — שלגיה ושבעת הגמדים
ארמון — גודלה של אשה יפה
גליאור — אני אוהב את, ברסואה
הוד — פארק האהבה
ליד — גבור הערלו
רבה — סנדוקיה ודמה קופי
רמת־גן — אהבת חיים
שבתים — הייה והן למות

נתניה

אסתר — במעגל החקירה 7.15, 9.30
ב־4: פרגן בנענגל
סבודי — שתוה: הבלשתייגי עם תגצל השחורה 8 — 10
סגור: סרפיקו 7 — 9.15
שרון — מלך הולים 7 — 9.30
ב־4.15: מעבר לנהר

הרצליה

דגניה — הדבורבים הנעורים 7.30 — 9.30

כפר־סבא

עמק — רבי יעקב 8.30
חן — הבד הוהוב 7—9

הוד־השרון

בית הפועלים —
אקדה הנקמות 8.30

חדרה

הוד — רבי יעקב 7.30 — 9.30

פתח־תקוה

אורון — גברים במלכודת 8.45
הדר — גבאר הפרטי של מרדון 7.30 — 9.30
היכל — ציפים גדולות 4, 7.30, 9.30
שלום — בפיוזי 7.30, 9.30

ירושלים

אדיסון — הדוד האמיץ
אורון — ברית
אורנע — השגעון המקסים
ארנע — קירות הדרים
אורגיל — ציפיים גדולות
הבירה — סלומר כבה סבה
חן — קוראים לי אף אחד
ירושלים — גם בלאבים אוכלים שעועית
סמדר — במחזור הראשון
עדן — העוקץ
רון — אבו אליבנאת

חיפה

אורין — הטיטנים
אורה — אבו אליבנאת
אורלי — אבות המרך
אמפיתיאטרון — כשהדסיה בהלכודת
ארמון — העוקץ
אורין — כשתה ועד עולם 6.45—9

בית רוטשילד — הרצל בגשואן 6.45—9

חן — פיצר
מירון — אשמוה הקרסה
עבנבל — בגביח
עצמון — קוראים לי אף אחד
פאר — שלום לגבה
רון — צינים גדולות
שביט, הר הכרמל — ללא מצנזרים

קרית־שפרה
יובל־אור — רבי יעקב 7
זהר — המבצל האדום 9.15

הלוח החדש — דבר

טלוויזיה לימודית

10.00 בעיוות — אלפון 3; 10.15 כה יש בעולב־ירה; 10.38 חבדו לשון — תפלוכת גלות אדום; 16.00 בחבד הפלפלים: הוורשים בהבעה; 16.20 כיפור הצבע וגנו; 16.32 אנגלית לקראת כיתה ד'; 6.51 פינת הטבע — לוחמי יואל (הארבה); 17.05 צרפתית.
17.30 — הדשות; הבניה ...

טלוויזיה כללית

17.30 — הדשות; 17.32 — בספתה פרטרידג'; 18.00 — כריפא בבצירים; 18.30 — קיבוץ ההדשות; 18.32 — לגדעך; 19.05 — כרטיס ביקור; 19.27 — סקידה הבניות; 19.30 — הדשות; 20.00 — האוטבה והפרופסור; 20.30 — כבש להדשות; 21.00 — תעודה; 21.50 — סרט קולנוע: "סקסי לטוברוק"; 23.20 — פסוקו של יום; בהוך יעצבהו גיד הרוכה.

הגל הקל

6.00 כה טובה. 6.10 התעמלות בוקר. 6.20 שפון כוריקלי. 6.59 רגע של עברית. 7.00 הבוקר הזה + סקירה עתונות הבוקר. 7.25 זמר זמר לך. 7.55 אחד ירדה. 8.10 בוקר טוב. 8.55 בעקבות החדשות. 9.05 הסבך — בוקר טוב. 10.05 כאן בבית. 11.40 לאן הערב — בוסיקה קלה. 12.05 במקצב יוצא. 12.30 שירים מסלנו. 13.06 בחצי היום. 14.00 סקירה עתוני הצהריים. 14.10 כאן אחת מגור. 15.52 על רגל אחת. 16.05 רגע של עברית. 16.06 מכיורי הסבך הגדול. 16.30 בתקותה שתבין את הדם. 16.35 הסבך — מכיורי הסבך הגדול. 17.05 כה הקבר. 18.05 לאור הוכרונות. 18.45 היום בספורט. 19.05 נעימת הכר. 21.05 אני הרים בארץ. 21.30 פינת הג'אז. 22.05 עד הבוה בירושלים. 23.05 הסבך — עד הבות ברודליים. 0.05 לילה של מכבב עד שעה 1 (על חובבה דרשות כל שעה).

רדיו רשת א

08.05 — קונצרט בוקר — ברליוז: "רומאו ויוליה", מוסיקה הדרמטית (ההקזורת הסימפונית של שיקאגו בנצוח קרלו מריה ג'וליני). 09.05 — דבוזאק: הפמיהה "קרנבל" (מנצח: פריץ ריינר); בלוך: "שלמה", רפסודיה עברית לצ'לו ולתזמורת (יאנוס שטארקר עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית בנצוח זובין מהטה); ברייטן: "מדריך לתזמורת לבני הנעורים" (התזמורת הסימפונית של שיקאגו בנצוח סאר אוזאבה); ברהמס: סימפוניה מס. 1 בדו־מינור, אופוס 68 (תזמורת פריס בנצוח שארל מינש); 11.00 — עבריה לפה; 11.15 — ניסן והסים משכן ב', "פינוקיו" — שירים; 11.45 — ספורי ארץ ישראל; 12.05 — פרקי נגינה — הכבר יהודי מנוהיך בנגן: באך; סונטה בדרמינור; ברטוק: סונטה; 13.05 — קונצרט צהריים — באלוס: סימפוניה בפהר מבולר לשתי קרנות וכלי־קשת; והון וילאמס: סימפוניה לגוזנג'ית (בנצח: אנדרה פרבין); 14.00 — סקירת עתוני הצהרים; 14.10 — לאם ולילד — לפעוטות — חברי הזהבה הפרחה, "שאול והנגה"; 15.05 — רדיודע — משדרים לייהוהבה הדעה; 15.30 — פרקי אגדה; 15.50 — באוצר הספרים; 16.05 — רגע של עברית; 16.06 — סקספיר ואמנות הצליליב; 17.05 — תזכורות כלי נשיפה; 17.35 — הדיון מוסיקלי; 18.05 — של אנשים ומספרים; 18.30 — מועדון שעון הזהב; 18.55 — לתקלאי — סקירת מגמים; 19.00 — היום הזה; 19.25 — קלאסי ירקל; 19.50 — פרקי היום בתנ"ך: משלי, פרקים ט', י'; 20.05 — נגינה בחזותא (סטראו) — עיית תל אביב (חיים סאוב ופסים בוקר — כנורות; דניאל בנימיני — ויולה; צבי ויזל — צ'לו); רביעיות מאת יוסף טל, מנדלסון ורגר; 21.20 — פרקי הגות "בבקשתך"; 22.05 — ספורו של תיק; 23.05 — הקונצרט שלי; 00.05 — דבע של שיר.

גלי צה"ל

05.58 — ברכת השחר; 06.05 — צלילי בוקר — ד"שים; 08.05 — יומן הבוקר; 08.30 — הסבך צלילי בוקר; 09.05 — ד"ש עם שיר; 09.55 — טוב ביום; 10.00 — הדשות 10.05 — הסבך ד"ש עם שיר; 10.55 — כולה בסלע; 11.05 — המים ושטים; 11.55 — צבאות עילם; 12.05 — יומן הצהריים; 12.30 — הסבך חכים ושירים; 13.30 — כי יבנה וכי יפריד; 14.05 — שתים עד ארבע; 16.05 — בצפד הרכביה; 17.05 — יומן הערב; 17.40 — פזמונים לכולכם — ד"שים; 18.05 — תכנית הדיון של יום ד' בערב: מבדק — אינפלאציה — קימה לההקדמות כלכלית; 19.05 — כריכבם — מערכונים ופזמונים; 20.05 — שירים אהובים לעולם לא מתים; 21.05 — הקונצרט הפופי: 1. קטעי מוסיקה אליזבטנית, בביצוע הלהקה למוסיקה עתיקה בניו יורק; 2. קטעים לכינור בצאת קרייזלר בבצוע הכנר פנחס צוקרמן; 22.05 — הלילה; 23.53 — שיחת הצות; 00.05 — יומן הצות; 00.30 — ציפורי לילה; 01.30 — מבזק ידיעות; 02.05 — הסבך ציפורי לילה; 03.05 — שירים אל תוך השחר עד שעה 3 בבוקר ידיעות — 1.30; 2.30; 3.30; 4.30; 5.30.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות 3320/74

בעניין עזבון המנוחה דורה סבלדי, ז"ל, שנפטרה ב־26.4.74.

המבקשת יהודית הן, קיבוץ הצריבה (יאור גב הגלבוע).

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה לתתן צו, המבייה על ירושת המנוחה הנ"ל.

הנני מזמין בזה כל אדם הרואה כי יש לו טובה הנאה בעזבון זה, והרוצה להתנגד, יגיש תוך 15 יום כיום פרסום הזמנה זו, התנגדות להבחינה זו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כמוב בעציה.

דוד הלן, שופט
ראש בית המשפט המחוזי

מרחב תכנון מקומי השומרון

הודעה לפי סעיף 149 להוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הוגשה בקשה ע"י ה"ה חזה אורי שטול לאישור בניה על מגרש אחד 35 לפי תבנית ג/423, בשטח 1470 מ"ר (38 אחוז) כעל הזכויה לפי תבנית ש/423. התנגדויות לאישור הבקשה אפשר להגיש ללשכת הועדה המקומית לתכנון ובניה שומרון (ת. ד. 58 זכרון יעקב), תוך 15 יום, בעיתון זה.

י. גזית
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, שומרון

9.7.74

האו"ם מבקש הצעות לבנית בית בן 2 קומות

כולל עבודות ריצוף ומשטחי תקרות של 400 מ"ר כל אחד.

המבנה הייב להבנות לפי תכניות ותיאורי כמויות אשר יסופקו ע"י האו"ם.

מידע נוסף אפשר לקבל בארמון הנציב
טלפון: 6־5־36224 (02) שלוחה 6

משטרת ישראל

המטה הארצי / אגף המנהלה

מכרז מס' 50/74

1. משטרת ישראל מזמינה בזה הצעות מחירים
ל־3 מרכזות טלפונים אוטומטיות
2. מפרט טכני ניתן לקבל במשרדנו ברח' אבן 4 יפו, בין השעות 08.00—13.00.
3. הצעות יש להגיש במעטפה סגורה מסומנת "הצעת מחירים למכרז 50/74" לפי המען: משטרת ישראל / מטה הארצי ראש אגף המנהלה שייך בראש ירושלים.
4. המועד האחרון להגשת ההצעות הוא: 1.8.74 שעה 13.00.
5. אין משטרת ישראל מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
6. המשטרה משאירה לעצמה זכות לדרוש ערבות לביצוע ההזמנה בהתאם לתנאיה.

ראש מדור הקניות

האופרה הישראלית

מיכונה והנהלה: א. דה־פיליפ
המוסיקה לחיילי צה"ל המשמשת

מכונה בבורה
ת"א הצגת גאלה כוכבים 20.7
● 22.7 ● 24.7 ● 29.7
3.8 ● 31.7
ירושלים: 14.8 ● חיפה: 8.8

הרוזנת מריצה
אופרטה מאת קלמן
ת"א: 28.7 ● 1.8 ● 31.8

נישואי פיגארו
מאת מוצרט
ת"א: 23.7 ● 4.8

קבלריה רוסטיקנה
מאת מסקאני
וערב בלט האופרה

כרטיסים: אלנבי 1 טל. 57227

התיאטרון העברי

מאת מגדל קוחנסקי

ספר חובה לכל חובבי התיאטרון
להשיג בכל חנויות הספרים
הפצה ראשית: בית "עולים"
רח' קרל נטר 3, טל. 623959, תל־אביב
וידנפלד וניקולסון ירושלים

בית־ספר למטפלות "אמונה"

המועצה המלכתית של הנשים בארץ־ישראל / מועצת ארגון אמהות עובדות, חיפה / הפועלות

רח' הגיתה, נוה שאנן, חיפה, טלפון: 233272

מחזור חדש למטפלות
ייפתח ב־1.9.1974

המתעניינות הגיל בגיל 17 ומעלה, תפנינה למשרד בית הספר, כל יום בשעות לפני הצהריים

משרד החינוך והתרבות

לשכת מחוז המרכז

סדרי קבלת קהל

● בחודשי יולי־אוגוסט 1974 תהיה קבלת קהל בימים: ב', ד' בשעות 9.00 עד 12.00 לפנה"צ.

● בתאריכים שבין 17.7.74 ועד 4.8.74 תהיה הלשכה סגורה ולא תהיה קבלת קהל בימים אלה.

קצין שודי מאחת מיחידות או״ם במצרים עוסק באילוף כלבים לגילוי מוקשים במחנה שאמס שליד קאהיר. בקורס לומדים קציני־הנדסה מכל יחידות או״ם את הטיפול במוקשים שהיו בשימוש המצרים והישראלים במלחמת יום הכיפורים.

אנו בעיני אורח־לרגע

מאת שמעון נוי

שתי תופעות מתבלטות במיוחד לעיני האורח־לרגע הרואה כל פגע, בעיקר לעיני הבא אלינו מארצות־הברית — תייר, סטודנט, מתנדב או „אולפניסט": האמריקניזציה של הארץ המתח החברתי. אמריקאים רבים, הרוצים לברוח מבעיות ומתופעות מסוימות בארצם, נתקלים באותן התופעות והבעיות כאן — אומר פרופסור יוג׳ין ויינר בחיפה.

אנו מרבים לחקות את אורח־החיים האמריקאי. אמנם לא הכל שם רע. יש שם לא מעט דברים טובים; אלא שאנו מחקים את הטוב והרע כאחד. הטוב הוא בעיקר בתחום חיי הפרט, נוחיותו ורווחתו. מה שאין כן בתחום החברתי. למשל, הפרסומת החודרת עמוק מאד לחיינו. זו מנצלת את מיטב השיטות, התורות והאמצעים, על מנת להכתיב להם מה לרכוש ואיך לחיות. בבואם לכאן מתאכזבים האמריקאים קשות מהיחס הנאיבי שלנו כלפי הפרסומת. מה שמזעזע אותם במיוחד — ולא רק אותם — הפרסומת בראדיו, באמצע ההודעות על אירועים מסעירים. כמו ההודעות על שהתרחש במעלות! המתח החברתי בולט במישורים רבים. הרושם שלהם הוא, שהאנשים אצלנו מדוכדכים. כיצד להתמודד עם הקשיים (תוצאות המלחמה, עליית המחירים וכו׳)? — שונות הגישות. יש הגורסים: אין ברירה, זה יעבור. יש ש„משוויצים" לפני המבקר.

הזר אינו נאיבי כל־כך כפי שנדמה לנו. אין הוא מסתפק במראה עיניו. יש להבין את רגישות־היתר שלו. רוצה הוא להציץ אל מאחורי הפרגוד הקלעים. אנו, כחברה במצור, איננו מסתכלים הערצה. המבקר הזר רואה סתירות בתופעות מסוימות והוא מבקר אותן. ואילו אנו מתגוננים, מצטדקים ואפולוגטיים. זו טעות. עלינו לחנך את הזר המבקר. אך גם לחנך את עצמנו; כי יש בארץ לא מעט פרובינציאליות.

הזרים, וביחוד הצעירים, חוששים מפרופאגנדה, משטיפת מוח. השאלה היא, כיצד להגיש להם הסברה. מידע, ידיעת העובדות והרקע, באורח אישי, לא־פורמאלי, שלא יעורר בהם הסתייגות.

בשביל אלה השוהים בקיבוצים כמה חדשים, החוויה הקיבוצית היא אחת המרכזיות בחייהם. אך בל נשלה את עצמנו שצפויה לנו עלייה משמעותית מארצות הרווחה — מזהיר פרופ׳ יוג׳ין ויינר.

מותר לחלוק על הערכתו זו. הן לפני שנים לא רבות היתה דעה דומה גם לגבי יהודי בריה״מ והמעצמות.

— אם אתם עדיין מאמינים ארתם ומאמינים אחרי הכל בקליטת עליה משם וטרם התייאשתם — כל הכבוד! — אמר פרופ׳ ויינר לקהל שומעיו, המקשרים עם הזמניים־בקיבוצים. עם זה חזר וקבע, כי הסיכויים קלושים וכי רק אחוז קטן יעלה. את עיקר התפקיד הוא רואה כחינוכי: לשהות בקיבוצים יש ערך חינוכי רב.

המתנדבים שהופנו לקיבוצים לאחר מלחמת יום הכיפורים הם עברו תהליך סינון רציני והדבר ניכר ברכתם. הם באו במסגרת „שירות לעם", החליפו את המגויסים. נכנסו לרוב הענפים ועבדו לא רק בעבודות שחורות והמוניות. אין להניח שהיתה להם הרגשה שמנצלים אותם. להיפך, היו שרצו לתרום יותר למאמץ המלחמתי והתלוננו על כי הם עובדים פחות מדי — רק שש שעות.

אולם הם באו לא רק לעזור ולעבוד. הם באו גם לבלות ובעיקר — הם מחפשים משמעות. הם רוצים לבטא את עצמם, כמהים ליצירתיות. האבן בקיבוצים משתפים אותם בפעילויות שונות — נגינה, שירה במקהלה, חוגי אמנות.

בעיני המבקר הזר רואים הם דברים שאין אנו נותנים עליהם את דעתנו. הם תוהים: מדוע אין עצים סביב בית־הזרושה בקיבוץ? מהו היחס לפועל הערבי בקיבוץ? יש להם בעיות משלהם. רבים בהם מחפשים משהו חם וביתי. תחושת־החופש העמוקה שלהם באה לידי ביטוי גם בלבוש. אולי אין הוא אסתטי לפי המושגים שלנו, אך כאילו הם אומרים לנו: לא איכפת לי איך אתם מסתכלים עלי, לא איכפת לי אם אני מופיע באריזה יפה או לא — כך נוח לי ונעים לי.

מתנדבים רבים באים מארצות אירופה, ובעיותיהם שונות מאלו של האמריקאים. יהודים עם מטען לא־קל ומשפט קדום. אצל הלא־יהודים הגישה היא יותר פתוחה. יש אצלם רומאנטיזציה על מצבנו. אלה ואלה הם שגרירי רצון טוב שלנו, של מדינת ישראל. סיפוריהם, רשמיהם והערכותיהם, מכים גלים בקרב שכבות ציבור רחבות בארצותיהם.

אין יוצאים ידי חובה בהסברה. גובים מהם גם „מס גלגולת". מכל מחזור של אולפן — אלה הם היחידים המחליטים להישאר ולנסות חיי קיבוץ. יש בהם אפילו המתארגנים לגרעין ורוצים להצטרף לתנועה הקיבוצית לא כבודדים. כי אם כיחידה מאורגנת ומגובשת.

הנו שכר עמלם של כל אלה המטפלים בהם — המסבירים מבירי־הפנים.

הוועדה הקרואה של נצרת

לידתה של הוועדה הקרואה לניהול ענייני נצרת, היתה קשה ומסובכת. יותר ממועמד אחד חזר בהם ברגע האחרון מהסכמתם לעמוד בראש הוועדה הקרואה או להיות חברים בה. בשלב מסויים אף הוצעה מועמדותו של יהודי, יהושע חבושי, מנהל המחלקה הערבית במשרד העבודה, לעמוד בראש הוועדה. חבושי זכה גם לתמיכתם של אזרחים ערבים. אך ברגע האחרון הוחלט למנות רק אזרח ערבי לנהל את ענייניה של העיר הערבית הגדולה ביותר בארץ.

הוועדה הקרואה החדשה מורכבת מחמשה אנשים, כולם, בלי יוצא מן הכלל, הם עובדי־מדינה ונציגי משרדי ממשלה שונים.

האיש שנבחר לעמוד בראשה הוא עלי חיידר, מפקח על החינוך הערבי באזורי חיפה ונצרת. הוא ערבי מוסלמי, יליד הכפר קרע שבמשולש. מתוך 45 שנות־חייו עסק 25 בהוראה. שש־שנים שימש מורה בבית־ספר יסודי ואותו מספר שנים עבד כמנהל בית־הספר התיכון בכפרו. שנים הוא משמש כורה־מפקח. בעת מלחמת יום־הכיפורים, כאשר מרבית העוסקים בפיקוח על ההוראה היו מגויסים, נתמנה מפקח ראשי על החינוך הערבי במדינה, ולדברי יועץ סגן ראש הממשלה והממונה על החינוך הערבי, אורי סתהון, עשה את מלאכתו טוב מאד. במקביל למד באוניברסיטה העברית בירושלים ובקרוב עתיד לזכות בתואר שני בשפה וספרות ערבית.

שאלתיו: מה לך ולמלאכה זו? „— לא אני הצעתי את עצמי, ענה. שכן הוטלה עלי־ידי החוגים לעבודה עמי. בטרם הסכמתי לתת את הסכמתי — היססתי. אולם השיקול הציבורי הכריע. לנצרת בעיות רבות המעיקות על 35 אלף אזרחיה. כמו גבייה לקויה, העדר שירותים נאותים, יחסים מעורערים בין האוכלוסיה לבין עירייתה. לא כל התושבים משלמים חובותיהם ומסיהם. עתה, לאחר שנתמניתי לתפקידי החדש אנסה לפעול לשינוי מצב זה. אני יודע שאין זו מלאכה קלה ואני וארבעת חברי נשתדל להיעזר בצוות מומחים".

אני: האם הובטחה לכם עזרה כלשהי? „— למען האמת הובטח לעזור לנו הן מבחינה כספית והן מבחינה מוסרית. אולם לא הוחלט על גודל העזרה ואופיה. אך אני מאמין שיתנו לנו את האמצעים הדרושים כדי שנוכל למלא תפקידנו על הצד הטוב ביותר".

צעירות ערביות מהפכניות

מי אומר שהצעירות הערביות אינן מהפכניות. או ליתר דיוק: אינן שואפות לתמורות ולחידושים? מי שמפקפק בכך ייאלץ לשכנע, כי לפחות חמש צעירות ערביות הצטרפו באחרונה לתנועה הפמיניסטית. או ליתר דיוק: לתנועה לשחרור האשה בחיפה. כל המצטרפות החדשות הן סטודנטיות באוניברסיטת חיפה.

אחת מהן מסבירה, שלאשה הערביה יש סיבה רצינית לפעול בשורות התנועה לשחרור האשה, שכן לא תמיד הגבר, ובמיוחד הגבר בכפר, מגלה הבנה לצרכיה של בת־זוגו. או מוכן להעניק לה שיוון אפילו להלכה. אגב, המצטרפות החדשות פועלות בשקט, משתתפות בפעילות ובחוגים של התנועה ואינן בוטות בשלב זה להתבלט. „רק לאחר שנתחזק רגלינו בשטח, ננסה להעביר את רעיונות התנועה לעירנו. לכפרינו ולחברתנו", אומרת אחת מהן.

ערבים במשמר האזרחי

כמה עשרות ערבים מתושבי חיפה התנדבו עד כה למשמר האזרחי. בין המתנדבים ערבים מוסלמים ונוצרים.

חלק מהמתנדבים הללו צורפו למשמרות־האזרחיים והם יעסקו בייחוד בשמירה על השכונה שבה הם גרים, רובע ואדי־ניסנאס. אחד המתנדבים, יוסף חורי, אמר לי, כי המצב הבטחוני מחייב את ערביי־חיפה, כמו את יתר האזרחים, לשמור על בתיהם רכושם ועירם מפני כל פיגוע או נסיון התנכלות.

אגב, בנצרת־עילית פנו כמה אזרחים ערביים לראש העיריה, מרדכי אלון, וביקשוהו לצרפם למשמרות האזרחיים. ראש העיריה אמר לי, כי היוזמה להצטרפות למשמר־האזרחי יצאה מהם דווקא. אחד האזרחים הבדויים כבר החל ליטול חלק בסיורים ובשמירה.

יואל דר

מועצה אזורית הגליל התחתון

מכרז 6/74

לבניית מקלטים בישובים כ. זיתים, אילניה, כ. קיש

מוזמנות בזה הצעות להקמת 3 מקלטים מדגם ל/59 מקלט בכפר־קיש, מקלט בכפר זיתים, ומקלט באילניה.

תכניות בניה ופרטים טכניים בהתאם לתכנית הג״א המקובלת למקלט מדגם ל/59.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה למזכירות המועצה בצרוף ערבות בנקאית של 5 אחוזים מערך ההצעה עד ליום 1.8.74 שעה 12.00

ההצעה צריכה לכלול 2 אפשרויות:
1. אשראי קבלני.
2. תשלומים לפי התקדמות הבניה.

המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

משה אלופי
ראש המועצה

עולם ומלואו

כושר הדיבור — עם לידת התינוק

„אני בטוחה שהוא רוצה לומר משהו!" — נוהגות לומר אמהות גאות, כשהן מתבוננות בפרי בטנן. עד כה ייחסו מדענים דברים מסוג זה לגאוות האם בלבד. אולם מחקר שבוצע באחרונה מוכיח, כי לכל תינוק יכולת כלידה לבוא במגע עם הסובב אותו, לדבות האנשים מסביבו.

ד״ר קולווין טרוורטן, מדריך לפסיכולוגיה באוניברסיטת אדינבורו, סקוטלנד, קובע — במאמר שהופיע בכתב־העת „ניו סיינטיסט" — כי מוחו של התינוק מבצע פעולות התואמות את גדלו. לדבריו, תינוקות בני כמה שבועות כבר מפגינים סימני־דיבור ראשונים והם מנהלים עם מבוגרים מגעים דמויי שיחה באמצעות תנועות ידיים והבעת פנים.

המחבר כותב, בין היתר, כי מעקב אחרי צילומים אור־קוליים של תינוקות בני חדשיים מגלה פעילות שניתן לכנותה „טרום־שפה". הן בדרכות ההקשר — כלומר בתגובה למלים שמשמיעה האם — והן בזכות הצורה — כלומר תנועות של שפתיים ולשון. ד״ר טרוורטן ואנשי צוותו במחקר מוחים עתה, כי כבר בעת לידתו מסוגל התינוק לבוא במגע תיקשור עם הסובב אותו באמצעות דיבור והבעות פנים. תגלית של תינוקות, המנסים לדבר כמעט שנתיים לפני שהם משתמשים במלים, מחזקת את השקפתם של בלשנים ופסיכולוגים, כי כושר הדיבור בא לתינוק עם לידתו, גם בלי שהוא יכול לבטא מלים.

הביקוש לרופאים יילך ויגדל

ב־20 השנים האחרונות הוכפל מספר הרופאים בעולם. אולם כדי לשמור על שיעור הרופאים הנוכחי ביחס לאוכלוסיית העולם, יש להכפיל את מספרם עד סוף המאה — נמסר במחקר מטעם ארגון הבריאות העולמי, שפורסם בז׳נבה.

כעת קיימים בעולם 2.2 מיליון רופאים, כלומר בממוצע של שמונה רופאים לעשרת אלפים תושבים. המספר הממוצע מחפה על הבדלים גדולים, כיוון שבאפריקה יש 1.36 רופאים לעשרת אלפים תושבים, באסיה — 2.8, באמריקה הלאטינית — 6.54 ואילו באירופה — 14.85 רופאים לעשרת אלפים תושבים.

כדי לשמור על שיעור הרופאים הנוכחי ביחס לאוכלוסיה, יש להעלות את מספר הרופאים עד סוף המאה ב־24 אחוז באירופה, ב־115% באסיה וב־136% באפריקה ובאמריקה הלאטינית. המטרה היא, כי בסוף המאה יהיו בעולם 4.2 מיליון רופאים. במחקר צויין, כי הביקוש לרופאים הולך וגובר בכל רחבי העולם.

מחשב — שדכן ליהודים בלבד

המספר הגדל והולך של נישואי תערובת בקרב יהודי ארה״ב הוא מקור דאגה להורים ולקהילה גם יחד וכל הפעולות שננקטו עד כה כדי לבלום הנטייה להתחתן עם בן או בת זוג מדת אחרת עלו בתוהו. הסטטיסטיקה קובעת שאם בתחילת המאה רק יהודים מעטים התחתנו שלא במסגרת הקהילה היהודית, הרי כיום רבע או שליש מכלל היהודים מתחתנים עם בני או בנות דתות אחרות.

באחרונה נעשה נסיון נוסף לקדם את פני הרעה ולהביא לידי הפסקת הזריקה מחיק היהדות.

רבני העיר אטלנטה, בג׳ורג׳יה, יזמו הפעלת מחשב־פגישות שנועד לסייע לקירוב צעירים יהודים המתגוררים במפוזר בעיר ענקית זו למען יכירו זה את זה ולהביאם בברית נישואין. כדברי אחד הרבנים, מיזמי המחשב: „למה לבזבז זמן וכסף על מישהו שאינו כיהודי לך ושאינו מתאים לך".

מוקדם עדיין לשפוט כידת ההצלחה של האמצעי החדש, אך ההתחלה כבר נעשתה ומדי שבוע כבר פונים כתריסר צעירים יהודים למפעילי המחשב בבקשה להמליץ על בן או בת זוג. יהיה זה אפילו להליכה משותפת לבית הקולנוע או לתיאטרון...

בקרב 200.000 קוראי דבר
אתה עשוי למצוא את האנשים
ה־דרושים לך.

תמורות דמוגרפיות אצל יהודי ארה״ב

מאת ג׳פרי ויגודר

אחד הקשיים, בהם נתקל הכותב על הנושאים היהודיים, הוא היעדר נתונים מדויקים. רק בשנים האחרונות הוקדשה תשומת־לב רצינית לבעיה זו והסקר הנרחב ביותר על היהודים בארה״ב נערך באחרונה בחסות „מועצת הפדראציות היהודיות" ו„קרנות הסעד". ממצאי הסקר, המתפרסמים עתה, נאספו על פי 7,500 משפחות יהודיות שרואיינו בכל רחבי ארה״ב, כדי לשאוב מהן את המידע.

עולם יהודי

המחקר הראשון עוסק בנישואי התערובת ונודעת לו משמעות מיוחדת לאור הנתונים השונים הקיימים עד כה בנושא זה. לצורך הסקר האחרון אומצה ההגדרה של „נישואי תערובת", לפיה אחד מבני הזוג לא היה יהודי בשעת פגישתם הראשונה. הגדרה זו כוללת איפוא גם אותם הזוגות בהם בן־הזוג „הגוי" (או „הגויה") התגייר לפני הנישואין. על יסוד הגדרה זו נמצא, כי 9.2% מכלל יהודי ארה״ב נשואים לבן־זוג, או לבת זוג, שלא ממוצא יהודי, כלומר נופלים לתוך הקטגוריה של „נישואי תערובת". כן מגלה הסקר ששיעור נישואי התערובת עלה בקצב דראסטי מאז שנות ה־1960, כאשר שיעור זה עמד על 6% בלבד. בשנים 1966 עד 1972 הגיע שיעור נישואי התערובת לכדי 32%. בשני שלישים מהמקרים מדובר בבעל יהודי הנשוי לאשה לא־יהודיה ובשליש המקרים באשה יהודיה הנישאת ללא־יהודי.

ברם, תמורת התופעה יורדת במידת מה, אם נפחית ממספר נישואי התערובת את הזוגות בהם התגייר הצד הלא־יהודי. מסתבר ששיעור ניכר מהנוגעים בדבר התגייר. כרבע מהצעירות הלא־יהודיות שנישאו ליהודים התגיירו. מהבעלים הלא־יהודים, שנשאו נשים יהודיות, התגייר רק חלק קטן. המרת דת מצד בן הזוג היהודי נדירה מאוד.

אולם נתגלה ממצא מענין מעבר להמרת דת פורמאלית. כך, למשל, מגדירים את עצמם כיהודים מחצית מבני הזוג הלא־יהודיים, וזאת ללא קשר לגיור פורמלי. גורם שני, המתגלה באותו הסקר, הוא השיעור הגבוה של הילדים מנישואי התערובת המתחנכים כיהודים. במקרים בהם האשה היא יהודיה מלידה מקבלים כמעט כל הילדים חינוך יהודי. במקרים בהם הבעל היה יהודי, מתחנכים שני שלישים מהילדים כיהודים. למעלה מ־70% הזוגות המעורבים הצהירו על רצונם להקנות לילדיהם חינוך יהודי.

לשאלה בדבר אמונתם הדתית הביעו מרבית הזוגות המעורבים את נאמנותם לדת היהודית. אולם רובם אינם מקיימים מצוות ואינם מבקרים בבית כנסת. (כאן המקום לציין שגם בקרב הזוגות הלא מעורבים ל־52% אין זיקה לבית הכנסת). למעלה מ־62% מהזוגות המעורבים אינם פעילים בארגון יהודי כלשהו, ובכך עולה שיעורם על הזוגות הלא־מעורבים.

הסקר מגלה גם מידע מאלף אחר. כמצופה, מסתמנת ירידה בשיעור הילדים במשפחות היהודיות מבני הדור האחרון, ולעומת זאת עליה בשיעור הזקנים. כן ניכרת עליה תלולה בשיעור בוגרי ה„קולג׳", ולא רחוק היום שלא פחות מ־80% מכלל יהודי ארה״ב יהיו בעלי השכלה גבוהה.

23% מאלה הקשורים לבית כנסת שייכים לבתי הכנסת „הקונסרבאטיביים", 14% לזרם הריפורמי ו־9% בלבד לזרם האורתודוכסי. מכאן משמעות השלכות לגבי השאלה השנויה במחלוקת בישראל „מיהו יהודי". גדל מספר המשפחות היהודיות בארה״ב הכוללות לפחות מתגייר (או מתגיירת) אחד, וכ־90% מהמתגיירים עברו את הגיור אצל רבנים לא־אורתודוכסים. הקשורים לבית הכנסת האורתודוכסי כוללים את בני הדור הישן הזקנים.

המחקר על התעסוקות בקרב היהודים מגלה, כי למעלה מרבע בכלל היהודים (כולל גם נשים) מוגדרים כבעלי מקצוע חפשים וטכנאים, 32% בדרג מנהלים, 28% פקידות וזבנות עוסקים בעיסוקים אחרים. לעבודת כפיים, עוסקים יהודים מעטים בלבד. כמחצית מכלל המשפחות הצהירו על הכנסה שנתית העולה על 16.000 דולאר.

סקר נפרד לזקנים: כ־12% מיהודי אמריקה גילם מעל ל־65 ושיעור זה הולך ועולה בהתמדה. בקאטגוריה זו עולה מספר הנשים על הגברים.

העוני בקרב היהודים רב במיוחד אצל הקשישים והזקנים. כרבע מכלל המשפחות היהודיות בעלות הכנסה נמוכה הן בדרך כלל משפחות שבראשן זקן או משפחות בנות נפש אחת, קשיש או קשישה. מקרים אלה זקוקים לסיוע מהקהילה. אך מהיבטים מסויימים יש מקום לאופטימיות בנקודה זו. הזקנים הם בעיקר מהגרים, ילידי חו״ל, ובעלי השכלה נמוכה. בעתיד יהיו הזקנים ילידי אמריקה, בעלי השכלה ויהיו גם זכאים לגימלאות וכן למענק הקבוע מהביטוח הלאומי.

87% מהיהודים שגילם מעל ל־65 חיים לבדם או יחד עם בן זוג (או בת זוג). 7% בלבד מהמשפחות היהודיות כוללות שלושה דורות (באותה דירה). שיעור גבוה בין הזקנים אינו נמנה על כל בית כנסת. מבין גילאי 60 עד 70, רק כמחציתם נמנים עם חברי בית כנסת כלשהו. אולם אין לראות בכך התרחקות מהיהדות או מבית הכנסת. אלא פועל־יוצא ממצבם של הזקנים, כגון הכנסה נמוכה, בריאות לקויה וקשיי תחבורה.

מענין הגילוי על שמירת הכשרות: הזקנים שגילם מעל ל־75 שומרים רובם על הכשרות. אולם שני שלישים מבני ששים ומעלה אינם שומרים על הכשרות.

לאחרונה התעוררו הקהילות היהודיות לעשות לשיפור מצבם של הזקנים. רבים מהזקנים העניים חיים בבדידות, לעתים בשכונות שהיו בעבר מאוכלסות יהודים, ממשיכים להתגורר בשכונות המאוכלסות עתה כושים. ילדיהם של היהודים הזקנים רחוקים מהם. חוג ידידיהם הצטמצם, המסחרים ובעלי המלאכה היהודים נעלמו אף הם מהשכונה. עירית ניו־יורק הקצתה לאחרונה כמיליון וחצי דולאר לשנה למוסד המטפל בזקנים היהודים. גם הקצבות מהממשלה לשירותים לזקנים מאפשרות עתה למוסדות הקהילה היהודית להרחיב את שירותיהם לשכבת אוכלוסיה זו.

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

מרחצאות המרפא „חמי זהר" החדשים בים המלח פתוחים לכל דורש בארץ ולתיירים מחו״ל

בריכות מים מינרליים, אמבטיות, ריפוי בבוץ, ריפוי פיסיקלי ושירות רופא ואחות.

לחברי קופת־חולים — הנחה (עם הצגת פנקס החבר) בתעריפי הטיפולים, במרחצאות. ובתשלום הכניסה לחופי ים המלח, חמי זהר ועין־בוקק.

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

החלה ההרשמה

לקורס אחיות מעשיות

שיתקיים בבית ספר לאחיות ליד מרכז רפואי סורוקה בנגב.

מתקבלות מועמדות בגיל 45—17 בעלות השכלה של 10—8 שנות לימוד לפחות. ואשר עומדות בהצלחה במבחני הכניסה.

הקלות מיוחדות ניתנות לנשים בעלות משפחה.

לפנות בכתב או בעל־פה למזכירות בית הספר.

מרכז קופת חולים

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

נמשכת ההרשמה

לקורס אחיות מעשיות לנשים מבוגרות ואמהות לילדים

שיתקיימו ליד בתי״ח:
קפלן ברחובות, המרכזי בעמק בעפולה ומרכז רפואי סורוקה בנגב

הקורסים יפתחו בספטמבר 1974 — תשל״ה במתכונת של שנת לימודים הנהוגה במוסדות החינוך בארץ (בתי ספר וגנים) ובשעות לפנה״צ.

מתקבלות נשים עד גיל 45 בעלות השכלה עממית לפחות לפנות ישירות למזכירות בתיה״ח במקום. בכל יום בשעות 08.00—14.00.

מרכז קופת חולים

מועצה אזורית הגליל התחתון

מכרז 7/74

לבניית סככה לציוד מל״ח

מוזמנות בזה הצעות לבניית סככה לציוד מל״ח אזורי בשרונה.

תכניות בניה ופרטים טכניים ניתן לקבל במשרדי המועצה תמורת סך של —.100 ל״י שלא יוחזרו.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה למזכירות המועצה בצרוף ערבות בנקאית של 5 אחוזים מערך ההצעה עד ליום 1.8.74 שעה

ההצעה צריכה לכלול 2 אפשרויות:
1. אשראי קבלני.
2. תשלומים לפי התקדמות הבניה.

המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

משה א
ראש המ

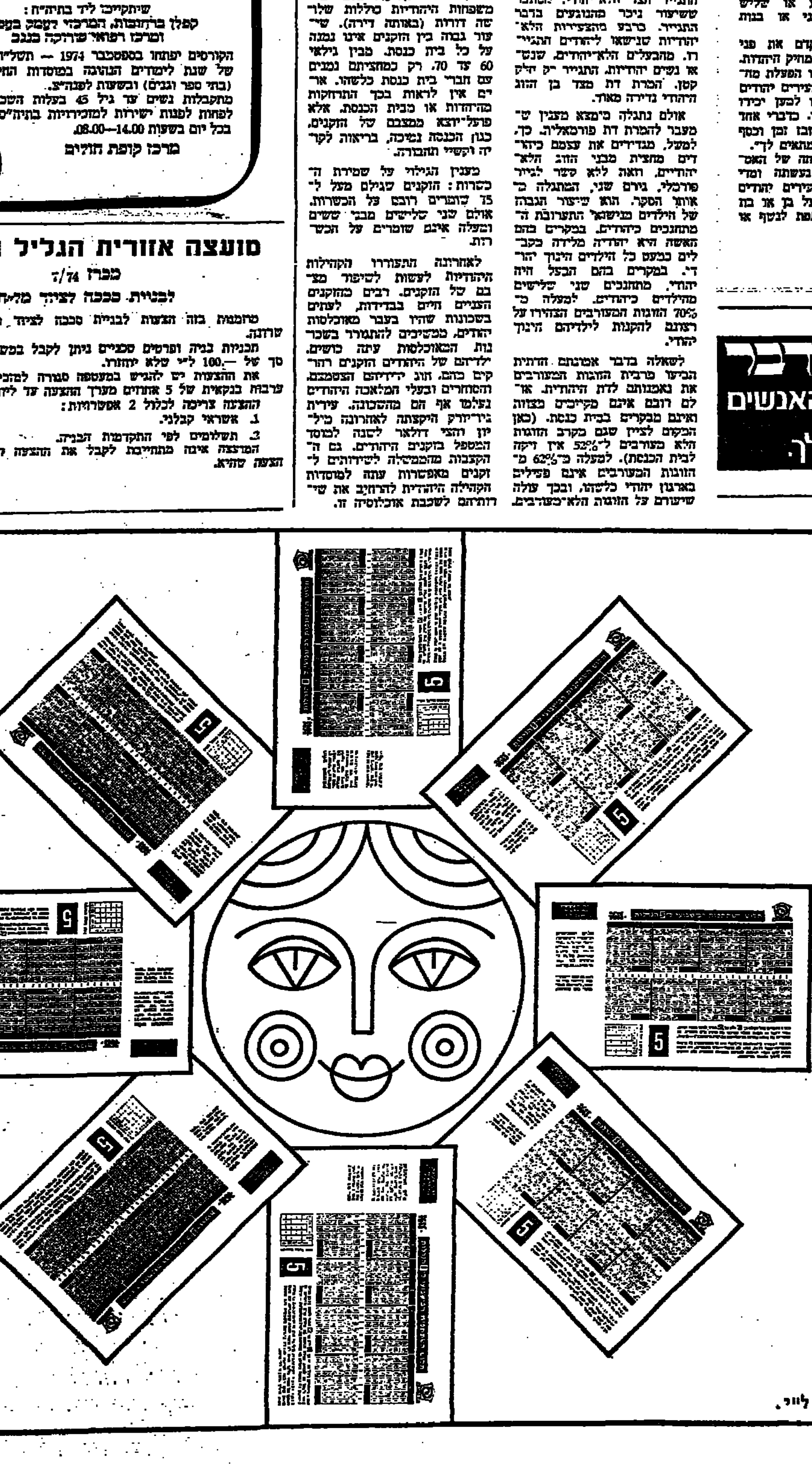

לנוחיותך טופס לוטו רב־שבועי לחמש הגרלות רצופות

סמן פעם אחת את המספרים והטופס ישתתף בחמש הגרלות רצופות.*

הזוכה בפרס הראשון, השני או השלישי, יוכל לקבל את הזכיה עוד לפני תום חמש ההגרלות.

סכום הזכיות הכולל של טופס רב - שבועי יפורסם בתום ההגרלה החמישית

לוטו

נחש נכונה ותזכה גם אתה-לוטו זו השיטה

*מחיר טופס לוטו רב־שבועי לחמש הגרלות רצופות - 20 ל״י.